

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

ISSN-1857-9779

БИЛТЕН

НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Број 1301

Скопје, 15 февруари 2024 година

**Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Бул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје**

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Биљана Ангелова, ректор**

**Уредник на Билтенот:
Илија Богоевски**

**Лектори:
Весна Илиевска-Цветановска
Соња Попоска**

**Техничко уредување:
Зоран Кордоски**

СОДРЖИНА НА БИЛТЕН БРОЈ 1301 ОД 15 ФЕВРУАРИ 2024 ГОДИНА

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Славко Брезоски – пионерот на македонскиот модернизам во Бразилија** од авторките: **проф. д-р Анета Христова-Поповска** и **вонр. проф. д-р Мери Батакоја**.....5-11

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Проектирање патишта** од авторите: **проф. д-р Радојка Дончева** и **вонр. проф. д-р Слободан Огњеновиќ**.....12-19
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Анализа на енергетски перформанси на објекти од модернизмот со аплицирани фасадни наноматеријали** од м-р **Лилјана Димевска Софрониевска**, пријавена на Градежниот факултет – Скопје.....20-29

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Џоко Соколов, Аполона Коцева, Валбона Дика**).....30
2. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (**м-р Беким Сила**).....31

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (**Сава Минова**).....32

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: **педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете**, на Медицинскиот факултет – Скопје (**н. сор. д-р Орхидеја Стомнарска-Дамчевски**).....33-47
2. Реферат за избор на тројца наставници во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: **педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете**, на Медицинскиот факултет – Скопје (**доц. д-р Александра Јанчевска, доц. д-р Николина Здравеска, доц. д-р Христина Манџуковска**).....48-93
3. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: **хирургија, здравствена нега и трауматологија**, на Медицинскиот факултет – Скопје (**ас. д-р Оливер Арсовски**).....94-102
4. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област **офталмологија** на Медицинскиот факултет – Скопје (**насл. вонр. проф. д-р Весна Челева, насл. доц. д-р Христијан Дума, насл. доц. д-р Наташа Шекеринов, насл. доц. д-р Игор Исјановски, ас. д-р сци. Ирина Богданова**).....103-196
5. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза** од **ас. д-р Ивица Бојовски**, пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....197-206
6. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Квалитет на живот кај пациенти со витилиго** од **д-р Наташа Теовска Митревска**, пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....207-216

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

1. Реферат за избор на соработник во звање – асистент на научните области **педагогија и дидактика на албански наставен јазик**, на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје (**м-р Нарта Абдија**).....217-221

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија на ракописот **Други стварни права** од авторката проф. д-р **Тина Пржеска**.....222-226

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на научен советник во сите научни звања во научните области детска стоматологија и превентивна стоматологија на **Стоматолошкиот факултет – Скопје (д-р Олга Кокочева-Ивановска)**.....227-242
2. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (**Сања Кондова**).....243
3. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (**Јасна Симоноска**).....244

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Литературата во филмот, согласно со верзиите на Ана Каренина (1935, 1948, 1967, 1997, 2012)** од м-р **Ајмон Салиху**, пријавена на Факултетот за драмски уметности – Скопје.....245-251

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на ракописот **Електромеханичко претворање на енергијата – збирка решени задачи** од авторите: **Маја Целеска Крстевска и Влатко Стоилков**....252-264

ФАКУЛТЕТ ЗА ШУМАРСКИ НАУКИ, ПЕЈЗАЖНА АРХИТЕКТУРА И ЕКОИНЖЕНЕРИНГ „ХАНС ЕМ“

1. Рецензија на ракописот **Ловство – зооекологија, биномија и етологија на дивечот, прво издание**, од авторот проф. д-р **Владимир Малетик**.....265-272

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Развој на сеизмички безбедни префабрикувани конструкции на индустриски хали на база на аналитички истражувања на критичните врски** од м-р **Лабеат Мисини**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија – Скопје.....273-277
2. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (**Никола Христовски**).....278

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (м-р **Калистрат Санџакоски**, м-р **Фатиме Кеџаја**, м-р **Џабир Емини**).....279

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Културното поднебје на Југот во романите на Фокнер и нивните филмски адаптации** од м-р **Игор Поп Трајков**, пријавена на Институтот за македонска литература – Скопје.....280-287

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“

1. Реферат за избор во сите научни звања за работното место истражувач на инструменталната музика и народните инструменти во **ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје (доц. д-р Александра Кузман)**.....288-300

Прилог бр. 3

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „СЛАВКО БРЕЗОСКИ – ПИОНЕРОТ НА МАКЕДОНСКИОТ МОДЕРНИЗАМ ВО БРАЗИЛИЈА“ („SLAVKO BREZOSKI – THE PIONEER OF MACEDONIAN MODERNISM IN BRASILIA“) ОД АВТОРКИТЕ ПРОФ. Д-Р АНЕТА ХРИСТОВА-ПОПОВСКА И ВОНР. ПРОФ. Д-Р МЕРИ БАТАКОЈА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет при УКИМ во Скопје, бр. 08-6/145 од 21.12.2023, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на монографијата SLAVKO BREZOSKI – THE PIONEER OF MACEDONIAN MODERNISM IN BRASILIA од авторките: проф. д-р Анета Христова-Поповска и вонр. проф. д-р Мери Батакоја, наменет за студентите на Архитектонскиот факултет, за предметите: Теорија на архитектурата (задолжителен предмет) и Јавните згради во македонски контекст (изборен предмет), избрани се: проф. д-р Иван Цепароски, редовен професор на Филозофскиот факултет при УКИМ во Скопје и д-р Ана Ивановска Дескова, вонр. проф. на Архитектонскиот факултет при УКИМ во Скопје.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет при УКИМ во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	SLAVKO BREZOSKI – THE PIONEER OF MACEDONIAN MODERNISM IN BRASILIA
Назив на предметната програма:	1. Теорија на архитектурата (задолжителен предмет) 2. Јавните згради во македонскиот контекст (изборен предмет)
Назив на студиската програма:	1. Постдипломски студии од втор циклус по архитектура 2. Докторски студии по архитектура и урбанизам – трет циклус студии
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	1. Теорија на архитектурата (задолжителен предмет, 2+0/2 ЕКТС) 2. Јавните згради во македонскиот контекст (изборен предмет, 6 ЕКТС)
Предметот Теорија на архитектурата е задолжителен предмет на постдипломските студии од втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет. Се слуша во 1. семестар (со фонд на часови 1 + 1 и број на ЕКТС – 2). Предметот Јавните згради во македонскиот контекст е изборен предмет на трет циклус – докторски студии по архитектура и урбанизам на Архитектонскиот факултет со број на ЕКТС – 6. Може да се избира во првиот или вториот семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 142 страници (формат 21 cm x 21 cm), напишани на компјутер, со големина на фонт од 11 точки. Текстот е поделен во четири поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 132 слики и графички прилози.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Иван Цепароски, с.р.

Вонр. проф. д-р Ана Ивановска Дескова, с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ИВАН ЦЕПАРОСКИ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Ракописот SLAVKO BREZOSKI – THE PIONEER OF MACEDONIAN MODERNISM IN BRASILIA, од авторките: проф. д-р Анета Христова-Поповска и вонр. проф. д-р Мери Батакоја, кој е предаден на рецензија, содржи 142 страници (формат 21 cm x 21 cm), напишани на компјутер, со големина на фонт од 11 точки. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 132 слики и графички прилози.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Ракописот е усогласен со поодделни делови од предметните програми на посочените предмети: Теорија на архитектурата, кој е задолжителен предмет на постдипломските студии од втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет и се слуша во 1. семестар (со фонд на часови 1 + 1 и број на ЕКТС – 2), како и со предметот Јавните згради во македонскиот контекст, кој е избран предмет на трет циклус – докторски студии по архитектура и урбанизам на Архитектонскиот факултет со број на ЕКТС – 6.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>Немам предлози за корекции!</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Ракописот SLAVKO BREZOSKI – THE PIONEER OF MACEDONIAN MODERNISM IN BRASILIA, од авторките: проф. д-р Анета Христова-Поповска и вонр. проф. д-р Мери Батакоја, претставува успешно и иновативно истражување на клучните аспекти на разновидните архитектонски и урбанистички остварувања на пионерот на македонскиот архитектонски модернизам, арх. Славко Брезовски (1922 – 2017). Згора на тоа, преку шесте суштествени студии на случај, односно шесте негови најзначајни архитектонски остварувања реализирани во Македонија, нагледно и инструктивно се покажуваат естетските и архитектонските вредности на неговото дело. На тој начин, не само што се потврдува високата оценка на севкупното негово творештво, туку се нудат и нови и свежи погледи сврзани за контекстот на создавањето на неговите дела, исто како што се укажува и на нивното денешно значење. Посебен белег на ракописот на авторките проф. д-р Анета Христова Поповска и проф. д-р Мери Батакоја претставува и суптилната анализа на престојот и ангажманот на арх. Брезовски во Бразил, на проектирањето и надгледувањето на изведбата на амбасадата на Југославија во Бразилија, со што „пионерот на македонскиот модернизам“ ни се претставува и како „пионер на македонскиот модернизам во Бразилија“. Покрај стручните аспекти што овој ракопис во изобилие ни ги нуди,</p>

	тој отвора и нови можности за определени естетичко-културолошки толкувања на вредностите на македонскиот архитектонски модернизам.
Категоризација:	монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како монографско дело кое во рамките на предметите Теорија на архитектурата и Јавните згради во македонскиот контекст, примарно ќе биде наменето за студентите на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Во Скопје, 1.2.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Иван Цепароски, с.р.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ВОНР. ПРОФ. Д-Р АНА ИВАНОВСКА ДЕСКОВА

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Ракописот со наслов „Slavko Brezovski – The Pioneer of Macedonian Modernism in Brasilia“ (во македонски превод: „Славко Брезоски – пионерот на македонскиот модернизам во Бразилија“), на авторките проф. д-р Анета Христова-Поповска и вонр. проф. д-р Мери Батакоја, претставува авторски пресек и толкување на творечкиот опус на архитект Славко Брезоски. Ракописот е поделен во неколку тематски целини (четири поглавја, вклучувајќи ја и литературата):</p> <p>Првиот сегмент од трудот го портретира Славко Брезоски како еден од пионерите на македонскиот модернизам, плоден автор кој со своето творештво дал значаен придонес во формирањето на македонската архитектонска сцена, во модернизирање и менување на ликот на македонските градови во годините по Втората светска војна, но и во едукацијата на помладите генерации архитекти. Следејќи две концептуално дивергентни линии – првата длабоко вкоренета во градителската традиција на Реканскиот крај и родното село Галичник; другата, заснована врз неговото формално образование и влијанието од најзначајните модернисти на авангардните меѓувоени и повоени години (пред сè, опусот на Ле Корбизје), овој сегмент од трудот го контекстуализира творештвото на Брезоски, конечно допирајќи го и прашањето за особеностите на македонската архитектура и улогата на македонските модернисти во нивното дефинирање.</p> <p>Во вториот дел, насловен <i>Townscaping</i>, преку шест избрани студии на случај (пет во Скопје и една во Штип), авторките обработуваат и претставуваат 14 значајни реализации на архитект Брезоски. Секоја студија на случај излегува надвор од рамките на поединечна архитектонско-урбанистичка реализација, со цел да ја потенцира улогата на Брезоски како автор кој во новонастанатиот политички, економски, социјален и културен контекст во годините по Втората светска војна ги исцртува контурите на македонските градови и замислува нов архитектонски јазик соодветен на новото, прогресивно општество. Одлучните и прочистени архитектонски гестови прикажани преку специфични отсечоци од градот го прикажуваат односот на Брезоски кон јавниот простор и наследеното градско ткиво. Со своите умешни интерполации, тој го доведува под прашање и го оспорува убедувањето дека модерната архитектура е индиферентна кон наследениот архитектонски контекст.</p>
--	--

	<p>Третиот дел од трудот е посветен на мошне специфична тема – изградбата на комплексот на југословенската амбасада во Бразилија. Сообразена на времето – раните 60-ти години од минатиот век, кога урбанизмот сè уште верува во грандиозни и во голема мера утописки идеи, „на 640 км од кој било пат, 125 км од најблиската железничка линија и 190 км од најблискиот аеродром“, во срцето на Бразил, како резултат на политичка одлука се замислува и се гради новата престолнина – Бразилија. Во рамки на новиот град, Југославија добива територија во зоната предвидена за изградба на амбасада, а Славко Брезоски победува на распишаниот архитектонски конкурс. Толкувајќи извонреден и редок архивски материјал, овој дел од трудот ги појаснува контекстот, развојот на идејата, реализацијата и, конечно, судбината на комплексот на југословенската амбасада во Бразилија, како уникатна епизода за македонската архитектура која Славко Брезоски ја афирмира прво на југословенската сцена (помеѓу југословенските модернисти), а потоа и на пошироката, меѓународна сцена.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Ракописот „Slavko Brezovski – The Pioneer of Macedonian Modernism in Brasilia“ („Славко Брезоски – Пионерот на македонскиот модернизам во Бразилија“) е доминантно наменет за наставата на предметите: <u>Теорија на архитектурата</u> (задолжителен предмет во рамки на вториот циклус студии на Архитектонскиот факултет при УКИМ) и <u>Јавните згради во македонски контекст</u> (предмет од третиот циклус – докторски студии на Архитектонскиот факултет при УКИМ). Авторското толкување на творештвото на архитект Славко Брезоски во целина, како и избраните архитектонски примери можат да послужат како важна педагошка алатка во препознавање, читање и систематско разбирање на методологијата на проектантскиот процес, проектантската филозофија на еден автор, како и во развивање способност за критичка анализа и толкување на поединечни архитектонски реализации. Сепак, во својата содржина, обем и карактер на презентираниот материјал, трудот ги надминува наставните програми на наведените предмети и може да послужи во наставата на Архитектонскиот факултет, но и да комуницира со пошироката академска заедница и домашната и меѓународната архитектонска јавност.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>нема</p>

<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Ракописот „Slavko Brezovski – The Pioneer of Macedonian Modernism in Brasilia“ („Славко Брезоски – пионерот на македонскиот модернизам во Бразилија“) претставува вредно авторско дело кое се заснова врз личното познавање и соработка со архитектот Славко Брезоски, но и врз повеќегодишното истражување на неговиот творечки опус.</p> <p>Следејќи го трудот, во него може да се препознае јасна истражувачка методологија која поаѓа од идентификација на значајните авторски реализации, лоцирање на достапниот историски/архивски материјал, негово истражување, селекција, делумна дигитализација, толкување и, конечно, јавна презентација. Врз основа на спроведените систематски истражувања, а водени од истражувачката љубопитност, авторките успеваат да пронајдат и да соберат обемен и вреден, претходно необјавен, документарен материјал во форма на цртежи, скици, историски фотографии, документи итн., лоциран во националните архиви, како и во семејната архива на архитект Брезоски.</p> <p>Преку систематична обработка на материјалот, публикацијата дава вреден придонес на документарен план. Иако процесот на дигитализација и исцртување на материјалот не претставува конечна цел, избраните архитектонски примери се доследно графички претставени преку исечок од градската слика, основа на приземје, карактеристичен пресек и фасада. Обработениот материјал овозможува читање и разбирање на проектантската филозофија на Славко Брезоски и служи како вредна подлога за сите понатамошни истражувања на темата.</p> <p>Серијата историски фотографии вградени во материјалот нудат возбудлив времеплов. Потсетувајќи нè на изворната (и архитектонски највредна) состојба на градбите, тие го отсликуваат времето во кое „новото општество“ тежнее кон утопија, а архитектурата претставува алатка за негова изградба. Фотографиите од градби и градски простори, фотографиите од модели и концепти се суптилно дополнети со лични фотографии, потсетувајќи нè дека архитектурата е секогаш лична, зад неа стои авторот и низа сложени, меѓусебно испреплетени наративи. Возбудата и радоста од откривањето на личните архиви и биографии во случајов резултира во ракопис кој вешто го комбинира материјалот со различен карактер – скенирана документација, дигитализирани и обработени сегменти од проектна документација, историски фотографии и интерпретативни текстови, преку кој авторките нè</p>
-----------------------------------	---

	<p>добижуваат до личноста на Славко Брезоски и неговото дело.</p> <p>Конечно, без оглед на обемот и значењето на архитектонското наследство од 20 век за растот, развојот и изгледот на македонските градови, овој значаен архитектонски сегмент сè уште е недоволно препознаен, вреднуван и проучен. Во услови кога зградите забрзано стареат, а промените во општествено-политичкиот и културниот контекст во кои тие опстојуваат не водат кон подобрување на нивната состојба, од исклучително значење е тие да се препознаат, правилно да се толкуваат и јавно да се афирмираат. Од тие причини, монографијата „Slavko Brezovski – The Pioneer of Macedonian Modernism in Brasilia“ („Славко Брезоски – пионерот на македонскиот модернизам во Бразилија“) претставува значаен придонес кон отворањето на оваа важна тема, кон подобро разбирање на творештвото и улогата на македонските модернисти и кон испишување на историјата на македонската модерна архитектура.</p>
Категоризација:	монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	<p>Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како монографија која ќе се користи по предметите: Теорија на архитектурата, на вториот циклус студии, и Јавните згради во македонскиот контекст, на третиот циклус – докторски студии по архитектура и урбанизам, примарно наменет за студентите на Архитектонскиот факултет.</p>

Во Скопје, 1.2.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Вонр. проф. д-р Ана Ивановска Дескова, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

на ракописот

„ПРОЕКТИРАЊЕ ПАТИШТА“

ОД АВТОРИТЕ: ПРОФ. Д-Р РАДОЈКА ДОНЧЕВА И ВОНР. ПРОФ Д-Р СЛОБОДАН
ОГЊЕНОВИЌ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, бр. 02-2/140-565 од 27.12.2023 год., за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Проектирање патишта“, трето издание, од авторите: проф. д-р Радојка Дончева и вонр. проф. д-р Слободан Огњеновиќ, избрани се: проф. д-р Марија Маленковска Тодорова, Технички факултет – Битола, Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, и доц. д-р Сања Фриц, Градежен факултет, Универзитет во Белград.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

II. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Проектирање патишта
Назив на предметната програма:	Патишта, Проектирање патишта
Назив на студиската програма:	Градежништво, прв циклус студии Транспортна инфраструктура, втор циклус студии
Фонд на часови и ЕКТС-кредити:	3+2, 5 кредити 3+2, 6 кредити
Предметот Патишта е задолжителен предмет на првиот циклус студии, на студиската програма Градежништво, а предметот Проектирање патишта е задолжителен предмет на студиската програма Транспортна инфраструктура на вториот циклус студии на Градежниот факултет во Скопје, со фонд на часови: 3+2 и број на кредити – 5, односно 3+2 и 6 кредити соодветно, а се слуша во четвртиот, односно првиот семестар соодветно.	
Реден број на изданието:	трето издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 461 страница (формат А4), со големина на фонто 12, 271 илустрација, 57 табели и 316 равенки. Текстот е поделен во петнаесет поглавја.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Марија Маленковска Тодорова, с.р.
Доц. д-р Сања Фриц, с.р.

I ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р МАРИЈА МАЛЕНКОВСКА ТОДОРОВА

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Ракописот содржи петнаесет поглавја, и тоа:</p> <p>Поглавје 1. Развој на патната мрежа Во ова поглавје е даден историски преглед на градењето патишта, како и основни карактеристики на патната мрежа на Република Северна Македонија.</p> <p>Поглавје 2. Класификација на патиштата Класификацијата на патиштата се врши од различни причини и според повеќе критериуми. Преку правилна поделба се создаваат услови за целосно функционално класифицирање на патната мрежа. Поделбата на патиштата има за цел нивна класификација по типови кои овозможуваат квалитетна комуникација меѓу администрацијата, струката и јавноста.</p> <p>Поглавје 3. Патни елементи и објекти Во ова поглавје се дадени основните поими за трите проекции кои проектот за патот мора да ги содржи: ситуација, надолжен профил и напречни профили.</p> <p>Поглавје 4. Планирање на сообраќајот Планирањето на сообраќајот претставува сложен мултидисциплинарен процес, кој бара собирање и обработка на голем број податоци. Во овој ракопис, планирањето на сообраќајот е третирано во функција на донесување одлука за проектирање и изградба на еден патен правец, негово правилно димензионирање во функција на задоволување на сообраќајните потреби во проектниот период.</p> <p>Поглавје 5. Заемно дејство возач-возило-пат На безбедноста и ефикасноста на патниот сообраќај рамноправно влијаат три основни фактори: пат, возило и возач. Функцијата на управување ја врши возачот, објект на управување е возилото, а патот (околината) е извор на информации за дефинирање на состојбата на системот. Во ова поглавје се разгледува заемното дејство на овие три елементи кои го сочинуваат сообраќајот, преку дефинирање на силите и отпорите кои влијаат на возилото, дефинирање на брзините, па сè до разгледувањето на психофизичките фактори кои го дефинираат однесувањето на возачот при управувањето со возилото.</p> <p>Глава 6. Конструктивни елементи на патот Во оваа глава се обработени конструктивните елементи на патот во ситуационо решение, надолжен профил и напречни профили. Ова е, всушност, клучното поглавје во ракописот во кое се дефинирани практично сите минимални елементи на геометријата на патот. Во напречен профил, тоа се ширините на сообраќајните ленти, рабните</p>
--	---

ленти, банкните и риголите. Во ситуационо решение, тоа се радиусите на кривините, преодните кривини и нивните комбинации, а во надолжен профил, дефинирани се нивелета: вертикални кривини (конвексни и конкавни), минимални и максимални надолжни наклони на нивелетата, како и принципите на проектирање на надолжниот профил.

Глава 7. Оформување на коловозната површина на патот при промена на закривеноста на трасата

При премин од правец во кружна кривина и обратно, неопходна е постепена промена на напречниот наклон од минималниот напречен наклон во правец до напречниот наклон во кривина и обратно. Во оваа глава, детално се објаснети начините на коишто се врши таа промена, за сите случаи кои можат да се јават при проектирањето.

Глава 8. Трасирање

Под трасирање се подразбира пронаоѓање на најповолна положба и облик на патот на даден терен, односно определување и дефинирање на просторната линија составена од одделни заемно поврзани и наполно дефинирани геометриски елементи. Во ракописот се дадени потребните подлоги за проектирање, карактеристиките на проектирањето на патиштата на различни видови теренски услови, како и видови на траси според топографијата на теренот.

Глава 9. Просторно обликување на патот

Во ова поглавје е истакната важноста на т.н. просторно проектирање на патот, односно се нагласува потребата од усогласување на сите елементи на патот со околината при што треба да се добие правилно оптичко водење на сообраќајот во експлоатација.

Глава 10. Анализа на трасата

За да се објективизира процесот на одлучување во проектирањето, неопходно е да се располага со квантифицирани показатели со кои ќе се илустрира квалитетот на проектните решенија. Во овој дел, дадени се анализите кои се вршат врз проектните решенија со цел да се утврди оптималното решение за одреден патен правец.

Глава 11. Проектна документација и фази на проектирање

Проектирањето на патишта е сложен процес, кој се спроведува по итеративна постапка, со цел да се утврди оптималната траса на патот. Всушност, тоа е методологија која опфаќа изработка на бројни студии од сообраќајно, економско и општествено значење, па сè до изработка на основниот проект за патот како последна фаза од проектирањето.

	<p>Глава 12. Споредување на варијантните решенија Споредувањето на варијантните решенија може да се врши со разни методи, критериуми и показатели во зависност од рангот на патот и проектните фази. Во ова поглавје се третирали критериумите кои можат да се користат за споредување на варијантните решенија, третирали во идејниот проект за патот. Тие критериуми се: технички, економски, еколошки и просторни.</p> <p>Глава 13. Проектирање на патот од аспект за заштита на животната средина Во овој дел, особено е третирана заштитата од сообраќајната бучава којашто е неизбежен негативен ефект од патниот сообраќај. Покрај дефинирањето на нивото на бучава и нејзините максимално дозволени вредности, презентирани се мерки кои можат да се преземат при проектирањето за намалување на негативното влијание на бучавата.</p> <p>Глава 14. Придружни услужни објекти Во ова поглавје се дефинирани сите објекти кои се во функција на патот и на сообраќајот. Третирали се проектните елементи на одморалишта, автобуски стојалишта, бензиски станици, паркиралишта, гаражи за паркирање, наплатни станици.</p> <p>Глава 15. Ревизија на безбедноста на патот Авторите во овој дел даваат краток осврт на потребата од извршување на сеопфатна анализа на трасата на патот, како и фазите на проектирање во кои се изведува.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Содржината на учебникот е усогласена со предметната програма.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>Со оглед на тоа што се вршени перманентни консултации при рецензијата на ракописот, нема потреба од дополнителни корекции и измени.</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Ракописот што е поднесен за рецензија претставува квалитетен учебник, кој може да се примени не само во наставата по предметите Патишта на прв циклус студии и Проектирање патишта на вториот циклус студии, туку и во инженерската практика.</p>
<p>Категоризација:</p>	<p>учебник</p>
<p>Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:</p>	<p>Содржинската поставеност на ракописот е во тесна врска со очекуваните знаења, способности и вештини кои студентите треба да ги стекнат и кои предметната програма ги налага. Проектирањето патишта се изучува на две студиски програми, и тоа: на студиската програма Градежништво и на</p>

	<p>студиската програма на вториот циклус студии – Транспортна инфраструктура, и обезбедува различно ниво на знаења кои се стекнуваат. Во таа насока, ракописот е првенствено наменет за студентите кои го слушаат предметот Проектирање патишта на вториот циклус студии, но можат да го користат и студентите кои го слушаат предметот Патишта на првиот циклус студии, односно се вклопува со двете предметни програми. Учебникот е пишуван јасно и прецизно и е богат со стручна терминологија од областа проектирање патишта. Учебникот овозможува постапно совладување. Треба да се истакне дека е и значајна поддршка за секој иден, но и сегашен градежен инженер, и содржи многу информации потребни во секојдневната инженерска практика.</p>
--	--

Врз основа на изнесеното, ми претставува особена чест и задоволство овој ракопис да го предложам да се објави како учебник по предметите: Патишта и Проектирање патишта, примарно наменет за студентите по Транспортна инфраструктура на вториот циклус студии, но и за студентите на студиската програма Градежништво на првиот циклус студии на Градежниот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во Скопје, 29.1.2024 год.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Марија Маленковска Тодорова, с.р.

III. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ДОЦ. Д-Р САЊА ФРИЦ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Содржината на ракописот е систематизирана во петнаесет поглавја:</p> <p>Поглавје 1. Развој на патната мрежа Како воведно поглавје, овој дел дава преглед на патиштата од патната мрежа на државата.</p> <p>Поглавје 2. Класификација на патиштата Во овој дел се разработени сите класификации на патиштата во зависност од потребите на различните корисници. Па така се среќава административната класификација, како и класификацијата на патиштата според обемот на сообраќајот како најчесто користени во праксата, но и функционалната, сообраќајната класификација, поделбата според намената на патот, начинот на функционирање и класификацијата според степенот на контрола на пристапот.</p> <p>Поглавје 3. Патни елементи и објекти Во овој дел се дадени основните дефиниции и поими за хоризонталното и за вертикалното решение на патот, како и за напречните профили.</p> <p>Поглавје 4. Планирање на сообраќајот Планирањето на сообраќајот е еден од почетните чекори при изработката на проектната документација на патот. Почнувајќи од дефинирање на просечниот годишен дневен сообраќај, преку дефинирање на варијациите во сообраќајот, па сè до одредувањето на нивото на услуга, практично се дефинирани сите чекори за изработка на сообраќајна анализа неопходна за категоризација на патот, дефинирање на проектната брзина и димензионирање на напречниот профил на патот.</p> <p>Поглавје 5. Заемно дејство возач-возило-пат Во ова поглавје, третирали се основните карактеристики на трите елементи од коишто зависат понатаму и проектните елементи на патот. Возачот, возилото и патот претставуваат систем од неразделни елементи од кои зависи безбедноста на сообраќајот. Презентирани се силите кои се јавуваат при движење на возилата, отпорите од околината, брзините на движење на поединечно возило и на сообраќајниот тек во целина, психофизичките ограничувања на возачот итн.</p> <p>Глава 6. Конструктивни елементи на патот Во овој дел, систематски се разработени сите геометриски елементи на патот. Во напречен профил, презентирани се сообраќајните ленти, рабните ленти, банкните, риголите, бермите, дополнителните ленти, пешачките и велосипедските патеки, дефинирани се слободниот и сообраќајниот профил. Проектната геометрија е дефинирана преку одредување на геометриските елементи на патот во ситуација и</p>
--	--

надолжен профил, а третирана е и прегледноста како интегрален дел на проектната геометрија.

Глава 7. Оформување на коловозната површина на патот при промена на закривеноста на трасата

Во ова поглавје, детално се објаснети начините на оформување на коловозната површина кај автопат и кај пат со две сообраќајни ленти, при премин од правец во кружна кривина и обратно, како и при премин од една во друга кружна кривина. Даден е детален графички приказ при оформување на коловозната површина околу оската на патот, околу работ на патот, како и кај двостран напречен наклон.

Глава 8. Трасирање

Во оваа глава, презентирани се подлогите за проектирање, дефинирани се видовите траси во зависност од топографските карактеристики на теренот, дефинирана е нулта линија како почетен чекор при дефинирање на проектната геометрија, како и ограничувањата во зависност од избраните геометриски елементи.

Глава 9. Просторно обликување на патот

Просторниот приказ на трасата на патот, всушност, претставува симулација на погледот на возачот при движење на возилото. Притоа, може јасно да се согледаат сите недостатоци на трасата, а со тоа и навремено да се усогласат сите проектни елементи во хоризонталното и вертикалното решение на патот.

Глава 10. Анализа на трасата

Во оваа глава се дадени се начините за квантифицирање на елементите на патот, што е од особена важност за избор на оптимално решение од повеќе варијантни решенија на една траса.

Глава 11. Проектна документација и фази на проектирање

Проектирањето патишта е долгогодишен сложен процес. Опфаќа повеќе фази од различните студии, па преку изработка на претпроект, идеен проект, основен проект и архивски проект или проект на изведена состојба. Сите овие фази имаат свои специфики, кои се детално разработени во ракописот.

Глава 12. Споредување на варијантните решенија

Во рамките на идеалниот проект на патот се проектираат неколку варијантни решенија, при што, преку повеќе критериуми, се врши нивна споредба и избор на најповолна варијанта за која потоа се изработува основен проект.

Глава 13. Проектирање на патот од аспект за заштита на животната средина

Патниот сообраќај генерира низа на влијанија врз животната средина. Во оваа глава, сообраќајната бучава зазема главно место од причина што со разни мерки може да се делува на нејзиното намалување. Во

	<p>таа насока, дадени се низа можни решенија за справување со овој проблем.</p> <p>Глава 14. Придружни услужни објекти Во ова поглавје се дефинирани проектните параметри на објектите кои се во функција на патот.</p> <p>Глава 15. Ревизија на безбедноста на патот Тука авторите изнесуваат основни поставки за процесот на извршување на ревизијата на безбедноста на патот и ја нагласуваат потребата од една ваква постапка при проектирањето нови, но и реконструкција на постојни патишта.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Содржината на учебникот одговара на наставната програма на соодветните предмети за прв и втор циклус студии.
Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции во текстот.
Оцена на ракописот:	Поаѓајќи од краткиот опис на содржината, може да се оцени дека ракописот ги исполнува условите на наставно-научна литература и ќе има важна улога во едукацијата на студентите. Исто така, предметниот ракопис ќе биде од полза и за инженерите кои работат како проектанти на патишта.
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Материјалот презентира во овој ракопис е актуелен, изложен на разбирлив, јасен и систематизиран начин. Како таков, тој претставува одличен учебник не само за студентите, туку и за инженерите од практиката. Поради тоа, сметам дека издавањето на овој учебник ќе биде од големо значење за инженерското образование, како за студентите, така и за надградување и усовршување на инженерите.

Врз основа на изнесеното, се констатира дека ракописот ги задоволува критериумите и ги исполнува условите да се користи како учебно помагало по предметите Патишта и Проектирање патишта за студентите на Градежниот факултет, а на рецензентот му претставува задоволство да го поддржи и да го предложи за универзитетско издание.

Рецензентот изјавува дека го разбира и го познава македонскиот јазик.

Во Скопје, 29.1.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Доц. д-р Сања Фриц, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„АНАЛИЗА НА ЕНЕРГЕТСКИ ПЕРФОРМАНСИ НА ОБЈЕКТИ ОД МОДЕРНИЗМОТ
СО АПЛИЦИРАНИ ФАСАДНИ НАНОМАТЕРИЈАЛИ”
ОД М-Р ЛИЛЈАНА ДИМЕВСКА СОФРОНИЕВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет, донесена на неговата 533. седница одржана на 4.12.2023 година, беше именувана Комисија за преглед и оцена на докторската дисертација под наслов: „Анализа на енергетски перформанси на објекти од модернизмот со аплицирани фасадни наноматеријали“, изработена од кандидатката м-р Лилјана Димевска Софрониевска, дипл. инж. арх. Комисијата беше именувана во состав:

- проф. д-р Тодорка Самарџиоска, претседател, Градежен факултет, УКИМ;
- проф. д-р Мери Цветковска, ментор, Градежен факултет, УКИМ;
- проф. д-р Ана Тромбева Гаврилошка, коментор, Архитектонски факултет, УКИМ;
- проф. д-р Бојан Каранаков, Архитектонски факултет, УКИМ;
- проф. д-р Мирјана Лабан, Факултет за технички науки, Универзитет во Нови Сад, Србија.

Комисијата, по извршениот преглед на доставената докторска дисертација, на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет му го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Лилјана Димевска Софрониевска, со наслов: „Анализа на енергетски перформанси на објекти од модернизмот со аплицирани фасадни наноматеријали“, е изложена на 231 страница. Трудот е поделен во 4 целини, односно општ дел и 3 поглавја со вкупно 18 глави. Во општиот дел се дадени кратко резиме на македонски и на англиски јазик и општ вовед, дефинирани се проблемот, предметот и целите на истражувањето, образложени се научните методи, тезите и хипотезите и даден е преглед на литературата и научните достигнувања во соодветната област. Во трите поглавја е презентирано истражувањето и се дадени добиените резултати. На крајот се извлечени заклучоци, образложен е научниот придонес и дадени се препораки за понатамошни истражувања во областа. Како користена литература се наведени вкупно 280 библиографски единици. Во дисертацијата се презентирани 96 табели, 209 слики и дијаграми, со кои се објаснуваат постапките на истражувањето и се презентираат добиените резултати.

1. ПРЕДМЕТ И ЦЕЛ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Архитектурата од правецот на модернизмот во Скопје, особено објектите градени по катастрофалниот земјотрес, претставуваат значајно културно наследство на градот. Кога станува збор за енергетската ефикасност, одржливоста, термалниот комфорт и условите за живот во овие објекти, со оглед на нивната голема застапеност, постои сериозен проблем во однос на нивната потрошувачка на енергија и загадување на градот. Овие објекти се градени согласно со тогашните стандарди и норми во кои не е вклучен факторот на енергетска ефикасност и тие спаѓаат во групата на големи потрошувачи на енергија затоа што се проектирани и градени без примена на доволна топлинска изолација или уште почесто, во комплетно отсуство на термоизолациони материјали. Со цел подобрување на енергетската ефикасност и термалниот комфорт, секојдневно се спроведуваат интервенции кои го деградираат нивниот автентичен изглед, што се наметнува како дополнителен сериозен проблем во однос на заштитата на овие објекти како културно наследство. Ова ја продлабочува веќе поставената проблематика и бара серија анализи и истражувања во однос на максималното задржување на нивниот автентичен израз при процесот на обнова и подобрување на енергетските карактеристики на овие објекти. Факт е дека наноматеријалите се

моментално најголемата иновација во поглед на останатите градежни материјали, а нивната употреба ќе кулминира во најблиска иднина. Затоа при решавањето на проблемот со енергетската ефикасност на објектите, во фокусот на истражувањата се ставени фасадните термоизолациони наноматеријали. Издвоени се два типа на фасадни наноматеријали, чијашто апликација врз постојни објекти нема да го загрози нивниот оригинален архитектонски израз.

Предметот на истражување на трудот се состои во детектирање на најкритичната типологија на објекти од модернизмот во Скопје, селектирање на студија на случаи и подобрување на нивната енергетска ефикасност, одржливост, термален комфор и намалување на CO₂-емисиите, преку апликација на наноматеријали на нивната обвивка со цел максимално задржување на архитектонскиот израз. Истражувањата се реализирани преку користењето на графички и математички софтвери, односно преку 3D-моделирање и симултани софтверски симулации. Спроведена е параметарска анализа на енергетските перформанси на селектираните објекти како во реални услови (постојната состојба), така и за подобрени услови (сценарија со аплицирани наноматеријали).

Ова истражување има неколку клучни цели. Најпрво, преку документација и анализа на објектите од модернизмот да се дојде до прикажување на реалната слика за нивната градителска, архитектонска и културна вредност, нивната моментална состојба на сочуваност, патологија и степен на заштита како наследство, со цел да се детектираат најкритичните објекти во однос на енергетската ефикасност и состојбата на деградација и пропаѓање. Потоа, преку истражување на примената на наноматеријалите во подобрувањето на енергетската ефикасност на објектите, да се дојде до решение за селекција на најсоодветните типови наноматеријали, кои значително би ја подобриле енергетската состојба на објектите, а би имале минимален импакт по нивниот автентичен израз. На крај, целта на истражувањето е да се прикаже реалната енергетска состојба на објектите изградени во стилот на брутализмот, нивната потрошувачка на енергија, степен на загадување и одржливост преку согледување на финансиските трошоци за одржување, како и детектирање на најпроблематичните делови од обвивката и нивниот удел во енергетските загуби. Познавајќи ја реалната енергетска состојба на објектите, целта е соодветно да се дејствува преку формирање на подобрени сценарија во однос на заштедата на енергија, намалување на штетните емисии, намалување на трошоците и, пред сè, заштита на објектите од пропаѓање, без да се компромитира нивната архитектонска вредност. Резултатите од целокупното истражување даваат одговор на прашањето како да се подобри енергетската состојба на објектите од модернизмот, особено од правецот брутализам, но не само на објектите во Скопје, туку и во глобални рамки.

2. ПРЕГЛЕД НА АКТУЕЛНАТА СОСТОЈБАТА ВО ОБЛАСТА

Предметот на истражување опфаќа три научни области кои се интегрирани во овој труд, со цел да дадат соодветно решение на дефинираниот проблем. Затоа, во однос на прегледот на достигнувањата на научната дисциплина поврзана со предметот на истражување, истражената литература е поделена на три сегменти. Најпрвин е направен преглед на достигнувањата во областа на заштитата и обновата на објектите од модернизмот, во светски рамки и на државно ниво, со посебен осврт на објектите од брутализмот, потоа преглед на достигнувањата во областа на наноматеријалите во градежниот сектор, особено во подобрување на енергетските карактеристики на обвивката на објектите со минимален импакт кон идентитетот на градбата и животната средина. На крај е направен преглед на литературата во однос на развојот, прецизноста и точноста на софтверската технологија за интегрирано моделирање и симулирање на енергетските перформанси на објектите и споредба на одредени софтвери за добивање на попрецизни резултати.

Во однос на заштитата на објектите од модернизмот, прегледани се правилниците и регулативите за заштита на овие објекти како културно наследство, на интернационално и на државно ниво. Од страна на интернационалните организации за

заштита на градителското наследство, како што се DOCOMOMO и ICOMOS, проблемот за прифаќање и третирање на објектите од модернизмот како културно-историско наследство одамна е поставен, а од неодамна и во нашата држава. Во последните неколку години, архитектите во Македонија се борат за заштита на македонската модернистичка архитектура. На светско ниво, во последнава неполна деценија се работи на проблемот за подобрување на енергетските перформанси, одржливоста и комфорот на модернистичките објекти, чиј автентичен израз не смее да се компромитира, а мора да се усогласи со денешните стандарди за енергетска ефикасност кој ги налага Европа, како: "Near zero-energy buildings" – NZEB, "Directive on the energy performance of buildings", 2010/31/EU – EPBD; како и нашите правилници: Правилник за енергетски карактеристики на зградите; Правилник за енергетска контрола итн. Кај нас, овој проблем воопшто не е поставен. Stratton, M. et all, (1997) преку објаснети примери за начините на заштита и реновирање на објекти од модернизмот од страна на Twentieth Century Society (Британско здружение за заштита на архитектурата од 20 век), како и English Heritage (Здружение за заштита на културното наследство на Англија), дава заклучок дека не е возможно секогаш да се задржи целосната автентичност кога станува збор за модернистички објект, туку решението треба да се бара во унапредување на овие градби и усогласување со современите потреби. Причината за тоа е наглата промена и брзиот развој на нови градежни материјали и техники кои нема време да бидат тестирани подолг временски период како традиционалните природни материјали од претходните историски периоди. Поткрепувајќи го тоа со примери од заштитени модернистички објекти, заклучокот на Институтот за заштита на културното наследство на Британија е дека мора да се направи компромис и овие објекти не можат да се третираат исто како останатите историски градби. Кандидатката во докторската дисертација образложува неколку „state of the art“ примери за решавање на проблемот на заштита и подобрување на енергетската ефикасност и постигнување компромис кога станува збор за реновирање на објекти од модернизмот.

Врз основа на истражувањата на Lembo F. at all. (2013) и подоцна Francesco P. at all (2015), спроведено е реновирање на бруталистичка архитектура, каде што е успешно направена имитација на натурбетонската фасада преку употреба на современи фасадни системи со вентилирани панели чиј завршен надворешен слој ја имитира текстурата на бетонот, а од друга страна ги подобруваат термичките карактеристики на зградата и го штитат незаштитениот бетон од надворешни влијанија. Во двата случаја станува збор за компромис, помеѓу подобрувањето на енергетската ефикасност, комфорот и условите за живот, на сметка на автентичниот изглед. Реновираните објекти сè уште не се заштитени како културно наследство, затоа и е возможно претрпување на поголеми промени.

Дел од тимот на швајцарскиот Институт за наука и технологија на материјали – EMPA, веќе една деценија се занимава со пронаоѓање на начини за подобрување на термичките карактеристики на историските градби, а при тоа зачувување на нивниот оригинален изглед преку развој на иновативни малтери базирани на силика аерогел. Ghazi Wakili K. at all (2018) реновираат модернистичка градба од префабрикувани а.б. елементи, типолошки идентична со типските станбени згради „Ф-Карпош“ во Скопје. Со аплицирањето на новиот иновативен малтер значително е подобрена енергетската ефикасност на зградата, а новиот аерогел-малтер успешно го имитира стариот фасаден малтер.

Од истражената литература може да се заклучи дека модернистичките градби претставуваат значително културно наследство, кое несомнено треба да се заштити. Ова посебно се однесува на објектите од брутализмот. Меѓутоа, целта на заштитата е вешто да се води и контролира интервенирањето врз објектот и управувањето со него, а не, познавајќи ги неговите недостатоци, да се повторат истите грешки преку употреба на истите супстандардни материјали, со цел да остане автентичен, третирајќи го како историски споменик. Затоа, во процесот на обнова на овие градби, реставрацијата е речиси технички невозможна, така што најчесто обновата претставува реновирање на овие објекти со подобрени материјали.

Научниот интерес за **нано- и биоматеријалите во енергетско ефикасното градење** е значително зголемен во последната деценија, особено по воведувањето на амбициозниот концепт за градење „NZEB“. Најпрво е направен генерален преглед на литературата во која се опфатени истражувања за различни видови на наноматеријали употребливи во градежниот сектор. Abeer Samy Y. M. (2017) ги селектира и ги дели наноматеријалите, во однос на нивната улога во градежниот сектор, на неколку категории: конструктивни и неконструктивни наноматеријали, каде што вторите се поделени на повеќе групи: наноматеријали за заштита и обложување, за подобрување на енергетската ефикасност, т.е. изолација, осветлување, електроника – сензори, самоодржување, прочистување на воздух и сл. Pacheco Torgal F. at all., во книгата „Nano and Biotech Based Materials for Energy Building Efficiency“ (2016), опфаќа голем број на истражувања за повеќе типови наноматеријали за подобрување на енергетската ефикасност на објектите (материјали базирани на аерогел, графитен EPS, VIPs, тенки филм-премази од керамички или стаклени наносфери, PCMs и сл.). Врз база на неколку воспоставени критериуми (критериум на топлинска спроводливост, критериум на токсичност и штета кон околината, критериум на дебелина на материјалот и критериум на културно наследство), фокусот е ставен на два типа наноматеријали: аерогел-малтер и нанокерамички премаз. Во докторската дисертација е даден преглед на достигнувањата во областа на овие два материјала.

Според анализите и согласно со критериумите за заштита на културното наследство, **аерогел-малтерите** имаат умерено влијание врз автентичноста на заштитените градби, но најзначајно е дека се компатибилни со хемискиот состав на оригиналните материјали, може да се нанесат на оригиналниот материјал и лесно може да се отстранат, притоа не оштетувајќи го него. За нив нема потреба од дополнително прицврстување што би му наштетил на оригиналниот израз и тие се најфлексибилни при нанесување на нерамни површини, архитектонски детали, како и изолирање на термички мостови. Поради нивниот состав и начинот на апликација, аерогел-малтерите извонредно го имитираат натур бетонот и неговата текстура и тешко може да се направи разлика. Сепак, претставува имитација, додека оригиналниот материјал останува конзервиран под малтерот.

Во однос на заштитата на културното наследство, термоизолациониот премаз базиран на нанокерамички микросфери, **или нанопремазот**, максимално одговара на поставените критериуми, без импакт по основниот материјал. Максимално го зачувува автентичниот изглед, благодарение на неговата транспарентност и има само презервативна функција, не создавајќи визуелни нарушувања. Цената на керамичкиот нанопремаз е пониска за разлика од аерогел-малтерот, но повисока од конвенционалните премази и бои достапни на пазарот.

BIM и SIM-технологиите претставуваат најсофистицирани и најпрецизни компјутерски технологии за моделирање и динамична симулација на потрошувачката на енергија кај објектите и нивната употреба е сè поголема од страна на водечките светски организации за одржливост, енергетска ефикасност, CO₂-емисии, животен циклус и сл. Најмногу применувани во научни цели се: LEED, BREEAM, EPBD/ EPC, Title 24, NECB, ASHRAE 90.1/IECC, 189.1/IGCC.

Направени се низа истражувања и компаративни анализи за начинот на функционирање и прецизноста на различни софтвери за енергетска симулација на згради: Rallapalli S. H. (2010); Gasparella A. и Pernigotto G. (2012); Dandan Z. at all. (2013); Ying Han at all. (2014); Ka'bi H. A. (2020). Од истражуваната литература се заклучи дека најкористените SIM-софтвери, особено за научноистражувачки цели се: DOE-2, EnergyPlus, TRNSYS, eQUEST, IDA ICE, DeST и др. Секој од истражените софтвери има свои предности и недостатоци, некои даваат подобри резултати во однос на HVAC-системите (како на пр. TRNSYS), меѓутоа EnergyPlus има најмногу предности во однос на моделирање на енергетската ефикасност од аспект на материјали, форма, конструкција, климатски услови, животен циклус и сл. и е еден од најупотребуваните софтвери во научната фела. EnergyPlus засега претставува најсоодветен софтвер за динамичка енергетска симулација на објектите од аспект на прецизност, тестирања

согласно со стандардите и компаративни анализи во однос на реалната состојба. Од таа причина, тој е применет за анализа на енергетските перформанси на селектираните објекти од брутализмот во Скопје.

Со цел да се постигне најпрецизно и најсоодветно моделирање на case study објектите, направен е преглед на литература за BIM-софтверите кои се компатибилни со Energy Plus. За анализата се применети два софтвера: Open Studio и Design Builder.

3. КРАТОК ОПИС НА ПРИМЕНЕТАТА МЕТОДОЛОГИЈА

При реализацијата на дисертацијата е запазена вообичаената научна методологија, која се состои од дефинирање на научниот проблем, истражување на научна литература во доменот на дефинираниот проблем, соодветна научна разработка преку теренска и софтверска анализа и, на крај, споредба и анализа на добиените резултати.

Во рамките на трудот е спроведено детално и обемно истражување и анализа на објектите од модернизмот во Скопје, особено од брутализмот, со цел соодветен избор на објекти за студии на случај. Преку моделирање и динамичка симулација спроведена е сеопфатна анализа на енергетската состојба на избраните објекти, дефинирани како студии на случај. Симулациите се спроведени во реални услови, односно за постојна состојба, и во подобрени услови, по аплицирање на селектирани наноматеријали, дефинирани како сценарио 1 и сценарио 2. Објектите избрани за студии на случај се изведени исклучиво од натур бетон, без дополнителна заштитна обработка на фасадата и се селектирани согласно со неколку фактори кои влијаат на нивната енергетска ефикасност: фактор – форма, фактор – локација, фактор – намена, фактор – спроведени интервенции, фактор – фасаден дизајн, фактор – режим на заштита како културно наследство.

Решението на поставената проблематика подразбира комплексен холистички пристап, кој опфаќа разработка низ три сегменти, разработени преку три методолошки постапки:

- **Документирачки дел.** Преглед и детална анализа на најзначајните објекти од 20 век. Преку критички избор на 50 објекти, направен е градежно-архитектонски пресек на модерната архитектура во Скопје. Објектите се анализирани од аспект на нивната конструкција, материјали, степен на заштита, степен на сочуваност, деградација, обнова и сл., со цел да се утврдат најпроблематичните објекти, да се направи проценка и дијагноза за нивната патологија. Овој дел резултира со избор на студии на случај за понатамошна анализа.
- **Истражувачки дел.** Истражување на градежни материјали базирани на нанотехнологија, со цел да се изберат најсоодветните во решавањето на проблемот. Истражувањето се базира на детален преглед на обемна литература, анализа и компарација на нивните термички карактеристики, апликација, цена, компатибилност и сличност со постојниот материјал. Овој дел резултира со избор на два типа наноматеријали и дефинирање на две подобрени сценарија за обнова на селектираните објекти.
- **Софтверски дел.** Софтверска симулација на енергетската состојба на селектираните објекти во реални услови (постојна состојба) и во случај на подобрување на обвивката преку апликација на двата термоизолациони наноматеријала (сценарио 1 и сценарио 2); компаративна анализа на трите состојби на објектот од аспект на: потрошувачка на енергија, емисии, термален комфорт и сл. Овој дел резултира со споредба на предностите и недостатоците на двата наноматеријала и нивното влијание при обновата на објектите.

Клучните хипотези на истражувањето се базираат врз претходно документирање и собирање податоци, преглед на научна литература и споредба со актуелните регулативи, правилници, барања, за на крај, да се дефинира истражувачкиот проблем и да се формулираат работните хипотези според кои се води понатамошното истражување. Врз основа на формираните хипотези, понатаму се пристапува кон сложени анализи и софтверски симулации на постојната состојба, како и на подобрени сценарија со цел добивање на резултати кои ги потврдуваат поставените хипотези.

Во симулацијата се вклучени низа параметри, со цел да се прикаже нивното влијание врз енергетската ефикасност на селектираните објекти, што подразбира анализа од повеќе аспекти како: потрошувачка на електрична и топлинска енергија и на топла санитарна вода, степен на термален комфор (температура и релативна влажност на воздухот), загуби на енергија (преку вентилација, инфилтрација, преку обвивка), надворешни и внатрешни површински температури на конструктивните елементи, СО₂-емисии и други штетни гасови по околината, финансиска анализа и сл. Освен влијанието на избраниот материјал за заштита на обвивката, во симулациите се анализираат и влијанијата на следниве параметри: форма, волумен, намена, локација, ориентација, фасаден дизајн, процент на застаклување и др.

Со споредба на резултатите добиени за подобрените сценарија на повеќе од еден објект, се добива пореална слика за тоа како различните материјали влијаат на енергетската ефикасност кај различни типови на објекти, кој е процентот на подобрување, дали и колку играат улога различните фактори и, на крај, кое од сценаријата се покажува како подобро решение, земајќи ги предвид неговите предности и недостатоци во однос на анализираните објекти. На тој начин се формирани цврсти тези, кои се базираат на научни докази, спроведени преку динамична софтверска симулација која симултано ги отчитува климатските податоци, локацијата, временските услови и промени, во реални нестационарни услови. Создавањето на реален интегриран тродимензионален модел на објектот, исто така, игра огромна улога во точноста на добиените резултати, затоа што ги зема предвид реалната околина, влијанието на соседните објекти и околното зеленило, теренот, прецизноста во волуменот, конструкцијата, детектирањето на термичките мостови, природната вентилација, луѓето, однесувањето на системите за греење, ладење и вентилирање и сл., што со дводимензионална анализа (без употреба на реален модел) не може точно да се пресмета.

4. СОДРЖИНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Темата на истражување на докторската дисертација подразбира сложен холистички мултидисциплинарен пристап, кој обединува повеќе сегменти дефинирани како три поглавја во дисертацијата. Секое од поглавјата има свој научен придонес во полето кое го истражува, додека интегрирани како целина, даваат решение на комплексната проблематика поставена како тема на докторската дисертација.

Во **поглавје 1** се истражени и документирани 50 објекти од модернизмот во Скопје, со посебен акцент на објектите градени по земјотресот, кои воедно претставуваат и културно наследство на градот. Објектите се анализирани од аспект на нивните архитектонско-градежни карактеристики како: типологија, намена, функција, конструктивни системи, градежни материјали, состојба на сочуваност, степен на деградација, режим на заштита како културно наследство и, пред сè, спроведени мерки за подобрување на енергетската ефикасност. Поголавје 1 се занимава со пронаоѓање на клучните проблеми со кои се соочуваат овие објекти. Посебно дава осврт на неправилниот начин на реновирање и обнова на објектите, спроведени со цел да се подобрат условите за престој, да се подобри термалниот комфор и да се обезбедат пониски сметки за нивно одржување, но истовремено го деградираат нивниот архитектонски израз. Целта на ова поглавје не е само да даде реална слика за моменталната состојба на најзначајните објекти од модернизмот во Скопје и нивните проблеми со енергетската ефикасност, постојаното пропаѓање и деградација, туку и да ги селектира објектите кои се соочуваат со најголеми проблеми од овој аспект и да ги смести во најранлива категорија за обнова и реновирање. Тоа значи дека одредени објекти, како што се објектите изведени комплетно во натур бетон, без никаква надворешна фасадна обработка, познати како бруталистичка архитектура поради искрениот изглед на нивната конструкција која се чита на фасада, имаат поголеми проблеми во однос на заштитата, одржувањето, и се полесно подложни на деградација, а истовремено и многу потешки за реновирање поради потребата да се задржи нивниот оригинален бруталистички изглед. Систематското документирање, истражување и

анализа на објектите од модернизмот во Скопје резултираше со добивање податоци за фактичката состојба на овие објекти во однос на анализирани аспекти, од кои се издвоени три објекти – претставници на бруталистичката архитектура, за анализа како студии на случај, врз кои во понатамошните поглавја се спроведени симулации на нивната реална енергетска состојба, како и подобрени сценарија со аплицирани наноматеријали.

Поглавје 2 се занимава со истражување и пронаоѓање на фасадни наноматеријали, со висока термоизолациона моќ, кои се користат при подобрување на термичките карактеристики на објектите, особено на објекти кои се со културна историска вредност и нивниот фасаден изглед треба да остане што е можно поверодостоен на оригиналот. Врз база на преглед на обемна научноистражувачка литература во полето на наноматеријалите, како и истражување и преглед на различни “state of the art” експерименти и тестови за тоа како овие материјали влијаат на енергетската ефикасност, фасадниот изглед и, пред сè, заштитата и подобрувањето на постојни објекти, селектирани се два типа на фасадни наноматеријали: термоизолационен малтер базиран на силика аерогел и термоизолационен премаз базиран на нанокерамички наносфери. Поглавје 2 има за цел не само да ги детектира и да ги пронајде најсоодветните наноматеријали, туку и детално да ги анализира и проучи. Образложени се критериумите за избор на селектираните наноматеријали, нивните физички, термички и механички својства, начин на апликација, предности и недостатоци, достапност на пазарот и цени, поткрепени со примери од долгогодишни студии и експерименти за нивниот квалитет и релевантност. Особен акцент е ставен на заштитата на објектите со културно-историска вредност, за што е развиена студија за однесувањето на селектираните материјали кон заштитените објекти. Поглавје 2 резултира со дефинирање на подобрените сценарија за симулација во понатамошните софтверски анализи на студиите на случај, спроведени во Поглавје 3.

На крај, **Поглавје 3** ги поврзува истражувањата и резултатите од поглавјата 1 и 2 и, преку употреба на софтверските технологии за графички комуникации, моделирање и симулација, креира реално сценарио за фактичката состојба на објектите (селектирани како студии на случај во Поглавје 1), како и подобрени сценарија со аплицирани наноматеријали (селектирани во Поглавје 2). Најпрвин, во Поглавје 3 се образложени користените софтвери и нивниот придонес во истражувањето, со особен акцент на важноста на графичките комуникации во воспоставувањето конекција меѓу математичките пресметки и тродимензионалното моделирање и визуелизација при создавањето на прецизна, реална, динамична и симултана симулација на објектот. Потоа, преку употреба на овие софтверски технологии се спроведени анализи за постојната енергетска состојба на сите три студии на случај, како и за нивните подобрени сценарија (дефинирани како сценарио 1 и 2). За секоја од трите студии на случај, најпрво е спроведено детално истражување и анализа за нивните архитектонски и градежни карактеристики од аспект на типологија на градба, конструктивни системи и градежни материјали, особено материјалите на обвивката, степенот на сочуваност, степенот на деградација, увидот во нивните проектни документации и споредба со моменталната состојба и промените при реновирање (доколку постојат), увидот во степенот и режимот на заштита како културно наследство, увидот во сметките за топлинска и електрична енергија, како и мерење на коефициентите за пренос на топлина на постојните ѕидови на еден од студиите на случај. Исто така, за сите објекти е направен детален преглед во системите за греење, ладење и вентилирање, како и дополнителни оптоварувања на потрошувачката на енергија за одржување на објектот. Сите овие истражувани аспекти се искористени како влезни параметри при моделирањето и симулацијата на објектите. Преку употреба на графичкото моделирање е постигната голема прецизност во резултатите, особено поради можноста да се долови однесувањето на објектот во реални услови со моделирање на неговиот реален волумен, реална површина, вградени материјали со реални спецификации, точна и прецизна локација со реална околина, контекст, ориентација, осветлување, фрлање сенка од соседен објект, зеленило и сл., како и реални климатски податоци кои симултано се

отчитуваат при локализирањето на објектот. За сите студии на случај и нивните сценарија се добиени следниве резултати: потрошувачка на топлинска и електрична енергија за греење; потрошувачка на електрична енергија од апарати, уреди и осветлување, енергија за ладење и вентилирање (kWh); CO₂-емисии; релативна влажност на воздухот во просториите во секоја зона (%); внатрешна температура на воздухот во просториите во секоја зона (°C); површински внатрешни и надворешни температури на ѕидовите; загуби на енергија од инфилтрација, вентилација, транспарентен и нетранспарентен дел од обвивката за секоја зона (kWh); U-вредности на сите конструктивни елементи на обвивката (W/m²K). Добиените резултати подлежат на анализа и компарација, најпрво меѓу двете сценарија за иста студија на случај, а потоа за сите три објекти.

На крај е извршена анализа на резултатите кои покажуваат дека енергетската состојба на објектите со аплицирани фасадни материјали, особено сценарио 1, даваат подобри резултати за сите три студии на случај од аспект на потрошувачка на топлинска и електрична енергија за греење, CO₂-емисии, трансмисионски загуби, подобрени U-коефициенти на ѕидовите и финансиски трошоци. Сценарио 2 дава подобри резултати во потрошувачка на електрична енергија за ладење на објектите, односно во текот на летните топли денови. И двете сценарија покажуваат значителни подобрувања на целокупната енергетска слика на објектите, подобрувајќи ја нивната енергетска ефикасност, одржливост, заштита од надворешни влијанија што влијае на продолжувањето на животниот циклус на објектите и пред се најважно, без да се компромитира автентичноста на објектите. Од аспект на задржувањето на оригиналниот автентичен иглед на објектите, сценарио 2 кај сите студии на случај има помало влијание, односно не ја нарушува ниту во еден поглед оригиналноста на објектите. Сценарио 1, во одредена мера, има минимално влијание во автентичноста на објектите. Доколку од анализираните студии на случај се извлечат средните вредности во форма на проценти и тие се аплицираат на објекти од сличен тип, односно на други бруталистички објекти изведени со исти или слични материјали (надворешни ѕидови од натур бетон без топлинска изолација), може да се добие генерална слика за намалувањето на потрошувачката на топлинска и електрична енергија, како и за подобрувањето на термичките карактеристики на обвивката, трансмисионите загуби, емисии и финансиски заштеди на објектите од овој тип.

На крајот е даден **Генерален заклучок** од спроведените анализи, врз основа на кој може да се согледа научниот придонес на докторската дисертација и можноста за примена на резултатите од истражувањата во пракса, но и за понатамошни научни истражувања.

5. ОЦЕНКА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Докторската дисертација обработува еден комплексен, повеќеслоен проблем, кој опфаќа повеќе полиња на истражување и ги врзува во реални решенија. Во досега истражената научна литература, овој проблем многу пати е допрен, но недоволно и нецелосно истражен, односно не се понудени конкретни решенија, кои претходат на темелно истражување, воспоставена методологија и научно генерирани резултати.

Научниот придонес на оваа дисертација може да се дефинира низ неколку клучни сегменти: воспоставена методологија за истражување и пристап кон објектите од модернизмот; документација на моменталната состојба на објектите од модернизмот во Скопје од аспект на деградација, сочуваност, обнова и мерки за енергетска ефикасност; документација на моменталната состојба на наноматеријалите во градежниот сектор и воспоставени критериуми за нивно селектирање за обнова на објектите од модернизмот; оригинални резултати генерирани преку современи компјутерски софтвери за динамички симулации за однесување на објектите во реални услови и, конечно, потенцирање на предностите и недостатоците по апликацијата на наноматеријали.

Посебно внимание во дисертацијата е посветено на динамичките софтверски симулации на селектираните студии на случај, кои се направени врз база на

заклучоците, согледувањата и резултатите добиени од спроведените истражувања во првите две фази. Спроведени се вкупно девет симулации. За симулациите се користени современи математички и графички софтвери за добивање на реални резултати во нестационарни динамички реални услови преку користење на симултани климатски и временски податоци и податоци поврзани со животната средина. За секоја од студиите на случај, најпрво е направена симулација на постојната состојба (моментална состојба на објектите пред предложените мерки за реновирање), а потоа и симулации на две подобрени сценарија (сценарио 1 и 2). На таков начин се доби една генерална слика за можни енергетски подобрувања кај голем број на објекти од модернизмот кои делат ист проблем.

Може да се заклучи дека оваа докторска дисертација води до детално анализирани, научно поткрепени и апликативни решенија за објектите од модернизмот, особено оние што се значајно културно наследство и нивниот оригинален изглед не смее да се менува, особено бруталистичките објекти, чиј фасаден изглед е без никаква завршна обработка и тие се многу проблематични во однос на деградација, надворешни влијанија и климатски промени, за кои досега не е пронајдено применливо решение за подобрувањето на нивните енергетски трошоци, термален комфор и, пред сè, емисии на штетни гасови, особено CO₂.

Можноста предложената методологија да се примени и на други објекти од модернизмот и притоа да се направи проценка за подобрување на состојбата и заштедата на енергијата по апликацијата на наноматеријалите, го потенцира научниот придонес што оваа дисертација го има во однос на заштитата и подобрувањето на објектите од модернизмот не само во Скопје, туку и во глобални рамки.

6. ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Кандидатката, врз основа на резултатите од своите истражувања, објави повеќе рецензирани трудови во меѓународни публикации, со што ги исполни законските услови за одбрана на докторската дисертација. Наведените трудови се објавени во базата SCOPUS и во книга издадена од SPRINGER.

1. Sofronievska, L.D., Knezevic, M., Cvetkovska, M., Gavriloska, A.T., Mihajlovska, T. (2024). Key Indicators for Evaluating the Energy Efficiency Improvement of the Renovated Building Facades. In: Bragança, L., Cvetkovska, M., Askar, R., Ungureanu, V. (eds) Creating a Roadmap Towards Circularity in the Built Environment. Springer Tracts in Civil Engineering. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-45980-1_26
2. Sofronievska, L.D., Cvetkovska, M., Gavriloska, A.T., Mihajlovska, T. (2024). BIM for Enhancing the Energy Efficiency and Sustainability of Existing Buildings. In: Bragança, L., Cvetkovska, M., Askar, R., Ungureanu, V. (eds) Creating a Roadmap Towards Circularity in the Built Environment. Springer Tracts in Civil Engineering. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-45980-1_34
3. Dimevska Sofronievska et al. (2023) IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 1196 012019. Assessment of today's condition of Modernist architecture in Skopje in terms of energy efficiency and authentic architectural appearance using actor network theory. DOI 10.1088/1755-1315/1196/1/012019
4. L Dimevska et al. (2021) IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 656 012001. Assessment of current state of Modernist building heritage of Skopje in terms of sustainability, energy efficiency and authentic appearance degradation. DOI 10.1088/1755-1315/656/1/012001
5. L Dimevska et al. (2019) IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 222 012028. Energy Efficiency and Sustainability Potential Analysis of Residential Buildings according to their Architectural, Structural and Thermal Characteristics. DOI 10.1088/1755-1315/222/1/012028

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на детална анализа на докторската дисертација, увидот во актуелноста на споменатите теми, утврдената цел и користената методологија на истражување, се заклучува дека предметната докторска дисертација е оригинална научна работа во однос на нејзината содржина. Преку својата работа на докторската дисертација, кандидатката придонесе за детектирање на најкритичната типологија на објекти од модернизмот, поточно од брутализмот во Скопје. Своето истражување го насочи кон објектите од „натур бетон“, кои претставуваат посебно културно наследство во Северна Македонија, а резултатите од истражувањето се од посебно значење за подобрување на нивната енергетска ефикасност, одржливост, термален комфорт и намалување на CO₂-емисиите. Притоа, преку апликација на наноматеријали на нивната обвивка, обезбедено е максимално задржување на архитектонскиот израз.

Врз основа на севкупната позитивна оценка на докторската дисертација, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, да ја прифати докторската дисертација под наслов: „Анализа на енергетски перформанси на објекти од модернизмот со аплицирани фасадни наноматеријали“, од кандидатката м-р Лилјана Димевска, дипл. инж.арх., и да поведе постапка за нејзина одбрана.

Напомена: Членови на Комисијата кој е од странство го разбира македонскиот јазик и го постојува овој извештај.

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Проф. д-р Тодорка Самарџиоска, претседател,
Градежен факултет – УКИМ, Скопје, с.р.**

**Проф. д-р Мери Цветковска, ментор,
Градежен факултет – УКИМ, Скопје, с.р.**

**Проф. д-р Ана Тромбева Гаврилоска,
Архитектонски факултет – УКИМ, Скопје, с.р.**

**Проф. д-р Бојан Каранаков,
Архитектонски факултет – УКИМ, Скопје, с.р.**

**Проф. д-р Мирјана Лабан,
Факултет за технички науки, Универзитет во Нови
Сад, Нови Сад, Србија, с.р.**

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ
– СКОПЈЕ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Џоко Соколов	„Мерење на перформансите на компаниите врз основа на јавно објавени информации“	“Perfomance measurement of companies based on published information in public”	проф. д-р Марина Трпеска	05.02.2024 година Бр.02-53/2
2.	Аполона Коцева	„Откривање на влијанието на бонусите врз мотивацијата на вработените и изработка на стратегии за одржлива мотивација на вработените и после наградувањето“	„Unraveling the impact of bonuses on employee’s motivation and crafting strategies for sustained employee’s motivation post-reward”	проф. д-р Љупчо Ефтимов	05.02.2024 година Бр.02-93/2
3.	Валбона Дика	„Ризиците за извршување на трансакциите во платниот промет - сличајот на АД Пошта на Северна Македонија“	„The risks of payment transaction - AD Post of North Macedonia“	проф. д-р Кирил Јовановски	02.02.2024 година Бр.02-55/11

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ НА
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ-СКОПЈЕ

Ред Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
3.	М-р Беким Сила	„Примена на кризниот менаџмент за унапредување на растот и развојот на малите и средни претпријатија“	”Application Of Crisis Management To Enhance Growth And Development Of Small And Medium-Sized Enterprises”	Проф.д-р Кирил Постолов	05.02.2024 год. бр.02-92/3

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
на седницата одржана на 25 јануари 2024 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Сава Минова	Процена на ризик и надежност кај хидротехнички постројки и системи	Risk Assessment and Reliability of Hydrotechnical Plants and Systems	Проф. д-р Валентино Стојковски	02-94/2 25.01.2024 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ПЕДИЈАТРИЈА И ДЕТСКИ БОЛЕСТИ СО НЕГА НА БОЛНО И ЗДРАВО ДЕТЕ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 12.10.2023 година, за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4980/44 од 6.11.2023, донесена на I редовна седница, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Ацо Костовски, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Аспазија Софијанова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Кристина Миронска, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Силвана Наунова Тимовска, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Илија Кировски, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете, во предвидениот рок се пријави н. сор. д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски.

Н. сор. д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски Библиографски податоци за кандидатката

Кандидатката д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски е родена на 17.9.1975 год. во Прилеп. Основно образование завршила во родниот град со одличен успех. Средно образование завршила во државното средно медицинско училиште „Д-р Јован Калаузи“ во Битола, во 1994 година. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот универзитет во Софија, во 2001 година, со просечен успех 8,3.

Во периодот по завршување на студиите по медицина, волонтирала во Медицинскиот центар „Борка Талески“ во Прилеп, а потоа и во Здравствениот дом во Крушево.

Во 2005 година ја започнала специјализацијата по Педијатрија на Медицинскиот факултет во Скопје, каде што успешно ја завршила во 2009 година.

По одбрана на специјалистичкиот испит, во период од две години, волонтирала на Клиниката за гинекологија и акушерство во Скопје, на Одделот за неонатална интензивна нега и терапија. Во 2012 година се стекнува со редовен работен однос на Клиниката за гинекологија и акушерство во Скопје, каде што целосно се посветува на работата со новороденчињата, а особено во грижата и лекувањето на предвремено родените новороденчиња згрижени на Одделот за неонатална интензивна нега и терапија.

Докторска дисертација пријавила во 2011 година на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дисертацијата на

тема „Неонатална хипогликемија кај деца со висок и нормален ризик: инциденција, етиологија, терапевтски пристап и прогноза“ ја одбранила во 2018 година. Темата е изработена под менторство на проф. д-р Драган Даниловски, а одбранета пред Комисија во состав: проф. д-р Марина Крстевска Константинова, проф. д-р Филип Дума, проф. д-р Милка Здравковска, проф. д-р Лидија Карева и проф. д-р Драган Даниловски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на медицински науки од научната област педијатрија.

Во 2019 година е избрана за научен соработник при Медицинскиот факултет во Скопје. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр. 1190 од 15.4.2019 година.

Од 31.1.2017 година, започнала со супспецијализација по неонатологија, на Медицинскиот факултет во Скопје.

На 2.4.2021 год. го положила супспецијалистичкиот испит по неонатологија, пред Комисија во состав: проф. д-р Филип Дума, проф. д-р Аспазија Софијанова и проф. д-р Соња Бојаџиева.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, Скопје, кандидатката д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски одржува вежби на прв циклус студии на следниве студиски програми: Педијатрија – Општа медицина, Педијатрија – Дентална медицина, Ургентна медицина – Општа медицина, Педијатрија клиничка пракса – Општа медицина, Клиничко испитување, Педијатрија – Општа медицина. Кандидатката учествува во специјалистичките испити по предметот Педијатрија, едукатор и ментор е на специјализанти по педијатрија, како и едукатор на специјализанти по предметот Гинекологија и акушерство.

Научноистражувачка дејност

Д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски има објавено 11 научни трудови, индексирани во електронски бази на списанија. Учествувала во два национални истражувачки проекта. Д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски има учествувано и, воедно, презентирала трудови на научни/стручни собири и семинари во земјата и во странство. Кандидатката има одржано предавања на семинари за потребите на домашните спортски здруженија и федерации.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Одделот за неонатална интензивна нега и терапија на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје. Член е на: Лекарската комора на Македонија (ЛКМ), Македонското лекарско друштво (МЛД), Здружението на педијатри на Македонија и Македонското неонатолошко здружение. Коавтор е на учебник по гинекологија и акушерство за студенти по општа медицина со следните поглавја: Примарна реанимација, Респираторен дистрес синдром кај новородено дете (учебник во подготовка). Кандидатката учествува во воведување на нови процедури на Одделот за неонатална интензивна нега и терапија при ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство: CRIB II index, Griffith развојна скала, BioFire Film

Array 2.0 system и Biomerieux Bact Alert 3 D. Има одржано предавања во институции од јавен интерес. Д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски учествувала во две научно-апликативни студии во областа на медицинските науки и здравството. Член е на Комисија за квалитет на акредитација на Клиниката за гинекологија и акушерство. Член е на Комисија за организација и следење на работата на Одделението за интензивна неонатална терапија, како и во Комисија за полагање на стручен испит и за селекција на кандидати за вработување на неопределено време во ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство.

Д-р Орхидеја Стомнароска е добитник на Благодарница од Лекарската комора на РС Македонија за особен придонес и ангажираност при справување со пандемијата предизвикана од коронавирусот КОВИД 19 (2021 година) и Благодарница за посебен придонес во работењето и развојот на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, посебно за грижата за животот и здравјето за најмалите пациенти (2022 година).

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: *Орхидеја Стомнароска-Дамчевски*

Институција: *ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство – Скопје*

Научна област: *ПЕДИЈАТРИЈА И ДЕТСКИ БОЛЕСТИ СО НЕГА НА БОЛНО И ЗДРАВО ДЕТЕ*

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН
СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,3.</p>	да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: медицина; поле: клиничка медицина; подрачје: педијатрија.</p>	да
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: CONTRIBUTIONS (Macedonian Academy of Science and Arts/Sciendo) 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Neuro Developmental Consequences of Neonatal Hypoglycemia 4. Година на објава: 2020 	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>1. Назив на научното списание: CONTRIBUTIONS (Macedonian Academy of Science and Arts/Sciendo)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: PubMed</p> <p>3. Наслов на трудот: The CRIB II (Clinical Risk index for Babies II) Score in prediction of neonatal mortality</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	<p>да</p>
	<p>1. Назив на научното списание: CONTRIBUTIONS (Macedonian Academy of Science and Arts/Sciendo)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: PubMed</p> <p>3. Наслов на трудот: Large neck teratoma in a newborn with respiratory distress syndrome</p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	<p>да</p>
	<p>1. Назив на научното списание: CONTRIBUTIONS (Macedonian Academy of Science and Arts/Sciendo)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: PubMed</p> <p>3. Наслов на трудот: PotockiLupski syndrome ((dup (17)(p11.2p11.2)) in a girl with hypotonia and early behavioural disturbances.</p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	<p>да</p>
	<p>1. Назив на научното списание: CONTRIBUTIONS (Macedonian Academy of Science and Arts/Sciendo)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: PubMed</p> <p>3. Наслов на трудот: Hypoxic Ischemic Encephalopathy (HIE) in Term and Preterm Infants.</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	
	<p>1. Назив на научното списание: CONTRIBUTIONS (Macedonian Academy of Science and Arts/Sciendo)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: PubMed</p> <p>3. Наслов на трудот: Transient Neonatal Myasthenia</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Gravis: A Case Report. 4. Година на објава: 2023	
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Abstract Book of 2nd Congress of the International Association for Preventive Pediatrics 2. Назив на меѓународниот собир: 2nd Congress of the International Association for Preventive Pediatrics-on line 3. Имиња на земјите: Босна и Херцеговина, Србија, Хрватска, Словенија. 4. Наслов на трудот: Neonatal Hypoxia-Ischemia and concomitant Neonatal Hypoglycemia (NIH) 5. Година на објава: 2021	да
4	Претходен избор во научно звање – научен соработник, датум и број на Билтен: бр. 1190 од 15.4.2019 година.	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ацо Костовски, с.р.
Проф. д-р Аспазија Софијанова, с.р.
Проф. д-р Кристина Миронска, с.р.
Проф. д-р Силвана Наунова Тимовска, с.р.
Проф. д-р Илија Кировски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Орхидеја Стомнароска-Дамчевски

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство – Скопје

Научна област: ПЕДИЈАТРИЈА И ДЕТСКИ БОЛЕСТИ СО НЕГА НА БОЛНО И ЗДРАВО ДЕТЕ

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби од прв циклус студии	
1.1	Вежби за студенти на медицина – педијатрија 2019/2020 зимски семестар 44 часа x 0,03 2020/2021 зимски семестар 44 часа x 0,03 2020/2021 летен семестар 44 часа x 0,03 2021/2022 зимски семестар 63 часа x 0,03 2021/2022 летен семестар 54 часа x 0,03 2022/2023 зимски семестар 48 часа x 0,03 2022/2023 летен семестар 48 часа x 0,03	1,32 1,32 1,32 1,89 1,62 1,44 1,44
		10,35
1.2	Вежби за студенти на медицина – ургентна медицина 2019/2020 зимски семестар 4 часа x 0,03 2020/2021 зимски семестар 4 часа x 0,03 2021/2022 зимски семестар 4 часа x 0,03 2022/2023 зимски семестар 4 часа x 0,03	0,12 0,12 0,12 0,12
		0,48
1.3	Педијатрија (вежби) стоматологија 2019/2020 зимски семестар 18 часа x 0,03 2020/2021 зимски семестар 18 часа x 0,03 2021/2022 зимски семестар 18 часа x 0,03	0,54 0,54 0,54
		1,62
1.4	Педијатрија (вежби) клиничко испитување 2019/2020 летен семестар 16 часа x 0,03 2021/2022 зимски семестар 8 часа x 0,03 2021/2022 летен семестар 8 часа x 0,03 2022/2023 зимски семестар 16 часа x 0,03 2022/2023 летен семестар 16 часа x 0,03	0,48 0,24 0,24 0,48 0,48
		1,92
1.5	Педијатрија (вежби) клиничка пракса 2019/2020 летен семестар 120 часа x 0,03 2020/2021 летен семестар 120 часа x 0,03 2021/2022 летен семестар 240 часа x 0,03 2022/2023 зимски семестар 120 часа x 0,03 2022/2023 летен семестар 240 часа x 0,03	3,6 3,6 7,2 3,6 7,2
		25,2
1.6	Семинар-педијатрија за студенти по медицина 2019/2020, летен семестар 1 час x 0,04	0,04

	2020/2021, летен семестар 1 час x 0,04 2021/2022 летен семестар 2 часа x 0,04 2022/2023 зимски семестар 1 часа x 0,04 2022/2023, летен семестар 2 часа x 0,04	0,04 0,08 0,04 0,08
		0,28
2.	Ментор и едукатор на здравствена едукација	
2.1	Едукатор на специјализанти по гинекологија и акушерство, турнус неонатологија 2 кандидата (1 месец) 2 x 4 недели x 7 часа x 0,08 20 кандидати (0,5 месеци) 20 x 2 недели x 7 часа x 0,08	4,48 22,4
		26,88
2.2	Едукатор на специјализанти по педијатрија 18 кандидати (1 месец) 18 x 4 недели x 7 часа x 0,08	40,32
		40,32
2.3	Ментор на специјализанти по педијатрија 1 кандидат (1 семестр) 1 x 1 x 24 недели x 4 часа x 0,08 3 кандидати (2 семестра) 3 x 2 x 24 недели x 4 часа x 0,08	7,68 46,08
		53,77
3.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	
3.1	Ментор на студенти по медицина – Клиничка пракса 3 кандидати (1 семестар) 3x 1 час неделно x 4недели x1 семестар x 0,06	0,72
		0,72
4.	Член на Комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа 2 кандидата x 0,2	0,4
		0,4
5.	Настава во школи и работилници	
5.1	Раководител Одржана работилница на Втор конгрес на Факултетското студентско собрание, Медицински факултет – Скопје, на тема: „Апгар скор“, 14.10.2023	1,5
		1,5
5.2	Учесник 1. MSD vaccines academy course Introduction of the Rotavirus vaccine in the immunization calendar, 02.06.2019, Скопје 2. Стручна работилница за детска кардиологија, 28.6.2019, Скопје 3. Актуелности во лекувањето на венските заболувања, 18.9.2019 година, Скопје 4. Интубација кај новородени и употреба на сурфактант-Providens Choose Health, 16.4.2019, Скопје 5. Мултимодален третман на болка, Катедра за анестезија со реанимација, 16.12.2021 година 6. Дарителски регистри за срцевина во невладиниот сектор, Научна фондација „Спироски“, Дарителски регистар за срцевина, 22.1.2022 година 7. Совладуваме компјутерски вештини – модул 1, Катедра за педијатрија, 19.3.2022 година	1 1 1 1 1 1 1

	8. The PeriMac Neonatal transport training, Project HOPE, април 2022 година	1
	9. Трета балканска педијатриска школа, со меѓународно учество, 26 – 28.10.2022 година, Скопје	1
	10. Совладуваме компјутерски вештини – модул 2, Катедра за педијатрија, 19.11.2022 година.	1
	11. Совладуваме компјутерски вештини – модул 3, Катедра за педијатрија, 14.12.2022 година.	1
		11
	ВКУПНО	174,44

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национални научни проекти	
1.1	INTEREST (Интернационално истражување на траумите поврзани со породувањето), Одделение за медицински науки, МАНУ, 2022 година.	3
1.2	Ауксолошка и нутритивна проценка на деца со хронични состојби, ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести, Скопје.	3
1.3	Мастер план за перинатално здравје 2020 – 2030, во соработка со СЗО, УНФПА и Канцеларијата на УНИЦЕФ.	3
1.4	Неонатален транспорт во Република Северна Македонија, во координација со невладината организација HOPE и Министерството за здравство, координирано од Комитетот за безбедно мајчинство.	3
		12
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
2.1	Stomnaroska O., Dukovska V, Danilovski D. Neuro Developmental Consequences of Neonatal Hypoglycemia. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2020; 1;41(2):89-93. doi: 10.2478/prilozi-2020-0037. PMID: 33011693.	4
2.2	Stomnaroska O., Danilovski D. The CRIB II (Clinical Risk Index for Babies II) Score in Prediction of Neonatal Mortality. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2020; 8;41(3):59-64. doi: 10.2478/prilozi-2020-0046. PMID: 33500366.	4,5
2.3	Stomnaroska O., Kocovski G, Zdravkovski P, Ilievski B, Jovanovic R, Petrusavska G. Large Neck Teratoma in a Newborn	

	with Respiratory Distress Syndrome. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2021; 23;42(1):105-108. doi: 10.2478/prilozi-2021-0009. PMID: 33894120.	3
2.4	Stomnaroska O. , Neskovska L. Potocki-Lupski Syndrome Dup17p11.2 in a Girl with Hypotonia and Early Behavioural Disturbances. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2021;26;42(2):91-94. doi: 10.2478/prilozi-2021-0026. PMID: 34699703.	4,5
2.5	Ristovska S, Stomnaroska O. , Danilovski D. Hypoxic Ischemic Encephalopathy (HIE) in Term and Preterm Infants. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2022; 22;43(1):77-84. doi: 10.2478/prilozi-2022-0013. PMID: 35451288.	4
2.6	Ristovska S, Stomnaroska O. , Dimitrioska R. Transient Neonatal Myasthenia Gravis: A Case Report. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2023;15;44(2):165-169. doi: 10.2478/prilozi-2023-0036. PMID: 37453109.	4
		24
3.	Учество на научен/стручен собир со реферат – усна презентација Стручен состанок „Провиденс во неонатологијата“, на тема: Респираторен дистрес и сурфактант во терапија на респираторен дистрес, 18.5.2022 година.	1
		1
4.	Учество на научен/стручен собир со реферат – постер	
4.1	Постерска презентација на 2nd Congress of the International Association for Preventive Pediatrics-ONLINE, со тема: Neonatal Hypoxia-Ischemia and concomitant Neonatal Hypoglycemia(NIH), 5-7 November 2021 година.	0,5
4.2	Постерска презентација на 8 th Rare Disease Conference in the South Eastern Europe, Orhideja Stomnaroska , Aspazija Sofijanova, Nikolina Zdraveska, Renata Dimitriovska, Ivana Malevska Kostovska, Aleksandra Janchevska, Dijana Plasevska-Karanfilska, Sanja Ristovska. „Decompression craniotomy and tarsoraphy in a child with Crouzon syndrome“, 23-25 September 2022 Ohrid Republic North Macedonia	0,5
		1
5.	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција	
5.1	Stomnaroska O. , Dimitrioska R, Ivanovska S. „ Absent forearm and hand and low platelet count in a preterm newborn“ 7-th Pediatric Congress 2019 Strumica, R. North Macedonia	1
5.2	Livrinova V, Dimitrievska R, Stomnaroska O. , Apostolovska R, Joksimovikj M. „A case of hemolytic disease of the fetus and newborn“, 19 th World Congress in Fetal Medicine, 26-30 June 2022 Crete, Greece	1
		2
6.	Одржани предавања на семинар за потребите на домашни спортски здруженија и федерации	

6.1	Зголемена телесна тежина – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, февруари 2020 година.	0,5
6.2	Правилна исхрана во детска возраст – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, февруари 2020 година.	0,5
6.3	Срцеви аритмии – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, ноември 2020 година.	0,5
6.4	Важноста на редовните систематски прегледи – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје во месец октомври 2020 година.	0,5
6.5	Анорексија во детска возраст - за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, октомври 2020 год.	0,5
6.6	Улогата на витамин Д3 – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, јуни 2020 година.	0,5
6.7	Анемија во детска возраст – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, јуни 2020 година.	0,5
6.8	Витаминска суплементација во детска возраст – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, мај 2020 година.	0,5
6.9	Правилен раст и рзвој – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, април 2020 година.	0,5
6.10	Штетното влијание на никотинот – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, март 2020 година.	0,5
6.11	Правилно миеење на раце, превенција од инфекции – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, март 2020 година.	0,5
6.12	Правилен внес на течности – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, јануари 2020 година.	0,5
6.13	Физичката активност, фактор здравје – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, мај 2020 година.	0,5
6.14	Правилна консумација на јаглехидрати – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, септември 2020 година.	0,5
6.15	Важноста на психичката подготовка за физичка активност – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, септември 2020 година.	0,5
6.16	Балансирана протеинска исхрана – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, ноември 2020 година.	0,5

6.17	Инфекции на респираторен тракт – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, декември 2020 година.	0,5
6.18	Вирусни инфекции – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, декември 2020 година.	0,5
6.19	Прва помош при повреда - за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“ – Скопје, јануари 2020 година.	0,5
6.20	Хигиено-диететски режим – за потребите на домашното спортско здружение, „КК Академија ФМП“-Скопје, април 2020 година.	0,5
		10
	ВКУПНО	50

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1.	Поглавје во книга -коавтор	
1.1	Учебник по гинекологија и акушерство, за студенти по општа медицина со следните поглавја: Примарна реанимација, Респираторен дистрес синдром кај новородено дете; ЈЗУ Клиника за гинекологија и акушерство – Скопје (во подготовка)	2
		2
3.	Завршена супспецијализација во областа на медицинските науки и здравството	
3.1	Супспецијализација по неонатологија, 2021 година	1
		1
4.	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството	
4.1	CRIB II index	1
4.2	Griffith развојна скала	1
4.3	BioFire Film Array 2.0 system	1
4.4	Biomerieux Bact Alert 3 D	1
		4
5.	Одржани предавања на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	
5.1	Предавање во ООУ „Климент Охридски“, Прилеп, февруари 2022 год., на тема: Сколиоза во школска возраст	0,5
5.2	Предавање во ООУ „Климент Охридски“, Прилеп, на 26.3.2022 год., на тема: Правилно и чисто миеење на раце, заштита од коронавирус	0,5
5.3	Предавање во ООУ „Климент Охридски“, Прилеп, на 26.4.2022 год., на тема: Правилно и чисто миеење на раце, заштита од коронавирус	0,5
5.4	Предавање во ООУ „Климент Охридски“, Прилеп,	0,5

	април 2022 год., на тема: Анемија во детска возраст	
5.5	Предавање во ООУ „Климент Охридски“, Прилеп, мај 2022 год., на тема: Важноста на спортските и физичките активности во школска возраст	0,5
5.6	Предавање во ООУ „Климент Охридски“, Прилеп, септември 2022 год., на тема: Правилната исхрана во школска возраст, предуслов за ментално здравје	0,5
5.7	Предавање во ООУ „Климент Охридски“, Прилеп, октомври 2022 год., на тема: Како да се заштитиме од инфекции на горните дишни патишта во школска возраст	0,5
		3,5
	ВКУПНО	10,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Награда за научни постигнувања од струкова организација - учесник во тим	
1.1	Благодарница за особен придонес и ангажираност при спроведување со пандемијата предизвикана од коронавирусот COVID 19, 2021 година.	3
1.2	Благодарница за посебен придонес во работењето и развојот на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, посебно за грижата за животот и здравјето за најмалите, 2022 година.	1
		4
2.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	
2.1	Член на Комисија за квалитет на акредитација на Клиниката за гинекологија и акушерство, 25.11.2021 година.	1
2.2	Член во Комисија за селекција на кандидати за тројца доктори на медицина на специјализација по педијатрија на неопределено време во ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство, во врска со огласот објавен на 10.12.2022 година.	1
2.3	Член на Комисија за организација и следење на работата на Одделението за интензивна неонатална терапија, 26.8.2022 година.	1
		3
	ВКУПНО	7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	174,44
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	50
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	10,5
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	7
Вкупно	241,94

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ацо Костовски, с.р.
Проф. д-р Аспазија Софијанова, с.р.
Проф. д-р Кристина Миронска, с.р.
Проф. д-р Силвана Наунова Тимовска, с.р.
Проф. д-р Илија Кировски, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на н. сор. д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека н. сор. д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето виш научен соработник по предметите од научните области: педијатрија и детски болести со неџа на болно и здраво дете.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н. сор. д-р Орхидеја Стомнароска-Дамчевски да биде избрана во звањето виш научен соработник по предметите од научните области: педијатрија и детски болести со неџа на болно и здраво дете.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ацо Костовски, с.р.

Проф. д-р Аспазија Софијанова, с.р.

Проф. д-р Кристина Миронска, с.р.

Проф. д-р Силвана Наунова Тимовска, с.р.

Проф. д-р Илија Кировски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ТРОЈЦА НАСТАВНИЦИ ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ПЕДИЈАТРИЈА И ДЕТСКИ БОЛЕСТИ СО НЕГА НА БОЛНО И ЗДРАВО ДЕТЕ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 12.10.2023 година, за избор на тројца наставници во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4980/45, донесена на 6.11.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Стојка Нацева Фуштиќ, редовен професор на Катедрата за педијатрија на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Константина Кузевска Манева, редовен професор на Катедрата за педијатрија на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Марина Крстевска Константинова, редовен професор на Катедрата за педијатрија при Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Светлана Кочева, редовен професор на Катедрата за педијатрија при Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Соња Бојациева, вонреден професор на Катедрата за педијатрија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов:

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на тројца наставници во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: педијатрија и детски болести со нега на здраво и болно дете, во предвидениот рок се пријавија кандидатите: доц. д-р Александра Јанчевска, доц. д-р Николина Здравеска и доц. д-р Христина Манџуковска.

I. Доц. д-р Александра Јанчевска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката Александра Јанчевска е родена во 1969 година во Скопје, каде што завршила основно и средно медицинско училиште со одличен успех. Во учебната 1987/88 г. се запишала на Медицинскиот факултет во Скопје и го завршила во 1993 г. со среден успех 8,65. Од 1995 г. волонтира, а во 2000 год. е вработена на Клиниката за детски болести во Скопје. Специјалистичкиот испит по педијатрија го положила во 2003 г. Оттогаш, па сè до јануари 2006 г., работела како лекар специјалист педијатар во Општата амбуланта на Клиниката за детски болести во Скопје. Од јануари 2006 г. е распределена на Одделот за ендокринологија и генетика при Клиниката за детски болести и е вклучена во севкупната работа на Одделот. Во декември 2005 г. го одбранила магистерскиот труд под наслов: „Протоколот ALL-BFM-90 во третманот на акутната лимфобластна леукемија во детска возраст“, по што се стекнала со звањето магистер по медицински науки. Докторската дисертација на тема: „Алтерации на ИГФ1Р генот кај децата родени со мала телесна тежина за својата возраст“ ја одбранила во јули 2018 година. Промовирана е во звањето примариус во 2016 г. За асистент по предметот Педијатрија е избрана во 2008 година, а за доцент по истиот предмет е избрана во 2019 година. Доцент Јанчевска, од октомври 2021 година започнала супспецијализација по ендокринологија и во моментот е пред полагање на завршниот испит. Кандидатката е активен член на неколку здруженија: Европска академија на педијатри (ЕАП), Здружение на педијатри на РМ (ЗПМ), Македонско здружение на ретки болести (МЗРБ), Научно здружение на ендокринологите и дијабетолозите на Р Македонија (НЗЕДМ), Македонско здружение за дебелина (МЗД), Европската асоцијација за обезност (ЕАСО) и Работната група за обезност при Европското здружение на

педијатриски ендокрилонози (ЕСПЕ). Во моментот е в.д. раководител на Одделот за ендокринологија и генетика при ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести – Скопје. Активно се служи со два светски јазика: англискиот (ниво Б2) и германскиот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА

Стручна дејност

Кандидатката Александра е вклучена во стручна работа и усовршување уште во текот на студиите, по дипломирањето, па потоа и по нејзиното вработување. Остварила 3 стручни престои клиничка практика во странство во траење по 1 месец, а од 1 октомври 2014 до 1 април 2015 г. остварила едукација од областа на педијатриската ендокринологија во вкупно траење од 6 месеци во Great Ormond Street Children's Hospital, London, UK. Едукацијата е доделена од страна на Европското педијатриско ендокринолошко здружение, ЕСПЕ, 3 месеци, и потоа уште 3 месеци поддржано од Министерството за здравство на Република Македонија.

Во текот на работата на Одделот за ендокринологија се запознала и едуцирала за апликација и примена на инсулинските пумпи и сензорите на континуирано мерење на гликемијата кај децата со дијабетес мелитус.

Кандидатката е учесник на бројни семинари, школи и работилници од областа на општата педијатрија, а особено од педијатриската ендокринологија. Учесник е на повеќе курсеви/школи од областа на педијатриската ендокринологија организирани од Европската асоцијација за студии за дијабетес, Европското здружение за педијатриска ендокринологија, Европската асоцијација за ендокринологија, Европската асоцијација за студии за обезност, Европската асоцијација на млади ендокринолози-истражувачи итн. Во неколку наврати успешно реализирала ГСП-тренинг и се здобила со сертификати.

Кандидатката е член на Републичката комисија за оцена на здравствената состојба на деца без родители и родителска грижа.

Наставна дејност

Кандидатката е избрана за асистент по предметот Педијатрија, на Медицинскиот факултет, во 2008 година, Билтен бр. 938 од 14.3.2008, а потоа била реизбрана во 2011 година, Билтен бр. 1003 од 1.3.2011. Доктор Јанчевска е избрана за доцент во 2019 година, Билтен бр. 1190 од 15.4.2019 година. Активно учествува во практичната едукација на студентите по медицина и стоматологија, а испитувач и учесник е во колоквиумите по предметот Педијатрија, за студентите по медицина и стоматологија, како и студентите од тригодишните и четиригодишните студии. Учествува во едукацијата на специјализантите по педијатрија и семејна медицина, а испитувач е на колоквиумите по Педијатриска ендокринологија и Генетика во педијатријата. Активен предавач е на повеќе работилници и школи. Д-р Александра Јанчевска е активно вклучена и во наставно-научната дејност на Клиниката за детски болести преку многубројни стручни презентации. Според студентската евалуација, постојано е оценета со највисоки оценки по предметите Педијатрија и Клиничко испитување.

Научноистражувачка дејност

Д-р Александра Јанчевска е активен истражувач во сите области на педијатријата, а со посебен интерес во областа на детската ендокринологија.

Магистерскиот труд под наслов: „Протоколот ALL-BFM-90 во третманот на акутната лимфобластна леукемија во детска возраст“, од областа на детската хематологија, го одбрала во декември 2005 година.

Докторската дисертација под наслов: „Алтерации на ИГФ1Р генот кај децата родени со мала телесна тежина за својата возраст“ ја одбрала во јули 2018 година.

Коистражувач е досега во вкупно 6 меѓународни научни проекти со пациенти со дијабетес тип 1, дијабетес тип 2, пациенти со дефицит на ХР и краниофарингеом, од кои проектот: PIONER TEENS „Ефикасност и безбедност на орален семиглутид наспроти

плацебо и двата во комбинација со метформин и/или базален инсулин кај деца и адолесценти со дијабетес тип 2“, фаза 3б, е започнат во октомври 2020 г. и сè уште трае.

Доцент Јанчевска, од 2022 година, е главен истражувач на националниот научноистражувачки проект: „Ауксолошка и нитритивна проценка на деца со хронични состојби“ на Катедрата за педијатрија и УЈЗУ Клиника за детски болести.

Коистражувач е во 4 национални научноистражувачки проекти: „Рани уринарни маркери за ренална лезија кај обезни деца и адолесценти“ на Катедрата за биохемија и клиничка биохемија, „Инциденца и етиологија на анемии кај деца на возраст до 5 години на ЈЗУ УК за детски болести со фокус на дефицит на вит Б12“ и „Асоцијација на Експираторен индекс на варијабилност со ризикот од појава на астма, визинг и тежината на акутна бронхоопструктивна атака кај деца од предучилишна возраст“ на УЈЗУ Клиника за детски болести и Катедрата за педијатрија, како и „Фенотип – генотип студија на геномскиот имбаланс предизвикан од варијанти во бројот на копии кај пациенти со невроразвојни нарушувања“ на Катедрата за хумана генетика и УЈЗУ Клиника за детски болести.

Учествувала на многубројни национални и меѓународни конгреси со свои усни и постерски презентации, а како поканет предавач учествувала на повеќе национални и странски стручни собири.

Автор е на поглавјето „Препораки/предлози во исхраната кај деца со ДМ1, во книга од областа на педијатриската дијабетологија и ендокринологија на авторот З. Гучев: Педијатриска дијабетологија. Скопје, 2007, 350 стр.

Автор е во учебник „Одбрани поглавја од Педијатрија“, за студенти по дентална меди-цина, во Скопје, 2022 година, потоа во книга од областа на метаболните болести во детска возраст заедно со авторите З. Гучев и А. Бекири-Јашари: Мукополисахаридози, во Скопје 2021 година, и коавтор во стручната книга „Протокол за постапување со деца со дијабетес во училишта и детски градинки“ во Скопје, во 2023 година.

Член е на неколку здруженија: Европската академија за педијатри, Здружение на педијатри на РМ (ЗПМ), Македонското здружение на ретки болести (МЗРБ) каде што е благаятник и член на Управниот одбор, Научното здружение на ендокринолозите и дијабетолозите на Р Македонија (НЗЕДМ), Македонско здружение за дебелина (МЗД), Европската и Светската федерација за обезност.

Автор и коавтор е на бројни *in extenso* научни трудови со оригинални научни резултати објавени во: научни списанија со импакт-фактор (8 труда), референтни научни/стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор (29 труда), зборник на апстракти на меѓународни и национални конгреси (3 труда), трудови на национални конгреси (10), трудови на национални конгреси со меѓународно учество и меѓународни конгреси (74).

Кандидатката била секретар на: конференцијата „Ретки болести во Југоисточна Европа“, одржана во МАНУ, Скопје, во 2012 г.; 7. и 8. Конференција за ретки болести во Југоисточна Европа, во Струга во 2019, и во 2022 година во Охрид. Доцент Јанчевска била член на Организациониот одбор на X SEPNWG Meeting and Teaching course, во Скопје, во 2023; 14. Балкански конгрес за хумана генетика, и 9. Конференција за ретки болести во Југоисточна Европа во Скопје, во 2023 година.

Доцент Јанчевска е рецензент во неколку списанија со висок импакт-фактор: *Frontiers in Endocrinology* (6.05), *Genes* (4.2), *Frontiers in Pediatrics* (3.6), *Contributions* итн. Таа е Review Editor во списанието *Frontiers in Pediatrics* од 2022 година.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александра Илија Јанчевска

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести – Медицински факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, РС Македонија

Научна област: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,65 . Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00 .	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: педијатрија	ДА
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Contributions 2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed 3. Наслов на трудот: Peripheral Insulin Edema and Pericardial Effusion in a 12-Year-Old Newly Dia-gnosed Girl with Type 1 Diabetes. 3. Година на објава: 2023	ДА
3.1.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование: 1. Назив на научното списание: Balkan Journal of Medical Genetics 2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed 3. Наслов на трудот: Two Brothers from Macedo-nia with Gitelman Syndrome. 4. Година на објава: 2023	ДА
3.1.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование:	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: Contributions 2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed 3. Наслов на трудот: Compound heterozygosity in cerebellar ataxia, mental retardation, and disequilibrium type 4. 4. Година на објава: 2023	
3.1.4	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование: 1. Назив на научното списание: Contributions 2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed 3. Наслов на трудот: Alström Syndrome with Early Vision and Hearing Impairment. 4. Година на објава: 2022	ДА
3.1.5	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование: 1. Назив на научното списание: Journal of Morphological Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: OJS 3. Наслов на трудот: Diagnostic value of urinary biomarkers in chronic kidney diseases at children. 4. Година на објава: 2023	ДА
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен: - XVIII седница на НН Совет на Медицински факултет, 10.5.2019 - Билтен на УКИМ бр. 1190 од 15.4.2019	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

Членови на Комисијата

Проф. д-р Стојка Фуштиќ, с.р.
Проф. д-р Константина Кузевска Манева, с.р.
Проф. д-р Марина Крстевска-Константинова, с.р.
Проф. д-р Светлана Кочева, с.р.
Проф. д-р Соња Бојациева, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александра Илија Јанчевска

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести, Медицински факултет - Скопје/Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, РС Македонија

Научна област: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Пресметка	Поени
1	Одржување на вежби за студенти: Медицина - Педијатрија:		
	2019 – 2 семестра · 44 часа =	88 · 0,03=2,64	2,64
	2020 – 2 семестра · 44 часа =	88 · 0,03=2,64	2,64
	2021 – 2 семестра · 44 часа =	88 · 0,03=2,64	2,64
	2022 – 2 семестра · 75 часа =	150 · 0,03=4,50	4,50
	2023 – 2 семестра · 75 часа =	150 · 0,03=4,50	4,50
Вкупно:			16,92
2	Одржување на вежби за студенти: Медицина – ургентна медицина:		
	2019 – 1 семестар · 4 часа =	4 · 0,03=0,12	0,12
	2020 – 1 семестар · 4 часа =	4 · 0,03=0,12	0,12
	2021 – 1 семестар · 4 часа =	4 · 0,03=0,12	0,12
	2022 – 1 семестар · 4 часа =	4 · 0,03=0,12	0,12
	2023 – 1 семестар · 4 часа =	4 · 0,03=0,12	0,12
Вкупно:			0,60
3	Одржување на вежби за студенти: Медицина - Клиничко испитување:		
	2019 – 2 семестра · 8 часа =	16 · 0,03=0,48	0,48
	2020 – 2 семестра · 8 часа =	16 · 0,03=0,48	0,48
	2021 – 2 семестра · 8 часа =	16 · 0,03=0,48	0,48
	2022 – 2 семестра · 8 часа =	16 · 0,03=0,48	0,48
	2023 – 2 семестра · 8 часа =	16 · 0,03=0,48	0,48
Вкупно:			2,40
4	Одржување на менторска настава за клиничка практика по педијатрија:		
	2019 – 2 семестра · 120 часа · 0,06=	240 · 0,06=14,4	14,4
	2020 – 2 семестра · 120 часа · 0,06=	240 · 0,06=14,4	14,4
	2021 – 2 семестра · 120 часа · 0,06=	240 · 0,06=14,4	14,4
	2022 – 2 семестра · 240+120 часа · 0,06=	360 · 0,06=21,6	21,6
	2023 – 1 семестар · 360 часа · 0,06=	360 · 0,06=21,6	21,6
Вкупно:			86,4
5	Одржување на вежби за студенти: Медицина – Педијатрија семинар:		
	2019 – 2 семестра · 1 час =	2 · 0,03=0,06	0,06

	2020 – 2 семестра • 1 час =	2•0,03=0,06	0,06
	2021 – 2 семестра • 1 час =	2•0,03=0,06	0,06
	2022 – 2 семестра • 1 час =	2•0,03=0,06	0,06
	2023 – 2 семестра • 1 час =	2•0,03=0,06	0,06
	Вкупно:		0,30
	Одржување на предавања за студенти на Медицина:		
6	2020 – 1 семестар • 3 часа =	3•0,04=0,12	0,12
	2021 – 1 семестар • 6 часа =	6•0,04=0,24	0,24
	2022 – 1 семестар • 14 часа =	14•0,04=0,56	0,56
	2023 – 1 семестар • 14 часа =	14•0,04=0,56	0,56
	Вкупно:		1,48
	Одржување на предавања за ТСС/физиотерапевти - Педијатрија:		
7	2020 – 1 семестар – 1 час =	1•0,04=0,04	0,04
	2021 - 1 семестар • 1 час =	1•0,04=0,04	0,04
	2022 – 1 семестар – 1 час =	1•0,04=0,04	0,04
	2023 – 1 семестар – 1 час =	1•0,04=0,04	0,04
	Вкупно:		0,16
	Одржување на предавања за ТСС/Здравствена нега на деца и младиња со педијатрија:		
8	2020 – 1 семестар – 3 час =	3•0,04=0,12	0,12
	2021 – 1 семестар – 5 час =	5•0,04=0,20	0,20
	2022 – 1 семестар – 3 час =	3•0,04=0,12	0,12
	2023 – 1 семестар – 9 час =	9•0,04=0,36	0,36
	Вкупно:		0,80
	Одржување на предавања за ТСС/Здравствена нега во диспанзерски и патронажни услови:		
9	2020 – 1 семестар • 3 час =	3•0,04=0,12	0,12
	2021 – 1 семестар • 2 час =	2•0,04=0,08	0,08
	2022 – 1 семестар • 3 час =	3•0,04=0,12	0,12
	2023 – 1 семестар • 3 час =	3•0,04=0,12	0,12
	Вкупно:		0,44
	Одржување на предавања за ТСС/Акушерки - Неонатологија:		
10	2021 – 1 семестар • 2 часа =	3•0,04=0,12	0,12
	2022 – 1 семестар • 2 часа =	2•0,04=0,08	0,08
	2023 – 1 семестар • 2 часа =	3•0,04=0,12	0,12
	Вкупно:		0,32

11	Одржување на предавања за ТСС/Акушерки - Педијатрија:		
	2022 – 1 семестар – 3 часа =	3·0,04=0,12	0,12
	2023 – 1 семестар – 3 часа =	3·0,04=0,12	0,12
	Вкупно:		0,24
12	Одржување на предавања за ТСС/Акушерки - Педијатрија:		
	2022 – 1 семестар · 2 часа =	2·0,04=0,08	0,08
	2023 – 1 семестар · 2 часа =	2·0,04=0,08	0,08
	Вкупно:		0,16
13	Одржување на предавања за ТСС/Лаборанти – Лаборантска дијагностика во педијатрија:		
	2022 – 1 семестар · 1 часа =	1·0,04=0,04	0,04
	2022 – 1 семестар · 3 часа =	3·0,04=0,12	0,12
	2023 – 1 семестар · 3 часа =	3·0,04=0,12	0,12
	Вкупно:		0,28
14	Одржување на предавања за ТСС/Логопеди – Педијатрија:		
	2023 - 1 семестар – 3 часа =	3·0,04=0,12	0,12
	Вкупно:		0,12
15	Едукатор на здравствена едукација-педијатрија:		
	2019 – вкупно 28 недели – 7 часа·0,08 =	7·28·0,08=15,68	15,68
	2020 – вкупно 76 недели – 7 часа·0,08=	7·76·0,08=42,56	42,56
	2021 – вкупно 60 недели – 7 часа·0,08=	7·60·0,08=33,60	33,60
	2022 – вкупно 132 недели – 7 часа·0,08=	7·132·0,08=73,92	73,92
	2023 – вкупно 130 недели – 7 часа·0,08=	7·130·0,08=72,8	72,80
	Едукатор на здравствена едукација-семејна медицина:		
	2019 – вкупно 5 недели·7часа·0,08=	5·7·0,08=	2,8
	2021 – вкупно 3 недели·7часа·0,08=	3·7·0,08=	1,68
	2023 – вкупно 2 недели·7часа·0,08=	2·7·0,08	1,12
	Ментор на здравствена едукација – педијатрија:		
	2019 – вкупно 5·52 недели·4часа·0,08=	5·52·4·0,08=	83,2
	2020 – вкупно 5· 52 недели·4часа·0,08=	5·52·4·0,08=	83,2
	2021 – вкупно 5· 52 недели·4часа·0,08=	5·52·4·0,08=	83,2
2022 – вкупно 5· 52 недели·4часа·0,08=	5·52·4·0,08=	83,2	
2023 – вкупно 6· 52 недели·4часа·0,08=	6·52·4·0,08=	99,84	
Вкупно		576,96	
16	Консултации со студенти:		
	360 (180+180) · 0,002·5 години (2019-2023)=	360·0,002·5=3,6	3,60

17	Член на Испитна комисија за полагање на специјалистички испит по Педијатрија	8·0,20=	1,60
18	Член на Испитна комисија за полагање на дипломски испит по Педијатрија	4·0,20=	0,80
19	Семинар ендокринологија – Предавање за специјализанти по педијатрија – 2019	1·0,05=0,05	0,05
20	<u>Настава/Учесник во школи:</u> 1. Семинар: Хипотироza – новини со третманот. Март 2021.	1	1

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Пресметка	Поени
1	<u>Главен истражувач во национален научен проект:</u> „Ауксолошка и нутритивна проценка на деца со хронични состојби“ – ЈЗУ Клиника за детски болести – од 2022 год.	1· 6= 6	6
2	<u>Учесник во национален научен проект:</u> 1. „Рани уринарни маркери за ренална лезија кај обезни деца и адолесценти“ – Катедра за биохемија и клиничка биохемија, 2019 г. 2. „Инциденца и етиологија на анемиа кај деца на возраст до 5 години на ЈЗУ УК за детски болести со фокус на дефицит на вит Б12“ – ЈЗУ Клиника за детски болести – од 2022 год. 3. „Асоцијација на Експираторен индекс на варијабилност со ризикот од појава на астма, визинг и тежината на акутна бронхоопструктивна атака кај деца од предучилишна возраст“ – ИБЗ „Козле“ – од 2022 год. 4. „Фенотип - генотип студија на геномскиот имбаланс предизвикан од варијанти во бројот на копии кај пациенти со невроразвојни нарушувања“ – Катедра за хумана генетика – од 2023 год.	4· 3= 12,0	12
<u>3. Предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество:</u>			
1. Janchevska, A. The unusual detection of Wilms tumor in a 5-year-old boy with Bechwith-Wiedemann Syndrome (BWS) and low tumor risk. Kongres Preventivne Pedijatrije, Beograd, 12-14 April, 2019.			
2. Janchevska, A. Two sisters with Cantu Syndrome and ovarian agenesis. 7 th South Eastern European Rare Disease Congress Struga, 7-9 Jun, 2019.			

<p>3. Janchevska, A. The overgrowth syndromes – the story of a patient with Beckwith Wiedemann Syndrome (BWS). 8thSouth Eastern European Rare Disease Congress Ohrid, 2022.</p> <p>4. Јанчевска, А. Искуства у Републици Македонији са употребом хормона раста у лечењу деца ниског раста. Београд Јуни, 1-3, 2023.</p> <p>5. Janchevska, A. Follow up of a boy with the CBL-related disorder and growth hormone deficiency. 9th South Eastern European Rare Disease Congress, Skopje, 5-7 Oct, 2023.</p> <p>6. Јанчевска, А. Дијагностички и тераписки предизвици за третман на децата со низок раст, а родени мали за возраста. Скопје, 2023.</p> <p style="text-align: right;">6•2= 12,0 12,0</p>			
	<p>Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое <u>нема импакт-фактор</u> за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p>		
4.1	<p>Beqiri-Jashari, A., Janchevska, A., Ahmeti, I., Doksimovski, F., Cipanovska, M., Teov, B., Stefanovska, ES., Plaseska-Karanfilska, D., Gucev, Z. Alström Syndrome with Early Vision and Hearing Impairment. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2022;43(2):159-162.</p>	5•0,6= 3,0	3
4.2	<p>Јорданова, О., Тасиќ, В., Софијанова, А., Бојациева, С., Јанчевска, А. Корелација на серум Цистатин Ц со уринарните биомаркери во рана предикција на хронична бубрежна болест кај деца. MEDICUS 2023, ISSN 1409-6366, UDC 61, Vol: 28 (2):190-195.</p>	5•0,6=3,0	3
4.3	<p>Teov, B., Janchevska, A., Beqiri-Jasari, A., Tasic, V., Kungulovski, G., Gucev, Z. Compound heterozygosity in cerebellar ataxia, mental retardation, and disequilibrium type 4. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2023;44(3):85-90.</p>	5•0,6=3,0	3
4.4	<p>Jordanova, O., Tasic, V., Sofijanovska, A., Sekovska, S., Bojagjjeva, S., Abazi, N., Nonkulovski, D., Janchevska, A., Teov, B., Torkovska, M., Beqjiri Jashari, A. Diagnostic value of urinary bio-markers in chronic kidney diseases at children. JMS 2023;6 (2): 37-45.</p>	5•0,6=3,0	3

4.5	Janchevska, A. , Jovanovska, V., Jordanova, O., Beqiri-Jashari, A., Krstevska-Konstantinova, M., Tasic, V., Gucev ZS. Peripheral Insulin Edema and Pericardial Effusion in a 12-Year-Old Newly Diagnosed Girl with Type 1 Diabetes. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2023;44(2):171-174.	5•0,6=3,0	3
4.6	Janchevska, A. , Tasic, V., Jordanova, O., Gucev, Z., Jenkins, L., Jovanovska, N., Plaseska-Karanfilska, D., Ashton, E., Bockenbauer, D. Two Brothers from Macedonia with Gitelman Syndrome. Balkan J Med Genet. 2023;26(1):69-74.	5•0,6=3,0	3
5	<p>Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gucev, Z., Trajanova, D., Krstevska-Konstantinova, M., Janchevska, A. Central hypothyroidism with pituitary enlargement and no gene alterations. 58th Annual Meeting of European Society of Pediatric Endocrinology, Athens, Sep, 2019. 2. Janchevska, A., Bozinovski, G., Jordanova, O., Jovanovska, V., Tasic, V., Gucev, Z. Angelman Syndrome (AS) and hypothyroidism in a 2-year-old boy born small for gestational age. 6th International Conference on Nutrition & Growth, Valencia, March, 2019. 3. Janchevska, A., Bozinovski, G., Jordanova, O., Tasic, V., Gucev, Z. Hypothyroidism in a two -and-a-half year-old boy with an Angelman Syndrome (AS). 58th Annual Meeting of European Society of Pediatric Endocrinology, Athens, Sep, 2019. 4. Janchevska, A., Tasic, V., Jordanova, O., Gucev, Z., Bockenbauer, D. A 7 year-old boy with a Gitelman Syndrome. Europediatrics Dublin, Jun, 2019. 5. Janchevska, A., Tasic, V., Gucev, Z., Jordanova, O., Eggermann T. A twenty month-old boy with Russell-Silver Syndrome (RS Sy). European Academy of Pediatrics, Porto Sep, 2019. 6. Avbelj Stefanija M., Kovach, J., Gat-Yablonski, G., Novak, E., Hovnik, T., Toromanovic, A., Stipancic G, Milenkovic T, Vukovic R, Todorovic S, Janchevska, A., Zdravkovic, V., Jesic, M., Stankovic, S., Phillip, M., Batellino, T., de Vries L. Identification of novel genetic causes of familial central precocious puberty. 59th Annual Meeting of European Society of Pediatric Endocrinology, 2021. 7. Janchevska, A., Tasic, V., Jovanovska, V., Antonievska, S., Jordanova, O., Gucev, Z., Plashevska, D. Noonan syndrome-like disorder in 1-year-old boy. 9th Congress of European Academy of Pediatric Societies, Barcelona, Oct, 2022. 8. Janchevska, A., Plaseska-Karanfilska, D., Jordanova, O., Beqiri-Jashari, A., Tasic, V., Gucev, Z. Growth hormone deficiency in a boy with duplication 5q35.2q35.3. 60th Annual Meeting of European Society of Pediatric Endocrinology, Rome, Sep, 2022. 9. Cekovska, S., Janchevska, A., Jordanova, O., Tasic, V., Kostovska, I., Tasheska-Trajkovska, K., Topuzovska, S., Ampova, H., Emin, M., Stanojevska-Petrushevska, E. Early urinary markers for renal injury in overweighted and obese children and adolescents. Laboratory Medicine for Mobile Societies in our area, Crete, Oct, 2022. 10. Gucev, Z., Janchevska, A., Beqiri-Jashari, A., Plaseska-Karanfilska, D., Trpkovska, J., Noveski, P. A PROP1 Compound heterozygosity with Pituitary Enlargement. 60th Annual Meeting of European Society of Pediatric Endocrinology, Rome, Sep, 2022. 11. Torkovska, M., Antonievska, S., Tasic, V., Jordanova, O., Gucev, Z., Janchevska, A. A 13-year-old boy with Klinefelter syndrome and Hashimoto thyroiditis. 9th Congress of European Academy of Pediatric Societies, Barcelona, Oct, 2022. 12. Janchevska, A., Tasic, V., Jovanovska, V., Jordanova, O., Gucev, Z., Plashevska, D. CBL-related disorder in a boy with microcephaly and growth 		

	<p>hormone deficiency. 11th International Meeting of Pediatric Endocrinology, Buenos Aires, March, 2023.</p> <p>13. Janchevska, A., Tasic, V., Antonievska, S., Bujarovska, I., Iliev, B., Daniloski, D., Jordanova, O., Gucev, Z., Plaseska-Karanfilska, D. Primary hypoaldosteronism due to aldosterone deficiency in a small for gestational age born infant. 61st Annual Meeting European Society of Pediatric Endocrinology, Den Haag, Sep, 2023.</p> <p>14. Cekovska, S., Janchevska, A., Jordanova, O., Kostovska, I., Tasheska-Trajkovska, K., Topuzovska, S., Brezovska-Kavrakova, J., Ampova, H., Emin, M. Evaluation of the early markers of overweight and obesity related renal injury in children and adolescents. BJCL 2023.</p> <p>15. Krstevska-Konstantinova, M., Kuzeska-Maneva, K., Sukarova-Angelovska, E., Janchevska, A., Bojagjjeva, S., Koceva, S., Gjurkova, B., Tankoska, M., Raufi, A., Paruleska, E., Teov, B., Beqiri, A. Metabolic profile of obese North Macedonian children and adolescents. 61st Annual Meeting of European Society of Pediatric Endocrinology, Den Haag, Sep, 2023.</p> <p>16. Sukarova-Angelovska, E., Tesovnik, T., Krstevska-Konstantinova, M., Janchevska, A., Daniloski, D. Unusual presentation of polyostotic fibrous dysplasia in two unrelated patients. 61st Annual Meeting of European Society of Pediatric Endocrinology, Den Haag, Sep, 2023.</p> <p>17. Janchevska, A., Tasic V, Bujarovska, I., Iliev, B., Daniloski, D., Jovanovska, V., Jordanova, O., Gucev, Z., Plashevska-Karanfilska, D. Microcephaly in a girl with Ichthyosis Prematurity Syndrome. European Academy of Pediatrics, Padova, May, 2023.</p>	
	17·1=17	17
Вкупно (1÷6):		65,0

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Пресметка	Поени
1	<p>1.1 Автор на книга/учебник: „Одбрани поглавја од Педијатрија“ – за студенти по дентална медицина, Скопје, 2022.</p> <p>1.2. Коавтор во книга/учебник: 3. Гучев и соработниците (А. Јанчевска, А. Беќири-Јашари): Мукополисахаридози. Скопје, 2021, 72 стр.</p> <p>1.3 Автор на брошура: „Протокол за постапување со деца со дијабетес во училишта и детски градинки“, Скопје, 2023, 23 стр.</p>	<p>1·8=8 1·7=7 1·1=1</p>	16
2	<p>Клиничка практика во соодветна област (дијагностички и тераписки процедури) Воведување нова терапија - (Vosoriti-de) во третманот на децата со ахондроплазија;</p>	2	2
3	<p>Експертски активности: Рецензент на научни трудови во Frontiers in Endocrinology (6.05), Genes (4.2), Frontiers in Pediatrics (3.6), Contributions</p>	6·1=6	6
5	<p>Рецензент на книга/учебник - на авторот М. Крстевска-Константинова: Нормален пубертет и негови нарушувања, 2021, 77 стр.</p>	1	1

	Клиничка или научно-апликативна студија (учесник 1 бод).		
	1. PIONER TEENS „Ефикасност и безбедност на орален семиглутид наспроти плацебо и двата во комбинација со метформин и/или базален инсулин кај деца и адолесценти со дијабетес тип 2“, фаза 3б. Окт. 2020 и сè уште трае.		1
Дејности од поширок интерес			
6	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир: <ol style="list-style-type: none"> 1. Секретар на конгрес: Ретки болести во Југоисточна Европа – Струга, 5 – 7 јуни 2019 г. 2. Секретар на конгрес: Ретки болести во Југоисточна Европа – Охрид, 23 – 25 септември, 2022 г. 3. Член на ESPE 2022 Obesity Working Group Meeting, 22 септември 2022 г. 4. Член на организациски комитет – X SEPNWG Meeting and Teaching course, Skopje, June, 1-3, 2023. 5. Член на организациски комитет – 14th Balkan Congress of Human Genetics and 9th RD SEE Meeting, Skopje, Oct., 5-7, 2023 	5•1=5	5
Учество во комисији и тела на државни и други органи:			
8	Републичка комисија за оцена на здравствената состојба на деца без родители и родителска грижа; Рецензент во списанија со висок импакт-фактор: Frontiers in Endocrinology (6.05), Genes (4.2), Frontiers in Pediatrics (3.6), Contributions итн. Член на Испитна комисија за колоквиум по Ендокринологија Член на Рецензентска комисија за избор на асистент Член на Испитна комисија за колоквиум по Генетика Благајник на Македонското здружение за ретки болести (МЗРБ) Член на Управен одбор на Македонското здружение за ретки болести (МЗРБ)	10•1=10	10
7	Награда за научни постигнувања од струкова организација - Благодарница од ЛКМ	1•3=3	3
8	Член на Европската асоцијација по педијатрија	1•1=1	1
9	Review Editor во Frontiers in Pediatrics – од 2022 год.	1•1=1	1

10	Раководител на внатрешна организациона единица: 1. Задолжение за раководител на Оддел за ендокринологија со молекуларна дијагностика	1·3=3	3
Вкупно (1÷10):			52.5,

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	700,63
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	65,00
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	26,00
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	23,0
ВКУПНО:	814,63

Членови на Комисијата

Проф. д-р Стојка Фуштиќ, с.р.
Проф. д-р Константина Кузевска Манева, с.р.
Проф. д-р Марина Крстевска-Константинова, с.р.
Проф. д-р Светлана Кочева, с.р.
Проф. д-р Соња Бојациева, с.р.

II. Доц. д-р Николина Здравеска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Доцент д-р Николина Здравеска е родена на 18.12.1981 година во Скопје. Основното и средно гимназиско образование ги завршила во Скопје со одличен успех. Студиите по медицина на Медицинскиот факултет во Скопје ги започнала во 2000 год, а ги завршила во 2006 год., со просечен успех 9,09. Во 2007 год., по завршениот лекарски стаж и положениот стручен испит при Лекарската комора, започнува со волонтерска работа на ЈЗУ Универзитетската клиника за детски болести, а од 2009 год. е во редовен работен однос во Клиниката.

Од 2012 година е специјалист педијатар на Одделот за неонатологија, а од 2021 година супспецијалист по неонатологија.

Во учебната 2011/2012 година ги започнала докторските студии при Медицинскиот факултет во првата генерација докторанди според новиот модел на трет циклус – докторски студии на УКИМ. Докторската дисертација со наслов: „Конгенитален хипотироидизам откриен на неонатален скрининг до дефинитивна дијагноза и проценка од потребата за трајна терапија“ ја одбранила на 13.6.2018 г., со што се стекнува со научен степен доктор на медицински науки – клиничка медицина.

Од 2013 година е избрана за асистент на Катедрата за педијатрија, во 2019 година е избрана во научно звање научен соработник (Билтен на УКИМ бр. 1190 од 15.4.2019 година), а во 2021 година е избрана за доцент по наставно-научните области: педијатрија и детски болести со неа на болно и здраво дете на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Билтен бр. 1241 од 1.7.2021 година). Активно се служи со два светски јазика: англискиот и германскиот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, доцент д-р Николина Здравеска е вклучена во активностите на Катедрата и изведување на теоретската и практична настава за студентите по медицина, како и тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет. Во неколку наврати во студентските евалуации е оценета со највисоки оценки на Катедрата за Педијатрија по предметите: Педијатрија и Клиничко испитување. Активно ги поддржува студентските конгреси како ментор на презентации на студентите, но и со свои излагања и изведување на работилници.

Доц. д-р Николина Здравеска е активно вклучена во едукацијата на специјализантите по педијатрија, како ментор во тек на целокупниот специјалистички стаж и како едукатор во тек на специјализантскиот турнус по неонатологија. Учествува во изведување на теоретската настава за специјализанти во склоп на семинарите по неонатологија и изведување на колоквиумот по Неонатологија. Едукатор е и на супспецијализантите по неонатологија. Учествува во едукацијата на специјализацијата по семејна медицина, како и специјализации од други медицински области во рамките на специјализантскиот турнус по педијатрија.

Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Николина Здравеска има објавено вкупно 114 научни труда од областа на педијатријата, од кои 18 труда се објавени во научни списанија со импакт-фактор. Коавтор е на монографијата „Јоден и тироиден статус на населението во Република Македонија“, издадена од Медицинскиот факултет во Скопје, во 2019 година. Коавтор е на учебното помагало „Скрининзи и вакцинации кај новородено дете“, издадено од Медицинскиот факултет во 2021 година. Коавтор е на учебникот „Одбрани поглавја по педијатрија за студентите по дентална медицина“. Учествувала во 4 меѓународни, од кои била национален координатор на еден меѓународен проект во соработка со

Универзитетот во Кембриџ, Велика Британија и учесник во 3 национални научни проекти.

Во изминатиов период, доцент д-р Николина Здравеска, активно учествувала на бројни конгреси, семинари и работилници од областа на педијатријата и неонатологијата, во земјава и во странство. Повикани предавања одржала на научни и стручни собири во земјата и странство. Во два наврата била модератор на сесии на реномирани европски неонатолошки конгреси одржани во Барселона и во Рим во 2022 и 2023 година.

Во 2018 и 2020 година освоила интернационална награда за медицинско истражување во престижната меѓународна конкуренција International Medis awards for medical research, во конкуренција на 8 земји за публикации поврзани со докторското истражување, објавени во високорангираните научни списанија: Endocrine connections (импакт-фактор 3.064) и Frontiers in Endocrinology (импакт-фактор 5,2).

Два труда, чиј носител е доц. д-р Николина Здравеска, се цитирани во најновиот обновен водич за конгенитален хипотироидизам издаден од Европското здружение за педијатриска ендокринологија и Европското здружение за ендокринологија, објавен во Thyroid во 2020 година.

Од 2021 година е член на раководниот одбор на проект финансиран од Европската комисија за соработка во наука и технологија (COST) со наслов: „Maximizing impact of multidisciplinary research in early diagnosis of neonatal brain injury“.

Во 2022 година е назначена за уредник на тематското издание „Thyroid Awareness Month: The neuroscience Perspective“ во списанието Frontiers in Neuroscience, со импакт-фактор 4,3.

Називите на трудовите и проектите се наведуваат во табелата во Образец 2 согласно со Правилникот за избор со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Доц. д-р Николина Здравеска е вклучена во стручната работата на Одделот за неонатологија и неонатолошката консултативна амбуланта и член е на повеќе комисији во состав на Универзитетската клиника за детски болести. Од 2018 година е избрана за член на Националната комисија за проценка на здравствена состојба на деца без родители во рамките на Министерството за труд и социјална политика. Била член на научниот одбор на 20. Конгрес на МЛД во 2020 година.

Доц. д-р Николина Здравеска е стручен рецензент и автор е на структурирани текстови од објавени трудови од областа на неонатологијата за Здружението за неонатологија базирана на докази.

Доц. д-р Николина Здравеска остварила стручни клинички престои во повеќе институции во странство, вклучувајќи ја Универзитетската детска клиника во Хајделберг, Германија. Во јуни 2023 година остварила клинички престој на Одделот за неонатологија во Универзитетската клиника за педијатрија во Виена, Австрија и едукација за примена на амплитудно интегрирано ЕЕГ кај новородени со висок ризик за мозочна повреда. По спроведената едукација, истата метода ја вовела, и активно се работи, на Одделот за неонатологија при Универзитетската клиника за детски болести во Скопје.

Член е на: Здружението на педијатри на РС Македонија, Здружението на неонатолози на РС Македонија, Унијата на европски неонатолошки и перинатолошки здруженија (UENPS), Здружението за неонатологија базирана на докази (EBNEO) и Европското здружение за педијатриски истражувања (ESPR). Во рамките на ESPR учествува во неколку работни групи, активно е вклучена во програмата за менторирање, како и во Европскиот борд за неонатални & педијатриски медицински истражувања (European Board of Neonatal & Child Health Research).

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Николина Мирко Здравеска
(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет – Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,09.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: медицински науки и здравство, клиничка медицина, подрачје: педијатрија.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Clinical Endocrinology (Oxf). (Impact factor 3,523)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed, Web of Science, Journal Citation Report</p> <p>3. Наслов на трудот: Thyroid function and dysfunction in preterm infants-Challenges in evaluation, diagnosis and therapy.</p> <p>4. Година на објава: 2021 Oct;95(4):556-570. doi: 10.1111/cen.14481.</p>	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Clinical Case reports (IF-0,7)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed, Web of Science, Journal Citation Report</p> <p>3. Наслов на трудот: Collodion phenotype remains a challenge for neonatologists: A rare case of self-healing collodion baby.</p> <p>4. Година на објава: 2022 Jul 27;10(7): e6158. doi: 10.1002/ccr3.6158.</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Clinical Case reports (IF-0,7)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed, Web of Science, Journal Citation Report</p> <p>3. Наслов на трудот: Neonatal lupus erythematosus-a rare syndrome of transient autoimmunity.</p> <p>4. Година на објава: 2022 Jun 24;10(6): e6004. doi: 10.1002/ccr3.6004</p>	
3.4	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Frontiers in Endocrinology (IF-5,2)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed, Web of Science, Journal Citation Report</p> <p>3. Наслов на трудот: Genetics of Gland in situ or hypoplastic congenital hypothyroidism in Macedonia.</p> <p>4. Година на објава: 2020;11:413. doi: 10.3389/fendo.2020.00413</p>	
3.5	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Acta Paediatrica (Impact factor 3,8)</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed, Web of Science, Journal Citation Report</p> <p>3. Наслов на трудот: Improved Feeding Tolerance and Growth Linked to Gut Microbial Diversity in Very-Low-Birth-Weight Infants Fed with Mother's Own Milk vs. Donor Milk</p> <p>4. Година на објава: 2020 Feb; 109(2):424-425. DOI:10.1111/apa.15024</p>	
3.6	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Endocrine (Impact factor 3,925)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed, Web of Science, Journal Citation Report</p> <p>3. Наслов на трудот: A novel 9 bp deletion (c.1271_1279delGTGCCCGCG) in exon 10 of CYP21A2 gene causing severe congenital adrenal hyperplasia</p> <p>4. Година на објава: 2021 Jul;73(1):196-202. doi: 10.1007/s12020-021-02680-7.</p>	
3.7	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Acta Paediatrica (Impact factor 3,8)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed, Web of Science, Journal Citation Report</p> <p>3. Наслов на трудот: Multiple vital signs analysis algorithm detects systemic inflammatory response in premature infants with late onset sepsis and necrotizing enterocolitis.</p> <p>4. Година на објава: 2019 Aug;108(8):1548</p>	
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Abstract book</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Joint European Neonatal Societies Congress</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Gram-negative neonatal sepsis in Macedonia a lower-middle-income country - concern for multidrug resistance and need for international antimicrobial resistance surveillance 4. Година на објава: 2023, September, Rome, Italy	
3.6	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Abstract book 2. Назив на меѓународниот собир: 55 th European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 3. Наслов на трудот: Genetics of transient congenital hypothyroidism. 4. Година на објава: 2022, 11-14 th June 2022, Vienna, Austria	
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент Датум и број на Билтен: Научен соработник – Билтен бр. 1190, од 15.4.2019 г. Доцент – Билтен бр. 1241, од 1.7.2021 г.	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

Членови на Комисијата

Проф. д-р Стојка Фуштиќ, с.р.
 Проф. д-р Констандина Кузевска Манева, с.р.
 Проф. д-р Марина Крстевска-Константинова, с.р.
 Проф. д-р Светлана Кочева, с.р.
 Проф. д-р Соња Бојациева, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Николина Мирко Здравеска
(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет – Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување на настава	
1.1	Од прв циклус студии	
	1. Општа медицина – <u>Педијатрија</u> 2022/2023 зимски семестар, 2 часа x 0,04 2. Тригодишни стручни студии – <u>Акушерки: Неонатологија</u> 2022/2023 зимски семестар, 4 часа x 0,04 3. Тригодишни стручни студии – <u>Акушерки: Нега на новородено</u> 2022/2023 зимски семестар, 9 часа x 0,04 2022/2023 летен семестар, 13 часа x 0,04 3. Тригодишни стручни студии – <u>Акушерки: Педијатрија</u> 2022/2023 зимски семестар, 1 час x 0,04 2022/2023 летен семестар, 3 часа x 0,04 4. Тригодишни стручни студии – <u>Физиотерапевти: Педијатрија</u> 2022/2023 летен семестар, 2 часа x 0,04 5. Тригодишни стручни студии – <u>Физиотерапевти: Физикална терапија во педијатрија</u> 2022/2023 летен семестар, 2 часа x 0,04 6. Тригодишни стручни студии – <u>Здравствена нега во диспанзерски и патронажни услови</u> 2022/2023 летен семестар, 2 часа x 0,04 7. Тригодишни стручни студии – <u>Здравствена нега на деца и младици со педијатрија</u> 2021/2022 летен семестар, 3 часа x 0,04 2022/2023 летен семестар, 5 часа x 0,04 8. Тригодишни стручни студии – <u>Лаборанти: Лабораториска дијагностика во педијатрија</u> 2022/2023 зимски семестар, 2 часа x 0,04 9. Тригодишни стручни студии – <u>Изборен предмет: Неонатологија</u> 2022/2023 зимски семестар, 15 часа x 0,04 2022/2023 летен семестар, 15 часа x 0,04 10. <u>Семинар: Неонатологија за специјализанти по педијатрија</u> , семестар 2019 и 2023 година - 10 часа x 0,05 11. <u>Семинар: Мултидисциплинарна дијагностика во педијатрија</u> зимски семестар 2022/2023 – 1 час x 0,05	78 часа x 0,04=3,12 0,55
		Вкупно 3,67
1.3	Од трет циклус студии	
	1. Предмет: Неонатална ендокринологија, од 2020 год. 20 часа (теориска и практична настава) x 0,06= 1,2 2. Предмет: Тироидни засегања до детска возраст, од 2020 год.	2,4

Ред. број	Назив на активностa (наставно-образовна):	Поени
	20 часа (теориска и практична настава) x 0,06 =1,2	
2.	Одржување вежби од прв циклус на студии	
2.1	Одржување вежби – студенти по медицина <u>Педијатрија</u> 2019/2020 зимски семестар =44 часа 2019/2020 летен семестар =44 часа 2020/2021 зимски семестар= 44 часа 2020/2021 летен семестар = 44 часа 2021/2022 зимски семестар = 76 часа 2021/2022 летен семестар = 54 часа 2022/2023 зимски семестар =96 часа 2022/2023 летен семестар = 45 часа Вкупно: 447 часа x 0.03 поени	13,41
2.2	Одржување вежби – студенти по медицина, <u>Клиничко испитување</u> 2019/2020 зимски семестар =16 часа 2019/2020 летен семестар =16 часа 2020/2021 зимски семестар =8 часа 2020/2021 летен семестар = 21 час 2021/2022 зимски семестар = 8 часа 2021/2022 летен семестар = 8 часа 2022/2023 зимски семестар = 16 часа 2022/2023 летен семестар = 16 часа Вкупно 117 часа x 0.03	3,51
2.3	Одржување вежби – студенти по медицина, <u>Ургентна медицина</u> 2019/2020 зимски семестар= 4 часа 2020/2021 зимски семестар = 4 часа 2021/2022 зимски семестар = 4 часа 2022/2023 летен семестар = 4 часа 2023/2024 зимски семестар = 4 часа Вкупно 20 часа x 0,03=0,6	0,6
2.4	Одржување вежби – студенти по стоматологија, <u>Педијатрија</u> 2019/2020 зимски семестар 18 часа 2020/2021 зимски семестар 18 часа Вкупно часа 36 x0.03=1,08	1,08
2.5	Одржување менторска настава за <u>Клиничка пракса по Педијатрија</u> 2019/2020 зимски семестар =120 часа 2019/2020 летен семестар =120 часа 2020/2021 зимски семестар =120 часа 2020/2021 летен семестар = 120 часа 2021/2022 зимски семестар = 120 часа 2021/2022 летен семестар = 240 часа 2022/2023 зимски семестар = 120 часа 2022/2023 летен семестар = 360 часа Вкупно 1320 часа x 0.06=79,2	79,2
2.6	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка пракса 39 студенти x 0,2	7,8
3.	Ментор и едукатор на здравствена едукација	
	Ментор на здравствена едукација Специјализанти по педијатрија: Бојан Теов, Марија Чипановска од 1.9.2019, 2 x 4 часа x 192 недели x 0,08 = 122,88 Мевљане Ислами Лимани од 1.9.2021 4 часа x 140недели x0,08=44.8; Дијана Наковска од 1.10.2021 100 недели x 4 часа x 0,08=32, Марина	

Ред. број	Назив на активностa (наставно-образовна):	Поени
	<p>Пулевска, Каролина Ристова 2x 12 месеци (48 недели)x 4 часа x 0,08=30,72 Гулшане Мурати 12 месеци (48 недели) x 4 часа x 0,08=15,36 Вили Станкова 4 x4 недели x0,08=1,28</p> <p style="text-align: right;">Вкупно =244,04</p> <p>Едукатор на здравствена едукација</p> <p>1. <u>Специјализација по педијатрија – турнус: Неонатологија</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 158 месеци= 632 недели x 7 часа x 0,08 <p style="text-align: right;">Вкупно= 353,92</p> <p>2. <u>Специјализација по семејна медицина –</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 специјализанти - доедукација 3 недели 2 x 7 часа x 3 недели x 0,08 = 3,36 • 7 специјализанти – доедукација 2 недели 7 x 7 часа x 2 недели x 0,08 = 7,84 <p style="text-align: right;">Вкупно= 11,2</p>	609,16
	<p>Член во комисија за оцена на докторски труд</p> <p>1. Хипооксично исхемична енцефалопатија (ХИЕ) кај доносени и прематурни новороденчиња – Медицински факултет бр.0905-1573/88, 5.4.2022 г.</p>	0,7
	<p>Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа</p> <p>1. Смс/т бр. индекс: 149, тема: „Улогата на медицинската сестра во припрема и изведување на венепункција кај деца, 2020 год.</p> <p>2. Смс/т бр. индекс: 849, тема: „Улогата на медицинската сестра во прифаќање и примарно згрижување на недоносено новороденче, 2020 год.</p> <p>3. Смс/т бр. индекс: 797, тема: „Здравствена нега при третман на дехидратации, 2021 год.</p> <p>4. Смс/т бр. индекс: 926, тема: „Здравствена нега жолтица кај новородено и доенче“ 2021 год.</p>	0,4
4.	Настава во школи и работилници	
	<p>Учесник (оддржано предавање)</p> <p>1. Новородено со жолтица – Втор конгрес на Факултетско студентско собрание на Медицински факултет, Скопје 14 – 15 октомври 2023 г.</p> <p>2. Turkish Pediatric Nutrition School, Скопје 8-11 June 2023 -</p> <p>3. Basic Neonatal Cranial Ultrasound Course organized by ESPR and eurUS.Brain 26th March 2022</p> <p>4. Ургентни состојби од интерна медицина и педијатрија низ прикази на случаи, Медицински факултет – Скопје, ноември 2022 г.</p> <p>5. Neonatal haematology and hyperbilirubinemia, University Medical Center Ljubljana, Faculty of Medicine Ljubljana, 2-3 October 2020</p>	<p>5 x 1</p> <p>Вкупно 5</p>
5.	<p>Позитивно рецензиран универзитетски учебник – коавтор</p> <p>1. „Гинекологија и акушерство за студентите по општа медицина“, Медицински факултет, 2023 г. Рецензија Билтен на УКИМ бр. 1289 од 15 август 2023 г.</p> <p>2. „Скрининзи и вакцинации кај новородено дете“ Медицински факултет, 2021 г. Рецензија во Билтен на УКИМ бр. 1245, 15 септември 2021 г.</p> <p>3. „Одбрани поглавја од педијатрија – за студентите по дентална медицина“, Медицински факултет, 2021 г. Рецензија во Билтен на УКИМ, бр. 1229 од 1.1.2021 г.</p>	4x6=24

Ред. број	Назив на активност (наставно-образовна):	Поени
	4. „Јоден и тироиден статус на населението во Република Македонија 2018“ , Медицински факултет, 2019 г. Рецензија во Билтен на УКИМ бр. 1185/1 февруари 2019 г.	
		Вкупно 750,93

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност (научноистражувачка):	Поени
1.1	Учесник во национален научен проект финансиран од Медицински факултет – Скопје „Инциденца и етиологија на анемии кај хоспитализирани деца на возраст до 5 години на Универзитетската Клиника за детски болести со фокус на дефицит на витамин Б12“ 2022 – 2025	3
1.2	Учесник во национален научен проект финансиран од Медицински факултет – Скопје „Ауксолешка и нутритивна проценка на деца со хронични состојби“, 2022 – 2025 год.	3
1.3	Учесник во национален научен проект финансиран од Медицински факултет – Скопје „Асоцијација на експираторен индекс на варијабилност со ризикот од појава на астма, визинг и тежината на акутна бронхоопструктивна атака кај деца од предучилишна возраст“ 2022 – 2025 год.	3
1.4	Учесник во национален научен проект – финансиран од Медицински факултет – Скопје „Зачестеност на полиморфизмите на MTHFR-генот кај пациенти со конгенитални аномалии асоцирани со расцепи на структури“ 2018 – 2021 год.	3
1.5	Учесник во меѓународен научен проект 1. The genetic basis of congenital hypothyroidism – финансиран од Wellcome Trust and The National Institute for Health Biomedical Research Center, Number 100585/z12/2, Велика Британија (2020 – 2025) 2. „Европско-медитерански проект за функционални гастроинтестинални заболувања кај деца“ – финансиран од ESPGHAN (2018 – 2023)	2x5= 10
		Вкупно 22
2	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	8+иф
2.1	Zdraveska, N., Kocova, M. Thyroid function and dysfunction in preterm infants-Challenges in evaluation, diagnosis and therapy.	7,2+3,523 =10,723

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Clin Endocrinol (Oxf). 2021 Oct;95(4):556-570. doi: 10.1111/cen.14481. (IF-3,523)	
2.2	Anastasovska, V., Pesevska, M., Zdraveska, N. , Zafirova, B., Jovcevska, JM., Kocova, M. Prevalence of congenital hypothyroidism in North Macedonia: data from a newborn screening program conducted for twenty years. Turk J Pediatr. 2023;65(2):227-234. doi: 10.24953/turkjped.2022.594. (IF-0,716)	4,8+0,716 = 5,516
2.3	Zdraveska, N. , Kostovski, A., Sofijanovska, A., Jancevska, S., Jovanovska, J., Kacarska, M., Damevska, K. Neonatal lupus erythematosus-a rare syndrome of transient autoimmunity. Clin Case Rep. 2022 Jun 24;10(6): e6004. doi: 10.1002/ccr3.6004. (IF-0,7)	4,8+0,7 = 5,5
2.4	Zdraveska, N. , Kostovski, A., Sofijanovska, A., Jancevska, S., Damevska, K. Collodion phenotype remains a challenge for neonatologists: A rare case of self-healing collodion baby. Clin Case Rep. 2022 Jul 27;10(7): e6158. doi: 10.1002/ccr3.6158. (IF=0,7)	4,8+0,7 = 5,5
2.5	Zdraveska, N. , Kocova, M., Nicholas, A., Anastasovska, V., Schoenmakers, N. Genetics of Gland in situ or hypoplastic congenital hypothyroidism in Macedonia. Front Endocrinol. 2020;11:413. doi: 10.3389/fendo.2020.00413 (IF-5.2)	4,8+5,2= 10,0
2.6	Anastasovska, V., Kocova, M., Zdraveska, N. , Stojiljkovic, M., Skakic, A., Pavlovic, S. A novel 9 bp deletion (c.1271_1279delGTGCCCGCG) in exon 10 of CYP21A2 gene causing severe congenital adrenal hyperplasia. Endocrine. 2021 Jul;73(1):196-202. doi: 10.1007/s12020-021-02680-7. (IF-3,925)	4,8+3,925 = 8,725
2.7	Zdraveska, N. Improved Feeding Tolerance and Growth Linked to Gut Microbial Diversity in Very-Low-Birth-Weight Infants Fed with Mother's Own Milk vs. Donor Milk. Acta Paediatr. 2020 Feb; 109(2):424-425. DOI:10.1111/apa.15024 (IF-3,8)	8+3,8= 11,8
2.8	Zdraveska, N. Multiple vital signs analysis algorithm detects systemic inflammatory response in premature infants with late onset sepsis and necrotizing enterocolitis. Acta Paediatr. 2019 Aug;108(8):1548 (IF-3,8)	8+2,439= 11,8
		Вкупно 72,564
3	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
3.1	Jancevska, S., Ristovska, S., Isjanovski, I., Zdraveska, N. Facial palsy in a newborn. Arch Pub Health. 2022; 14(2):101-106	3
		Вкупно 75,564
4	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
4.1	Zdraveska, N. Application and potential of artificial intelligence in neonatology. 8 th Pediatric Congress with international participation 01-04 June 2023, Skopje	3
4.2	20 th Congress of Macedonian Medical Association in Collaboration with Medical Faculty Skopje, 10-20 th November 2020 - Zdraveska Nikolina „Genetic aspects of congenital hypothyroidism”	3
4.3	7 th Congress of The Association of Preventive Paediatrics of Serbia with international participation, 25-27 September 2020 Zdraveska N. Significance of genetic testing in neonates with congenital hypothyroidism detected by neonatal screening.	3
4.4	7 th Pediatric Congress of Macedonia with international participation 25-28 June 2019, Strumica, Macedonia Zdraveska, N. Neonatal bacterial infections – an old problem and new insights.	3
4.5	49 th Pediatric Days of Serbia with international participation 3-5 th October 2019, Nis, Serbia. Zdraveska, N. Congenital hypothyroidism detected by neonatal screening to the final diagnosis and assessment of the need of permanent therapy.	3
5	Пленарно предавање на научен/стручен собир	
5.1	Здравеска, Н. „Инфантилни колики – нови сознанија и перспективи“ Здружение на педијатри – Евофарма Академија „Имуномодулатори во детска возраст“ 28 – 29.5.2023 г., Демир Капија	2
5.2	Здравеска, Н. „Неонатална дерматологија – прикази“ Мултидисциплинарна дијагностика во педијатрија Семинар , Катедра за педијатрија, Медицински факултет – Скопје, 30.11.2022 – 2.12.2023	2
5.3	Здравеска, Н. „Ургентни случаи од неонатологија“ – Ургентни состојби од интерна медицина и педијатрија низ прикази на случаи, 11-12.11.2022 Skopje	2
5.4	Здравеска, Н. – Орална антибиотска и адјувантна терапија кај новородени – Собир на педијатри, 14.2.2023 г., Битола, 16.2.2023, Скопје	4
5.5	Здравеска, Н. Најчести педијатриски проблеми и можности за нивно решение – Едукативен состанок, Нови Сад, април 2019 г.	2
		Вкупно 30 поени
6	Апстракт објавен во зборник на конференција – меѓународна	
6.1	Zdraveska, N. Gram-negative neonatal sepsis in Macedonia a lower-middle-income country - concern for multidrug resistance and need for international antimicrobial resistance surveillance 5 th jENS Congress (Joint European Neonatal Societies Congress), 18-23 September 2023, Rome, Italy	1
6.2	Sukarova-Angelovska, E., Trajkova, S., Brusco, A., Zdraveska, N. , Nonkulovski, D., Nestorovska, D., Lee, E., Hye, K. Clinical presentation in two unrelated patients with PERCHING syndrome. European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 10-13 th June 2023, Glasgow, Scotland, UK	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
6.3	Anastasovska, V., Zdraveska, N. , Kocova, M. Frequency of CYP21A2 point mutations in Macedonian patients with 21-hydroxylase deficiency. <i>Balkan Journal of Medical Genetics</i> 2023; 26 Suppl.1 pp.117	1
6.4	Zdraveska, N. , Kostovski, A. Gestational alloimmune liver disease as neonatal hemochromatosis – possibility for successful treatment and outcome. <i>International Case Report Congress</i> , 7-9 th April 2023, Skopje	1
6.5	Maneva, S., Zdraveska, N. , Sofijanova, A., Temelkovska, M. Congenital lobar emphysema – a rare etiology of respiratory distress in neonates. <i>International Case Report Congress</i> , 7-9 th April 2023, Skopje	1
6.6	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Kocova, M. Genetics of transient congenital hypothyroidism. 55 th European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 11-14 th June 2022, Vienna, Austria	1
6.7	Anastasovska, V., Kocova, M., Zdraveska, N. , Tesovnik, T., Kovac, J. Molecular diagnosis of MCAD in the Macedonian neonates with elevated medium-chain acylcarnitines identified through MS/MS-based newborn screening. 55 th European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 11-14 th June 2022, Vienna, Austria	1
6.8	Anastasovska, V., Kocova, M., Sukarova-Angelovska, E., Pesevska, M., Zdraveska, N. Seven years' experience with selective newborn screening for inborn errors of metabolism in Macedonia. <i>International journal of neonatal screening</i> 2021;7:71 pp 30-31	1
6.9	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Kocova, M. Monoallelic TSHR mutations in cases with congenital hypothyroidism – report of two novel mutations. <i>European Society of Human Genetics (ESHG) 2021 Virtual conference</i> 28-31 August 2021	1
6.10	Anastasovska, V., Sukarova-Angelovska, V., Nestorovska, D., Zdraveska, N. , Ilieva, G., Pesevska, M., Stojanova, I. Detection of 3p25 microdeletion syndrome in Macedonian patient with significant psychomotor retardation. <i>European Society of Human Genetics (ESHG) 2021 Virtual conference</i> 28-31 August 2021	1
6.11	Cenni, S., Serra, RM., Dolce, P., Kolacek, S., Sila, S., Trivic, I., Shamir, R., Kostovski, A., Zdraveska, N. , Papadopoulou A et.al. Diet and Functional Gastrointestinal Disorders (FIGDs) in children and adolescents in the Mediterranean countries: an ESPGHAN multicenter study. 6 th World Congress of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition, 02-05 June 2021, Vienna, Austria	1
6.12	Zdraveska, N. Genetic ascertainment in neonates with congenital hypothyroidism. 10 th International Congress of UENPS, 18-21 November 2020	1
6.13	Zdraveska, N. , Najdanovska-Aluloska, N., Jovanovska, J., Murtezani, A. Intracranial haemorrhage in term newborns – clinical and neuroimaging characteristics. 10 th International Congress of UENPS, 18-21 November 2020	1
6.14	Zdraveska, N. Genetic aspects of congenital hypothyroidism. Guest Speaker. 20 th Congress of Macedonian Medical Association in Collaboration with Medical Faculty Skopje, 10-20 th November 2020	1
6.15	Doksimovski, F., Zdraveska, N. , Jovanovska, J., Najdanovska-Aluloska, N. Infected subgaleal haematoma in a 3-day old newborn.	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	20 th Congress of Macedonian Medical Association in Collaboration with Medical Faculty Skopje 10-20 th November 2020	
6.16	Cipanovska, M., Zdraveska, N. Neonatalen lupus sindrom – redok tranzitoren avtoimunitet predizvikan od maternalni avtoantitela. 20 th Congress of Macedonian Medical Association in Collaboration with Medical Faculty Skopje 10-20 th November 2020	1
6.17	Zdraveska, N. Significance of genetic testing in neonates with congenital hypothyroidism detected by neonatal screening. Plenary lecture. 7 th Congress of The Association of Preventive Pediatrics of Serbia with international participation, 25-27 September 2020	1
6.18	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Schoenmakers, N. Nicholas, A., Kocova, M. Thyroid peroxidase (TPO) mutations in Macedonian patients with congenital hypothyroidism. 53 rd European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 2020, June 6-9, 2020	1
6.19	Anastasovska, V., Sukarova-Angelovska, E., Nestoroska, D., Zdraveska, N. , Ilieva, G., Pesevska, M. Detection of the pathogenic CNVs in the Macedonian patient with profound developmental delay. 53 rd European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 2020, June 6-9, 2020	1
6.20	Zdraveska, N. Neonatal bacterial infections – an old problem and new insights. Plenary lecture. 7 th Pediatric Congress of Macedonia with international participation 25-28 June 2019, Strumica, Macedonia	1
6.21	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Kocova, M. Congenital hypothyroidism detected by neonatal screening to the final diagnosis and assessment of the need of permanent therapy. Plenary lecture. 49 th Pediatric Days of Serbia with international participation 3-5 th October 2019, Nis, Serbia	1
6.22	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Kocova, M. Transient congenital hypothyroidism in preterm and full-term infants. 10 th International conference on Clinical Neonatology. 9-11 June 2019 Venice, Italy	1
6.23	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Kocova, M. Rare genotype in a Macedonian family with a classical salt-wasting form of 21-hydroxylase deficiency. European Society of Human Genetics Annual Conference, 15-18 June 2019, Gothenburg, Sweden	1
6.24	Anastasovska, V., Kocova, M., Sukarova-Angelovska, E., Zdraveska, N. , Ilieva, G. Detected genotypes in Macedonian patients with simple virilizing form of congenital adrenal hyperplasia. 13 th Balkan Congress of Human Genetics, 17-20 April 2019, Edrine, Turkey	1
7	Апстракт објавен во зборник на конференција – национална	
7.1	Манева, С., Здравеска, Н. Blueberry muffin baby и асоцирана хепатоспленомегалија – Case report Conference, Macedonian Medical Student Association, 11-12 март 2023, Медицински факултет – Скопје	0,5
7.2	Миновска, И., Ангаелакова, Х., Дамјановска, С., Здравеска Н. Туберозна склероза кај новородено со пренатална дијагноза на рабдомиом. Case report Conference, Macedonian Medical Student Association, 11-12 март 2023, Медицински факултет – Скопје	0,5
7.3	Рушители, Е., Здравеска, Н. Ретка асоцијација на хиперпрофична пилорна стеноза кај Pierre Robin syndrome. Case report Conference, Macedonian Medical Student Association, 11-12 март 2023, Медицински факултет – Скопје	0,5

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
7.4	Баткоска, Љ., Здравеска, Н. Хронична бубрежна болест кај новородено во склоп на дијабетична ембриопатија. Case report Conference, Macedonian Medical Student Association, 11 – 12 март 2023, Медицински факултет – Скопје	0,5
ВКУПНО 22 ПОЕНИ		
8	Учество на научен стручен собир - Орална презентација	
8.1	Zdraveska, N. Gestational alloimmune liver disease as neonatal hemochromatosis – possibility for successful treatment and outcome. International Case Report Congress, 7-9 th April 2023, Skopje	1
8.2	Maneva, S., Zdraveska, N. , Sofijanovа, A., Temelkovska, M. Congenital lobar emphysema – a rare etiology of respiratory distress in neonates. International Case Report Congress, 7-9 th April 2023, Skopje	1
8.3	Poposki, T., Zdraveska, N. , Damevska, K. Neonatal lupus erythematosus in a child born to an asymptomatic mother. Sofia Dermatology Days, 3-6 November 2022 Sofia, Bulgaria	1
8.4	Zdraveska, N. Genetic aspects of congenital hypothyroidism. 20 th Congress of Macedonian Medical Association in Collaboration with Medical Faculty Skopje, 10-20 th November 2020	1
8.5	20 th Congress of Macedonian Medical Association in Collaboration with Medical Faculty Skopje 10-20 th November 2020. Oral Presentation. Doksimovski, F., Zdraveska, N. , Jovanovska, J., Najdanovska-Aluloska, N. Infected subgaleal haematoma in a 3-day old newborn.	1
8.6	20 th Congress of Macedonian Medical Association in Collaboration with Medical Faculty Skopje 10-20 th November 2020. Oral presentation. Cipanovska, M. Zdraveska, N. Neonatalen lupus sindrom – redok tranzitoren avtoimunitet predizvikan od maternalni avtoantitela.	1
8.7	7 th Congress of The Association of Preventive Pediatrics of Serbia with international participation, 25-27 September 2020. Zdraveska, N. Significance of genetic testing in neonates with congenital hypothyroidism detected by neonatal screening.	1
8.8	49 th Pediatric Days of Serbia with international participation 2019, Nis, Serbia. Zdraveska, N. Congenital hypothyroidism detected by neonatal screening to the final diagnosis and assessment of the need of permanent therapy.	1
8.9	Zdraveska, N. Neonatal bacterial infections – an old problem and new insights. 7 th Pediatric Congress of Macedonia with international participation 25-28 June 2019, Strumica, Macedonia	1
8.10	OMI Visiting Professorship in Maternal and Infant Health, 1 st May 2019 Skopje, Macedonia. Zdraveska, N. Newborn with an unusual rash and thrombocytopenia.	1
ВКУПНО 10 ПОЕНИ		
	Учество на научен стручен собир Постер-презентација	
9.1	Zdraveska, N. Gram-negative neonatal sepsis in Macedonia a lower-middle-income country - concern for multidrug resistance and need for international antimicrobial resistance surveillance 5 th jENS Congress (Joint European Neonatal Societies Congress), 18-23 September 2023, Rome, Italy	0,5

Ред. број	Назив на активностa (научноистражувачка):	Поени
9.2	Sukarova-Angelovska, E., Trajkova, S., Brusco, A., Zdraveska, N. , Nonkulovski, D., Nestorovska, D., Lee, E., Hye, K. Clinical presentation in two unrelated patients with PERCHING syndrome. European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 10-13 th June 2023, Glasgow, Scotland, UK	0,5
9.3	Anastasovska, V., Zdraveska, N. , Kocova, M. Frequency of CYP21A2 point mutations in Macedonian patients with 21-hydroxylase deficiency. 14th Balkan Congress of Human Genetics & 9th Rare Disease SEE Meeting 2023, 5-7 October, Skopje	0,5
9.4	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Kocova, M. Genetics of transient congenital hypothyroidism. 55 th European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 11-14 th June 2022, Vienna, Austria	0,5
9.5	Anastasovska, V., Kocova, M., Zdraveska, N. , Tesovnik, T., Kovac, J. Molecular diagnosis of MCAD in the Macedonian neonates with elevated medium-chain acylcarnitines identified through MS/MS-based newborn screening. 55 th European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 11-14 th June 2022, Vienna, Austria	0,5
9.6	Anastasovska, V., Kocova, M., Sukarova-Angelovska, E., Pesevska, M., Zdraveska, N. Seven years' experience with selective newborn screening for inborn errors of metabolism in Macedonia. 12th European ISNS Meeting, November 2021	0,5
9.7	Zdraveska, N. Gaucher type 2 disease in neonate – a rare case presentation and literature review. 4 th jENS Congress 14-18 September 2021	0,5
9.8	Zdraveska, N. Genetic ascertainment in neonates with congenital hypothyroidism. 10 th International Congress of UENPS, 18-21 November 2020	0,5
9.9	Zdraveska, N. , Najdanovska-Aluloska, N., Jovanovska, J. Intracranial haemorrhage in term newborns – clinical and neuroimaging characteristics. 10 th International Congress of UENPS, 18-21 November 2020	0,5
9.10	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Schoenmakers, N., Nicholas, A., Kocova, M., Thyroid peroxidase (TPO) mutations in Macedonian patients with congenital hypothyroidism. 53 rd European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 2020, June 6-9, 2020	0,5
9.11	Anastasovska, V., Sukarova-Angelovska, E., Nestoroska, D., Zdraveska, N. , Ilieva, G., Pesevska, M. Detection of the pathogenic CNVs in the Macedonian patient with profound developmental delay. 53 rd European Society of Human Genetics (ESHG) Conference 2020, June 6-9, 2020	0,5
9.12	Zdraveska, N. , Anastasovska, V., Kocova, M. Transient congenital hypothyroidism in preterm and full-term infants. 10 th International conference on Clinical Neonatology. 9-11 June 2019 Venice, Italy	0,5
		6 поени
Вкупно 165,57		

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa (стручно-апликативна):	Поени
	Стручна монографија „Јоден и тироиден статус на населението во Република Македонија 2018“, Медицински факултет, 2019	4,8

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Книга од стручна област - Коавтор Neonatal Hyperbilirubinemia in Newborns of the Republic of North Macedonia – Update on Critical Issues on Infant and Neonatal Care, Edited by Mauricio Barria, IntechOpen, April 2020	7
	Завршена супспецијализација по неонатологија – 2021	1
	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството Учесник: 1. „Молекуларна карактеризација на конгениталниот хипотироидизам“ NIH Wellcome Trust (Grant numbers 219496/Z/19/Z), Велика Британија (2020 – 2025) 2. „Европско-медитерански проект за функционални гастроинтестинални заболувања кај деца (ESPGHAN 2018 – 2023) 3. „Диета и функционални гастроинтестинални нарушувања кај децата и адолесцентите во медитеранските земји (ESPGHAN 2020 – 2023)	3
	Експертски активности: стручна ревизија на текстови од областа на педијатрија. • Стручна ревизија на медицински текстови за MomJunction • Стручен рецензент за EBNEO (Evidence based neonatology) • Рецензент на Clinica Chemica Acta (Elsevier)	3
		Вкупно 18,8
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
	Уредник на меѓународно научно/стручно списание Editor – Research Topic Thyroid Awareness Month: The neuroscience Perspective во списание Frontiers in Neuroscience (од јануари 2023 година)	3
	Член на научен одбор 20. Конгрес на МЛД во соработка со Медицински факултет – Скопје, 10 – 20 ноември 2020 година	1
	Уредник на трудови од научен/стручен собир 20. Конгрес на МЛД, 2020 година Конгрес на МЛД во соработка со Медицински факултет – Скопје, 10 – 20 ноември 2020	1
	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (ФП7, ЦОСТ, ИЦГЕБ, ИЕАЕ и сл. Управувачки одбор на COST action „Maximizing impact of multidisciplinary research in early diagnosis of neonatal brain injury“ 19/10/2021-18/10/2025	4
	Награда за научни постигнувања од струкова организација - Плакета од Македонско лекарско друштво за 2021 година - Благодарница од ЛКМ, 2021 година - Благодарница од Здружение на студенти по медицина, 2022 година	3x3= 9
	Студиски престој во странство - Јуни 2023, OMI-AAF Observership, Универзитетска клиника за педијатрија, Оддел за неонатологија и неонатална интензивна нега, АКН Виена, Австрија	1

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	10 x 0,5 5
	Учество во комисији и тела на државни и други органи	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комисија за проценка на здравствена состојба на децата без родители во рамките на Министерство на труд и социјална политика – од 2018 – продолжува 2. Комисија за признавање на странска специјализација и супспецијализација по педијатрија од 2023 година 3. Член на Комисија на етички прашања при ЈЗУ Универзитетска Клиника за детски болести 4. Основач и член на Управен одбор на Здружение – Доктори за мир и социјална одговорност, Macedonian IPPNW Affiliation 5. Член на работна група На ЈЗУ Клиника за детски болести за безбедност на лекови и пријавување на несакани реакции – 2018 – продолжува 	5
	Учество во универзитетски комисији	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комисија за полагање специјалистички испит по педијатрија 2. Комисија за полагање супспецијалистички испит по неонатологија 3. Комисија за полагање супспецијалистички испит по детска неврологија 4. Комисија за полагање супспецијалистички испит по детска кардиологија 	4
Вкупно 40		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	747,93
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	168,57
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	18,8
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	33,0
Вкупно	968,3

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

Проф. д-р Стојка Фуштиќ, с.р.
Проф. д-р Констандина Кузевска Манева, с.р.
Проф. д-р Марина Крстевска-Константинова, с.р.
Проф. д-р Светлана Кочева, с.р.
Проф. д-р Соња Бојациева, с.р.

III. Доц. д-р Христина Манџуковска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката доц. д-р Христина Манџуковска е родена на 26.4.1970 година во Скопје, каде што завршува основно и средно образование. Во учебната 1988/89 година се запишува на Медицинскиот факултет, а дипломира на 26.6.1996 година, со просечен успех 8,53 и се стекнува со звање доктор на медицина. Во 2002 година се вработува на Клиниката за детски болести – Скопје. Во 2003 година започнува специјализација од областа на педијатрија и специјализира во 2008 година. Во 2011 година се запишува на III циклус – докторски студии како прва генерација на докторанди.

На 17.10.2017 година на Медицински факултет успешно ја одбранила докторска дисертација на тема: „Тропонин – ран биомаркер за утврдување на исхемично оштетување на миокардот по педијатриска кардиохируршка интервенција“, пред комисија во состав на: проф. д-р Дафина Кузмановска, проф. д-р Розана Кацарска, проф. д-р Мирјана Шошолчева, проф. д-р Константина Кузевска-Манева, проф. д-р Андреј Арсовски.

Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област педијатрија. Д-р Христина Манџуковска во звањето научен соработник на Медицинскиот факултет при УКИМ е избрана на 10.5.2019 година.

На 21.9.2021 успешно го положи испитот по супспецијализација по неонатологија и се стекна со звање супспецијалист неонатолог.

Д-р Христина Манџуковска во звањето доцент на Медицинскиот факултет при УКИМ е избрана на 12.9.2023 година.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Медицински факултет, кандидатката д-р Христина Манџуковска во 2013 година е избрана за асистент – докторанд по педијатрија и одржувала вежби на студенти по стоматологија и медицина (вежби по Педијатрија, Клиничко испитување и Ургентна медицина и реанимација).

Во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет, кандидатката д-р Христина Манџуковска континуирано изведува практична настава на прв циклус студии на студиската програма Педијатрија за студенти по општа медицина и стоматологија. На Клиниката за детски болести вклучена е во едукацијата на специјализантите по педијатрија како едукатор и ментор. Дел е од испитната комисија за изведување на колоквиумот по Интензивна нега и терапија. Д-р Христина Манџуковска учествува во едукација на лекарите на специјализација по педијатрија, семејна медицина и анестезија со реанимација.

Едукатор е и на супспецијализантите по неонатологија. Учествувала во повеќе школи и работилници.

Научноистражувачка дејност

Д-р Христина Манџуковска, како автор или коавтор, објавила 62 научни труда од областа на медицината, кои се публикувани во списанија со меѓународен уредувачки одбор и во зборници од научни собири. Активно учествувала во повеќе домашни и меѓународни конференции и меѓународни конгреси. Д-р Христина Манџуковска учествува како истражувач во 3 научноистражувачки проекти.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Христина Манџуковска е во редовен работен однос на Универзитетската клиника за детски болести од 2002 година, каде што работи и денес. Од 2010 година работи на Одделот за интензивна нега и терапија.

Особена активност покажува во дејностите едукатор за континуирана медицинска реанимација и постоперативниот третман и лекување во неонаталната и педијатриска популација. Ангажирана е во МСЦ за континуирана едукација на специјализанти за примарна и напредната реанимација.

Активен учесник е во следните проекти:

- Во проект за едукација за реанимација во одделите за интензивна нега и терапија и родилни сали, под покровителство на Министерство за здравство и Неонатолошко здружение на Македонија.
- Национален проект – Неонатален транспорт во РС Македонија во координација со невладината организација НОРЕ, МЗ и Комитетот за безбедно мајчинство.

Д-р Христина Манџуковска е член на: Педијатриско здружение на Македонија; Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија; Здружение на лекари по анестезија, реанимација и интензивно лекување (ЗЛАРИЛ); Македонската асоцијација за перинатална медицина во рамките на МЛД; Иницијативниот одбор за формирање на Македонското здружение за педијатриска и адолесцентна медицина во рамките на МЛД, и член на Управинот одбор на Здружението на неонатолози на Македонија. Стручен редактор е за медицинска литература.

Од Лекарската комора е акредитиран предавач и испитувач на студенти по медицина. Член е во Комисија за спроведување стручен испит на здравствените работници со високо образование, за добивање лиценца за работа.

Активен член е на Македонското лекарско друштво.

Д-р Христина Манџуковска е едукатор во Медицинскиот симулациски центар со цел вршење на обуки поврзани со стекнување практични вештини од педијатриска и неонатална реанимација на специјализантите од три универзитети од РСМ.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Христина Трпе Манџуковска

Институција: Универзитетска клиника за детски болести – Скопје

Научна област: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,53.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: клиничка медицина, поле: педијатрија, подрачје: интензивна неонатална и педијатриска кардиохирургија.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p> <p>1. Procalcitonin as a promising biochemical marker for early detection and treatment of sepsis in neonates in intensive care unit and oncologic patients with febrile neutropenia Acta Morphol. 2020;Vol.17(2):5-11</p> <p>2. Diagnostic values of biochemical markers in asphyxed newborns with proven sepsis JMS 2020;3(2):3-12 UDC:616.94-097-053.31</p> <p>3. Evaluation of respiratory failure following pediatric cardiac surgery; Acta Morphol. 2021;Vol.18(2):14-19 UDC: 616.12-053.31-089.168-06:616.24-008.64</p> <p>4. High frequency oscillatory ventilation in infants: the clinical practice in N. Macedonia MJA Vol.5 No 2, June 2021</p> <p>5. Hydrocephalus with ventriculoperitoneal shunt in infants: our experience and clinical outcomes JMS 2022 Vol 5 (3):64-68 UDC: 616.831.-008.811.1-053.31(497.7)”2019/2022”</p>	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>1.Назив на научното списание: JMS 2.Меѓународен уредувачки одбор: 25 чл. Македонија, Србија, УСА, Хрватска, Црна Гора, БиХ, Украина 3. Наслов на трудот: Procalcitonin –early biochemical marker for diagnosis, prognosis, and treatment of sepsis in neonates and oncological patients with febrile neutropnia 4. Година на објава: 2020</p> <p>1.Назив на научното списание: Archives of public health 2.Меѓународен уредувачки одбор: 18 чл. Македонија, Израел, Австралија, Србија, Романија, Словачка 3. Наслов на трудот: Relationship of serum procalcitonin levels and C-reactive protein levels in newborns with sepsis in diferent types of respiratory support in intensive care unit 4. Година на објава: 2021</p> <p>1.Назив на научното списание: JMS 2.Меѓународен уредувачки одбор: 25 чл. Македонија, Србија, УСА, Хрватска, Црна Гора, БиХ, Украина 3. Наслов на трудот: Promising diagnostic marker at NICU and PICU- new approaches for diagnostic and treatment 4. Година на објава: 2019</p> <p>1.Назив на научното списание: Mak. Med. Pregled 2.Меѓународен уредувачки одбор: Англија, Хрватска, Албанија, Словенија, УСА, Србија 3. Наслов на трудот: Unexpected finding of laryngeal hemangioma- diagnosis and medical treatment 4. Година на објава:2021</p>	
4	Претходен избор во научно/наставно-научно звање – Научен соработник – Билтен бр. 1190 од 15.4.2019 г. Доцент – Билтен бр. 1241 од 1.7.2023 г.	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Стојка Фуштиќ, с.р.
 Проф. д-р Константина Кузевска Манева, с.р.
 Проф. д-р Марина Крстевска-Константинова, с.р.
 Проф. д-р Светлана Кочева, с.р.
 Проф. д-р Соња Бојациева, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Христина Трпе Манџуковска

(име, татково име и презиме)

Институција: Универзитетска клиника за детски болести – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активност:	поени
	Одржување на настава од прв циклус студии (вежби)	х 0,03
	Педијатрија- вежби за студенти од прв циклус студии во учебната година – 363 х 0,03 - 2019/2020 – 44 - 2019/2020 – 44 - 2020/2021 – 44 - 2020/2021 – 44 - 2021/2022 – 63 - 2021/2022 – 54 - 2022/2023 – 70	10.89
	Клиничко испитување -вежби за студенти од прв циклус студии во учебната година – 93 часа х 0,03 2019/2020 – 16 2019/2020 – 16 2020/2021 – 16 2020/2021 – 21 2021/2022 – 8 2021/2022 – 8 2022/2023 – 8	2.79
	Ургентна медицина- вежби за студенти од прв циклус студии во учебната година 20 часа х 0.03 2019/2020 – 4 2020/2021 – 4 2021/2022 – 4 2022/2023 – 8	0.6
	Вежби за студенти по стоматологија од прв циклус студии во учебната година – 54 х 0.03 2019/2020 – 18 2020/2021 – 18 2021/2022 – 18	1.62
	Педијатрија клиничка пракса – 720 часови х 0.03	21.6

	2019/2020 – 120 2020/2021 – 120 2020/2021 – 120 2021/2022 – 240 2022/2023 – 120	
	Консултација со студенти во рамките на здравствена клиничка пракса	0.2
	Број на студенти x 0.2 12 x 0.2 2019 – 3 2020 – 3 2021 – 3 2022 – 3	2.4
	Ментор и едукатор на здравствена едукација 4 (часа неделно) x (број на недели x 4-еден месец) x 0,08	
	Ментор на здравствена едукација (7 специјализанти) 1. 1.9.2019 – 12.2023 (51 месеци) 2. 1.9.2019 – 12.2023 (51 месеци) 3. 1.7.2022 – 1.11.2022 (5 месеци) 4. 1.9.2022 – 12.2023 (15 месеци) 5. 17.10.2022 – 12.2023 (13 месеци) 6. 8.11.2022 – 12.2023 (12 месеци) 7. 15.11.2022 – 12.2023 (12 месеци)	65.28 65.28 6.4 19.2 16.64 15.36 15.36 203.52
	Едукатор на здравствена едукација (80 специјализанти) 4 x месец x 0.08 1. Специјализанти по педијатрија – 74 болничка и вонболничка – 122 месеца 2. Специјализанти по анестезија и реанимација – 4 специјализанти, 4 месеци 3. Специјализанти по семејна медицина 2 специјализанти – 2 месеца	273.0 5.12 1.28
	Ментор на дипломска работа 15 x 0.2	3.0
	Едукатор во Медицински симулациски центар ПЛС 6 часа x 5 дена x 0,08 = 0.72 Едукатор во Медицински симулациски центар ПЛС, БЛС 6 часа x 5 дена x 0,08 = 2.4	0.72 2.4
	Едукатор на медицински персонал на одделот за интензивна нега и терапија 5 часа x 5 дена x 0.08 = 2	0.12
	Член на Комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа 3 x 0,2	0,6
	Член на Комисија за оцена или одбрана на супспецијалистичка работа 1 x 0,2	0.2

	Член на Комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 9 x 0,1	0,9
	Член на Комисија за спроведување стручен испит на здравствените работници со високо образование за добивање лиценца 2019 – 2021 2x0,5	1
	Настава во школи и работилници – учесник	1
1	Прв конгрес на ФСС Работилница: „Напредна реанимација“ 6 – 9 октомври 2022 г.	1
5	Втор конгрес на ФСС Работилница: „Неонатална реанимација“ 13 – 15 октомври 2023 г.	1
	Вкупно	533,86

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

реден број	назив на активноста:	поени
1		
1	Учесник во национален научен проект: „Инциденца и етиологија на анемии кај хоспитализирани деца на возраст до 5 години на ЈЗУ Универзитетската клиника за детски болести со фокус на дефицит на В12“	3
2	Учесник во национален научен проект: „Ауксолошка и нутритивна проценка на деца со хронични состојби“	3
3	Учесник во национален научен проект: „Асоцијација на Експираторен индекс на варијабилност со ризикот на појава на астма, визинг и тежината на акутна бронхопструктивна атака кај деца од предучилишна возраст“	3
	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	5 x 0.6
1	Aspazija Sofijanovа, Silvana Naunovа-Timovska, Mica Kimovska-Hristovа, Tamara Voinovska, Hristina Mangjukovska , Spasija Neskovа, Oliverа Jordanovа, Sonja Bojadzievа, Ilija Kirovski Promising diagnostic marker at NICU and PICU- new approaches for diagnostic and treatment JMS 2019(2):63-71 UDC:616.94-097-053.31	3
2	Nonkulovski Danilo, Tankoska, M., Sofijanovа, A., Naunovа-Timovska, S., Kimovska, M., Bicevskа-Mandzukovska, H. , Voinovska, T., Neshkovа, S., Martinovа, K., Kochevа, S., Antevska, Z., Jovanovska, A., Teov, B., Micevskа-Kostadinovа, L.	3

	<p>Procalcitonin –early biochemical marker for diagnosis,prognosis, and treatment of sepsis in neonates and oncological patients with febrile neutropnia</p> <p>JMS 2020;3(2):74-80 UDC:616.94-053.31-097 616-006.6:616.94]-097</p>	
3	<p>Nonkulovski Danilo, Tankoska Maja, Pandovska Bisera, Sofijanovska Aspazija, Kimovska Mica, Bicevska-Mandzukovska Hristina, Voinovska Tamara, Martinova Kata, Kostadinova Lence</p> <p>Procalcitonin as a promising biochemical marker for early detection and treatment of sepsis in neonates in intensive care unit and oncologic patients with febrile neutropenia</p> <p>Acta Morphol. 2020;Vol.17(2):5-11</p>	3
4	<p>Sofijanovska Aspazija, Naunovska Timovska, S., Mangjukovska, H., Shuperliska, E., Jordanovska, O., Bojadzieva, S.</p> <p>Diagnostic values of biochemical markers in asphyxied newborns with proven sepsis</p> <p>JMS 2020;3(2):3-12 UDC:616.94-097-053.31</p>	3
5	<p>Aspazija Sofijanovska, Sonja Bojadzieva, Silvana Naunovska-Timovska, Hristina Mangjukovska, Elizabeta Shuperliska, Olivera Jordanovska</p> <p>Relationship of serum procalcitonin levels and C-reactive protein levels in newborns with sepsis in diferent types of respiratory support in intensive care unit</p> <p>Archives of public health Vol.13 No.1 2021</p>	3
6	<p>Mandzukovska, H., Jovanovski-Srceva, M., Seizures after pediatric cardiac surgery (report of three cases)-What can we conclude?</p> <p>MJA Macedonian Journal of Anesthesia, 2019</p>	3
7	<p>Mandzukovska, H., Sofijanovska. A., Naunovska-Timovska, S., Voinovska, T., Kimovska_Hristov m., Jordanovska, O.</p> <p>High frequency oscillatory ventilation in infants: the clinical practice in N.Macedonia</p> <p>MJA Vo.5 No 2, June 2021</p>	3
8	<p>Hristina Mandzukovska, Aspazija Sofijanovska, Silvana Naunovska-Timovska, Nikola Nikolovski, Goran Micevski, Tamara Voinovska, Mica Kimovska-Hristov, Spasija Neskova-Jankovic, Olivera Jordanovska</p> <p>Unexpected finding of laryngeal hemangioma-diagnosis and medical treatment</p> <p>Mak. Med. Pregled 2021; 75(1): 38-40</p>	3
9	<p>Hristina Mandzukovska, Aspazija Sofijanovska, Silvana Naunovska Timovska, Tamara Voinovska Mica</p>	3

	Kimovska Hristov, Spasija Neskova Jankovic, Besim Vejseli, Olivera Jordanova Hydrocephalus with ventriculoperitoneal shunt in infants: our experience and clinical outcomes JMS 2022 Vol 5 (3):64-68 UDC: 616.831.-008.811.1-053.31(497.7)“2019/2022” DOI	
10	Mandzukovska Hristina The risk factors for postoperative outcomes in neonatal cardiac surgery; Acta Morphol. 2020;Vol.17(2)	5
11	Mandzukovska, Hristina Evaluation of respiratory failure following pediatric cardiac surgery; Acta Morphol. 2021;Vol.18(2):14-19 UDC: 616.12-053.31-089.168-06:616.24-008.64	5
	Усна презентација на научен/стручен собир	
	Уринарни инфекции кај деца – Фармацевтска комора, 2022 год.	1
	Апстракт објавен во зборник на конференција Меѓународен Национален	1.0 0.5
1	Емина Муковиќ, Т. Воиновска, С. Наунова, Х. Манџуковска Хипернатремиска дехидрација; Билтен на апстракти од 20. Конгрес на МЛД во соработка со Медицински факултет, 2021 г., стр. 339	0,5
2	S.Naunova-Timovska S., Sofijanovа, S., Kimovska M.,Voinovska, T., Mandzukovska, H. , Neshkova, S., Nonkulovski, D., Jordanova, O. Can we predict predisposing factors associated with kidney injury in newborn infants? 7 th Pediatric Congress Strumica 25-28.5.2019	0,5
3	Sofijanovа, S.,Naunova-Timovska, S., Kimovska, M., Mangjukovska, H. ,Voinovska, T., Neshkova, S., Nonkulovski, D., Jordanova, O., Initially admission and pain treatment of the pediatric patients at the PICU- University Children Hospital-Skopje 7 th Pediatric Congress Strumica 25-28.5.2019	0,5
4	Danilo Nonkulovski, Aspazija Sofijanovа, Silvana naunovа, Mica Kimovska-Hristovа, Tamara Voinovska, Hristina Mangjukovа , Spasija Neskovа, oliverа Jordanovа, Kata Martinovа, Vankuver mancev, Ilija Kirovski Evaluation of biomarkers for rapid diagnostic of sepsis 7 th Pediatric Congress Strumica 25 – 28.5.2019	0,5
1	Nonkulovski D. A. Sofijanoovа, H. Mandzukovska , M. Kimovska Hristovа, T. Voinovska, S. Neskovа Jordanovа O. Procalcitonin (Pct) early marcer for prevented severe sepsis and septic shock in newborns with respiratory distress syndrome	1.0

	5 th World Summit on pediatric Abstract book Berlin 21-23 June 2019	
2	S. Naunova Timovska, A. Sofijanoova, H. Mandzukovska , M. Kimovska Hristova, T. Voinovska, S. Neskova, Nonkulovski, D., Jordanova, O. Prerenal and renal acute kidney injury in newborn infants 5 th World Summit on pediatric Abstract book Berlin 21-23 June 2019	1.0
3	H. Mandzukovska , S. Naunova, T. Voinovska S. Neshkova, M. Kimovska Causes and management of perinatal asphyxia ICCN – Venice 9 – 11 June 2019	1.0
4	S. Naunova- Timovska, T. Voinovska, S. Neshkova, V. Timovski, M. Kimovska, H. Mandzukovska , Asphyxia and acute renal injury in newborns ICCN – Venice 9 – 11 June 2019	1.0
5	S. Naunova-Timovska, A. Sofijanoova, H. Mandzukovska , M. Kimovska Hristova, T. Voinovska, S. Neskova, Nonkulovski, D., Jordanova, O. Score for neonatal acute physiology perinatal extension II (snappe II) in neonates with acute kidney injury 5 th Europediatrics Congress – Dublin 13 – 15.6.2019	1.0
6	Nonkulovski D. A. Sofijanoova, H. Mandzukovska , M. Kimovska Hristova, T. Voinovska, S. Neskova, Jordanova, O. Diagnostis values of procalcitonin in pediatric patients 5 th Europediatrics Congress –Dublin 13 – 15.6.2019	1.0
7	A. Sofijanovska, S. Naunova-Timovska, M. Kimovska Hristova, T. Voinovska, H. Mandzukovska , S. Neskova, Jordanova O. Procalcitonin useful diagnostic marker for treatment the asphyxed preterm newborns with sepsis European Academy of Pediatrics 19 – 22.9.2019 Porto 178 1613-1800	1.0
8	S. Naunova-Timovska, A. Sofijanoova, M. Kimovska Hristova, T. Voinovska, H. Mandzukovska , S. Neskova, Jordanova, O., V. Timovski Neonatal acute kidney injury European Academy of Pediatrics 19 – 22.9.2019 Porto 178 1613-1800	1.0
9	S. Naunova Timovska, A. Sofijanovska, H. Mandzukovska , M. Hristova, T. Voinovska, S. Neskova, B. Vejseli, I. Timovska Case report-newborn with bilateral choanal atresia 12 th Balkan congress of otorhinolaryngology 1 st joint meeting with American Academy of otolaryngology-HNSA 1 st joint meeting with Confederation ofEuropean ORL-HNS, Ohrid, 1 – 5.6.2022	1.0

10	S. Naunova-Timovska, A. Sofijanovska, H. Mandzukovska, M. Kimovska, T.Voinovska, S. Neskova, B. Vejseli, O. Jordanova The risk factors for chronic lung disease in premature babies 5 Congress of Macedonian Society of allergy and clinical immunology Struga 23 – 25.9.2022	1.0
11	Sofijanovska, A., Jordanovska, O., S. Naunova Timovska, M. Kimovska, H. Mangjukovska, T. Voinovska, A. Janchevska, S. Neskova Evaluation of biochemistry markers for sepsis in newborns with asphyxia Clinica Chimica Acta Vol. 530/S1 Abstrakt book 24 th IFCC Seoul, 26 – 30.6.2022	1.0
12	S. Naunova Timovska, Jordanovska O, Sofijanovska A, H. Mangjukovska, T. Voinovska, S. Neskova Epidemiological characteristics of acute kidney injury in neonates Clinica Chimica Acta Vol. 530/S1 Abstrakt book 24 th IFCC Seoul 26 – 30.6.2022	1.0
13	Sofijanovska, A., Jordanovska, O., S. Naunova Timovska, M. Kimovska, H. Mangjukovska, T. Voinovska, A. Janchevska, S. Neskova New approaches for early diagnosis for sepsis and predict antimicrobial resistance in pediatric patients Clinica Chimica Acta Vol. 530/S1 Abstrakt book 24 th IFCC Seoul 26 – 30.6.2022	1.0
14	C. Наунова-Тимовска, А. Софијановска, Х. Манџуковска, М. Кимовска, Т. Воиновска, С. Нешкова Бронхопулмонална дисплазија, кои се долгорочните пулмонални исходи? Симпозиум со меѓународно учество „Хронична кашлица кај деца и асоцирани болести“, Струга, 5 – 7 мај 2023 г.	1.0
15	Христина Манџуковска „Респираторен дистрес синдром кај предвремено новородени деца“ Неонатолошки денови – јубилеен собир на неонатолози на РМ, 19 – 20.10.2023, Скопје	1
	Усна презентација на научен/стручен собир со меѓународно учество	1.0
1	Н. Mandzukovska High frequency oscillatory ventilation – real choice and treatment at intensive care unit Abstract book of VI Macedonian congress of anesthesiology, reanimation and intensive care Ohrid 24 – 27.10.2019	1
2	Христина Манџуковска „Кожна манифестација по апликација на вибростатик“ 4. Симпозиум: Новини во алергологијата и клиничката имунологија 2020, Скопје, 17 – 18.10., онлајн, постер-презентација	0,5
3	Н. Mandzukovska	1

	Perinatal asphyxia-our experience and treatment at neonatal intensive care unit; Anesthesiology and Reanimation Specialists` Society Congress Turkey 2021, online	
4	H. Mandzukovska Laringeal heamangioma–accidental finding diagnosis and treatment 12 th Balkan congress of otorhinolaryngology 1 st joint meeting with American Academy of otolaryngology-HNSA 1 st joint meeting with Confederation of European ORL-HNS Ohrid 1 – 5 June 2022	1
5	H. Mandzukovska Bronchopulmonary dysplasia and acute respiratory distress syndrome 5 Congress of Macedonian Society of allergy and clinical immunology Struga 23 – 25.9.2022	1
6	X. Манџуковска „Апнеа кај новороденчиња – незначителни нарушувања или нешто повеќе?“ Симпозиум со меѓународно учество „Хронична кашлица кај деца и асоцирани болести“, Струга, мај 5 – 7.5.2023	1
7	H. Mandzukovska, A. Sofijanovska, S. Naunovska, T. Voinovska, M. Kimovska Hristov, S. Neskova, B.Vejseli Management of SVT with Adenosine at ICU 7 Macedonian Congress of Cardiology 5-8.10.2023	0,5
	Вкупно	72

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

реден број	Назив на активност:	поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод, стручно мислење, систематизација, методологија – 1 поен	1
1.1	Стручна рецензија на трудови во списание со меѓународен уредувачки одбор- JMS – 5 труда	5
2.0	Завршена супспецијализација во областа на Неонатологија Супспецијалист по неонатологија – 2021 г.	1
	Вкупно	6

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

	Учество во комисији и тела на државни и други органи	1
1	Комисија за спроведување на стручен испит на здравствените работници со високо образование, за добивање на лиценца за работа	1
2	Комисија за човечки ресурси	1
3	Член на Управен одбор на Здружение на неонатолози на Македонија	1
4	Член на Поткомитет за промоција и заштита на доење при МЗ	1

5	Член на Комисија за утврдување на фактичката состојба преку вршење на увид во условите во однос на просторот и опремата за вршење здравствена дејност	1
6	Член на Македонската асоцијација за перинатална медицина во рамките на МЛД	1
7	Член на Иницијативниот одбор за формирање на Македонското здружение за педијатриска и адолесцентна медицина во рамките на МЛД	1
8	Учесник во национален проект – Неонатален транспорт во РС Македонија, во координација со невладината организација НОРЕ МЗ и Комитет за безбедно мајчинство	1
	Вкупно	8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	533,86
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	72
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	6
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	8
Вкупно	619,86

Членови на Комисијата

Проф. д-р Стојка Фуштиќ, с.р.
 Проф. д-р Константина Кузевска Манева, с.р.
 Проф. д-р Марина Крстевска-Константинова, с.р.
 Проф. д-р Светлана Кочева, с.р.
 Проф. д-р Соња Бојациева, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација, како и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на кандидатите: доц. д-р Александра Јанчевска, доц. д-р Николина Здравеска и доц. д-р Христина Манџуковска.

Според севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека кандидатите поседуваат научни и стручни квалитети, и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето вонреден професор по предметите од наставно-научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, доц. д-р Александра Јанчевска, доц. д-р Николина Здравеска и доц. д-р Христина Манџуковска да бидат избрани во звањето **вонреден професор** по предметите од наставно-научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Стојка Фуштиќ, с.р.

Проф. д-р Константина Кузевска Манева, с.р.

Проф. д-р Марина Крстевска-Константинова, с.р.

Проф. д-р Светлана Кочева, с.р.

Проф. д-р Соња Бојациева, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД
НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ХИРУРГИЈА, ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И ТРАУМАТОЛОГИЈА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Медицински факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 2.10.2023 година, за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области хирургија, здравствена нега и трауматологија, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата I седница одржана на 6.11.2023 година, ја донесе Одлуката бр. 02-4980/26 за формирање Рецензентска комисија во состав: д-р Симон Трпески, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Христијан Костов, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Андреја Гавриловски, доцент на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: хирургија, здравствена нега и трауматологија, во предвидениот рок се пријави кандидатот **ас. д-р Оливер Арсовски**.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Основни податоци

Ас. д-р Оливер Арсовски е роден на 15 мај 1974 година во Скопје, РС Македонија. Основното и средното гимназиско образование ги завршил во родниот град. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во студиската 1992/1993 година, а дипломирал во 1999 година со просечна оценка 8,47. Во тек на студиите по општа медицина, во повеќе наврати изработувал студентски трудови од клиничките области кои ги презентирал на меѓународни студентски конгреси. Исто така, бил активен во студентската организација при Медицинскиот факултет. Во еден наврат реализирал престој во странски универзитет (Танта, Египет) како дел од програмите за студентска размена на Медицинскиот факултет во Скопје. Како доктор на медицина, работел во службата за итна медицинска помош од февруари до септември 2002 година. Се вработил на Клиниката за трауматологија на 23.10.2002 год. Специјализацијата по општа хирургија ја завршил во 2009 година, а супспецијализација по трауматологија во 2018 година. Во 2013 година станал студент на третиот циклус студии на Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а во 2023 година ја одбрал својата докторска дисертација со наслов: „Прогностички вредности на радиолошките параметри врз функционалните резултати и исходот од оперативниот третман на интраартикуларните скршеници на калканеусот со заклучувачка плочка“, со што станал доктор на медицински науки.

Во тек на последните неколку години, д-р Арсовски реализирал едукации во повеќе наврати во странство, како едномесечен престој во “Мотол” болница – центар за спинална хирургија во Прага, Чешка, како и на познатите школи, курсеви и семинари за остеосинтеза на Работната група за остеосинтеза (АО), која ги дефинира стандардите во лекувањето на повредите на скелетот. На дел од овие едукативни настани, исто така бил и предавач и инструктор.

Ас. д-р Оливер Арсовски знае англиски јазик и работи во основни и напредни компјутерски програми.

Педагошка дејност

Ас. д-р Оливер Арсовски бил избран за помлад асистент по предметот Хирургија во 2002 година, а во 2010 година бил избран за асистент по хирургија при

Медицинскиот факултет во Скопје. Вклучен е во изведувањето на практичната настава по предметот Хирургија. Ас. д-р Оливер Арсовски е инструктор при Медицинскиот симулациски центар, каде што спроведува едукација за докторите на медицина и специјализанти од сите области на Медицинскиот факултет во Скопје за модулот Напредно одржување во живот при траума (ATLS). Во истата институција, тој бил предавач и инструктор на Курсот за напредно одржување во живот при траума, заедно со повеќе предавачи од странство за докторите од службата за Итна медицинска помош во 2017 година.

Научноистражувачка дејност

Интересот за оваа дејност кај ас. д-р Оливер Арсовски се развива со почетокот на неговата специјализација по општа хирургија, која е базирана на Универзитетската клиника за трауматологија при Медицинскиот факултет во Скопје, и тој станува поинтензивен со неговото запишување на Школата за докторски студии при Медицинскиот факултет во Скопје, во 2013 година. До денес, како автор или коавтор, тој учествувал во пишувањето на неколку научноистражувачки студии со оригинални резултати, објавени во угледни списанија со импакт-фактор, како и во други рецензирани студии, објавени во угледни списанија со меѓународен уредувачки одбор. Реализирал пленарни предавања на стручни собири, учествувал на меѓународни конгреси со трудови со објавени извадоци, и учествувал на меѓународни конкурси со усни и постерски презентации.

Дејности од поширок интерес

Ас. д-р Оливер Арсовски е член на Лекарската комора на Македонија (ЛКМ), Македонската асоцијација за ортопедија и трауматологија (МАДОТ) и на АО-фондацијата.

Исто така, тој е вешто лице со лиценца од општата хирургија и трауматологија, при што има изготвено повеќе вешти наоди и мислења од таа област.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Оливер Тодор АРСОВСКИ

Институција: Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: хирургија, здравствена нега и трауматологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ –НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1.	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,47.	ДА
2.	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка медицина; поле: хирургија; подрачје: трауматологија.	ДА
3.	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Injury Journal – Elsevier, Импакт-фактор 2.58 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Вкупно 72 члена, од повеќе различни држави, меѓу кои се: Нов Зеланд, Обединето Кралство, САД, Австралија, Северна Ирска, Швајцарија, Германија, Италија, Франција, Канада 3. Наслов на трудот: The effect of the ankle syndesmosis reduction quality on the short-term functional outcome following ankle fractures. 4. Година на објава: 2021	ДА
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Anesthesia 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 29 членови од 14 земји – Северна Македонија -10; Австрија – 1; Италија – 1; Србија – 3; Латвија – 1; Норвешка – 1; Турција – 5; Бугарија – 1;	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>Хрватска – 1; Босна и Херцеговина – 1; Израел -1; Косово – 1, Албанија – 1, Обединето Кралство – 1.</p> <p>3.Наслов на трудот: Posterior malleolus fractures – review of the current knowledge and single center experience</p> <p>4.Година на објава: 2021</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Physioacta</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 25 членови од 13 земји: Северна Македонија – 9; Србија – 3; Словенија – 1, Турција – 1; САД – 1; Германија – 1; Црна Гора – 1; Босна и Херцеговина – 3; Белорусија – 1; Албанија – 1; Бугарија – 1; Романија – 2.</p> <p>3.Наслов на трудот: Level of distal tibio-fibular syndesmosis transfixation – effect on the functional outcome</p> <p>4.Година на објава: 2019</p>	ДА
4.1	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Abstract book</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Fifth Congress of Physiatrists of Republic of North Macedonia with international participation</p> <p>3. Имиња на земјите: Северна Македонија, Турција, Србија, Словенија</p> <p>4. Наслов на трудот: Влијание на репозицијата на скочниот зглоб кај малеоларните фрактури на раниот функционален исход</p> <p>5. Година на објава: 2022</p>	ДА
4.2	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Abstract book</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Fifth Congress of Physiatrists of Republic of North Macedonia with international participation</p> <p>3. Имиња на земјите: Северна Македонија, Турција, Србија, Словенија</p> <p>4. Наслов на трудот: Posterior malleolus fragment – significance in malleolar fractures</p> <p>5. Година на објава: 2022</p>	ДА
4.3	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на зборникот: Abstract book 2. Назив на меѓународниот собир: 4th Congress of MAOT with international participations 3. Имиња на земјите: Србија, Израел, Австрија, Хрватска 4. Наслов на трудот: Functional results following ankle fractures with syndesmosis disruption 5. Година на објава: 2018 	
5.	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение – Ц1 3. Издавач на документот: УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 31.1.2023 	ДА
6.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Симон Трпески, с.р.
Проф. д-р Христијан Костов, с.р.
Доц. д-р Андреја Гавриловски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Оливер Тодор Арсовски

Институција: Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: хирургија, здравствена нега и трауматологија

Наставно-образовна дејност	
Одржување настава	
Одржување вежби по предметот Хирургија 1363 x 0,03	31,74
Одржување менторска настава за здравствена клиничка пракса 3066 x 0.06	106.44
Едукатор на здравствена едукација 42 спец, вкупно 168 месеци по 4 недели; 672 x 7 x 0.08	376.32
Настава во школи и работилници	
АО Trauma Masters Course – Upper Extremity, Rijeka – Croatia, 2019	1
АО Trauma Course – Upper Limb, Skopje – Macedonia, 2017	1
АО Trauma Course – Advanced Upper Extremity, Zagreb – Croatia, 2017	1
Вкупно	517.50

Научноистражувачка дејност	
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
Igor Kaftandziev, Bore Bakota, Simon Trpeski, Oliver Arsovski, Marko Spasov, Andrej Cretnik. The effect of the ankle syndesmosis reduction quality on the short-term functional outcome following ankle fractures. Injury 52 (2021) s70-s74. https://doi.org/10.1016/j.injury.2021.04.047 (8+2.58) x 0.6	6.34
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
Kaftandziev I, Arsovski O, Krstevski S, Spasov M. Posterior malleolus fractures – review of the current knowledge and single center experience. Macedonian Journal of Anesthesia. Vol. V No.1, 2021	3
Marko Spasov, Oliver Arsovski, Stefan Krstevski, Igor Kaftandziev. Level of distal tibio-fibular syndesmosis transfixation – effect on the functional outcome. Physioacta 2019;13(1):1-8	3
Marko Spasov, Oliver Arsovski, Ljupco Nikolov, Igor Merdzanoski and Igor Kaftandziev. Early wound infections following removal of the positioning screw from the distal tibio-fibular syndesmosis. Macedonian Medical Review 2018; 72(2): 107-109	3
Kaftandziev I, Trpeski S, Arsovski O, Spasov M. Fracture fixation in multiple trauma – field of conflicting concepts: a review. Physioacta Vol.9-No.3,2015 UDC:616.71-001.5	3
Igor Kaftandziev, Simon Trpeski, Oliver Arsovski, Marko Spasov. Percutaneous Screw Fixation of distal Tibia Fractures – Functional Results in Sixteen Patients. Maced J Med, Sci. 2014 Jun 15; 7(2):229-233	3
Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
АО Trauma – Advanced Principles of Operative Fracture Management, Skopje – N Macedonia, 2022	3

AO Trauma Masters Course – Upper Extremity, Rijeka – Croatia, 2019	3
Basic principles of fracture management – AO Trauma Course; Скопје, 2019	3
Advanced Principles of Fracture Management – AO Trauma Course; Загреб, 2019	3
Lower limb injuries – AO Trauma Seminar; Скопје, 2018	3
Апстракти објавени во зборник на конференција	
M. Spasov, Lj. Nikolov, O. Arsovski, I. Merdzanoski, I. Hasani, S. Trpeski, I. Kaftandziev. Functional results following ankle fractures with syndesmosis disruption. 4 th Congress of MAOT with international participations, Ohrid 2018	1
Lj. Nikolov, M. Spasov, I. Hasani, O. Arsovski, S. Trpeski, I. Kaftandziev. Revision rate following surgery for lumbar spine stenosis. 4 th Congress of MAOT with international participations, Ohrid 2018	1
Spasov M, Hasani I, Arsovski O, Nikolov Lj, Kaftandziev I. Ankle fractures with syndesmotic disruption – effect on the outcome. Second Annual Albanian Congress of Trauma and Emergency surgery. Ohrid 2018 – Macedonia	1
M. Spasov, S. Trpeski, O. Arsovski, I. Kaftandziev. Early surgical site infection following removal of the syndesmotic screw in ankle fractures. 5th Congress of Croatian Trauma Society, 2nd Croatian-Slovenian trauma Congress Zagreb 2017	1
Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Simon Trpeski, Oliver Arsovski, Ljupco Nikolov. Hip fractures in elderly – our experience. 5th Congress of Serbian Trauma Association (STA), 2017	1
Kaftandziev Igor, Trpeski Simon, Arsovski Oliver, Spasov Marko. Level of syndesmotic fixation following ankle fracture with syndesmotic injury – does it make any difference. Fourth congress of Serbian Traumatology Association(STA)with international participation. September 2015	1
Учество на научен/стручен собир со постер	
Kaftandziev Igor, Spasov Marko, Trpeski Simon, Arsovski Oliver. Technical and demographic factors influencing clinical outcome following ankle fractures. EFFORT 2016	0.5
Stojkovska-Pemovska E, Andonovski Z, Arsovski O, Spasov M. Pilon fractures- options for surgical treatment and results. 11 th Congress of the European Federation of National Associations of Orthopaedics and Traumatology. Madrid, Spain, 2010	0.5
Учество на научен/стручен собир со усна презентација	
Kaftandziev I, Nikolov Lj, Arsovski O, Spasov M, Krstevski S. Radiographic methods and measurement parameters in thoracolumbar fractures. Spine Expert Group, Skopje – North Macedonia, 2022	1
Igor Kaftandziev, Simon Trpeski, Oliver Arsovski, Marko Spasov, Stefan Krstevski. Nonunions – evaluation and treatment objectives with presentation of cases. Sixth congress of Serbian traumatology association with international participation, Vrnjaska Banja, 2020	1
Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Simon Trpeski, Oliver Arsovski, Igor Merdzanoski, Stefan Krstevski. Hip Fractures in Elderly – Ongoing Medical Challenge. Prvi Kongres Ortopeda i Traumatologa (AMOT), Белград 2019	1
Проф. Др. Игор Кафтанџиев, Доц. Др. Симон Трпески, Др. Оливер Арсовски, Др. Марко Спасов, Др. Љупчо Николов. Функционални и радиолошки резултати по фрактура на главата на радиусот. Дојран 2015 МАДОТ	1
Вкупно	47.34

Стручно-применувачка дејност	
Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација и методологија	
Потврда од Сава осигурување за судски вештачења – 20 вештачења	20
Завршена специјализација од областа медицински науки и здравство	
Специјализација по општа хирургија – Медицински факултет – Скопје	2
Завршена супспецијализација од областа медицински науки и здравство	
Супспецијализација по трауматологија – Медицински факултет – Скопје	1
Вкупно	23

Дејности од поширок интерес

Студиски престој во странство – до 3 месеци	
Клинички центар во Ниш, Универзитетска клиника за ортопедија, 2022 година	0.5
Foot and Ankle fellowship at the orthopedic department of Naousa General Hospital Јуни 2022	0.5
Раководител на внатрешна работна единица	
Раководител на О.Е. Трауматологија	3
Вкупно	4

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	517,50
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	47,34
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	23
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	4
ВКУПНО	591,84

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Симон Трпески, с.р.
Проф. д-р Христијан Костов, с.р.
Доц. д-р Андреја Гавриловски, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Оливер Арсовски.

Комисијата заклучи дека ас. д-р Оливер Арсовски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето научен соработник по предметите од научните области: хирургија, здравствена нега и трауматологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р Оливер Арсовски да биде избран во звањето научен соработник по предметите од научните области: хирургија, здравствена нега и трауматологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Симон Трпески, с.р.
Проф. д-р Христијан Костов, с.р.
Доц. д-р Андреја Гавриловски, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОФТАЛМОЛОГИЈА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 2.10.2023 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област офталмологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4980/25, донесена на 6.11.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Страхил Газепов (од областа офталмологија), проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска (од областа офталмологија), и проф. д-р Весна Јакшиќ (од областа офталмологија).

Членот во Рецензентската комисија кој е професор од странски универзитет изјавува дека го познава македонскиот јазик и поради тоа извештајот се пишува на македонски јазик.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област офталмологија, во предвидениот рок се пријавија: насл. вонр. проф. д-р Весна Челева, насл. доц. д-р Христијан Дума, насл. доц. д-р Наташа Шекеринов, насл. доц. д-р Игор Исјановски и ас. д-р сци. Ирина Богданова.

Насл. вонр. проф. д-р Весна Челева
Биографски податоци

Кандидатката насл. вонр. проф. д-р Весна Челева е родена на 14.4.1961 г., во Скопје. Средно образование завршила во Batavia High School, Чикаго, САД, во јуни 1980 г. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од учебната 1980/1981 година. Дипломирала во март 1987 година, со просечен успех 8,5.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1993/1994 г. се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршила во декември 1995 година, со просечен успех 10. Во јуни 2004 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Компаративна евалуација на хируршки методи на екцизија на птеригиум“.

Докторска дисертација пријавила во март 2009 година на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дисертацијата на тема: „Евалуација на трансплантационите техники на хируршко лекување на птеригиум и хистоморфолошка проценка на ризик од рецидив“ ја одбрала на 29 април 2013 година, пред Комисијата во состав: доц. д-р Г. Бабиќ Станоевиќ, проф. д-р В. Јорданова Димовска, проф. д-р М. Антова Велевска, проф. д-р Л. Спасовска и проф. д-р Ѓ. Џокиќ. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област медицински науки.

На 18.2.2019 година е избрана во звањето насловен вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, во областа офталмологија.

Во моментот е насловен вонреден професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1229 од 1.1.2021 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен/билтени бр. 645 од 15.9.1995, бр. 675 од 13.1.1997, бр. 756 од 28.4.2000, бр. 835 од 12.9.2003, УКИМ и бр. 122 од 18.4.2014, УГД, бр.232 од 5.5.2019, УГД, и Билтен бр.1229 од 1.1.2021, УКИМ, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ и на УГД, кандидатката д-р Весна Челева изведувала настава и вежби на прв циклус студии по предметот Офталмологија и стручни вежби и предавања по Оптометрија.

Ментор е и едукатор на специјализанти по офталмологија и на лекари од други специјалности.

Кандидатката насл. вонр. проф. д-р Весна Челева е автор на рецензирана скрипта – Контактологија и Контактологија – практикум.

Научноистражувачка дејност

Д-р Весна Челева има објавено вкупно 82 научни труда од медицинската област офталмологија, од кои 25 труда во меѓународни научни списанија, 9 труда во научни стручни публикации и 48 труда во зборници од научни собири. Д-р Весна Челева учествувала како член во два национални научни проекта.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатката насл. вонр. проф. д-р Весна Челева активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при ЈЗУУ Клиника за очни болести, Скопје како и во Министерството за здравство. Шеф е на Одделот за болести на Увеа и дел од тимот при воведување на дијагностички и терапевски методи како оптичката кохерентна томографија на задниот сегмент, анти ВЕГФ терапија, трансплантационата метода при операција на птериgium и оперативна метода со примена на адаптациони шавови при кривогледство.

Врши стручна експертиза при судски вештачења.

Кандидатката д-р Весна Челева остварила повеќе стручни усовршувања во странство, со студиски престој во: Словенија, Универзитетска клиника во Љубљана; во Обединетото Кралство; во Германија, на Универзитетот во Гисен; во Холандија, на Клиниката за очни болести во Ротердам, во Украина, во микрохируршкиот офталмолошки центар во Киев, и во Шпанија, во Валенсија.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Весна Љубомир Челева

Институција: Медицински факултет, ЈЗУУ Клиника за очни болести – Скопје

Научна област: офталмологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ –
ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,46. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,7.</p>	Да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: природни науки, поле: медицина, подрачје: офталмологија.</p>	Да
3.	<p>Објавени најмалку пет научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p> <p>1. Adult-onset foveomacular dystrophy-case report V..Cheleva Markovska, S.Pandilov, A. Trpevska. MJO 2023 Vol10(1):78-84.</p> <p>2. Diabetic Macular Edema (DME) G. Mehmeti, V. Cheleva, J. Nivicka Kjaeva, H. Duma Medicus 2023 Vol.28(1)119-123</p> <p>3. Challenges and strategies of young ophthalmologist starting with the phacoemulsification method (literature review). G. Mehmeti, H. Duma, V. Cheleva, V. Dimovska Jordanova MJO 2023 Vol.10(1):70-77.</p> <p>4. Biological therapy and its role in the treatment of noninfectious uveitis-literature review Vesna Cheleva Markovska, Jana Nivicka Kjaeva, Stefan Pandilov MJO 2022, Vol 9(2):36-46.</p> <p>5. The role of morphological characteristics of subretinal hyperreflective material on the regulation of wet form of senile macular degeneration and the response to anti-VEGF treatment Јана Нивичка Каева, Милена Голубовиќ, Весна Димовска Јорданова, Весна Челева Марковска, Наташа Трпевска Шеќеринов, Андријана Петрушевска. MJO 2022, Vol 9(2):23-35.</p>	

	<p>6. Ретинален васкулитис како една од манифестациите на Covid-19 Весна Челева Марковска, Ана Трпеска, Зоран Јованов. Medicus 2022, Vol-27 (2); 246-251</p> <p>7. Case report: Reactivation of Congenital Ocular Toxoplasmosis in an Immunocompetent Patient after Receiving Measles. Vesna Cheleva Markovska, Stefan Pandilov, Zoran Jovanov JMS 2022;5(2):43-51</p> <p>8. Squamous Cell Carcinoma of the Conjunctiva-case report Vesna Cheleva Markovska, Stefan Pandilov JMS 2022, 5(2):38-42</p> <p>9. Улогата на фундус флуоресцентна ангиографија, автофлуоресценцијата и оптичката кохерентна томографија при дијагностицирање на мултифокална pattern дистрофија. Весна Челева Марковска МЈО 2022, Vol.9 (2):8-15</p> <p>10. A comparative study of visual acuity before and after pterygium excision by conjunctival autotransplantation techniques. Markovska Cheleva V. Physioacta 2020, Vol.14 (2):37-45.</p> <p>11. Улогата на имуномодулаторната и биолошка терапија во третманот на пациенти со Бецет увеит случај од клиничка пракса. Н. Трпеска Шеќеринов, С. Пандилов, В. Челева Марковска JMS 2023, 6(2)</p> <p>12. Acute retinal necrosis in a patient with leukopenia and follicular Non-Hodgkin Lymphoma in remission. V. Cheleva Markovska, S. Pandilov Knowledge International Journal 2023, Vol.59(5)</p>	
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 3.1.1</p> <p>1. Назив на научното списание: Physioacta</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 25, 8 од Македонија, 3 од Србија, 2 од Романија, 3 од БиХ, 1 од Црна Гора, 1 од Албанија, 1 од Бугарија, 1 од Белорусија, 1 од Германија, 1 од Турција, 1 од Германија, 1 од Словенија, 1 од САД)</p> <p>3. Наслов на трудот: A comparative study of visual acuity before and after pterygium excision by conjunctival autotransplantation techniques</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>3.1.2</p> <p>1. Назив на научното списание: Acta Morphologica</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 9, Македонија -2, Италија 2, Србија 1, Австрија 1, Романија 1, Турција 1, БИХ 1)</p> <p>3. Наслов на трудот Муренов улкус – приказ на случај</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>3.1.3</p>	да

	<p>1. Назив на научното списание: Medicus</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, САД 3, Израел 1, Турција 1, Германија 1, Албанија 2, Бугарија 1, Црна Гора 1, Косово 3)</p> <p>3. Наслов на трудот: Клинички карактеристики и хистоморфолошки одлики на ангиогенезата кај рецидивантните птеригиуми</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>3.1.4</p> <p>1. Назив на научното списание: Medicus</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, САД 3, Израел 1, Турција 1, Германија 1, Албанија 2, Бугарија 1, Црна Гора 1, Косово 3)</p> <p>3. Наслов на трудот: Ретинален васкулитис како една од манифестациите на Covid 19</p> <p>4. Година на објава: 2022</p> <p>3.1.5</p> <p>1. Назив на научното списание: Medicus</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, САД 3, Израел 1, Турција 1, Германија 1, Албанија 2, Бугарија 1, Црна Гора 1, Косово 3)</p> <p>3. Наслов на трудот: Дијабетичен макуларен едем</p> <p>4. Година на објава: 2023</p> <p>3. 1.6</p> <p>1. Назив на научното списание: МЈО</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, Словенија 3, БИХ 3, САД 1, Грција 1, Хрватска 1, Израел 1, Србија 4, Бугарија 1)</p> <p>3. Наслов на трудот: Улогата на фундус флуоресцентна ангиографија, автофлуоресценцијата и оптичката кохерентна томографија при дијагностицирање на мултифокална pattern дистрофија</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	
3.2	<p>3.2.1</p> <p>1. Назив на научното списание: МЈО</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, Словенија 3, БИХ 3, САД 1, Грција 1, Хрватска 1, Израел 1, Србија 4, Бугарија 1)</p> <p>3. Наслов на трудот: Биолошката терапија и нејзината улога во третманот на неинфективни увеити-преглед на литература</p> <p>4. Година на објава: 2022</p> <p>3.2.2.</p> <p>1. Назив на научното списание: МЈО</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, Словенија 3, БИХ 3, САД 1, Грција 1, Хрватска 1, Израел 1, Србија 4, Бугарија 1)</p> <p>3. Наслов на трудот: Улогата на морфолошките карактеристики на субретиналниот хиперрефлектирачки материјал врз регулацијата на активноста на влажна форма на</p>	

	<p>сенилна макуларна дегенерација и одговорот на анти-ВЕГФ третманот 4. Година на објава: 2022</p> <p>3.2.3. 1. Назив на научното списание: МЈО 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, Словенија 3, БИХ 3, САД 1, Грција 1, Хрватска 1, Израел 1, Србија 4, Бугарија 3. 3. Наслов на трудот: предизвици и стратегии на млади офталмолози кои започнуваат со методата на факоемулзификација (преглед на литература) 4. Година на објава: 2023</p> <p>3. 2. 4. 1. Назив на научното списание: МЈО 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 17, Македонија 4, Словенија 3, БИХ 3, САД 1, Грција 1, Хрватска 1, Израел 1, Србија 4, Бугарија 1) 3. Наслов на трудот: адултна форма на фовеомакуларна вителиформна дистрофија – опис на случај- 4. Година на објава: 2023</p> <p>3.2.5. 1. Назив на научното списание: JMS 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 32, Македонија 12, БИХ 3, Србија 8, Бугарија 1, Полска 1, Бугарија 1, Хрватска 1, Ерменија 1, Украина 1, Црна Гора 2, САД 2) 3. Наслов на трудот: Case report: Reactivation of Congenital Ocular Toxoplasmosis in an Immunocompetent Patient after Receiving Measles 4. Година на објава: 2022</p> <p>3.2.6 1. Назив на научното списание: JMS 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно 32. Македонија 12, БИХ 3, Србија 8, Бугарија 1, Полска 1, Бугарија 1, Хрватска 1, Ерменија 1, Украина 1, Црна Гора 2, САД 2) 3. Наслов на трудот: Squamous Cell Carcinoma of the Conjunctiva-case report 4. Година на објава: 2022</p>	
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Зборник на абстракти 2. Назив на меѓународниот собир: V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Скопје 3. Имиња на земјите: Србија, Словенија, Бугарија 4. Наслов на трудот: Биолошката терапија и нејзината улога во третманот на неинфективните увеити 5. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на зборникот: Зборник на апстракти</p>	

	<p>2. Назив на меѓународниот собир: V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Скопје</p> <p>3. Имиња на земјите: Србија, Словенија, Бугарија</p> <p>4. Наслов на трудот: Јувенилен идиопатски артрит кај 10-годишно девојче дијагностициран преку хроничен, серофибринозен билатерален увеит</p> <p>5. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на зборникот: Зборник на апстракти</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Скопје</p> <p>3. Имиња на земјите: Србија, Словенија, Бугарија</p> <p>4. Наслов на трудот: Фудрујантен тек на увеитис кај млад пациент со Бехчетова болест</p> <p>5. Година на објава: 2022</p>	
4.	<p>Претходен избор во наставно-научно звање – насловен вонреден професор, датум и број на Билтен:</p> <p>Универзитетски билтен на УКИМ, Скопје, Медицински факултет, број 1229, 1 јануари 2021 г. (насловен вонреден професор)</p>	Да
	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	Да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Весна Љубомир Марковска Челева
Институција: Медицински факултет, Скопје
Научна област: офталмологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Бр. активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на настава - од прв циклус студии			
	Одржување настава во период од: учебната 2014/2015 до учебната 2019/2020 – од прв циклус студии, УГД			
	Контактни леќи 1			9
	Контактни леќи 2	3*15*0,04*5		7,2
	Техника на изработка на офталмолошки помагала	2*15*0,04*6		5,4
	Процеси на изработка на офталмолошки помагала	3*15*0,04*3		2,4
	Практична изработка на офталмолошки помагала	2*15*0,04*2		1,2
	Фармакологија на око	1*15*0,04*2	0,04	5,4
	Основи на офталмологија	3*15*0,04*3		3,6
	Офталмологија	2*15*0,04*3		0,6
	Оптометриски и офталмолошки инструменти	1*15*0,04*1		1,2
	Оптометриска практика	1*15*0,04*2		1,2
	Оптометрија 2	2*15*0,04*1		1,2
		2*15*0,04*1		= 38,4

	<p>Одржување настава во период од: учебната 2020/2021 до 2022/2023 г. -од прв циклус студии УКИМ - Офталмологија Медицински факултет (УКИМ) - Офталмологија (Стоматолошки факултет) - Офталмологија (Висока школа за медицински сестри)</p>	<p>10 3 3</p>	<p>0,04</p>	<p>0,4 0,12 0,12 =0,64</p>
2.	<p>Ментор и едукатор на здравствена едукација (офталмологија) од март 2014 до мај 2023, УКИМ -Едукатор на специјализанти по офталмологија, кај 32 лекари на специјализација во траење од 186,5 месеци -Едукатор на 13 спец. од други области, за 6,5 мес. -Ментор на специјализанти по офталмологија, 6 специјализанти 80,5 мес</p> <p>Ментор и едукатор на здравствена едукација (офталмологија) од 2018 – 2020 УГД -Ментор на специјализанти по офталмологија, 3 специјализанти -Едукатор на специјализанти по офталмологија, кај 5 лекари на специјализација во траење од 60 месеци</p>	<p>$186,5 * 4 * 7 * 0,08$ $6,5 * 4 * 7 * 0,08$ $80,5 * 4 * 4 * 0,08$ $60 * 4 * 7 * 0,08$</p>	<p>0,08</p>	<p>417,76 14,56 103,04 134,4 = 669,76</p>

3.	<p>Одржување вежби за студенти од медицина, стоматологија по Офталмологија и Клиничко испитување (клинички) во период 1995 – 2006, УКИМ</p> <p>2020 – 2023 УКИМ Медицински факултет, Стоматолошки факултет</p>	<p>1320 ч</p> <p>299ч 32ч</p>	<p>0,03</p>	<p>39,6</p> <p>8,97 0,96</p> <p>= 49,53</p>
4.	<p>Одржување вежби (лабораториски, клинички, аудиториски) – УГД</p> <p>Фармакологија и око во учебната 2016/2017 до 2018 – 2019</p> <p>Контактни леќи 1- Летен семестар 2016/2017 Летен семестар 2017/2018 Летен семестар 2018/2019</p> <p>Контактни леќи 2- Зимски семестар 2016/2017 Зимски семестар 2017/2018 Зимски семестар 2018/2019 Зимски семестар 2019/2020</p> <p>Техника на изработка на офталмолошки помагала учебна 2015/2016 и 2016/2017 год.</p>	<p>1*15*3</p> <p>2*15*3</p> <p>3*15*4</p> <p>4*15*3</p>	<p>0,03</p>	<p>1,35</p> <p>2,7</p> <p>5,4</p> <p>5,4</p> <p>=14,85</p>
5.	<p>Настава во школи и Работилници – раководител Чекор по чекор до дијагноза на кривогледство. В.Челева Марковска. Работилница на тема: Страбизам, секција на офталмолошките медицински сестри и техничари на Македонија, мај 2014, Велес</p> <p>Обука за здравствен менаџмент – Конто капитал ДОО Скопје, 2017</p> <p>Кои дијагностички методи се неопходни за рана дијагноза и</p>	<p>1</p> <p>4</p>	<p>1,5</p> <p>1,5</p>	<p>1,5</p> <p>6</p>

	следење на третманот кај пациенти лекувани со анти VEGF Офталмолошка школа за медицинска ретина, 18 мај 2022 г. (Модул 1)	1	1,5	1,5
	Second workshop on medical education Under the patronage of the IUBMB, Skopje, 2002	1	1	1
	International workshop on corneal transplantation/eye banking and uveitis, Sofija, Bugarija, 1998	1	1	1
	Infiniti vision system-операции на живо-микрокоаксијална фако-емулзификација, Софија, Бугарија, 2006	1	1	1
	Varilux presentation and training program on progressive lens refraction by Essilor Training Team, Скопје, 2010	1	1	1
	Alkon-Бугарија – современи методи за оперативно лекување на катаракта, Софија, 2007	1	1	1
	Vitreoretinal Training with Live Surgery, Eye Hospital Zora, 2014, Sofija, Bugarija	1	1	1
				=15

6.	Консултации со студенти (од 1995 до 2006 и од 2020 до 2023 год.) УКИМ	16*70	0,002	2,24
	2014/2015 до 2019/2020 УГД	12*50*		1,2 =3,44
7.	Член на Комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	38	0,1	3,8
9.	Член на Комисија за полагање на специјалистички испит	6	0,2	1,2
10.	Член на Комисија за полагање на колоквиум (30 кол.)	30 *1*0,05	0,05	1,5

11.	Член на Комисија за оценка или одбрана на докторски труд	1	0,7	0,7
12.	Позитивно рецензирана скрипта – автор	Доц. д-р Весна Марковска Челева (2018) Контактологија (скрипта) УГД – Штип ISBN:978-608-244-565-6	4	4
13.	Научно популарна книга (коавтор)	Еулеа збирка на случаи од клиничка пракса	4	4
14.	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум (автор)	Доц. д-р Весна Марковска Челева (2018) Практикум-Контактологија , УГД – Штип, ISBN:978-608-244-565-9.	4	4
	Вкупно			810,82

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Бр.на активности	Поени	Вкупно
1.	Учесник во национален научен проект			
	„Дисперзирани клиници“, Министерство за здравство, 2014 – 2015	1	3	3
	Континуирана медицинска едукација, Министерство за здравство	1	3	3
2.	Труд со оригинални научни резултати објавен во Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование			
	Компаративна студија на хирургија на птеригиум. Челева Марковска, В., Станковиќ Бабиќ, Г., Здравковска Јанкулоска, М. Prilozi, XXXII 2 с.273-287 (2011)	1	0,8*5	4
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројо на членови на една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови (22)			

	Adult-onset foveomacular dystrophy-case report V. <i>Cheleva Markovska, S. Pandilov, A. Trpevska MJO 2023 Vol10(1):78-84.</i>	1	0,8*5	4
	Diabetic Macular Edema (DME) <i>G. Mehmeti, V. Cheleva, J. Nivicka Kjaeva, H. Duma, Medicus 2023 Vol.28(1)119-123</i>	1	0,6*5	3
	Challenges and strategies of young ophthalmologist starting with the phacoemulsification method (literature review). <i>G. Mehmeti, H. Duma, V. Cheleva, V. Dimovska Jordanova MJO 2023 Vol.10(1):70-77.</i>	1	0,6*5	3
	Biological therapy and its role in the treatment of noninfectious uveitis-literature review <i>Vesna Cheleva Markovska, Jana Nivicki Kjaeva, Stefan Pandilov MJO 2022, Vol 9 (2):36-46.</i>	1	0,8*5	4
	The role of morphological characteristics of subretinal hyperreflective material on the regulation of wet form of senile macular degeneration and the response to anti-VEGF treatment <i>J. Нивичка Каева, М. Голубовиќ, В. Димовск Јорданова, В. Челева Марковска, Н.Трпевска Шеќеринов, А. Петрушевска MJO 2022, Vol 9 (2):23-35.</i>	1	0,6*5	3
	Ретинален васкулитис како една од манифестациите на Covid 19 <i>В. Челева Марковска, А. Трпевска, З. Јованов Medicus 2022, Vol-27 (2); 246-251</i>	1	0,8*5	4
	Case report: Reactivation of Congenital Ocular Toxoplasmosis in an Immunocompetent Patient after Receiving Measles <i>V. Cheleva Markovska, S. Pandilov, Z. Jovanov JMS 2022;5(2):38-42</i>	1	0,8*5	4
	Squamous Cell Carcinoma of the Conjunctiva-case report <i>V. Cheleva Markovska, S. Pandilov JMS 2022, 5(2):38-42</i>	1	0,9*5	4,5
	Улогата на фундус флуоресцентна ангиографија, автофлуоресценцијата и оптичката кохерентна томографија при дијагностицирање на мултифокална pattern дистрофија <i>В. Челева Марковска, С. Пандилов Македонско списание за офталмологија 2022, Vol.9 (2):8-15</i>	1	0,9*5	4,5
	A comparative study of visual acuity before and after pterygium excision by conjunctival auto transplatation techniques Markovska Cheleva V. <i>Physioacta 2020, Vol.14 (2):37-45.</i>	1	5	5
	Клинички карактеристики и хистоморфолошки одлики на ангиогенезата кај рецидивантните птеригии <i>В.Челева Марковска, Л. Спасевска Medicus 2020, Vol.-25(1); 302-305</i>	1	0,9*5	4,5

	Муренов улкус – приказ на случај <i>В.Челева Марковска</i> Acta morphologica, 2020, Vol.17 (1);46-51	1	5	5
	Хируршка корекција на кривогледство кај Грејвсова офталмопатија <i>В.Челева Марковска</i> Medicus 2018, Vol.23 (3); 302-305	1	5	5
	Клиничка слика и прогресивно намалување на невросензорен слух кај пациентите со пигментна ретинопатија <i>В. Челева Марковска, Д. Јакимовска</i> Physioacta 2018 Vol.12(1);93-102	1	0,9*5	4,5
	Редок случај на билатерален назален и темпорален птеригиум на двете очи <i>В. Челева Марковска, Л.Спасовска</i> South-east European Journal of Ophthalmology 2018;1(1)31-33	1	0,9*5	4,5
	Клинички и генетски карактеристики на автозомално доминантната форма на Старгард дистрофија – приказ на случај <i>В.Челева Марковска</i> Acta Morphologica 2017, Vol.15 (2);23-30	1	5	5
	Принципи на лекување на анизометропна слабовидост <i>В. Челева Марковска</i> Physioacta 2017, Vol.11 (2);93-102	1	5	5
	Маркус Гунов синдром – приказ на случај <i>В. Челева Марковска, С. Блажевска</i> Acta morphologica 2017 Vol.14 (1);53-55	1	0,9*5	4,5
	Дуан ретракциски синдром кај близнаци – приказ на случај <i>В.Челева Марковска</i> Македонско списание за офталмологија 2016, Vol.3(2);32-37	1	5	5
	Доцни постоперативни компликации по екцизија на надворешно перде и лимбална конјунктивална автотрансплантација <i>В. Челева Марковска, К. Блажевска Бужаровска</i> Македонско списание за офталмологија 2015 Vol..2 (2);32-37	1	0,9*5	4,5
	Компаративна студија на екцизија на птеригиум со конјунктивална автотрансплантација со графт од горна или долна темпорална булбарна конјунктива <i>В. Челева Марковска, Е. Даштевска Ѓошева,</i> Medicus 2011, vol XV(1); 101-105	1	0,9*5	4,5
	Перфорација на очното јаболко по минимална траума кај пациент со Еклерс-Данлосов синдром – приказ на случај <i>Е. Ѓошева Даштевска, С. Хрисоманова, В. Челева Марковска, Г. Иванова, И. Исмаили, И. Исијановски</i> Medicus 2012, Vol.-17 (2); 206-209	1	0,6*5	3

	Акутна ретинална некроза кај пациентка со леукопенија и фоликуларен не-хочкин лимфом во ремисија В. Челева Марковска, С. Пандилов Knowledge International Journal, Vol.60(4):639-642, 2023	1	0,9*5	4,5
	Улогата на имуномодулаторната и биолошката терапија во третманот на пациенти со Бехчет увеит – случаи од клиничка пракса Н. Трпевска Шеќеринов, В. Челева Марковска, С. Пандилов, Ф. Гучев JMS 2023	1	0,6*5	3,0
4.	Труд со оргинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание (8)			
	Акантамеба кератитис – приказ на случај В. Челева Марковска, А. Брон Македонски медицински преглед 2003, Vol.(3-4);199202	1	0,9*3	2,7
	Компаративна студија за хирургија на птерирум В. Челева Марковска Bulgarian Review of Ophthalmology 2004 No.3 (5559)	1	3	3
	Виртуелен страбизам: Симулација на 3Д-движење на очите за едукациони цели К. Х. Васил, Х. Кауфман, В. Челева, Т. Ковач Bulgarian Review of Ophthalmology 2005, No. 3 (19-21).	1	0,6*3	1,8
	Птериgium – приказ на случај В. Челева Марковска, М. Ивановска, Велевска Антова М. Е. Џајковска Bulgarian Review of Ophthalmology 2006 Vol:L(3);22-24	1	0,6*3	1,8
	Третман на слабовидост В. Челева Марковска, М. Ивановска, Антова, В. Bulgarian Review of Ophthalmology 2006. Vol:L (3);11-15	1	0,8*3	2,4
	Евалуација на солзниот филм кај очи со птериgium и по негова екцизија со употреба на долно лимбален латерален конјунктивален автотрансплантат В. Челева Марковска Bulgarian Review of Ophthalmology 2010.Vol.LIV (4) 24-29	1	3	3
	Птериgium и рефрактивен корнеален астигматизам В. Челева Марковска, Е. Даштевска Ѓошева и сор. Bulgarian Review of Ophthalmology 2011, Vol..LV, (3);29-34).	1	0,8*3	2,4
	Епидемиологија на механичка очна траума во детска возраст Е. Ѓошевска Даштевска, Р. Исијановска, В. Челева Марковска, Г. Ивановска, И. Исмаили Bulgarian Review of Ophthalmology 2013, LVII, (3);14-19	1	0,6*3	1,8

5.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно популарно списание			
	Клинички случај на централна серозна ретинопатија <i>В. Марковска Челева, Е. Гошевска Даштевска, И. Саздовски</i> Vox-medici, 2014 год. XXIII, No 83 (26)	1	0,8*2	1,6
6.	Рецензија на научен/стручен труд-4 Рецензент на научно-стручно списание Acta morphologica Рецензент на научно-стручно списание JMS (зрес)	4	0,2	0,8
7.	Секциско предавање на научен/стручен собир			
	Превенција и терапија на амблиопија кај деца до 7-годишна возраст, <i>Весна Челева Марковска</i> . Секција на офталмолозите, април 1995, Скопје	1	1	1
	Современ пристап во дијагностика и лекување на увеити <i>В. Челева Марковска.</i> Семинар на здружение на офталмолози на Македонија, декември 2004, Скопје	1	1	1
	Комбинирана терапија во лекување на Морбус Бехчет <i>В. Челева Марковска</i> Семинар на здружение на офталмолози на Македонија, декември 2004, Скопје	1	1	1
	Конзервативен третман на страбизам <i>Е. Гошева, В. Челева.</i> Стручен состанок, мај 2011, Скопје	1	1	1
	Лекување на функционална амблиопија <i>В. Челева, Б. Татеша.</i> Стручен состанок, мај 2011, Скопје	1	1	1
8.	Секциско предавање на научен/стручен собир – национални			
	Комбинирани повреди на око <i>В. Челева Марковска, З. Арнаудовски, Х. Дума.</i> Книга на апстракти, Хируршки семинар за повреди здобиени во воени конфликти, Скопје, 2001, 55	1	1	1
	Перфоративни повреди здобиени во воени конфликти. <i>В. Челева Марковска, М. Антова, М. Ивановска.</i> Книга на апстракти, Хируршки семинар за повреди здобиени во воени конфликти, Скопје, 2001, 54	1	1	1
9.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество			

	Лекување на увеитот во детската возраст <i>В. Челева Марковска, М. Голубовиќ.</i> IV македонски офталмолошки симпозиум за детска офталмологија, ноември 2013, Скопје	1	2	2
	Ретинитис пигментоза – клиничка слика и прогресивно намалување на сензоро невралниот слух <i>В. Челева Марковска, Д. Јакимовска.</i> X меѓународен симпозиум на Бугарската академија на глауком, април 2017, Софија, 2013	1	2	2
	Оптичко-кохерентен наод кај токсична ниацинска макулопатија <i>В. Челева Марковска.</i> XI меѓународен симпозиум на Бугарската академија на глауком, април 2018, Софија	1	2	2
	Токсична макулопатија <i>В. Челева Марковска, К. Блажевска Бужаровска.</i> VIII меѓународен симпозиум, Софија, 2013	1	2	2
	Резорхинска макулопатија <i>В. Челева Марковска.</i> XII меѓународен симпозиум на Бугарската академија на глауком, април 2019, Софија	1	2	2
	Биомаркери и нивно влијание врз резултатите од третманот со анти-ВЕРФ <i>В. Челева Марковска.</i> Сателитски симпозиум на 5. Конгрес на офталмолози на Македонија со меѓународно учество во Скопје, 2022 г.	1	2	2
10.	Одржано предавање по покана на универзитет			
	Diplopia as a neurological or Strabological sing Fisabio, Валенсија, 2015г.	1	1	1
11.	Учество на научен/стручен собир со реферат орална			
	Биолошката терапија и нејзината улога во третманот на неинфективните увеити <i>В. Челева Марковска, Ј. Нивичка Каева.</i> V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, 2020, Скопје, 54	1	1	1
	Третман на анизометропна амблиопија <i>В. Марковска Челева.</i> IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2017, 961	1	1	1

Ушер синдром: ретинална дегенерација, намалување на слух и придружни абнормалности <i>В. Марковска Челева, Д. Јакимовска, Ј. Нивичка. IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2017, 113</i>	1	1	1
Приказ на обостран назален и темпорален птериgium <i>В. Марковска Челева, Л. Спасевска. 5. Конгрес на офталмолозите на БИХ и 14. Конгрес на офталмолозите на Југоисточна Европа, Сараево, 2017, 24</i>	1	1	1
Ангиогенеза кај птериgium: хистолошко и имунохистохемиско иследување <i>В. Челева, Л. Спасевска. 13. Конгрес на здружението на офталмолозите на Југоисточна Европа и XXII конгрес на офталмолозите на Словачка, Братислава, 2016, 7</i>	1	1	1
Тамоксифен макулопатија <i>В. Челева Марковска. XIV конгрес на офталмолозите на Србија со меѓународно учество, Суботица, 2015, 123</i>	1	1	1
Екцизија на птериgium со лимбална автотрансплантација и хистопатологија на епител <i>В. Челева Марковска, Л. Спасевска. 12. Конгрес на здружението на офталмолозите на Југоисточна Европа и 1. Конгрес на офталмолозите на Црна Гора со меѓународно учество, Будва, 2015, 95</i>	1	1	1
Како јас работам – компаративна студија на хирургија на птериgium <i>Челева-Марковска В, Даштеvsка Е, Станковиќ Бабиќ Г, Здравковска М. X конгрес на офталмолозите на Југоисточна Европа и III конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, јуни 2013, Охрид, 255.</i>	1	1	1
Диплопија – невролошки или страболошки знак? <i>Челева-Марковска В., Даштеvsка Е., Ивановска Г. X конгрес на офталмолозите на Југоисточна Европа и III конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, јуни 2013, Охрид, 85-86</i>	1	1	1
Друзи на оптичкиот нерв <i>В. Челева Марковска, М. Ивановска 5. Средба на пан хеленско витреоретинално здружение, јануари 2010, Атина, Грција, 33</i>	1	1	1
Индикации и техники на прилагодливи шевови во хирургија на кривогледство. <i>В. Челева Марковска, Г. Иванова, Е. Ѓошева, Б. Татеша. II македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, октомври 2009, Охрид, 41</i>	1	1	1

	Диплопија и пореметување на бинокуларниот вид. <i>В. Челева Марковска, М. Ивановска, Е. Џајковска, В. Јорданова</i> . X собир на Унијата на офталмолози од Бугарија, 2007, Боровец, Бугарија, (33-34).	1	1	1
	Хирургија на птериgium-конјунктивална автотрансплантација <i>В. Челева Марковска, М. Антова Велевска, М. Ивановска, Е. Џајковска</i> . I македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, октомври 2003, Охрид, 09	1	1	1
	Хируршка терапија на птериgium – честота на рецидиви по лимбална автографт трансплантација и екстирпација без трансплантација <i>В. Челева Марковска, М. Антова Велевска, Е. Џајковска</i> . 35. Панелински офталмолошки конгрес, Халкидики, јуни 2002, Грција, 112	1	1	1
	Селектирани нивоа на интерлеукини во предната собичка и серум кај пациенти при екстракција на катаракта <i>В. Челева, С. Бошњаковска, М. Антова</i> . IV годишен состанок на здржението на офталмолозите на Бугарија со меѓународно учество, јуни 2001, Боровец, Бугарија, 20	1	1	1
	Преден увеитис и воспалителен ревматизам <i>В. Челева, Т. Јосифовска, С. Бошњаковска</i> . Прв семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите, јуни 2000, Охрид, 151.	1	1	1
	Acute retinal necrosis in a patient with leukopenia and follicular Non-Hodgkin lymphoma in remission <i>В. Челева, С. Пандилов</i> . 42. Интернационален конгрес-The Power of Knowledge, 2023, Переа, Грција	1	1	1
12.	Абстракти објавени во зборник од конференции меѓународни			
	Ехографска дијагноза на ендокрина орбитопатија <i>Т. Јосифова, Е. Џајковска, З. Арнаудовски, В. Челева</i> 13. Конгрес на лекарите на Македонија со меѓународно учество, јуни 1991, Охрид, 86	1	1	1
	Долгогодишни резултати од кератоластика Т. <i>Поповски, М. Антова, З. Арнаудовски, В. Челева</i> . X европски офталмолошки конгрес, јуни 1995, Милано, Италија, 169	1	1	1
	Наше искуство од лекување на хемиски опекотини на око М. <i>Антова Велевска, Т. Поповски, В. Челева, З. Арнаудовски</i> . X европски офталмолошки конгрес, јуни 1995, Милано, Италија, 355	1	1	1

Криоглобулини кај увеити С. Бошњаковска, Б. Поленаковиќ, В. Челева, З. Арнаудовски. X европски офталмолошки конгрес, јуни 1995, Милано, Италија, 263	1	1	1
Долгогодишни резултати од хируршка терапија на кривогледство В. Челева, Т. Поповски, М. Антова. 10. Европски конгрес по офталмологија, јуни 1995, Милано, Италија, 281	1	1	1
Ретробулбарен неврит-најчеста манифестација на мултипла склероза. Саздовска, М., Џајковска, Е., Јорданова Димовска, В., Челева, В., Ицевска, Л. Прв конгрес на невролозите на Република Македонија со меѓународно учество, мај 1995, Охрид, 141	1	1	1
Синдрома Рајтер – приказ на случај. В. Челева Марковска. 1. Македонски имунолошки конгрес со меѓународно учество, октомври 1996, Охрид, 288	1	1	1
Третман на Морбус Бехчет-Адамантиадес. В. Челева Марковска, М. Ивановска, Г. Ивановска. 1. Македонски имунолошки конгрес со меѓународно учество, септември 1996, Охрид	1	1	1
Пролиферативна дијабетична ретинопатија и асоцијација со HLA-антигени В. Димовска Јорданова, М. Саздовска, В. Николовска, В. Марковска Челева. 1. Македонски имунолошки конгрес со меѓународно учество, октомври 1996, Охрид, 310	1	1	1
Искусствата од лекувањето на херпетичниот кератит В. Челева, Т. Поповски Меѓународен конгрес-Корнеа, мај 1996, Венеција, Италија, 41	1	1	1
Морбус Бехчет-Адамантиадес (приказ на случај) В. Челева Марковска, М. Ивановска, Г. Ивановска. 1. Конгрес на дерматовенеролозите на Македонија со меѓународно учество, септември 1996, Охрид, 178	1	1	1
Бактериска етиологија и предиспонирачки фактори кај корнеален улкус. Челева В., Голубовиќ М., Пановски Н., Цековска Ж. Прв конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, 1997, Охрид Мак. мед. преглед, 1997; 51: (суп.24): 167	1	1	1
Глауком кај пациенти со увеитис В. Челева, С. Бошњаковска, Е. Џајковска, В. Димовска. XI конгрес на Европското здружение на офталмолози, јуни 1997, Будимпешта, Унгарија, 1671	1	1	1
Контузиони повреди на око и увеити В. Челева, С. Бошњаковска, Е. Џајковска, В. Димовска. XI конгрес на Европското здружение на офталмолози, јуни 1997, Будимпешта, Унгарија, 1672	1	1	1

Акантамеба кератитис-приказ на случај <i>В. Челева, А. Брон, М. Антова Велевска.</i> 31. Сеелински офталмолошки конгрес со меѓународно учество, мај 1998, Халкидики, Грција, 18	1	1	1
Најчестите компликации кај предниот увеит <i>В. Челева, М. Ивановска, Т. Јосифовска.</i> XII конгрес на Европското офталмолошко здружение, јули 1999, Стокхолм, Шведска, 745	1	1	1
Да се дренира или не, субретиналната течност при конвенционална хирургија на ретинално одлепување Т. <i>Јосифовска, М. Ивановска, К. Блажевска, В. Челева, М. Гавриловска, К. Мартиновска.</i> XII конгрес на Европското здружение на офталмолози, јули 1999, Стокхолм, Шведска, 112	1	1	1
Вагнер-Стиклерово заболување – приказ на случај, Софрониева-Ивановска Г., Ивановска М., <i>Челева В.</i> 28. Меѓународен офталмолошки конгрес, јуни 1998, Амстердам, Холандија, 211	1	1	1
Апликација на дорзоламид кај пациенти со увеитис и цистоиден макуларен едем <i>В. Челева, С. Бошњаковска, М. Ивановска, Т. Јосифова.</i> VII бугарски национален офталмолошки конгрес, септември 2000, Софија, Бугарија, 139	1	1	1
Резултати од ласер терапија кај ретинални венски оклузии <i>Т. Јосифова, М. Ивановска, К. Блажевска, В. Челева.</i> VII офталмолошки национален конгрес на Бугарија, септември 2000, Софија, Бугарија, 111	1	1	1
Конгенитална аниридија <i>Г. Иванова, В. Томовски, В. Челева.</i> Прв семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите со меѓународно учество, јуни 2000, Охрид,	1	1	1
Бинокуларен вид кај хируршки третман на интермитентен дивергентен страбизам <i>С. Бошњаковска, В. Челева, М. Бошњаковски.</i> Прв семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите со меѓународно учество, јуни 2000, Охрид, 142	1	1	1
Интерлеукини и катаракта <i>В. Челева, М. Антова, М. Ивановска, С. Бошњаковска.</i> XIII конгрес на Европското офталмолошко здружение, јуни 2001, Истанбул, Турција, 297	1	1	1

	<p>Компарација на резултатите кај пациентите со хороидална неоваскуларизација (ХНВ) кај макуларната дегенерација поврзана со возраст (МДВ) кои се третирани со ласерфото коагулација или не (ЛФК) Т. Јосифовска, М. Ивановска, К. Блажевска, В. Челева XIII конгрес на Европското здружение за офталмологија, јуни 2001, Истанбул, Турција,</p>	1	1	1
	<p>Етиологија на предни увеити во Штипска околица Икономова, Л., Челева Марковска, В., Шалева, С., Газепов, С. 1. Македонски офталмолошки конгрес со меѓународно учество, 2003, Охрид,</p>	1	1	1
	<p>Комбинирана терапија на увеит кај Морбус Бехчет со циклоспорин и колцихин Челева Марковска, В., Димитрова, Г. 1. Македонски офталмолошки конгрес со меѓународно учество, октомври 2003, Охрид, 3.06</p>	1	1	1
	<p>Превенција и ефекти од раната детекција на функционалната амблиопија Г. Иванова, С. Блажевска, Е. Даштевска, С. Бошњаковска, В. Челева, Е. Ѓорѓевска 33. Средба на Европското здружение на страболози, октомври 2009, Белград, Србија, р30</p>	1	1	1
	<p>Инсуфициенција на конвергенција присатна кај децата со главоболка Ѓошева Даштевска, Е., Бошњаковска, С., Иванова, Г., Марковска Челева, В., Саздова Бурнеска, Д., Блажевска, С., Горгеска, Е. 33. Средба на Европското здружение на страболози, октомври 2009, Белград, Србија р8</p>	1	1	1
	<p>Испитување на солзниот филм кај птеригиум и по хирушка екцизија на истиот со примена на слободен конјунктивален автотрансплантат В. Челева Марковска, М. Антова Велевска, М. Ивановска, В. Јорданова Димовска. II македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, октомври 2009, Охрид,</p>	1	1	1
	<p>Предиспонирачки фактори за корнеален улкус В. Цветковска Печевска, В. Челева, Л. Лазаревска, С. Доневски. II македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, октомври 2009, Охрид, 2.13</p>	1	1	1
	<p>Ефекти од рана превенција и детекција на слабовидост во општина Аеродром-Скопје Г. Иванова, С. Блажевска, Е. Даштевска, В. Челева, Д. Ставриќ. II македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, октомври 2009, Охрид, 6.03</p>	1	1	1

	Ефекти од раната интервенција и детекција на слабовидоста во Општина Аеродром, Скопје. Иванова Г., Блажевска, С., Даштевска, Е., <i>Челева, В.</i> , Ставриќ, Д. Меѓународна конференција на сојузот на дефектолози на РМ, мај 2010, Битола, 214	1	1	1
	Хистохемиска и имунохистохемиска евалуација на примарен и рекурентен птериgium Кочмановска Петревска, С., Спасовска, Л., Илиевски, Б., Челева Марковска, В. 1. Македонски конгрес за патологија со меѓународно учество, октомври 2011, Охрид 0.40	1	1	1
	Екцизија на повторувачки птериgium и конјунктивална автотрансплантација со графт од долно темпоралната булбарна конјунктива <i>В. Челева Марковска</i> , Г. Станковиќ Бабиќ, В. Јорданова, Е. Даштевска, Г. Иванова. XIII конгрес на офталмолозите на Србија, октомври 2012, Белград, 31	1	1	1
	Ehlers-Danlos синдром-приказ на случај Е. Ѓошевска-Даштевска, <i>В. Челева-Марковска</i> , Г. Иванова, К. Блажевска-Бужаровска, Д. Ставриќ, Б. Велковска. XIII конгрес на офталмолозите на Србија, октомври 2012, Белград, 36	1	1	1
	Улогата на ехографијата при траума на окото во детска возраст Ѓошева Даштевска, Е., Богданова, И., Татешки, Б., <i>Челева Марковска, В.</i> , Ивановска, Г., Исмаили, И., Ставриќ, Д., Исјановски, И. X конгрес на офталмолозите на Југоисточна Европа и III конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, јуни 2013, Охрид, 112-113	1	1	1
	Механички повреди на окото: епидемиолошки карактеристики и можност за превенција Е. Ѓошевска Даштевска, М. Антова Велевска, <i>В. Челева Марковска</i> , И. Исмаили. XI конгрес на офталмолозите на Југоисточна Европа и XIII конгрес на офталмолозите на Романија со меѓународно учество, октомври 2014,	1	1	1
	Очен наод кај пациент со Down Syndrom Е.Ѓошевска Даштевска Е, <i>В.Челева Марковска</i> , И.Исмаили XII СЕЕОС, I конгрес на офталмолозите на Црна Гора со меѓународно учество, октомври 2014, Будва, Црна Гора	1	1	1
	ОКТ кај новооткриени глаукоми К. Блажевска Бужаровска, М. Голубовиќ, <i>В. Челева Марковска</i> . IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2017	1	1	1

Рецидивирачка централна серозна хориоретинопатија Ј. Нивичка Каева, Н. Трпевска Шеќеринов, В. Димовска Јорданова, М. Голубовиќ, В. Челева Марковска. IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2017	1	1	1
Интернистичко офталмолошко пристап кај пациент со саркоидоза И.Петковска, Д.Петковски, В.Челева. IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2017	1	1	1
Клиничка манифестација и намалување на слухот кај пациентите со ретинитис пигментоза В.Челева Марковска, Д. Јакимовска. Конгрес на Европско здружение на офталмолозите, Барселона, 2017	1	1	1
Компликации по екцизија на птериgium со лимбална автографт трансплантација В. Челева – Конгрес на офталмолозите на Унгарија и СЕЕОС, Сегедин, јуни 2018	1	1	1
Јувенилен идиопатски артрит кај 10-годишно девојче дијагностициран преку хроничен, серофибринозен билатерален увеит В. Челева Марковска, С. Пандилов, Трпеска Бошкоска А. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, септември 2020, Скопје, 65.	1	1	1
Фудрујантен тек на увеитис кај млад пациент со Бехчетова болест Трпевска Бошкоска А, В. Челева Марковска, Х. Дума, С. Пандилов. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, септември 2020, Скопје, 66.	1	1	1
Морфолошките карактеристики на субретиналниот хиперрефлектирачки матерјал и регулација на активноста на влажната сенилна макуларна дегенерација при анти-ВЕГФ третманот. Ј. Нивичка Каева, М. Голубовиќ, В. Димовска Јорданова, В. Челева Марковска, Н. Трпевска Шеќеринов, А. Петрушевска. 14. Конгрес за контраверзностите во офталмологијата, март 2023, Лисабон	1	1	1
Конзервативен третман при спонтан перфорација на роговица кај пациент со ревматоиден артрит Мехмети, Г., Рушити, Г., Богданова, И., Дума, Х., Челева, В. 8. Конгрес на албанските офталмолози со меѓународно учество, мај 2023, Тирана, Албанија, 10	1	1	1

	Возрасно зависна макуларна дегенерација: ризик-фактори, симптоми и лекување Мехмети, Г., Рушити, М., Дума, Х., Челева, В., Речи, В. Интернационален конгрес на природнобиолошки и технолошки науки, мај 2023, Тетово, 308	1	1	1
13.	Апстракт објавен во зборник од конференции - национални			
	Увеити кај деца Челева, В., Ивановска, М. 15. Конгрес на лекарите на Македонија, октомври 1999, Охрид, 230	1	0,5	0,5
	Халазион – честота на јавување, локализација и постоперативни рецидиви (ПОР) Ѓошева, Е., Челева, В. 15. Конгрес на лекарите на Македонија, октомври 1999, Охрид	1	0,5	0,5
	Ризик од постоперативни инфекции (РПОИ) при екстракапуларна екстракција на катаракта. Ивановска, М., Јосифова, Т., Марковска Челева, В. 15. Конгрес на лекарите на Македонија 1999, Охрид, 142	1	0,5	0,5
	Хируршко решавање на руптура на корнеа и трауматска катаракта – приказ на случај Г. Мехмети, В. Челева, В. Речи, Х. Дума, И. Исмаили 22. Конгрес на албанските лекари од Македонија, Струга, 2017	1	0,5	0,5
	Вкупно			219,8

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Бр. На активности	Поени	Вкупно
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија			
	Судски вештачења (2015 – септември 2023 г.)	39	1	39
	Член на Комисијата за супервизија на ПЗУ „Визија“, Скопје	1	1	1
	Член на Комисијата за супервизија, Градска болница „8 Септември“, Очно одделение,	3	1	3
	Член на Комисија за спроведување на писмен испит за селекција на кандидати со високо образование 2018 год.	1	1	1
	Член на Конзилиум од специјалисти за преглед, проценка и стручно мислење за пациент при Клиниката за очни болести	1	1	1
	Член на Комисијата за ИПК, 2015	1	1	1
	Член на Комисијата за мобилност – слепило, 2017 г.	1	1	1

	Член на Второстепена комисија за слепило, 2019 г.	1	1	1
	Член на Комисијата за стручно мислење за проценка на потребата од препарати во постапка на јавна набавка на биолошки лек Решение 05-490/1 од 2022 г.	1	1	1
	Претседател на Комисијата за ИХИ -Одлука од мај 2023, бр. 02-346/4 -Одлука бр. 02-683/8 ноември 2017 г. -Одлука бр. 02-59/7 јануари 2021 г.	3	1	3
	Член на Комисијата за малигни заболувања, 2020	1	1	1
	Член на Комисијата за канцер при ЈЗУУ Клиника за очни болести, 2014 г.	1	1	1
	Член на тимот за интервенции во кризна состојба, 2020 г.	1	1	1
	Член на Комисијата за медицински истражувања во ЈЗУУ Клиника за очни болести, Скопје, 2016 г.	1	1	1
	Член на тимот за спроведување на акредитација на ЈЗУУ Клиника за очни болести, Скопје, 2019 г.	1	1	1
	Член на Управен одбор на Здружението на офталмолози на РС Македонија	1	1	1
	Ментор за дополнителна обука за лиценца за специјалист офталмолог, Лекарска комора на Македонија	1	1	1
	Претседател на Комисијата за водење на дисциплински постапки во ЈЗУУ Клиника за очни болести, Скопје 2014	1	1	1
	Раководител на Одделение за детска офталмологија на ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести, Скопје, јануари 2007 год.	1	3	3
	Раководител на лабораторија – Кабинет за неуроофталмологија ЈЗУ УК Скопје (април 1999)	1	1	1
	Раководител на лабораторија – Кабинет за флуоресцинска ангиографија, ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести, Скопје (август 2007 г)	1	1	1
	Раководител на Одделение Б за болести на увеа, ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести Скопје, (декември 2014 г. и 2020 г.)	2	3	6
	Член на European Society of Cataract and Refractive surgeons	2	1	2
2.	Клиничка практика во соодветна област (дијагностички и терапевски процедури) Првпат во државата воведена процедура			
	-дел од тимот за воведување на ОКТ на заден сегмент	1	2	2

	-апликација на анти-VEGF-интравитреално	1	2	2
	Прв пат во државата воведена метода			
	-трансплантациона метода при оп. на птериgium	1	4	4
	-оп. метода со примена на адаптациони шевови при кривогледство	1	4	4
3.	Предавање на институции од јавен интерес, културно информативни центри			
	„Hystory of Roma Health Care and Disrimination“, May 2018 „Roma Health initiative ridging Gaps“, Viena 2015 „Roma Health Advocacy and Lobbying Breaking Barriers“, Viena, 2016	3	0,5	1,5
4.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравство			
	Мај 1995 г. – специјалист офталмолог	1	2	2
5.	Стручна активност од областа на јавното здравство и соодветната област			
	Промотивна активност на Ротари клуб и нивниот проект, со организиран стручен престој на проф. д-р Otis Poul, Сан Франциско, стручно предавање од страбологија	1	2	2
	Учество во телемедицина, Cyber Sight Partnership Application & Agreement	1	1	1
6.	Протокол и програма за превенција на болест – патека за услови во пандемија на Ковид	1	2	2
	Вкупно			93,5
Дејности од поширок интерес				
1.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир			
	35. Панеленски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, Халкидики, Грција, 2002	1	1	1
	4. Конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, септември 2017	1	1	1
	5. Конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Скопје, септември 2022	1	1	1
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација – самостоен			
	Благодарница за специјален придонес и ангажирање при справување со пандемијата предизвикана од КОВИД-19 , Лекарска комора на Македонија	1	3	3

	Награда од Министерството за здравство на Република Македонија како еден од 100-те најдобро рангирани доктори во државата (ноември 2013 г., август 2013 г., декември 2014 г., февруари и јуни 2015 г.)	5	3	15
3.	Студиски престој во странство			
	Klinicni Center Ljubljana, Ocesna klinika, Ljubljana, oktombri 1996	1	0,5	0,5
	Nuffield laboratory of ophthalmology, University of Oxford, Oxford, Obedineto kralstvo Velika Britanija, okt. – noemvri 1997	1	0,5	0,5
	Gissen, Germanija, 5 maj- 30 juni 2003 / EU commission Tempus department – IMG. section education training foundation	1	0,5	0,5
	Topcon Europe B.V., Rotterdam Eye Hospital, Rotterdam, Holandija, juni 2004	1	0,5	0,5
	Het Oogziekenhuis Rotterdam, Rotterdam, Holandija, jan.- fev. 2005 / EU commission Tempus department – IMG. section education training foundation	1	0,5	0,5
	Zentrum fur Augenheilkunde Gissen, Germanija, fevruari 2005	1	0,5	0,5
	Ophthalmology Clinic, Eye Microsurgery Center, Kiev, Ukraina, oktombri-noemvri 2013	1	0,5	0,5
	FISABIO, Valensija Spanija, okt.-noe. 2015	1	0,5	0,5
	Вкупно			25

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	810,82
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	219,8
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	93,5
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	25
Вкупно	1149,12

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

Насл. доц. д-р Христијан Дума

Биографски податоци

Кандидатот насл. доц. д-р Христијан Дума е роден на 27.9.1974, во Скопје. Средно образование завршил во Скопје, во средното медицинско училиште во 1993 година. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет во Скопје, во 1999 година. Дипломирал во 1999 година, со просечен успех 8,93.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2013/2014 година се запишал на трет циклус (докторски) студии на Медицинскиот факултет, Школа за докторски студии при УКИМ, по предметот Офталмологија. Студиите ги завршил во 2020 година, со просечен успех 9,75.

Докторска дисертација пријавил во 2013 година на Медицинскиот факултет. Дисертацијата на тема: „Компаративна евалуација на солзен менискус со предно-сегментна оптичка кохерентна томографија и квантитативен тест Ширмер 2“, ја одбрал во 2020 година, пред Комисијата во состав: проф. д-р Весна Јорданова-Димовска, проф. д-р Билјана Јанеска, проф. д-р Милена Голубовиќ, проф. д-р Ѓорѓи Џокич и проф. д-р Иван Стефановиќ. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област медицина.

На 22.5.2008 година е избран во звањето помлад асистент на Медицинскиот факултет Скопје, во областа офталмологија. Во моментот е насловен доцент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1229 од 1.1.2021 г.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1229, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-образовна дејност

Кандидатот насл. доц. д-р Христијан Дума изведува настава и вежби на прв циклус студии на студиската програма Општа медицина по предметите Офталмологија и Клиничко испитување за студенти по медицина, на Стоматолошкиот факултет по предметот Офталмологија, и на Високата школа за медицински сестри. Досега бил ментор и едукатор на повеќе специјализанти по офталмологија и на лекари од други специјалности. Од јуни 2022 година е вклучен во испитната сесија за студентите по медицина и стоматологија, како и на лекари на специјализација по офталмологија.

Научноистражувачка дејност

Насл. доц. д-р Христијан Дума бил раководител на национален научен проект Континуирана медицинска едукација и учесник во научен проект на Катедрата за офталмологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Насл. доц. д-р Христијан Дума има објавено вкупно 61 научен труд, од кои 14 научни трудови во релевантни списанија и 47 научни труда на национални и меѓународни научни собири.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Христијан Дума активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Универзитетската клиника за очни болести во Скопје. Бил вршител на должност – директор на ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести – Скопје, од февруари 2018 година, а именуван за медицински директор на ЈЗУ УКОБ од 14.10.2019 година до 2023 година. Бил раководител на лабораторија, кабинет за контактни леќи, а подолго време е шеф на Одделот за болести на предниот сегмент на окото. Стручно усовршување во странство остварил со студиски престој во Истанбул, Турција, на Универзитетот „Џарах Паша“.

Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Министерството за здравство на Р Северна Македонија и на Универзитетската клиника за очни болести.

Кандидатот насл. доц. д-р Христијан Дума остварил повеќе експертски активности и учествувал во воведувањето на новата метода во државата – воведување на ОСТ-методата (optical coherence tomography/Торсон – за евалуација на преден сегмент, 2013 година); и во воведување на Swept source ОСТ-методата (Swept source optical coherence tomography– за евалуација на преден сегмент, 2019 год.)

Д-р Христијан Дума е член на Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија од 2015.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Христијан Алексеј Дума

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести, Медицински факултет – Скопје, УКИМ, Скопје

Научна област: офталмологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1.	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,94. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,75.	Да
2.	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: медицина, поле: клиничка медицина, подрачје: офталмологија.	Да
3.	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 3.1.1. Назив на научното списание: Македонско списание за офталмологија, 2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови 22: 9-Македонија, 3-Словенија, 4-Србија, 1- Бугарија, 1- Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1-Босна и Херцеговина) 3. Наслов на трудот: Предизвици и стратегии на млади офталмолози кои почнуваат со методата на фако емулзификација (преглед на литература) 4. Година на објава: 2023 година 3.1.2. Назив на научното списание: Medicus International medical journal 2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови 23: 8-Македонија, 1-Бугарија, 1- Израел, 4- САД, 4-Косово, 1-Турција, 1-Германија, 2-Албанија, 1- Црна Гора) 3. Наслов на трудот: Diabetic macular edema (DME) 4. Година на објава: 2023 година	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3.1.3 Назив на научното списание: Македонско списание за офталмологија 2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови 22: 9-Македонија, 3-Словенија, 4-Србија, 1- Бугарија, 1-Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1-Босна и Херцеговина) 3. Наслов на трудот: Дијагностички пристап со оптичка кохерентна томографија на преден сегмент и хируршки третман на факоцела. 4. Година на објава: 2022 година</p> <p>3.1.4 Назив на научното списание: Македонско списание за офталмологија 2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови 22: 9- Македонија, 3-Словенија, 4-Србија, 1- Бугарија, 1- Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1-Босна и Херцеговина) 3. Наслов на трудот: Меланом на хороидеја со еписклерално ширење преку емисарни склерални канали- приказ на случај. 4. Година на објава: 2022 година</p> <p>3.1.5 Назив на научното списание: Journal of morphological science. 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови 30: 11-Македонија, 3-Босна и Херцеговина, 1-Бугарија, 1- Полска, 1- Хрватска, 1- Ерменија, 7-Србија, 2-Црна Гора, 1-Украина, 2- САД 3. Наслов на трудот: Diagnostic And Therapeutic Modalities In The Management Of A Patient With Ocular Surface Squamous Neoplasia (Ossn)-Case Report And Review 4. Година на објава: 2022</p> <p>3.1.6 Назив на научното списание: Македонско списание за офталмологија 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови 22: 9-Македонија, 3- Словенија, 4-Србија, 1- Бугарија, 1- Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1-Босна и Херцеговина) 3. Наслов на трудот: Трансмисија на COVID-19 и ризици за офталмолошките здравствени работници на работното место – преглед на литература. 4. Година на објава: 2021.</p> <p>3. 1.7 Назив на научното списание: Archives od Public Health 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови:</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>18, 8-Македонија, 1-Израел, 1-Германија, 1-Австралија, 3- Србија, 1-Словачка, 1-Романија, 1-Бугарија, 1-Косово) 3. Наслов на трудот: C-reactive protein and NeutrophilLymphocyte Ratio as predictors of clinical severity of COVID-19. 4. Година на објава: 2021</p> <p>3.1.8 Назив на научното списание: Македонско списание за офталмологија 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови 22: 9- Македонија, 3-Словенија, 4-Србија, 1- Бугарија, 1-Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1- Босна и Херцеговина) 3. Наслов на трудот: Клиничка апликација на Sweptsourсе предна оптичка кохерентна томографија. 4. Година на објава: 2019</p>	
4.	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 5. Странски јазик: англиски јазик, ниво Б2 6. Назив на документот: Уверение 7. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, УКИМ 8. Датум на издавање на документот: 6.6.2023 г.</p>	Да
5.	Претходен избор во научно звање: насловен доцент, Билтен бр: 1229 од 1.1.2021	Да
6.	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	Да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр.активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Предавач/координатор на национален научен проект Имплементација на 100 селектирани МБД теориски и практичен дел, за спроведување на програма за едукација на избрани лекари за 2014/2015	1	1*6	6
2.	Учесник во национален научен проект „Причини за слабовидост и слепило кај деца и адолесценти, нивна застапеност и можности за превенција и рехабилитација“	1	1*3	3
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови			
	Дума, X., Трпеска, A., Пандилов, С., Денова, A., Манчева, Т. Дијагностички пристап со оптичка кохерентна томографија на преден сегмент и хируршки третман на факоцела. Македонско списание за офталмологија, 2022, Vol. 9 /1/: 30-35.	1	0,6*5	3
	Nikolovska, B., Duma, H., Pandilov, S., Risteski, V., Bogdanovska Todorovska, M., Petrusevska, G. DIAGNOSTIC AND THERAPEUTIC MODALITIES IN THE MANAGEMENT OF A PATIENT WITH OCULAR SURFACE SQUAMOUS NEOPLASIA (OSSN)-CASE REPORT AND REVIEW . Journal of morphological science. Vol5 No2, 2022:JMS	1	0,6*5	3
	Дума, X., Трпеска, A., Пандилов, С., Ристески, В., Петрушевска, .Г, Меланом на хороидеја со еписклерално ширење преку емисарни склерални канали- приказ на случај. Македонско списание за офталмологија, 2022, Vol. 9 /2/: 64-72.	1	0,6*5	3
	Трпеска, A., Димовска Јорданова, В., Дума, X., Богданова, И. Трансмисија на COVID-19 и ризици за офталмолошките здравствени работници на работното место – преглед на литература. Македонско списание за офталмологија, 2021, Vol. 8 /1/: 53-60.	1	0,6*5	3
	Pandilov, S., Klenkoski, S., Jovanovska Janeva, E., Mehmeti, G., Mijakoski, D., Stoleski, S., Duma, H., Dokic, D. C-reactive protein and Neutrophil-Lymphocyte Ratio as predictors of clinical severity of COVID-19. Vol. 13 No. 2 (2021): Archives of Public Health	1	0,6*5	3

	Duma, H., Reci, V. Epidemic keratoconjunctivitis , diagnosis, treatment and management. <i>Medicus</i> 2018;23 (1): 57-62	1	0,9*5	4,5
	Reci, V., Mehmeti, G., Duma, H., Golubovic Arsovska, M. The role of intracameral and intravitreal application of antimicrobial agents in postoperative endophthalmitis treatment: Case report. <i>Medicus</i> 2017;23 (1): 199-205	1	0,6*5	3,0
	Дума, Х. Оптичка Кохерентна томографија за преден сегмент-клиничка примена. <i>Medicus</i> 2017; 22 (2): 241-115.	1	1*5	5,0
	Ismaili, I., Mehmeti, G., Reçi, V., Duma, H., & Gjosheska-Dashtevska, E. (2018). MANAGING THE KERATOCONUS AND THE POST OPERATIVE PAIN WITH CROSS-LINKING. <i>Knowledge International Journal</i> , 22(5), 1271 - 1275. Retrieved from https://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/article/view/2804	1	0,6*5	3,0
	Ismaili, I., Gjosheska-Dashtevska, E., Rustemi, N., Duma, H., Gazepov, S., & Mehmedi, G. (2017). SCREENING OF GLAUCOMA ON 2015 YEAR. <i>Knowledge International Journal</i> , 20(4), 2135 - 2141. Retrieved from https://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/article/view/3141	1	0,6*5	3,0
	Речи, В., Трпеска, А., Дума, Х. Клиничка апликација на Swept source предна оптичка кохерентна томографија. <i>Македонско списание за офталмологија</i> , 2019; 6 (1): 29-34	1	0,8*5	4,0
	Мехмети, Г., Петковска, И., Димовска-Јорданова, В., Дума, Х. Хирургија на катаракта и појава на симптоми на суво око. <i>Македонско списание за офталмологија</i> , 2018; 5 (1): 29-34	1	0,6*5	3,0
	Г. Мехмети, Х. Дума, В. Челева, В. Димовска Јорданова. Предизвици и стратегии на млади офталмолози кои почнуваат со методата на фако емулзификација (преглед на литература). <i>Македонско списание за офталмологија</i> , 2023, Vol. 10 /1/: 70-77.	1	0,6*5	3,0
	Gazmend Mehmeti, Vesna Cheleva, Jana Nivichka Kjaeva, Hristijan Duma. Diabetic macular edema (DME). <i>Medicus</i> 2023.Vol.28 (1): 119-123.	1	0,6*5	3,0
5.	Учество на научен стручен собир – усна презентација			
	Дума, Х. Предниот сегмент виден низ призма на Swept source OCT. IV симпозиум „Новитети во офталмологијата“, ноември 2019.	1	1	1
	Дума, Х. Collgen crosslinking за менаџирање на резистентен инфективен кератит. III симпозиум „Новитети во офталмологијата“, ноември 2018	1	1	1
6.	Секциско предавање на научен/стручен собир			

	Дума, Х. Топикален циклоспорин во офталмологија-Фармакологија и клинички индикации. Стручен состанок на Здружение на офталмолози на Македонија, март 2019	1	1	1
7.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество			
	Дума, Х. Синдром на суво око. Стручен состанок на Здружение на офталмолози на Македонија, мај 201	1	2	2
8.	Апстракт објавен во зборник од конференции – национални			
	Reci, V., Duma, H. , Ismaili, I., Mehmeti, G. Glaukoma, rrezik i heshtur per humbjen e perhershme te shikimit. Professional medical appointment XXIII, Ass.of Albanian medical doctors in Macedonia, October 2018	1	0,5	0,5
	Дума Х , Речи, В. Улогата на вештачките солзи за превенција на компликациите од синдром на суво око. Professional medical appointment XXIII, Ass.of Albanian medical doctors in Macedonia, October 2018	1	0,5	0,5
	<u>Х. Дума</u> , <u>А. Трпеска</u> , <u>В. Речи</u> , <u>Г. Мехмети</u> , <u>И. Исмаили</u> , <u>Е. Ѓошевска-Даштевска</u> . Вернален кератоконјунктивитис. IV конгрес на Македонско здружение за алергологија и клиничка имунологија, Охрид, 2018	1	0,5	0,5
	Дума, Х. , Речи, В., Мехмети, Г., Исмаили, И. Третман на спонтана перфорација на рожницата со терапевтска контактна лека – приказ на случај. Professional medical appointment XXII, Ass.of Albanian medical doctors in Macedonia, October 2017	1	0,5	0,5
	Mehmeti, G., Celeva, V., Reci, V., Duma, H. , Ismaili, I. Menaxhimi I lendimeve perforuese te syrit me rupture te kornese dhe katarakte traumatike.Prezentim rasti.. Professional medical appointment XXII, Ass.of Albanian medical doctors in Macedonia, October 2017	1	0,5	0,5
	I. Ismaili, V. Rechi, H. Duma, G. Mehmeti, Sh. Emini. Menaxhimi I keratoconusit dhe dhimbjes postoperative nepermjet metodes crosslinking. Ass.of Albanian medical doctors in Macedonia, October 2017	1	0,5	0,5
	Reci, V., Duma, H. , Mehmeti, G., Ismaili, I., Emini, Sh. Lendimet kimike te syve dhe menaxhimi I tyre. Professional medical appointment XXII, Ass.of Albanian medical doctors in Macedonia, October 2017	1	0,5	0,5
	Дума, Х. , Лазарова, О., Мехмети, Г., Петковска, И., Исмаили, И., Речи, В. Загадувањето на воздухот како причинител за аалергиски реакции на окото. Втор симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2017.	1	0,5	0,5
	Мехмети, Г., Дума, Х. , Петковска, И., Лазарова, О., Исмаили, И., Даштевка, Ѓ. Е. Алергиска реакција на очите – последица од употреба на контактни леќи. Втор симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2017.	1	0,5	0,5
	Исмаили, И., Мехмети, Г., Дума, Х. , Петковска, И., Лазарова, О., Емини, Ш. Алергиски реакции предизвикани од козметички препарати. Втор	1	0,5	0,5

	симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2017.			
	Петковска, И., Дума, Х. , Мехмети, Г., Исмаили, И., Петковски, Д. Алергиска реакција на локални анестетици. Втор симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2017.	1	0,5	0,5
	Петковска, И., Дума, Х. , Исмаили, И., Нивичка, К. Ј. Токсо-алергиски реакции кај носачи на контактни леќи. Прв симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2015	1	0,5	0,5
	Дума, Х. , Исмаили, И., Петковска, И., Мехмети, Г., Нивичка, К.Ј. Алергискиот конјунктивитис предизвикан од козметика. Прв симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2015	1	0,5	0,5
	Исмаили, И., Дума, Х. , Мехмети, Г., Петковска, И., Нивичка, К. Ј. Загадување на урбани средини и алергии на око. Прв симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2015	1	0,5	0,5
	Мехмети, Г., Дума, Х. , Исмаили, И., Петковска, И., Нивичка, К. Ј. Алергиска реакција на локални мидријатици. Прв симпозиум новини во алергологијата и имунологијата, септември 2015	1	0,5	0,5
	Исмаили, И., Дума, Х., Петковска, И., Мехмети, Г. Блефароконјунктивити предизвикани од аерозагадување. Professional medical appointment, Ass.of Albanian medical doctors in Macedonia, November 2015	1	0,5	0,5
	С. Дума, С. Николовска, Х. Дума, Х. Брешковска, И. Дохчевска-Карајованов. ДРЕСС-синдром, клинички и терапевтски аспекти. Шести симпозиум „Новини во алергологијата и клиничката имунологија“, септември, 2023	1	0,5	0,5
9.	Апстракт објавен во зборник од конференции – меѓународни			
	Дума, Х. , Трпеска Бошкоска, А., Богданова, И., Николовска, Б. Интраоперативни компликации и грешки во факохирургијата: кои, кога и зошто? V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти. 2022, стр. 41	1	1	1
	Трпеска Бошкоска, А., Челева, В., Дума, Х. , Пандилов, С. Фудрујантен тек на увеитис кај млад пациент со Бехчетова болест. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти. 2022, стр. 66.	1	1	1
	Николовска, Б., Дума, Х. , Трпеска Бошкоска, А., Пандилов, С., Димовска, В. Ласерфотокоагулација во третман на ретинална периферија при лацероконтузна повреда на очно јаболко. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти. 2022, стр. 56.	1	1	1
	Богданова, И., Дума, Х. , Николовска, Б., Бина, Д., Рушители, М., Јахиу, Ф. Влијание на миопијата во промените на ОКТ кај пациенти со и без глауком. V	1		

	конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти. 2022, стр. 52.		1	1
	Исјановски, И., Дума, Х. , Даштевска, Е. Некои ризик-фактори за прематурна ретинопатија. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти. 2022, стр. 62.	1	1	1
	Bogdanova, I., Duma, H. , Bina, D., Petrushevska, A., Jahiu, F., Rushiti, M. The effect of certain systemic diseases on the occurrence and progression of glaucoma. XXI Congress of Ophthalmologists of Serbia with international participation. Maj 2022.	1	1	1
	Reci, V., Duma, H. , Ismaili, I., Mehmeti, G., Trpevska, A. Efficacy of Cyclosporine A in treatment of moderate to severe Dry eye syndrome. South-East European Ophthalmological society. May 2019.	1	1	1
	Ismaili, I., Mehmeti, G., Reci, V., Duma, H. , Dashtevska, G.E., Emini, Sh. Managing the keratoconus and the post-operative pain with cross-linking. 16 th SEEOS Congress. May 2019.	1	1	1
	Hristijan Duma , Valvita Reci. Cornea and external eye. 16 th SEEOS Congress. May 2019.	1	1	1
	Duma, H. , Reci, V. Evaluation of anterior segment parameters and ocular axial length using optical biometry in cataract surgery patients in Macedonia. Joint congress of the Hungarian ophthalmological society and SEEOS, May-June 2018	1	1	1
	Reci, V., Duma, H. , Ismaili, I., Mehmeti, G., Emini, Sh. Anterior segment parameters and axial lengths of emtropic, myopic and hyperopic eyes measured by optical biometry in adults in Macedonia. Joint congress of the Hungarian ophthalmological society and SEEOS, May-June 2018	1	1	1
	Дума, Х. , Исмаили, И., Мехмети, Г., Лазарова, О. Први чекори во вовдување на корнеален колагенски крослинкинг и менаџирање на болката. IV конгрес на офталмолози на Македонија со меѓународно учество, септември 2017 г.	1	1	1
	Шекеринов, Д. Шекеринов-Трпевска, Н., Голубовик, М., Дума, Х. ICE PASC тест кај окуларна миастенија гравис. IV конгрес на офталмолози на Македонија со меѓународно учество, септември 2017 г.	1	1	1
	И. Богданова , Х. Дума , Е. Ѓошевска-Даштевска , Н. Трпевска-Шекеринов . Миопија и глауком - проценка на ризик. IV конгрес на офталмолози на Македонија со меѓународно учество, септември 2017 г.	1	1	1
	Мехмети, Г., Дума, Х. , Петковска, И., Исмаили, И., Велковска, Б. Преваленција на корнеален астигматизам кај пациенти со дијагностицирана катаракта. IV конгрес на офталмолози на	1	1	1

	Македонија со меѓународно учество. Септември 2017 г.			
	О. Лазарова, Дума, Х. Квалитет на живот кај пациенти со хроничен алергиски конјунктивит. IV конгрес на офталмолози на Македонија со меѓународно учество. Септември 2017.	1	1	1
	Bogdanova, I., Ismaili, I., Duma, H. , Dashtevska, E., Tateshi, B., Mehmeti, G. The advantage of the fixed combinations in patients with glaucoma. 2 nd Congress of Ophthalmologist of Kosovo. November 2015.	1	1	1
	Petkovska, I., Mehmeti, G., Duma, H. , , Ismaili, I., Petkovski, D., Velkovska, B. Evaluation of patients with obstruction of the lacrimal system. 2 nd Congress of Ophthalmologist of Kosovo. November 2015.	1	1	1
	Petkovska, I., Duma, H. , Ismaili, I., Mehmeti, G., Dimitrova, M. What is a computer vision syndrome?? 2 nd Congress of Ophthalmologist of Kosovo. November 2015.	1	1	1
	Muhamedin Rushiti, Hristijan Duma. Conservative treatment of spontaneous corneal perforation in a patient with a rheumatoid arthritis. International congress of natural, health, science and technology. Book of abstracts. 2023. P:306.	1	1	1
	Gazmend Mehmeti, Muhamedin Rushiti, Hristijan Duma, Vesna Cheleva, Valvita Rechi. Age related macular degeneration: Understanding risk factors, symptoms and treatment. International congress of natural, health, science and technology. Book of abstracts. 2022 P: 308.	1	1	1
	Bogdanova, I., Duma, H., Kostovska, B., Bina, D., Rushiti, M. The impact of myopia on OCT changes in patients with and without glaucoma. Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023	1	1	1
	Mehmeti, G., Rushiti, M., Bogdanova, I., Duma, H., Cheleva, V. Conservative treatment of spontaneous corneal perforation in a patient with rheumatoid arthritis. Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023	1	1	1
	Rushiti, M., Shaqiri, L., Mehmeti, G., Bogdanova, I., Duma, H. Central retinal artery occlusion – Case report. Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023	1	1	1
	Jahiu, F., Bogdanova, I., Mehmeti, G., Klenkoski, S., Rushiti, M., Duma, H. Neovascular Glaucoma caused by central retinal vein occlusion – case report. Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj	1	1	1
	Duma, H., Mehmeti, G., Trpeska Boshkoska, A., Klenkoski, S., Ismaili, I., Bina, D. Phaco Wound Burn in Cataract surgery: Identifying Causes, Implementing Preventative Measures, and Managing Outcomes.	1	1	1

	Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023			
	Duma, H., Mehmeti, G., Ana Trpeska Boshkoska, Klenkoski, S., Fungal Keratitis Treatment & Management. Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023	1	1	1
	Татешки, Б., Бигданова, И., Дума, Х., Сермаџај, А., Антова-Велевска, М., Јорданова-Димовска, В., Минимално инвазивна операција на страбизам. X ти конгрес на офталмолозите на југоисточна европа (СЕЕОС), III конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. Јуни 2013 г.	1	1	1
	Е. Јовановска-Јанева, Д. Докиќ, З. Гошева, З. Арсовски, К. О. Наковска, С. Пандилов, С. Ѓорѓевска Кленкоски, Г. Мехмети, Х. Дума, М. Николова. Корелацијата помеѓу Ц реактивен протеин (CRP) и прокалцитонин кај пациент со COVID 19 пнеумонија. Петти конгрес на македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија. Книга на апстракти. 2022, стр. 32.	1	1	1
	Trpeska, A., Duma, H., Ismaili, I., Reci, V., Mehmeti, G. Specular microscopy in assessment of corneal endothelium function. 16 th SEEOS Congress. May 2019.	1	1	1
Вкупно:		99		

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр.активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски и колоквиуми), период од 2008 до 2023 година	2419 часа	0,03	72.57
2.	Консултации со студенти	16 семесрти x 70 студенти	0,002	2,24
3.	Ментор и едукатор на здравствена едукација			
	Едукатор на специјализанти (38 специјализанти по офталмологија во вкупно траење од 243,5 месеци и 14 од други специјалности) во вкупно траење од 7 месеци. (2014 – 2023)	1002 недели * 7 часа неделно =7014	0,08	561.12
	Ментор на 8 специјализанти по офталмологија, во вкупно траење од 172 месеци (2019 – 2023)	688 недели*4 часа=2752	0,08	220.16
	Колоквиум на специјализанти по офталмологија	5	0,05	0,25
Вкупно:		856,34		

**НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ**

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр.активности	Поени од формулар	Вкупно
	Студија, физибилити студија, главен истражувач Фаза 3 рандомизирана двојно слепа паралелна група, повеќецентрична студија да се споредат ефикасноста, безбедноста, фармакокинетиката и имуногеноста на ВР05 наспроти ЕУ-одобрен Lucentis кај пациенти со влажна (неоваскуларна) дегенерација на макулата поврзана со возраста	1	2	2
	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството – Офталмологија	1	2	2
	Првпат во државата воведена дијагностичка процедура – воведување OCT AS (optical coherence tomography /Торсон – за евалуација на преден сегмент, 2013 година)	1	2	2
	Првпат во државата воведена терапевска метода – воведување crosslinking (Light MED) 2016	1	2	2
	Раководител на лабораторија – Шеф на Кабинет за контактни леќи, на ЈЗУ УК Клиника за очни болести – Скопје, од 2012 година	1	1	1
	Раководител на Одделение А за болести на орбита, помошен апарат, преден сегмент и трауматологија, на ЈЗУ У Клиника за очни болести – Скопје, од 2014 година	1	3	3
	Експертска активност: вешт наод и мислење. Проценка на повреди, утврдување на анатомски и функционални трајни последици и утврдување на процентот на инвалидност	7	1	7
	Стручна активност од областа на јавното здравство и соодветната област – изработка на програма за превенирање на болест (и) (член на Комисијата за издавање на план за постапување, сместување и третман на болните од Covid-19 во јавни и приватни здравствени установи, 2020 година)	1	2	2
Вкупно:			21	

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр.активности	Поени од формулар	Вкупно
	Учество во комисији и тела на државни и други органи			
	Член во Комисија за утврдување на условите за вршење на здравствена дејност по офталмологија на секундарно ниво, за приватната здравствена установа „Промедика Медикал центар“, 2019 година	1	1	1
	Член во Комисија за утврдување на условите за вршење на здравствена дејност по офталмологија на секундарно ниво, за приватната здравствена установа „Руска очна болница“, 2019 година	1	1	1
	Член во Комисија за утврдување на условите за вршење на здравствена дејност по офталмологија на секундарно ниво, за приватната здравствена установа „Санте плус“, 2019 година	1	1	1
	Член на Комисија за издавање на план за постапување, сместување и третман на болните од Covid-19 во јавни и приватни здравствени установи	1	1	1
	Претседател на Првостепена комисија за издавање на конзилијарно мислење со наод за остварување на право на паричен надоместок за потполно слепо лице со попреченост, 2023	1	1	1
	Претседател на Комисијата за контрола и превенција – спречување на болнички (интрахоспитални) инфекции при ЈЗУ У Клиника за очни болести, Скопје, од 2016 г.	1	1	1
	Член на второстепена комисија за лекување во странство	1	1	1
	Член на второстепена военолекарска комисија	1	1	1
	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир			
	Член на организациски одбор на V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Скопје, 2022 година	1	1	1

Член на научен одбор на IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2017 година	1	1	1
Член на Управен одбор на здружение поврзано со струката (Македонско здружение за алергологија и клиничка имунологија), од 2005 година	1	1	1
Директор на ЈЗУ У Клиника за очни болести – Скопје, од февруари 2018 година	1	1	1
Студиски престој во странство до 3 месеци - Едукативен престој на Универзитетот „Сахар Паша“ во Истанбул, Турција април 2013	1	0,5	0,5
Награда за научни постигнувања од струкова организација – самостоен, Министерство за здравство на РС Македонија			
Благодарница за специјален придонес и ангажирање во борбата против пандемијата на КОВИД-19, Лекарска комора на Македонија	1	3	3
Вкупно:		15,5	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	856,34
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	99
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	21
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	15,5
Вкупно:	991, 84

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

Насл. доц. д-р Наташа Шекеринов

Биографски податоци

Кандидатката д-р Наташа Шекеринов е родена на 23.11.1983 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје, на 10.6.2002 година, во ДСМУ „Д-р Панче Караџов“. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, на 7.11.2008 година. Дипломирала на 7.11.2008 година, со просечен успех 9,23.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2011/2012 година се запишала на трет циклус – докторски студии на Медицинскиот факултет, на Школата за докторски студии при УКИМ, на студиската програма Офталмологија. Студиите ги завршила на 15.5.2018 година, со просечен успех 9,71.

Докторска дисертација пријавила на 22.2.2016 година на Медицинскиот факултет при УКИМ. Дисертацијата на тема: „Ефектот од интравитреалната апликација на Бевацизумаб кај дијабетичен макулерен едем“ ја одбрала на 15.5.2018 година, пред Комисијата во состав: проф. д-р Весна Димовска Јорданова, проф. д-р Магдалена Антова Велевска, проф. д-р Милица Ивановска, проф. д-р Милчо Богоев и проф. д-р Милка Здравковска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на медицински науки од научната област офталмологија.

Во 2013 година е избрана во звањето соработник на Медицинскиот факултет во областа офталмологија, а од февруари 2021 година е избрана во звањето насловен доцент на Катедрата за офталмологија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1129 од 1.1.2021 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1124 и бр. 1129, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката д-р Наташа Шекеринов изведува настава и вежби на прв циклус студии на студиската програма Општа медицина по предметите Офталмологија и Клиничко испитување за студенти по медицина, на Стоматолошкиот факултет по предметот Офталмологија, и на Високата школа за медицински сестри.

Кандидатката досега била ментор и едукатор на повеќе специјализанти по офталмологија и на лекари од други специјалности. Од јуни 2022 година е вклучена во испитната сесија за студентите по медицина и стоматологија, како и не лекари на специјализација по офталмологија.

Научноистражувачка дејност

Д-р Наташа Шекеринов е автор на монографијата „Нарушувања на видот и можности за превенција“, објавена во 2022 година од Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, и на позитивно рецензиран прирачник за нега на стари лица „Помош и нега во домот“, објавен од страна на Црвениот крст на РС Македонија.

Кандидатката е коавтор и на две научно популарни збирки од областа офталмологија наменети за стручната фела.

Насл. доц. д-р Наташа Шекеринов има објавено вкупно 104 научни трудови од областа офталмологија, од кои 54 научни труда во меѓународни научни списанија и 50 труда во зборници од меѓународни научни собири. Учесник е во 4 национални проекти.

Д-р Наташа Шекеринов зема активно учество и како предавач на офталмолошки школи и работилници за лекари на специјализација.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Наташа Шекеринов активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Универзитетската клиника за очни болести во Скопје и во областа на здравствената дејност. Врши стручна супспецијалистичка дејност, дијагностика и хируршки третман пред сè на болести на задниот сегмент на окото.

Кандидатката е дел од тимот за воведување, за првпат во државата, дијагностички и терапевски методи, како што се: оптичка кохерентна томографија на задниот сегмент на окото, оптичка кохерентна томографија со ангиографија, автофлуоресценција и во примената на интравитреалната анти ВЕГФ-терапија.

Кандидатката д-р Наташа Шекеринов е рецензент на трудови во меѓународни научни списанија.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во: Порто, Португалија, на Одделот за офталмологија во болницата Servicio de Hospital de S. Joao, кај Prof. Manuel Falcao, во Универзитетската клиника во Минхен, Германија и во 2023 година, едномесечен престој во Р Србија, во Клиничкиот центар „Звездара“.

Кандидатката покажува особена активност во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Министерството за здравство на РСМ и на Универзитетската клиника за очни болести.

Кандидантката е член на уредувачкиот одбор на меѓународно стручно списание на Здружението на офталмолозите на РС Македонија, Macedonian Journal of Ophthalmology.

Член е на Европското здружение за ретинолози, European Society of Retina Specialists и е национален претставник за Македонија во Европската асоцијација за млади офталмолози (European Society of Ophthalmology, Young Ophthalmologist) од 2013 година.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО

Кандидат: Наташа Трајко (Трпевска) Шекеринов

Институција: Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: офталмологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9.23. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,71.</p>	Да
2	<p>Научен степен - доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: медицина; поле: клиничка медицина; подрачје: офталмологија</p>	Да
3	<p>Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	Да
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>3.1.1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Anaesthesia 2. Назив на електронската база на списанија: Google Scholar, BASE, SciLit, Index Copernicus International, OpenAire, 3. Наслов на трудот: IDIOPATHIC CHOROIDAL NEOVASCULARIZATION TREATED WITH BEVACIZUMAB 4. Година на објава: 2023 <p>3.1.2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научно списание: Archives of Public Health 2. Назив на електронската база на списанија: Google Scholar, BASE, SciLit, Index Copernicus International, OpenAire, 3. Наслов на трудот: Dry Eye Disease and Risks of Urban Air Pollution – Literature Review 4. Година на објава: 2022 	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3.1.3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: Journal of Morphological Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: Google Scholar 3. Наслов на трудот: THE ROLE OF AFLIBERCEPT IN THE TREATMENT OF A PATIENT WITH POLYPOIDAL CHOROIDAL VASCULOPATHY 4. Година на објава: 2022 <p>3.1.4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: Macedonian Medical Review 2. Назив на електронската база на списанија: Index Medicus, Medline, Ebsco 3. Наслов на трудот: BILATERAL X-LINKED JUVENILE MACULAR RETINOSCHISIS - OBSERVATION AND TREATMENT 5. Година на објава: 2021 <p>3.1.5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научно списание: Sanamed 2. Електронска база на списанија: Serbian citation index, CrossRef, Index Copernicus, DOAJ, CNKI Scholar, JGate, Hinari, BASE, ICMJE, SafetyLit, Universal Impact Factor, Academic Journal Database, Ulrich's Periodicals Directory, Genamics Journal Seek database, Electronic Journals Library, Google Scholar, Global Impact Factor, Open Access Library - OALib, Polish Ministry of Science and Higher Education, Research Bib, Academia.edu, Eurasian Scientific Journal Index (ESJI), OAJI (Open Academic Journals Index), Jifactor. 3. Наслов на трудот: Ocular Aspects of Usher Syndrome 4. Година на објава: 2020 <p>3.1.6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: Macedonian Medical Review 2. Назив на електронската база на списанија: Index Medicus, Medline, Ebsco 3. Наслов на трудот: The role of morphological characteristics of subretinal hyperreflective material of the regulation of wet form of senile macular degeneration and the response to anti-VEGF treatment 4. Година на објава: 2022 	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>3.2.1</p> <p>1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Ophthalmology</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови 22: 9-Македонија, 3-Словенија, 4-Србија, 1- Бугарија, 1-Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1-Босна и Херцеговина)</p> <p>3.Наслов на трудот: Epiretinal Membrane Pathogenesis and Treatment - New Insights</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>3.2.2</p> <p>1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Ophthalmology</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови 22: 9-Македонија, 3-Словенија, 4-Србија, 1-Бугарија, 1-Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1-Босна и Херцеговина)</p> <p>3.Наслов на трудот: Примена на ретиналните структурни биомаркери во евалуација на ефектот на Афлиберцепт кај дијабетичен макуларен едем-едногодишни искуства од клиничка</p> <p>4. Година на објава: 2022</p> <p>3.2.3</p> <p>1. Назив на научното списание: Physioacta</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 25 (9 Македонија, 1 Словенија, 3 Србија, 1 Турција, 1 САД, 1 Германија, 1 Црна Гора, 3 БИХ, 1 Беларусија, 1 Албанија, 2 Романија, 1 Бугарија)</p> <p>3.Наслов на трудот: PROTON BEAM RADIOTHERAPY AS TREATMENT IN CHOROIDAL MELANOMA</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>3.2.4</p> <p>1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Ophthalmology</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови 22: 9-Македонија, 3-Словенија, 4-Србија, 1- Бугарија, 1-Израел, 1-САД, 1-Грција, 1-Хрватска, 1-Босна и Херцеговина)</p> <p>3.Наслов на трудот: РЕТИНАЛНИ АРТЕРИСКИ МАКРОАНЕВРИЗМИ – преглед на литература и приказ на случаи</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: 2023	
3.3	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира * 1. Наслов на учебник, монографија, практикум или збирка задачи: „Нарушувања на видот и можности за превенција Медицински факултет“ ISBN978-608-4840-70-1 2. Место и година на објава: Скопје, 2022	Да
4.	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 9. Странски јазик: англиски јазик 10. Назив на документот: Уверение за познавање на англиски јазик Б2 според Европска јазична рамка на Советот на Европа (CEFR) 11. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, УКИМ 12. Датум на издавање на документот: 13.10.2023 год.	Да
5.	Претходен избор во научно звање: насловен доцент Билтен бр: 1229, од 1.1.2021 г.	Да
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	Да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Наташа Трајко (Трпевска) Шекеринов

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести – Скопје

Научна област: офталмологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на настава			
	Теоретска настава – прв циклус студии (Општа медицина, Стоматологија, Медицински сестри) 2022/2023	9	0,04	0,36
2	Одржување вежби			
	Офталмологија и Клиничко испитување – прв циклус по општа медицина 2013 – 2023 г.	950	0,03	28,5
	Офталмологија -прв циклус студии за студентите по дентална медицина 2019 – 2023 г.	92	0,03	2,76
3.	Консултации со студенти			
	Консултации со студенти прв циклус студии по општа медицина и стоматологија, 11 семестри (од 2013 до 2023 год.)	11x70	0,002	1.54
4.	Ментор и едукатор на здравствена едукација			
	Едукатор на здравствена едукација (69 м. на 14 лекари на специјализација по офталмологија и лекари од други специјалности)	69 x 4 = недели x 7 часа	0,08	154,56
	Ментор на здравствена едукација на 4 лекари на специјализација (51,5 месеци)	51,5 м x 4недели x 4 часа	0,08	65,92
5.	Член на комисија за полагање колоквиум	3	0,05	0,15
6.	Подготовка на нов предмет			
	Дијагностички методи за утврдување на нарушување на видот, Институт за специјална едукација и рехабилитација при Филозофски факултет	1	1	1

7.	Настава во школи и работилници			
	Предавач во работилница (Офталмолошка школа) за специјализанти по офталмологија и млади специјалисти, за Медицинска ретина, одржана на 18 мај 2022 г. (Модул 1). „Значењето на VEGF и PIGF кај DME. Која е нашата цел?“	1	1,5	1,5
	Предавач на работилница (офталмолошка школа) за специјализанти по офталмологија и млади специјалисти, за Медицинска ретина, одржана 30 јуни 2022 г. (Модул 2)	1	1,5	1,5
	Предавач на работилница „Ретина дебата“, во организација на „Систина Офталмологија“ одржана 31 мај 2023 г., предавач на тема: „Предности и недостатоци во третманот на пациенти со влажна форма на сенилна макуларна дегенерација“	1	1,5	1,5
8.	Школи и работилници – учесник			
	Завршен курс „Основи ултразвучне дијагностике у офталмологији“, 2017	1	1	1
	5 th LOEC ARMD Course, Prague, 2014	1	1	1
	Курс „Ласери во офталмологијата“, Borovets. Oct. 2019	1	1	1
	Завршен курс „Интравитреално приложение на медикаменти“, Bulgaria, 2019	1	1	1
	6 th Balkan Ophthalmic Wet Lab Course for Vitrectomy, Sofia, June 2016	1	1	1
	3 rd. Balkan Ophthalmic Wet Lab Course for Phaco Glaucoma, Sofia, June 2013	1	1	1
	Завршен курс: The Use of Optical coherence tomography in Clinical Neuro-Ophthalmology, November 2016, Ско	1	1	1
	3 rd. LHON CEE Expert Forum, Successes and challenges in the diagnosis and treatment of LHON and other mitochondrial optic neuropathies, November 2018, Prague	1	1	1
	Специјалистички курс со меѓународно учество „Vidni zivac kod glaucoma“. Dec. 2011	1	1	1
	Varilux presentation and training program on progressive lens refraction by Essilor Training Team, Скопје, 2010	1	1	1
	Vitreoretinal Surgery Workshop with Presentations Eye Hospital Pashev, 2014	1	1	1
	Vitreoretinal course, Vit-Ret Wet Lab & Skills, Barcelona, 2022	1	1	1
	Training Eyesi Surgical simulator, Bulgaria, 2021.	1	1	1

9.	Научно-популарна книга			
	Коавтор на научно-популарна книга – Eulea збирка случаи од македонска клиничка пракса, објавена во 2022 г.	1	4	4
	Коавтор на збирка случаи – Компендиум прикази на случаи од пациенти со глауком поставени на терапија со Цитиколин	1	4	4
	Автор на научно-популарна книга „Прирачник за нега на стари лица и лица со попреченост“, објавена од Црвен крст на РСМ во 2021 год. (ISBN 978-608-4611-10-3)	1	4	4
Вкупно:		284,29		

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. активно-сти	Поени од формулар	Вкупно
1.	Учесник во национален научен проект			
	Проект на Министерство за здравство – Континуирана медицинска едукација	1	3	3
	Проект на Медицински факултет (Причини за слабовидност и слепило кај деца и адолесценти, застапеност, можност за превенција и рехабилитација) – Катедрата за офталмологија	1	3	3
	Проект на Министерство за здравство за Covid-19: Covid 19 Response training, HOPE	1	3	3
	Проект на Црвен крст на РСМ „Помош и нега во домот“ – проект за помош и нега на стари лица и лица со попреченост	1	3	3
2.	Позитивно рецензирана книга – монографија			
	Автор на монографија „Нарушувања на видот и можности за превенција“ Медицински факултет – Скопје, 2022 г. ISBN -13 978-608-4840-70-1	8	0,8*8	6,4
3.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди			
	The Role of Aflibercept in the Treatment of a patient with Polypoidal Choroidal Vasculopathy – Case report	1		

	Trpevska Shekerinov, N. , Nivichka Kjaeva, J., Pandilov, S., Gjoshevska Dashtevska, E., Petrushevska, A., JMS 2022; 5 (2):68-75 UDC:617.723		0,6*5	3,0
	DRY EYE DISEASE AND RISKS OF URBAN AIR POLLUTION – Literature Review, Trpevska Shekerinov, N. , Petrushevska, A., Gjoshevska Dashtevska, E., Shekerinov, T., Kjaeva Nivichka, J., Arch Pub Health Vol 14 No2 2022	1	0,6*5	3,0
	COVID-19 and Ophtalmic Manifestations: Review of the literature Gjoshevska Dashtevska, E., Trpevska Shekerinov, N. , Ivanova, M., Arch Pub Health 2020; 12 (3)	1	0,8*5	4,0
	Окуларни манифестации кај Голденхар синдром – Приказ на случај. Велковска, Б., Трпевска Шекеринов, Н. , Ѓошевска Даштевска, Е., Иванова, М. Арх.Ј. Здравје: 2020; 12(2):64-70	1	0,6*5	3,0
	Role of immunomodulatory and biological therapy in the treatment of patinets with Bechcet uveitis-cases from clinical practice Trpevska Shekerinov, N. , Cheleva Markovska, V., Pandilov, S., Guchev, F. Journal of Morphological science JMS Vol. 6 (2) 2023 / In progress	1	0,6 *5	3,0
	Ocular Aspects of Usher Syndrome, Shekerinov Trpevska Natasha , Gjoshevska Dashtevska Emilija, Ivanova Maja. Sanamed, 2020; 15(1): 51–54 ISSN-1452-662X DOI: 10.24125/Sanamed. v15i1.400.	1	0,8*5	4,0
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор			
	РЕТИНАЛНИ АРТЕРИСКИ МАКРОАНЕВРИЗМИ-преглед на литература и приказ на случаи . Трпевска Шекеринов, Н. , Пандилов, С., Димитрова, Г., Трпеска Бошкоска, А., Петрушевска А, Нивичка Каева Ј, МЈО Vol. 10 (1) 2023	1	0,6*5	3,0
	Melanoma malignum choroideae – Ѓошевска Даштевска, Е., Петрушевска, А., Трпевска Шекеринов, Н. Medicus 2023. Vol 28 (2): 277-285	1	0,8*5	4,0
	Примена на ретиналните структурни биомаркери во евалуација на ефектот на Афлиберцепт кај дијабетичен макуларен едем – едногодишни искуства од клиничка пракса. Трпевска Шекеринов, Н. , Димовска Јорданова, В., Петрушевска, А. МЈО Vol 9 (2) 2022	1	0,8*5	4,0
	Улогата на морфолошките карактеристики на субретиналниот хиперрефлектирачки материјал врз регулација на активноста на влажната сенилна макуларна дегенерација и одговорот на анти ВЕГФ третманот. Nivichka Kjaeva, J., Golubovikj, M., Dimovska Jordanova, V., Cheleva, V., Trpevska Shekerinov, N. , Petrushevska, A. МЈО Vol 9 (2) 2022	1	0,6*5	3,0

	IDIOPATHIC CHOROIDAL NEOVASCULARIZATION TREATED WITH BEVACIZUMAB – Trpevska Shekerinov, N. , Petrushevska, A., Nivichka Kjaeva, J. MJO Vol27 No1 2023	1	0,8*5	4,0
	Функционална амблиопија и Цитиколин Гошевска Даштевска, Е., Петрушевска, А., Трпевска Шекеринов, Н. , Medicus Vol 27 (3) 2022	1	0,8*5	4,0
	THE EFFECT OF ANTIANGIOGENIC TREATMENT DUE TO MACULAR EDEMA FROM BRANCH RETINAL VEIN OCCLUSION Shekerinov, D., Dimovska Jordanova, V., Trpevska Shekerinov, N. MJO Vol 10 (1) 2023	1	0,8*5	4,0
	MANAGEMENT OF DELIVERY IN PATIENTS WITH OPHTHALMIC DISEASES Gjoshevska Dashtevska, E., Pandilov, S., Trpevska Shekerinov, N. MJA Vol27 No12023	1	0,8*5	4,0
	The Role of Optical Coherent Tomography in diagnosis and evaluation of eye diseases in pediatric population Petrushevska, A., Trpevska Shekerinov, N. , Gjoshevska Dashtevska, E. MJA Vol 6 No2, 2022	1	0,8*5	4,0
	EVALUATION OF THE EFFECTS OF ANTI-VEGF TREATMENT ON SUBRETINAL FLUID IN THE WET FORM OF MACULAR DEGENERATION Nivichka Kjaeva, J., Trpevska Shekerinov, N. , Pandilov, S., Velkovska, B., Kjaev, I., Golubovic, M., Dokic, D., Mac. Med. Preview Vol. 76(1) 2022	1	0,6*5	3,0
	NON-INFECTIOUS ANTERIOR UVEITIS IN CHILDREN - A REVIEW OF THE LITERATURE Velkovska, B., Trpevska Shekerinov, N. , Kjaeva Nivichka, J., Ivanova Cekov, M., Petrushevska, A. MJA Vol 6 N1 2022,	1	0,6*5	3,0
	Можни компликации од факоемулзификациона хирургија на катаракта, Велковска, Б., Трпевска Шекеринов, Н. , Петрушевска, А., Нивичка Каева, Ј., Шекеринов, Д. MJA ISSN 1409-6366 Vol 27 (1) 2022	1	0,6*5	3,0
	Complications of strabismus surgery Gjoshevska Dashtevska, E., Ivanova Cekov, M., Trpevska Shekerinov, N. , MJA. Vol 6 No2, 2022	1	0,8*5	4,0
	Значењето на оптичката кохерентна томографија за „follow up“ на оптичка невропатија кај мултипла склероза – приказ на случај. Петрушевска, А., Трпевска Шекеринов, Н. , Гошевска Даштевска, Medicus ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol.27 (2) 2022	1	0,8*5	4,0
	НЕАРТЕРИТИЧНА ПРЕДНА ИСХЕМИЧНА ОПТИЧКА НЕВРОПАТИЈА како можна невроофталмолошка компликација на Covid-19, Нивичка Каева, Ј., Пандилов, С., Велковска, Б., Трпевска Шекеринов, Н. , Иванова Цеков, М., Голубовиќ, М., MJO Vol 9 (1) 2022	1	0,6*5	3,0

	Odontogenic orbital cellulitis – etiology, diagnosis, treatment and complications Gjoshevska Dashtevska, E., Bjaraktarova Mishevskа, С., Ivanova Cekov, M., Trpevska Shekerinov, N. , Shekerinov, D. ISSN 1409-9837 Acta Morphologica Vol. 18 (1) 2021	1	0,6*5	3,0
	Епиретинална мембрана – патогенеза и третман, понови ставови. Трпевска Шекеринов, Н. , Иванова Цеков, М., Шекеринов, Д., Каева Нивичка, Ј., Велковска, Б., МЈО Vol 8 (2) 2021	1	0,6*5	3,0
	Bilateral X linked juvenile macular retinoschisis - Observation and treatment, Trpevska Shekerinov. N. , Golubovic, M., Gjoshevska Dashtevska, E. Mac Med Preview 75 (1) 2021	1	0,8*5	4,0
	Превенција на визуелни попречености и слепило кај деца. Гошевска Даштевска, Е., Голубовиќ, М., Трпевска Шекеринов, Н. Medicus 61 Vol. 26 (2), 2021	1	0,8 * 5	4,0
	Примена на антагонистите на васкулар ендотелијален фактор на раст кај патолошки состојби на задниот сегмент на окото. Петрушевска, А., Трпевска Шекеринов, Н. , Голубовиќ, М., Гошевска Даштевска, Е., Сотировски, Б., Medicus Vol. 26 (3) 2021	1	0,6 *5	3,0
	Визуелни нарушувања и слепило кај деца и адолесценти. Голубовиќ, М., Гошевска Даштевска, Е., Трпевска Шекеринов, Н. , ISSN 1857-9523 UDK 617.7 МЈО Vol 8 (2) 2021	1	0,8*5	4,0
	Promising treatment for blindness - bionic devices. Gjoshevska Dashtevska, E., Ivanova Cekov, M., Trpevska Shekerinov, N. , Acta Morphologica Vol. 18 (1) 2021	1	0,8*5	4,0
	Значењето на визуелниот скрининг кај деца на предучилишна возраст. Петрушевска, А., Гошевска Даштевска, Е., Трпевска Шекеринов, Н. МЈО Vol.8(2) 2021	1	0,8 *5	4,0
	Минералокортикоидни инхибитори во третман на рецидивантна централна серозна хориоретинопатија. Петрушевска, А., Трпевска Шекеринов, Н. , Голубовиќ, М., Гошевска Даштевска, Е., Medicus Vol. 25	1	0,6*5	3,0
	SYMPATHETIC OPHTHALMIA AS A RESULT OF PENETRATIVE EYE INJURY. Кјаева Нивичка, Ј., Golubovic, M., Trpevska Shekerinov, N. , Acta Morphologica, Vol 17 (2) 2020	1	0,8 *5	4,0
	Лебер конгенитална оптичка невропатија. Трпевска Шекеринов, Н. , Иванова, М., Голубовиќ, М. Medicus 2020, Vol. 25(2): 289-294	1	0,8*5	4,0
	Proton Beam Radiotherapy as Treatment in Choroidal Melanoma. Trpevska Shekerinov, N. , Ivanova, M., Golubovic, Physioacta 2020 Vol.14- No 1	1	0,8*5	4,0
	Улогата на оптичката кохерентна томографија во дијагностицирање на херидитарната макуларна дистрофија. Наташа Шекеринов, Милена Голубовиќ, Емилија Гошевска Даштевска. Medicus 2019, Vol. 24 (3): 319-324.	1	0,8*5	4,0

	Peripheral Exudative Hemorrhagic chorioretinopathy - PEHCR. Golubovic Arsovska, M., Трпевска Шекеринов, Н. , Nivichka Kjaeva, J. Македонски медицински преглед, 2019; 73(1): 47-51	1	0,8*5	4,0
	Окуларни манифестации кај пациентка со ревматоиден артритис. Велковска, Б., Трпевска Шекеринов, Н. Иванова, М. Medicus 2019, Vol. 24 (3): 398-401.	1	0,8*5	4,0
	Слаб вид и слепило кај деца и адолесценти според ICD-10 на Клиниката за очни болести за 3 години. Милена Голубовиќ, Емилија Ѓошевска Даштевска, Наташа Трпевска Шекеринов, Medicus 2019. Vol. 24 (1): 36-41.	1	0,8*5	4,0
	Окултна макуларна дистрофија. Голубовиќ, М., Трпевска Шекеринов, Н. Medicus 2019, Vol. 24 (3): 370-374.	1	0,9*5	4,5
	Groenblad-Strandberg Syndrome, Трпевска Шекеринов, Н. , Ѓошевска Даштевска, Е., Голубовиќ, М., Medicus 2019, Vol. 24 (2): 212-216.	1	0,8*5	4,0
	Радијациона ретинопатија резултат на протонска радиотерапија кај малиген меланом на хороида. Milena Golubovic and Natasha Shekerinov, Medicus Vol. 23 (2) 2018.	1	0,9*5	4,5
	The role of Vitrectomy in the treatment of proliferative diabetic retinopathy. Golubovic, M. and Shekerinov, N. Македонски медицински преглед, 2018; 72(2)49-52.	1	0,9*5	4,5
	Механички повреди на очниот булбус. Голубовиќ, М., Трпевска Шекеринов, Н. , Нивичка, Ј., Medicus Vol 23(1)2018; 37-43.	1	0,8*5	4,0
	Дијабетичен макуларен едем: компаративен приказ на различни тераписки пристапи. Наташа Шекеринов, Весна Димовска Јорданова: МЈО, 2018; Vol. 5	1	0,9*5	4,5
	Причини за визуелни пореметувања кај деца и млади. Голубовиќ, М., Ѓошевска Даштевска, Е., Трпевска Шекеринов, Н. , Бисера Велковска, Елизабета Ѓорѓеска, Medicus 2018. Vol. 23 (3): 219-225.	1	0,6*5	3,0
	Актуелен поглед во патогенезата на дијабетичната ретинопатија и нејзината прогресија. Голубовиќ, М., Шекеринов, Н. , Medicus ISSN1409-6366 UDC 61 Vol22. (2).2017.	1	0,9*5	4,5
	Интравитреалната терапија кај дијабетичен макуларен едем: Актуелен третман. Шекеринов, Н. , Димовска Јорданова, В. Medicus ISSN1409=6366 UDC 61 Vol 22. (1).2017.	1	0,9*5	4,5
	Anti VEGF in management of macular edema in retinal disease Natasha Shekerinov, Vesna Dimovska Jordanova, Milco Bogoev.	1	0,8*5	4,0

	Македонски медицински преглед, 2017:71(1): 15-19.			
	Ophthalmological manifestations in Alagille Syndrome. Gjosevska Dashtevska, E., Trpevska Shekerinov, N. Physioacta Vol.11-No.2, 2017.	1	0,9*5	4,5
	Management of traumatic macular hole in pediatric cases. Trpevska Shekerinov, N. , Gjosevska Dashtevska, E., Shekerinov, D., Golubovic, M. Physioacta Vol.10-No.3, 2016.	1	0,6*5	3,0
	Evaluations of corneal changes in chemical burns with anterior segment optical coherence tomography. Magdalena Antova Velevska, Hristijan Duma, Natasha Trpevska ; South East European Journal of Ophthalmology 2015; 1(1) 1-3	1	0,8*5	4,0
	Проценка на влијанието на ЈАГ капсулотомијата врз интраокуларниот притисок. Наташа Трпевска , Весна Димовска Јорданова; МЈО, 2014; VOL.1 ISSN1857-9523.	1	0,9*5	4,5
	Евалуација на идиопатска централна серозна хориоретинопатија со оптичка кохерентна томографија. Наташа Трпевска , Весна Димовска Јорданова; Македонски медицински преглед, 2013; 67(2):118-122.	1	0,9*5	4,5
	Преден увеитис придружен со ирис пигмент епителитис. Милена Голубовиќ и Наташа Трпевска ; Македонски медицински преглед, 2013; 67(2): 111-114.	1	0,9*5	4,5
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно популарно списание			
	Значењето на оптичката кохерентна томографија во евалуација на идиопатска макуларна дупка; Наташа Трпевска ; VOX Medici, јуни 2014	1	2	2
6.	Рецензија на научен/стручен труд	10	0,2	2
7.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (4)			
	Стручен состанок со меѓународно учество, април 2021 год. Тема: „Алгоритми за ДМЕ – Како да се постигне подобра видна острина и да се одржи подобар вид кај ДМЕ?“	1	2	2
	Сателитски симпозиум со меѓународно учество, 6- Дијабетолошки денови, ноември 2021 год. <i>Дијабетес и око, визија за подобар вид</i> , тема: „Што сè треба да знаеме и кои фактори треба да ги имаме предвид за проценка за ризикот од губиток на видот кај ДМЕ?“	1	2	2
	Симпозиум на офталмолози на Македонија со меѓународно учество, декември 2021 год, тема: „Одржливост која трае – проактивен третман со подолги интервали на дозирање на aflibercept кај ДМЕ“.	1	2	2

	Сателитски симпозиум – 5. Конгрес на офталмолози на Македонија со меѓународно учество во Скопје, 2022 год. на тема: „Придобивки само во видот или многу повеќе?“	1	2	2
8.	Учество на научен стручен собир со меѓународно учество – усна презентација (6)			
	Примена на ретинални структурни биомаркери за евалуација на ефектот на Афлиберцепт кај дијабетичен макуларен едем. Трпевска Шекеринов, Н. , Димовска Јорданова, В., Петрушевска, А. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, 2022 г.	1	1	1
	Епиретинална мембрана – ОКТ дијагностика и класификација. Наташа Трпевска Шекеринов , Милена Голубовиќ, Олга Пецакова, Дејан Шекеринов IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2017.	1	1	1
	Spontaneous closure of traumatic macular hole Трпевска, N. , Angelovska, A., Shekerinov, D., Golubovic, M., Dimovska Jordanova, V. 1st Congress of Montenegrin ophthalmologists with international participation and 12 Congress of SEEOS, Budva, 2015.	1	1	1
	Assessment of the characteristics of central serous chorioretinopathy though optical coherence tomography Трпевска, N. , Shekerinov, D., Antova, M., Dimovska Jordanova, V., 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists with international participation, June 2013.	1	1	1
	Bilateral anterior uveitis following Zoledronic acid therapy in prostatic cancer. Трпевска, N. , Shekerinov, D., Buzarovska Blazevska, K., Golubovic, M: 9 th Slovenian Congress of Ophthalmology with international participation, 9th Congress of SEEOS, 2012 Portoroz.	1	1	1
	The effects of UV rays on the eyes N. Трпевска , S. Janeva Celakoska, B. Tateshi 8th Congress of SEEOS, Bsos, Istanbul, June 2011, Turkey	1	1	1
9.	Учество на научен/стручен собир со реферат – постер (8)			
	Улогата на Aflibercept при третман на пациент со полипоидна хороидална васкулопатија, Трпевска Шекеринов, Н. , Пандилов, С., Каева Нивичка, Ј., Шекеринов, Д. V конгрес на офталмолозите на Македонија, 2022 г.	1	0,5	0,5
	Surgical treatment for bilateral juvenile macular retinoschisis. Трпевска Шекеринов, N. , Petrushevска, A., Nivichka Kjaeva, J., Shekerinov, D., Velkovска B Hamburg, 22 nd Euretina 2022,	1	0,5	0,5

	A case report of peripheral exudative hemorrhagic chorioretinopathy treated with Bevacizumab, Trpevska Shekerinov, N. , Golubovic, M., Ivanova Cekov, M., 20 th Virtual Euretina 2020	1	0,5	0,5
	Intravitreal Bevacizumab treatment: Different therapeutic approaches for diabetic macular edema, Euretina Congress, Viena 2018, N. Shekerinov, J. Nivichka Kjaeva, M. Golubovic, V. Dimovska Jordanova	1	0,5	0,5
	Radiation retinopathy as complication in treatment of proton beam radiotherapy in uveal melanoma – case r. Shekerinov, N. , Golubovic, M., Shekerinov, D. 19 Kongres oftalmologa Srbije, Kopaonik, 2018	1	0,5	0,5
	Меланом на хороида, третман со протонска радиотерапија. Наташа Шекеринов , Милена Голубовиќ, Весна Димовска Јорданова, Ирина Богданова IV конгрес на офталмолозите на Македонија, Охрид, 2017	1	0,5	0,5
	Evaluation of macular hole with optical coherence tomography Trpevska, N. , Angelovska, A., Spasov, V., Golubovic, M., Jordanova Dimovska, V. 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists with international participation Ohrid,	1	0.5	0.5
	Optichka koherentna tomografija prednjeg segmenta kod pacienta sa traumom ova (haematocornea): N. Trpevska , A. Angelovska, I. Sazdovski, V. Dimovska, M. Antova Velevska. 13 Kongres oftalmologa Srbije, 2012	1	0.5	0.5
11.	Апстракт објавен во зборник од конференции – меѓународни (50)			
	Примената на ретиналните структурни биомаркери за авалуација на ефектот на Афлиберцепт кај дијабетичен макуларен едем. Трпевска Шекеринов, Н. , Димовска Јорданова, В., Петрушевска, А. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, 2022	1	1	1
	The Effect of Antiangiogenic Treatment due to macular edema from Branch retinal vein occlusion. Shekerinov, D., Dimovska Jordanova, V., Trpevska Shekerinov, N. , Petrushevskа, A., Golubovic, M. 22 Congress of Ophthalmologists of Serbia	1	1	1
	Goldenhar Syndrome - case report Petrushevskа, A., Trpevska Shekerinov, N. , Gjoshevskа Dashtevskа, E., Nivichka Kjaeva, J., Shekerinov, D. 22 Congress of Ophthalmologists of Serbia	1	1	1
	The role of morphological characteristics of subretinal hyperreflective material on the regulation of wet form of se4nile macular degeneration and response to anti VEGF treatment. Kjaeva NJ, Golubovic, M., Dimovska Jordanova, V., Cheleva, V., Trpevska Shekerinov, N. , Petrushevskа, A.	1	1	1

	The 14 th Annual Congress on Controversies in Ophthalmology March 2023, Lisbon Portugal			
	One – year outcomes of Aflibercept Treatment in patient with Polypoidal Choroidal Vasculopathy. Trpevska Shekerinov, N. , Nivichka Kjaeva, J., Shekerinov, D., Pandilov, S., Dimovska, J. 23 Euretina Congress Amsterdam 2023	1	1	1
	Улогата на Aflibercept при третман на пациент со полипоидална хороидална васкулопатија. Трпевска Шекеринов, Н. , Пандилов, С., Каева Нивичка, Ј., Шекеринов, Д. V Конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, 2022	1	1	1
	Comparison of the effects of different multi-focal lenses of visual acuity and patient satisfaction after cataract surgery. Osmani, I., Dimovska Jordanova, V., Trpevska Shekerinov, N. Kongresi 8 te Kombetar I Shoqates Oftalmologjike Shqiptare Maj 2023 Tirana	1	1	1
	Евалуација на ефектите на анти ВЕГФ-третманот врз субретиналната течност кај влажната форма на макуларна дегенерација. Нивичка Каева, Ј., Трпевска Шекеринов, Н. , Пандилов, С., Велковска, Б., Челева Марковска, В., Голубовиќ, М. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, 2022	1	1	1
	Оптичка кохерентна томографија со ангиографија за евалуација на хороидална неоваскуларизација третирана со Bevacizumab. Петрушевска, А., Трпевска Шекеринов, Н. , Голубовиќ, М., Каева Нивичка, Ј., Велковска, Б. V конгрес на офталмолозите на Македонија, 2022	1	1	1
	Corneal endothelial cell loss associated to phacoemulsification. Velkovska, B., Ivanova Cekov, M., Trpevska Shekerinov, N. , Petrushevska, A., Nivichka Kjaeva, J., Golubovic, M. XXI Congress of ophthalmologists of Serbia with international participation, Vrdnik, 2022	1	1	1
	The Effectiveness of Eplerenone in the treatment of Recurrent Central Serous Chorioretinopathy. Petrushevska, A., Trpevska Shekerinov, N. , Gjoshevska Dashtevska, E., Shekerinov, D., Velkovska, E., Sotirovski, B. XXI Congress of ophthalmologists of Serbia with international participation, Vrdnik, 2022	1	1	1
	Surgical treatment for bilateral juvenile macular retinoschisis, Trpevska Shekerinov, N. , Petrushevska, A., Nivichka Kjaeva, J., Shekerinov, D., Velkovska, B., Euretina 2022	1	1	1
	Слаб вид и слепило – причини и превенција, Ѓошевска Даштевска, Е., Голубовиќ, М., Трпевска Шекеринов, Н. 20. Конгрес на МЛД, ноември 2020 г.	1	1	1
	Примена на антагонисти на неоангиогенеза кај патолошки состојби на задниот сегмент на окото,	1	1	1

	Голубовиќ, М., Ѓошевска Даштевска, Е., Трпевска Шекеринов, Н. , 20. Конгрес на МЛД, ноември 2020 г.			
	Causes of low vision and blindness in children and adolescents in our series, Emilija Gjoshevska Dashtevska, Milena Golubovic, Natasha Trpevska Shekerinov SEEOS and Kosovo Association of ophthalmologist 31 May-02 June 2019, Pristine, Kosovo	1	1	1
	Retinal changes as a result of irradiation therapy Milena Golubovic, Natasha Trpevska Shekerinov , Jana Nivichka Кјаева, Gazmend Mehmeti, SEEOS and Kosovo Association of ophthalmologist 31 May-02 June 2019, Pristine, Kosovo	1	1	1
	Пенетрантни и перфоративни повреди на очниот булбус. Голубовиќ, М., Шекеринов, Н. , Нивичка Ј.ИV конгрес на офталмолозите на Македонија, Охрид, 2017	1	1	1
	Епиретинална мембрана – ОКТ-дијагностика и класификација. Н. Шекеринов , Милена Голубовиќ, Олга Пецакова, Дејан Шекеринов. IV конгрес на офталмолозите на Македонија, Охрид, 2017	1	1	1
	Миопија и глауком – проценка на ризик И. Богданова, Х. Дума, И. Исмаили, Е. Ѓошевска Даштевска, Н. Трпевска Шекеринов . Конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, септември 2017	1	1	1
	Приказ на хередитарна окултна макуларна дистрофија. Голубовиќ, М., Трпевска Шекеринов, Н. Конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, септември 2017	1	1	1
	ICE PASC тест кај окуларна мијастенија гравис. Дејан Шекеринов, Наташа Т. Шекеринов , Милена Голубовиќ, Емилија Ѓ. Даштевска, Х. Дума. Конгрес на офталмолозите на Македонија, Охрид, 2017	1	1	1
	Меланом на хороида, третман со протонска радиотерапија. Наташа Шекеринов , Милена Голубовиќ, Весна Димовска Јорданова, Ирина Богданова. Конгрес на офталмолозите на Македонија, Охрид, 2017	1	1	1
	Рецидивирачка централна серозна хориоретинопатија. Ј. Нивичка Каева, Н. Трпевска Шекеринов, М. Голубовиќ, В. Димовска Јорданова, В. Челева Конгрес на офталмолозите на Македонија, Охрид, 2017	1	1	1
	Eye problems in children with Downs Syndrome. Е. Gjosevska Dashtevska, N. Trpevska Shekerinov . University Eye Clinic Skopje, Macedonia; Прв меѓународен конгрес на лицата со	1	1	1

	посебни потреби „А, зошто да не сме различни!“, Скопје, 2017.			
	Третман на алергиски конјуктивитиси кај деца. Илјаз Исмаили, Емилија Ѓошевска Даштевска, Газменд Мехмети, Наташа Трпевска Шекеринов , Ивана Петковска. Congress of Association of Albanian Medical doctors in Macedonia, 27 – 29 септември, 2017, Струга.	1	1	1
	The advantage of fixed combinations in patients with glaucoma. Bogdanova, I., Dimovska Jordanova, V., Buzarovska Blazevska, K., Ismaili, I., Duma, H., Trpevska Shekerinov, N. XVII Congress ophthalmologists of Serbia, June 2016.	1	1	1
	Traumatska enukleacija ocne jabucice I. Petkovska, V. Dimovska Jordanova, H. Duma, G. Mehmeti, M. Dimitrova, O. Pecakova, N. Trpevska. XVII Congress ophthalmologists of Serbia, June 2016.	1	1	1
	Blepharoplasty: benefits, complications and solutions Spasov V, Mishev A, Shekerinov D, Trpevska N , Stavric D. 1stCongress of Montenegrin ophthalmologists with international participation and 12 Congress of SEEOS, Budva, 2015.	1	1	1
	Spontaneous closure of traumatic macular hole Trpevska, N. , Angelovska, A., Shekerinov, D., Golubovic, M., Dimovska Jordanova, V. 1 st Congress of Montenegrin ophthalmologists with international participation and 12 Congress of SEEOS, Budva, 2015.	1	1	1
	Значењето на оптичката кохерентна томографија во дијагностиката на задниот сегмент на окото. Н. Трпевска , Д. Шекеринов, Б. Велковска, М. Голубовиќ, В. Димовска Јорданова. XIX Congress of doctors of Republic of Macedonia with international participation Skopje, 2015.	1	1	1
	The importance of Optical coherence tomography in tretament of early glaucoma. Blazevska Buzarovska, K., Dimovska Jordanova, V., Bogdanova, I., Trpevska, N. 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists, Ohrid, June 2013.	1	1	1
	Corneal optico – coherence tomography - Experiences and applications. Antova, M., Duma, H., Ismaili, I., Sazdovski, I., Trpevska, N. 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists Ohrid, June 2013.	1	1	1
	Evaluation of macular hole with optical coherence tomography. Trpevska, N. , Angelovska, A., Spasov, V., Golubovic, M., Jordanova Dimovska, V. 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists Ohrid, 2013	1	1	1
	Diabetic macular oedema: optical coherence tomography findings and effects of treatment of intravitreous application of Avastin. Golubovic, M., Trpevska Shekerinov, N.	1	1	1

	10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists with international participation, Ohrid, 2013			
	Assessment of the characteristics of central serous chorioretinopathy though optical coherence tomography Trpevska N , Shekerinov D, Antova M, Dimovska Jordanova V, 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists, Ohrid, 2013.	1	1	1
	Correlation between changes of parapapillary nerve fiber layer and the central corneal thickness at primary glaucoma evaluated with optical coherence tomography. Dimovska Jordanova, V., Blazevska Buzarovska, K., Bogdanova, I. Trpevska, N. ; 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists, Ohrid, 2013.	1	1	1
	Assessment of the thickness of the cornea during early postoperative period of senile cataract phacoemulsification. I. Sazdovski, A. Angelovska, N. Trpevska , D. Stavric, V. Dimovska Jordanova, 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists, Ohrid, 2013.	1	1	1
	Relapsing hyphema. Angelovska, A., Fileva, V., Trpevska, N. , Sazdovski, I., Duma, H., Antova Velevska, M. 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists with international participation, 2013.	1	1	1
	Bilateral anterior uveitis following Zoledronic acid therapy in prostatic cancer. Trpevska, N. , Shekerinov, D., Buzarovska Blazevska, K., Golubovic, M.: 9 th Slovenian Congress of Ophthalmology with international participation, 9th Congress of SEEOS, 2012 Portoroz.	1	1	1
	RNFL thickness evaluated by OCT in patients with POAG Vesna Dimovska, Natasha Trpevska . 9 th Congress of SEEOS and 9 th Slovenian congress of Ophthalmologists with international participation, Portoroz, June 2012.	1	1	1
	Cogan Reese Syndrome – a case report. Osmani, I., Dimovska Jordanova, V., Trpevska Shekerinov, N. , Gjorgjoski, S. 9 th Congress of SEEOS and 9 th Slovenian congress of Ophthalmologists with international participation, 2012.	1	1	1
	Aggressive posterior retinopathy of prematurity. Bekim Tateshi, Vesna Dimovska Jordanova, Magdalena Antova Velevska, Natasha Trpevska , Bisera Velkovska, Ana Oros, 9 th Congress of SEEOS, Portoroz June, 2012.	1	1	1
	Specific Clinical Entity of Anterior Uveitis-Iris Pigment Epithelitis. Milena Golubovic Arsovska, Hristijan Duma, Natasha Trpevska , 9 th Congress of SEEOS, Portoroz, 2012.	1	1	1
	OCT of the anterior segment – patient with opaque cornea after trauma, N. Trpevska , M. Antova, V. Jordanova, H. Duma, Tateshi 9th Slovenian Congress of	1	1	1

	Ophthalmology with international participation, 9th Congress of SEEOS, 2012			
	Periferen ulcerativen keratitis asociран sa reumatoidnim artritism. I. Sazdovski, A. Angelovska, N. Trpevska , V. Dimovska Jordanova, M. Antova Velevska 13 Kongres oftalmologa Srbije, Beograd, 2012.	1	1	1
	Aesthetic blepharoplasty-complications and their management. V. Spasov, D. Shekerinov, N. Trpevska , B. Nikolovska, I. Ismaili, D. Stavric, 9 th Congress of SEEOS, Portoroz, June, 2012.	1	1	1
	Opticka koherentna tomografija prednjeg segmenta kod pacienta sa traumom ova (haematocornea): N. Trpevska , A. Angelovska, I. Sazdovski, V. Dimovska, M. Antova Velevska. 13 Kongres oftalmologa Srbije, 2012	1	1	1
	Modern society problem - Computer vision syndrome. Shekerinov, D., Trpevska, N. , Duma, H., Spasov, V., Tateshi, B. 2 nd BSOS and 8 th SEEOS 2011, Turkey.	1	1	1
	Good protection for good vision, the effects of UV rays on the eyes. N. Trpevska , S. Janeva Celakoska, B. Tateshi 8 th Congress of SEEOS, Istanbul, June 2011, Turkey.	1	1	1
	Ocular myosis. Hristijan Duma, Shekerinov Dejan, Natasha Trpevska , Bekim Tateshi, Bisera Velkovska, 2 nd BSOS and 8 th SEEOS Istanbul, June 2011, Turkey.	1	1	1
Вкупно:		291,4		

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. активнос ти	Поени од формулар	Вкупно
1.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството – офталмологија	1	2	2
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, вешт наод			
	Комисија за конзилијарно мислење со наод за остварување на правото на додаток за слепило согласно со Министерство за здравство, Решение бр. 09-11697 од 2014 год.	1	1	1
	Изготвување на стручно мислење за лек за потребите на УКОБ за ФЗО РСМ	2	1	2
	Комисија за издавање на конзилијарно мислење со наод за проценка на вид (за ИПК) Решение бр. 02-758/1 2017 год. Решение бр. 02-1122/1 од 2022 год. Решение бр. /1 од 2023 год.	3	1	3

Член на Второстепена комисија за издавање на конзилијарно мислење со наод за остварување на право на паричен надоместок за потполно слепо лице со попреченост, Решение бр.04-389/1 17-5052 од 31.5.2023	1	1	1
Член на тим за самооценување во процесот на акредитација на ЈЗУ Клиника за очни болести, Решение бр. 04-720/7 од 2015 год.	1	1	1
Член на проектен тим на УКОБ за воведување на систем на менаџмент за квалитет QMS	1	1	1
Член на комисија, работна група за самооценување во процесот на акредитација на ЈЗУ УКОБ, за самопроценување на стандардот, управување со ризик и безбедност на пациенти Решение 02-257/10 од 2019 год.	1	1	1
Член на Комисија на Министерство за здравство на Р Македонија за утврдување на услови за работа на специјална болница („Корнеа Медика“ – 2014 год.)	1	1	1
Конзилиум од специјалисти за преглед, проценка и стручно мислење за лекување на пациент, Решение 02-670/7 од 2019 год.; Решение од 2021 год.	1	1	1
Член на Комисија за вешт наод и мислење (супервештачење) за предмет од Основен суд Скопје; Решение 02-417/1 од 2022 год.	1	1	1
Член на Комисија за стручно мислење за проценка на потребата од препарати во постапка на јавна набавка на биолошки лек, Решение 05-490/1-2022	1	1	1
Член на работна група за изготвување на измена на статутот на ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести – Скопје, Решение бр. 02-835/6 од 20.12.2019 год.	1	1	1
Воведување првпат во државата нова дијагностичка процедура, -Оптичка кохерентна томографија на заден сегмент, -ОСТ-ангиографија; (ОСТА) - Автофлуоресценција (AF)	3	2	6
Првпат воведена терапевска процедура -примена на интарвitreална anti VEGF-терапија	1	2	2
Член на Работна група за Covid-19, Министерство за здравство	1	1	1
Изготвување на Протокол за работа во услови на Covid-19 на Клиниката за очни болести, согласно со насоките од Министерството за здравство, учесник	1	2	2
Рецензент во научно-стручно списание Open Access Macedonian Journal Medial Sciences (OAMJMS); Journal of Morphological Sciences (JMS);	2	1	2
Изготвување и пријавување на научен национален проект, соработник	1	0,5	0,5
Вкупно:		30,5	

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. активности	Поени од формулар	Вкупно
	Член на Работна група за дијагнози по МКБ шифра од област офталмологија кои спаѓаат во хронични болести или состојби со висок ризик Решение бр. 02-626/2 од 15.12.2020 год.	1	1	1
	Национален претставник за Македонија во Европската асоцијација за млади офталмолози, SOE YO, од 2013 – 2023р	2	1	2
	Претседател на Комисија за избор на организациски директор на УКОБ од Министерство за здравство	1	1	1
	Претседател на Централна комисија за попис на ЈЗУУ Клиника за очни болести – Скопје, Решение 02-594/9 од 2021 год.	1	1	1
	Член на Пописна комисија за попис на ЈЗУУ Клиника за очни болести – Скопје Решенија од 2011 – 2022	9	1	9
	Член на Уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание Macedonian Journal of ophthalmology	2	1	2
	Член на организациски, научен одбор за организирање стручен собир со меѓународно учество	2	1	2
	Член на Научен одбор, одржан 44. Интернационален медицински научен конгрес за студенти по медицина и млади лекари, Струга	1	1	1
	Студиски престој во странство до 3 м. - Порто, Португалија, Servicio de Hospital de S. Joao, Prof. Manuel Falcao - Минхен, Германија - Р Србија, КБ „Звездара“	3	0,5	1,5
	Член на Европската асоцијација на ретинолози, Еуретина (European society of Retina specialists)	1	1	1
	Член на професионална комора (ЛКМ, МЛД)	2	0,3	0,6
	Благодарница од Лекарска комора на РСМ за особен интерес и ангажираност при справување со пандемија предизвикана од вирусот Covid-19	1	3	3
Вкупно:			25,1	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	284,29
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	291,4
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	30,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	25,1
Вкупно:	631,29

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

Насл. доц. д-р Игор Исјановски

Биографски податоци

Кандидатот насл. доц. д-р Игор Исјановски е роден на 2.3.1983 година, во Скопје. Средно образование завршил во Скопје, во ДСМУ „Панче Караџов“. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет при УКИМ, во 2007 година. Дипломирал на 16.7.2007 година, со просечен успех 8,85.

Кандидатот активно се служи со англискиот и германскиот јазик.

Во учебната 2007/2008 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет при УКИМ. Студиите ги завршил на 7.12.2010 година, со просечен успех 9,60. На 7.12.2010 година го одбрал магистерскиот труд на тема: „Епидемиолошки и клинички карактеристики на базоцелуларен карцином на очниот капак“.

Докторска дисертација пријавил на 15.7.2016 година на Медицинскиот факултет при УКИМ. Дисертацијата на тема: „Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурна ретинопатија“ ја одбрал на 14.12.2017 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Весна Димовска Јорданова, проф. д-р Гордана Пемовска, проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, проф. д-р Милица Ивановска и проф. д-р Неџбедин Беадини. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област офталмологија.

На 15.10.2015 година е избран за асистент докторанд на Медицинскиот факултет при УКИМ, во областа офталмологија. Во моментот е насловен доцент на Катедрата за офталмологија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1129 од 1.1.2021 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1109 и бр. 1129, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатот насл. доц. д-р Игор Исјановски изведува настава и вежби на прв циклус студии на студиската програма на Медицинскиот и на Стоматолошкиот факултет, по предметот Офталмологија.

Ментор е и едукатор на лекари на специјализација по офталмологија и од други специјалности. Од јуни 2022 година вклучен е и во испитната сесија на студенти и на лекари на специјализација по офталмологија. Зема активно учество во наставата во школи и работилници.

Научноистражувачка дејност

Насл. доц. д-р Игор Исјановски е коавтор на позитивно рецензирана научна книга. Има објавено вкупно 36 научни трудови од медицинска/офталмолошка област и 7 труда објавени во меѓународни зборници. Учесник е во еден меѓународен научен проект.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Игор Исјановски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Универзитетска клиника за очни болести – Скопје. Стручно и активно учествува во решавањето на рутинските проблеми во офталмологијата, особено детската офталмологија и преметурната ретинопатија, како и примената на најсовремените клинички методи.

Кандидатот д-р Игор Исјановски остварил повеќе експертски активности, експертиси со вешт наод и мислење и е дел од тимот во воведувањето на нова дијагностичка метода на УКОБ, за дијагностицирање на преметурна ретинопатија со помош на PET CAM.

Стручно усовршување во странство остварил со студиски престој во „Tokuda Hospital“, Софија, Р Бугарија, Институт за неонатологија во Белград и Клинички центар Војводина, Р Србија.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Игор Миле Исјановски

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: офталмологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,85. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,60.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: клиничка медицина, поле: офталмологија, подрачје: офталмологија.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1.Назив на научното списание: Maced J Med Sci 2.Назив на електронската база на списанија: Scopus 3.Наслов на трудот: Comparison of the Use of Hypnotic in Psychiatric Patients with Insomnia at the Mental Health Centre Prolet in Skopje 4.Година на објава: 2019</p>	ДА
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Academic Medical Journal 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 33, РС Македонија 14, Велика Британија 1, Грција 1, Словенија 3, Турција 1, Германија 2, Австрија 4, Норвешка 1, Хрватска 1, Србија 4, САД 1</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3. Наслов на трудот: CORTICAL VISION IMPAIRMENT 4. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на научното списание: Archives of public health 2. Меѓународен уредувачки одбор: 19, РС Македонија 8, Израел 1, Германија 1, Австралија 1, Србија 3, Словачка 1, Романија 1, Бугарија 1, Косово 1, Хрватска 1, 3. Наслов на трудот: Morning Glory Syndrome 4. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на научното списание: Archives of public health 2. Меѓународен уредувачки одбор: 19, РС Македонија 8, Израел 1, Германија 1, Австралија 1, Србија 3, Словачка 1, Романија 1, Бугарија 1, Косово 1, Хрватска 1 3. Тау Sachs-ова болест – приказ на случај 4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: Academic medical Journal 2. Меѓународен уредувачки одбор: 33, РС Македонија 14, Велика Британија 1, Грција 1, Словенија 3, Турција 1, Германија 2, Австрија 4, Норвешка 1, Хрватска 1, Србија 4, САД 1 3. Наслов на трудот: Knowledge and practice of hepatitis B prevention among healthy population in community 4. Година на објава: 2022</p>	
4	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p> <p>13. Странски јазик: англиски јазик Ц1 14. Назив на документот: Уверение 15. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, УКИМ во Скопје, РС Македонија 16. Датум на издавање на документот: 6.6.2023 г.</p>	ДА
5.	Претходен избор во наставно-научно звање – насловен доцент, датум: 1.1.2021 и број на Билтен: 1229	ДА
6.	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Игор Миле Исјановски

(име, татково име и презиме)

Институција: Катедра за офталмологија – Медицински факултет, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: офталмологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Одржување настава -прв циклус студии (општа медицина, стоматологија, медицински сестри) 9 часа	9	0.04	0,36
2.	Настава во школи и работилници -раководител (workshop leader) – 2022	1	1.5	1.5
	-раководител (workshop leader) – 2023	1	1.5	1.5
3.	Одржување вежби			
	Општа медицина	973	0.03	29.19
	-Офталмологија и Клиничко испитување	92	0.03	2.76
	Стоматологија			
	-Офталмологија			
4.	Консултации со студенти по медицина	9x70	0.002	1.26
5.	Едукатор на здравствена едукација 58,5 месеци x 4 недели 236 недели x 7 работни часа во неделата	1652	0.08	131.04
	Ментор на здравствена едукација 40 месеци x 4 недели 192 недели x 4 работни часа во недела	768	0.08	51.2
7.	Член на Комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	1	0.2	0.2
8.	Колоквиум на специјализанти по офталмологија	3	0,05	0,15
	Вкупно			219, 16

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект			
	Рано откривање на нарушување на видот и слухот кај новородените деца, со наслов „EU screen vision & hearing“ – ERASMUS	1	5	5

<p>2.</p>	<p>Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Isjanovski, V., Isjanovski, I., Comparison of the use of hypnotic in psychiatric patients with insomnia in the center for mental Health” Prolet”, Psychiatric Hospital Skopje, Maced J Med Sci,2019, p. 1-5</p>	<p>90%</p>	<p>5 x 0.9</p>	<p>4.5</p>
<p>3.</p>	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Isjanovski, V., Isjanovski, I., Prevalence of metabolic syndrome among patients with schizophrenia in the center for mental Health” Prolet”, Psychiatric Hospital Skopje, Archives of public health Vol.11, No1, 2019, p.95-103</p> <p>2. Isjanovski V., Isjanovski I., Nikolovski P., Knowledge and attitudes for HCV infection among students of the medical faculty, University St Kiril &Metodij, Skopje, Archives of public health Vol.11, No1 , 2019, p.43-50</p> <p>3. Isjanovski I., Isjanovski V., Analysis of maternal and obstetric risk factors for retinopathy of prematurity, Physioacta.Vol.12, No1, 2018, p.127-134.</p> <p>4. Isjanovski, I., Isjanovski, V., Analysis of maternal and obstetric risk factors for retinopathy of prematurity in prematures whose</p>	<p>90%</p> <p>80%</p> <p>90%</p>	<p>5 x 0.9</p> <p>5 x 0.8</p> <p>5 x 0.9</p>	<p>4.5</p> <p>4.0</p> <p>4.5</p>

	weight was over 1500g and gestational age above 30 weeks, Arhives of public Health.Vol.10, (2), 2018,			
5.	Isjanovski, I. , Golubovic, M., Retinopathy of prematurity: some risk factors, Physioacta.Vol.10, No3, 2016, p.63-70.	90%	5 X 0.9	4.5
6.	Исјановски, И. , Голубовиќ Арсовска, М., Тау Sachs-ова болест – приказ на случај, Arhives of public Health. Vol.11, No1, 2019, p.110-11	90%	5 X 0.9	4.5
7.	Isjanovski, I. , Sazdovska, S., Jordanova Dimovska, D., Incidence and risk factors for retinopathy of prematurity, Physioacta.Vol.11, No1, 2017, p.49-55	90%	5 X 0.9	4.5
8.	Goshevska Dashtevska, E., Isjanovski, I. , Analysis of some epidemiological characteristics of patients with mechanical eye injuries, Physioacta.Vol.7, No1, 2013, p.39-44	80%	5 X 0.8	4.0
9.	Tateshi, B., Isjanovski, I. , Jordanova Dimovska, V., Oros A., Aggressive posterior retinopathy of prematurity (case report), Medicus 2014, Vol 19(2):364-367.	90%	5 X 0.9	4.5
10.	Arsovska, A., Antova, E., Stojcev, S., Gorcheva, I., Babunovska, M., Mitrevska, J., Isjanovski, I. , Color duplex sonography findings of the carotid arteries and associated risk factors in patients with transient ischemic attack, Mac.Med Review,2016;70(1), p35-38	60%	5 X 0.6	3.0
11.	Исјановски, И. , Татешки, Б., Голубовиќ, М., Јорданова Димовска, В., Ретинобластом (case report), Македонско списание за офталмологија, број 2/волумен2 /2015, стр.43-46.	60%	5 X 0.6	3.0
12.	Kerveshi, SA., Selmanaj, A., Isjanovski, I., Isjanovska, R., Prevalence of the Metabolic Syndrome in the Pech District, Arhives of public Health.Vol.10, (2), 2018, p.40-47	60%	5 X 0.6	3.0
13.	Arsovska, A., Stojcev, S., Chepreganova Changovska, T., Babunovska, M., Mitrevska, J., Gorcheva, I. Isjanovski, I. , Transcranial color duplex	60%	5 X 0.6	3.0

	sonography in post-stroke cognitive impairment, Epilepsy and neurology, Year 15/16, number 47/48, 22-2			
	14. Gorcheva, I., Arsovska, A., Mitrevska, J., Babunovska, M., Stojcev, S., Kuzmanovski, I., Chepreganova Changovska, T., Isjanovski, I. , Clinical characteristics, risk factors and outcome in patients with intracerebral haemorrhage, Epilepsy and neurology, Year 15/16, number 47/48, 42-49	60%	5 X 0.6	3.0
	15. Arsovska, A., Stojcev, S., Kolevski, G., Gjorceva, I., Babunovska, M., Mitrevska-Velkov, J., Isjanovski, I. , Stardelova-Grivceva, K., Deriban Gj., Case report-patient with cerebellar stroke and percutaneous enterogastric tube, Epilepsy and neurology, Year 17/18, number 49/50, 48-52.	60%	5 X 0.6	3.0
	16. Babunovska, M., Arsovska, A., Kuzmanovski, I., Isjanovski, I. , Mitrevska-Velkov, J., Gorceva, I., Stojcev, S., Cepreganiva-Changovska, T., Baseline stroke severity before and after intravenous thrombolysis, Epilepsy and neurology, Year 17/18, number 49/50, 53-57	60%	5 X 0.6	3.0
	17. Mitrevska-Velkov, J., Gorceva, I., Babunovska, M., Stojcev, S., Isjanovski, I. , Arsovska, A., Atrial fibrillation and risk for ischaemic stroke, Epilepsy and neurology, Year 17/18, number 49/50, 59-61	60%	5 X 0.6	3.0
	18. Гошевска Даштевска, Е., Христоманова, Ц., Челева Марковска, В., Ивановска, Г., Исмаили, И., Исјановски, И. , Перфорација на очното јаболко по минимална траума кај пациент со Ehler-Danols -ов синдром/ приказ на случај, Medicus 2012, Vol 17(2):206-209.	60%	5 X 0.6	3.0
	19. Neloska, M., Isjanovski, V., Isjanovski, I. , Knowledge of hepatitis B among healthy population in community. Arch Pub Health 2022; 14 (1). doi.org/10.3889/aph.2022.6039.	60%	5 X 0.6	3.0
	20. Bojadzioska, M., Mishevска, P.S., Dejanov, P., Stojanoska, KA, Osmani, B., Tofiloska, V., Isjanovski, V., Sasha			

	<p>Jovanovska, M.S., Isjanovski. I., PREVALENCE OF VERTEBRAL FRACTURES IN POSTMENOPAUSAL PATIENTS WITH RHEUMATOID ARTHRITIS., Mak. med. pregled 2020; 74(3): 207-211.</p> <p>21. Bucalija I., Isjanovski I., Ismajli V., Ismajli V., ATTITUDES TOWARD SUPPLEMENTATION AND PRACTICE OF VITAMIN C USE AMONG ADULTS BEFORE AND DURING COVID-19, Medicus 2023, Vol. 28 (1): 47-57.</p> <p>22. Jancevska S, Ristovska S, Isjanovski I, Zdraveska N. Facial Palsy in a Newborn: A Case Report, Arch Pub Health 2022; 14 (2) 101:106. doi.org/10.3889/aph.2022.6069</p> <p>23. Bucalija, I., Isjanovski. I., Ismajli, V., Ismajli, V. EVALUATION OF THE EFFECT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE USE OF SUPPLEMENTS BY INDIVIDUALS OVER THE AGE OF 18 IN THE FERIZAJ DISTRICT, JMS 2023; Vol 6(1):38-50,</p> <p>24. Isjanovski, I., Velkovska, B. Morning Glory Syndrome- A case report. Arch Pub Health 2022;14(1) 157:161.</p> <p>25. Bojadzioska, M., Dejanov, P., Kafedziska, I., Nikolovska-Kotevska, M., Karadzova-Stojanoska, A., Isjanovski, V., Jovanovska-Mishevska, S., Gucev, F., Isjanovski, I., Curakova Ristovska, E. Assessment of osteoporosis and occurrence of vertebral fractures in postmenopausal patients with rheumatoid ar- thritis treated with small doses of glucocorticoids. Arch Pub Health 2020; 12 (3). doi.org/10.3889/aph.2020.5608</p> <p>26. Neloska M, Isjanovski V, Isjanovski, I., KNOWLEDGEAND PRACTICE OF HEPATITIS B PREVENTIONAMONG HEALTHY POPULATIONIN COMMUNITY, Acad Med J 2022;2(1):59-69, 2022UDC:616.36-002-02:578.891]- 084(497.7) DOI:10.53582/AMJ2221059</p> <p>27. Isjanovski, I., Dastevska. GE., CORTICAL VISION IMPAIRMENT -A CASE REPORT, Acad Med J 2022;2(1):163-166, 2022UDC: 617.75-</p>	<p>80%</p> <p>60%</p> <p>60%</p> <p>60%</p> <p>60%</p> <p>90%</p> <p>60%</p>	<p>5X0.8</p> <p>5 X 0.6</p> <p>5 X 0.6</p> <p>5 X 0.6</p> <p>5 X 0.6</p> <p>5 X 0.9</p> <p>5 X 0.6</p>	<p>4.0</p> <p>3.0</p> <p>3.0</p> <p>3.0</p> <p>3.0</p> <p>4.5</p> <p>3.0</p>
--	--	--	--	---

	<p>02:616.8-009DOI:10.53582/AMJ2221163i 28. Isjanovski, I., Gjoshevska Dashtevska, E., Amblyopia-Case report., Macedonian Journal of Ophthalmology 2023 No 1/vol 10, p. 98-104 29. Golubovich, M., Tateshi Bekim, Isjanovski, I., Buzarovska Karolina. Macular Retinoschisis and its semiotic importance: A case report, Мак Мед Преглед 2015;69(1): 40-44, DOI:10.1515/mmr-2015-0008</p> <p>ВКУПНО</p> <p>Труд со оригинални научни /стручни резултати објавено во научно стручно списание</p> <p>1. Isjanovska, R., Isjanovski, V., Isjanovski I., Screening test for hepatitis C in the territory of the Republic of Macedonia, Physioacta, Vol.3, No1, 2009, str.91-99.</p> <p>2. Исјановски, И., Ставриќ, Д., Исјановски, В., Сончевата експозиција – Ризик-фактор во развојот на БЦЦ на очниот капак во Р Македонија, Physioacta, Vol.4, No1, 2010, стр.167-177.</p> <p>3. Isjanovski, I., Isjanovski, V., Stavric, D., Incidence rate of basal cell carcinoma (BCC) of the eye lid in R. Macedonia, Acta Morphologica, vol 7(1),2010, p 60-63</p> <p>4. Isjanovski, V., Isjanovski, I., Some epidemiological features in schizophrenia with suicidal attempts, Medicus 2010, Vol. XIV (2): 123-130.</p> <p>5 Исјановски, И., Ставриќ, Д., Исјановски, В., Неко ризик-фактори – фактори на домаќинот во развојот на БЦЦ на очниот капак, Medicus 2010, Vol. XIV (2): 200-209.</p> <p>ВКУПНО Апстракт објавен во зборник на конференција - меѓународна</p> <p>1. Isjanovski, I., Isjanovski, V. i kol., Epidemiologycal and clinical characteristiks of patients with basal cell carcinoma (BCC) in the eyelid, Days</p>	<p>80%</p> <p>90%</p> <p>90%</p> <p>60%</p> <p>80%</p> <p>80%</p> <p>80%</p>	<p>5 X 0.8</p> <p>5 X 0.9</p> <p>5 x 0.9</p> <p>5 X 0.6</p> <p>3 x 0.8</p> <p>3 x 0.8</p> <p>3 x 0.8</p>	<p>4.0</p> <p>4.5</p> <p>4.5</p> <p>3.0</p> <p>= 115.0</p> <p>2.4</p> <p>2.4</p> <p>2.4</p>
--	---	--	--	---

	of preventive medicine, XLV International scientific meeting, 2011, a book of abstracts, p128.	90%	3 x 0.9	2.7
	1. Ставриќ, Д., Николовска, Б., Богданова, И., Исјановски, И. , Бина, Д., Антова Велевска, М., Џајковска, Е., Иванова, Г., Посттрауматска реконструкција на очните капаци и периокуларната регија, Втор македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, Зборник на резимеа, 2009., стр. 44-45.	80%	3x 0,8	2.4
	2. Ставриќ, Д., Богданова, И., Николовска, Б., Исјановски, И. , Арнаудовски, З., Томовски, М., Естетска блефаропластика на очни капаци – компликации и менаџмент, Втор македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, Зборник на резимеа, 2009., стр.44.			1.0
	3. Татеша, Б., Исјановски, И. , Голубовиќ, М., Јорданова Димовска, В., Прематурна ретинопатија во Р Македонија, IV конгрес на офталмолозите на македонија со меѓународно учество. 2017, стр.78-79.			1.0
	4. Babunovska, M., Karanfilovic, K., Isjanovski, I. , Boshkovski, B., Kuzmanovski, I., Svetkovska, E., NEUROPSYCHOLOGICAL PROFILES AND COGNITIVE OUTCOME IN PATIENT WITH LEFT MESIAL TEMPORAL LOBE EPILEPSY (MTLE)., Книга на апстракти, Симпозиум <i>Здраво сѝарење</i> : „Единство на телесното и менталното здравје“, р.37-38			0,5
	5. Isjanovski, I. , Duma, H., Dashtevska, E., Некои ризик-фактори за прематурна ретинопатија. Зборник на апстракти. Конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, 2022, стр.62			1.0
	6. Ѓошевска Даштевска, Е., Петрушевска, А., Исјановски, И. , Голубовиќ, М., Боганова, И., Цитиколин во третман на амблиопија, Зборник на апстракти, Конгрес на			1.0
				=12.3

	офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, 2022, стр.59			
	7. Babunovska, M., Arsovska, A., Kuzmanovski, I., Cvetkovska, E., Boshkovski, B, Gjorcheva, I., Mitrevska-Velkov, J., Isjanovski, I., VESTIBULAR MIGRAINE-CASE REPORT Abstract book VI th congress of the neurologists of R Macedonia with international participation 2016 p.72			= 7,5
4.	Рецензирани научни трудови			
	Рецензии на научен/стручен труд			
	• Стручна рецензија на труд во -Archives of Public Health	2	0,2	0,4
	• Стручна рецензија во Journal of Morphological Sciences	1	0,2	0,2
	• Стручна рецензија на труд во Македонски медицински преглед	1	0,2	0,2
	• Стручна рецензија на труд во -Acta Morphologica	1	0,2	0,2
	Вкупно:			= 1
	Вкупно			135,8

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Книга од стручна област - Коавтор	1	7	7
2.	Рецензент во списание <ul style="list-style-type: none"> • Archives of Public health • JMS • Македонски медицински преглед • Acta Morphologica 	4	1	4
3.	Вешт наод и мислење/вешто лице Експертски активности: -вештачења во областа на офталмологијата (лиценца Министерство за правда)	12	1	12
	1. <i>Комисија за издавање на конзилијарно мислење со наод за остварување на правото на додатоци на слејило во прв ситејен, Министерството за здравство Р Македонија (10-221/6)</i>	1	1	1

	2. Комисија за издавање на конзилијарно мислење со наод за остварување на правото на додаток на слејло во виор сиејен, Министерството за здравство Р Македонија (22-5471/12)	1	1	1
4.	Воведување нова клиничка процедура во државата Преглед на очно дно кај предвремено родени деца со помош на РЕТИНАЛНА КАМЕРА- RET CAM за Прематурна ретинопатија – РОП	1	2	2
5.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството – офталмологија	1	2	2
	Вкупно			29.0

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Награда за научни постигнувања од струкова организација - самостоен Министерство за Здравство на Р Македонија (17-19/676)	1	3	3
	Благодрница за особен придонес и ангажираност при справување со пандемијата предизвикана од корона вирусот COVID-19. Лекарска комора на Република Северна Македонија	1	3	3
2.	Студиски престој во странство - до три месеци	1	0.5	0.5
	а. Tokuda Hospital, Sofija, R Bugarija б. Институт за неонатологија, Београд, Клинички центар Војводина, Р Србија	1	0.5	0.5
3.	Учество во комисији и тела на државни и други органи -член на Управен одбор на ЈЗУ У Клиника за очни болести, Скопје, (Закон за јавни претпријатија, член 17 до член 22, „Службен весник на РМ“, бр. 38/96, 6/02, 40/03, 49/06)	1	1	1
4.	Раководител на внатрешна организациона единица - Шеф на отсек за прематурна ретинопатија со ласерски третман (РОП) во одделение Г за детска офталмологија	1	3	3
5.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:	1	1	1

	-43rd International Medical Scientific Congress, 2022	1	1	1
	-44th International Medical Scientific Congress, 2023	1	1	1
	- V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество			
6.	Член на работна група за МКБ шифра од областа на офталмологијата	1	1	1
7.	Учество во комисији и тела на државни и други органи Комисија за доделување на лиценци за вршење на здравствена дејност офталмолошка хирургија на ниво на Република Северна Македонија во мрежата на здравствени установи во Република Северна Македонија, Министерство за здравство	1	1	1
	Вкупно			16

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	219,16
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	135,8
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	29.0
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	16.0
Вкупно	399,96

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

Ас. д-р сци. Ирина Богданова

Биографски податоци

Кандидатката ас. д-р сци. Ирина Богданова е родена на 10.2.1976 година во Скопје. Средно образование завршила во СУЦ „Никола Карев“ во Скопје. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирала во 2000 година, со просечен успех 9,03.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Специјализирала на областа офталмологија на 12.3.2007 година при УК за очни болести при УКИМ во Скопје.

Докторската дисертација на тема: „Проценка на поврзаноста помеѓу миопијата и глаукомот“ ја одбрала во 2020 година, пред Комисијата во состав: проф. д-р Весна Димовска Јорданова, проф. д-р Никола Пановски, проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, проф. д-р Никола Оровчанец и проф. д-р Иван Стефановиќ. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на медицински науки од научната област офталмологија.

На 22.5.2008 година е избрана за асистент на Катедрата за офталмологија, при Медицинскиот факултет во Скопје, а последен избор ѝ е во Билтен бр. 1297 од 15.12.2023 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1297, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-образовна дејност

Кандидатката ас. д-р сци. Ирина Богданова учествува во одржување на вежби по предметот Офталмологија на студентите по општа медицина и дентална медицина. Досега е едукатор и ментор на повеќе лекари на специјализација по офталмологија и на лекари од други специјалности.

Научноистражувачка дејност

Ас. д-р. сци. Ирина Богданова има објавено 11 научни труда во релеванти научни списанија и 15 труда објавени во зборник. Кандидатката била учесник во еден научноистражувачки проект.

Стручна активност

Кандидатката активно е вклучена во редовните работни активности на Универзитетската клиника за очни болести во Скопје и актуелно е шеф на Одделот за глауком.

Има неколку студиски престои во странство: Glaucoma department of ophthalmology medical school Athens University, General Hospital G. Gennimatas 2008, Klinika za ocni bolesti KCS 2009, Wetlab training. Berneck Switzerland – Oertli 2010, Eye microsurgery, Phacoemulsification of cataract, Glaucoma. Kyiv, Ukraine 2013.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ирина Стојан Богданова

Институција: Медицински факултет, УКИМ, Скопје, РС Македонија

Научна област: офталмологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,03. Просечен успех на втор циклус изнесува: 8,3.</p>	Да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка медицина, подрачје: офталмологија.</p>	
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	Да
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of morphological sciences 2. Назив на електронската база на списанија: Open journal system, Google Scholar, Crossref, DOAJ. Наслов на трудот The treatment of neovascular glaucoma caused by central vein occlusion with cylocryotherapy-Case report 3. Година на објава: 2023</p>	
3.2	<p>3.2.1 Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Ophthalmology 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Вкупно 19, Македонија 4, Словенија</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3, БИХ 3, САД 1, Грција 1, Хрватска 1, Израел 1, Србија 4, Бугарија 1)</p> <p>3. Наслов на трудот: Treatment of the advanced for of Wet Macular Degeneration with Aflibercept (Eylea) – Case report</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>3.2.2 1. Назив на научното списание: MEDICUS</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупен број членови: 25, број и припадност по земји): 5 - Македонија, 5 - Косово, 4 - САД, 3 - Албанија, 2 - Германија, 1 - Белгија, 1 - Бугарија, 1 - Црна Гора, 1 - Австрија, 1 - Турција, 1 - Израел)</p> <p>3. Наслов на трудот: Улогата на трабекулектомијата во подобрување на квалитетот на животот на пациент со глауком – Приказ на случај</p> <p>4. Година на објава: 2023</p> <p>3.2.3 Назив на научното списание: Acta Morphologica</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно: 9, Македонија - 2, Италија - 2, Србија - 1, Австрија - 1, Романија - 1, Турција - 1, БИХ – 1</p> <p>3. Наслов на трудот: Axial length as a risk factor for glaucoma in myopia.</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>3.2.4 1. Назив на научното списание: Journal of the Macedonian Medical Association</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји) Вкупно: 14, USA 3, Germany 1, Albania 1, Denmark 1, Croatia 2, Bulgaria 2, UK 2, Rep. Srbska 1.</p> <p>3. Наслов на трудот: The influence of myopia on visual field changes in patients with and without glaucoma</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>3.2.5 1. Назив на научното списание: Journal of morphological sciences</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови 29, број и припадност по земји) Macedonia 11, Serbia 8, Bosnia and Herzegovina 3, Montenegro 2, Croatia 1, Ermenia 1, USA 1, Ukraine 1, Bulgaria 1.</p> <p>3. Наслов на трудот: The effect of certain systemic diseases on the occurrence and progression of glaucoma</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	
3.3	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: ISBN: 978-608-217-117-3</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: International congress on Natural, Health Sciences and Technology</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3.Имиња на земјите: R. of N. Macedonia, Albania, Kosovo, Turkey 4. Наслов на трудот: The impact of Myopia on OCT changes in patients with and without glaucoma 5. Година на објава: 2023	
4.	Познавање од најмалку еден странски јазик определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англиски јазик Ц1 според Европска јазична рамка на Советот на Европа (CEFR) 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ во Скопје 4. Датум на издавање на документот: 14.7.2023	Да
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	Да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ирина Стојан Богданова
(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, УКИМ, Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: офталмологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Бр. Активности	Поени од формулар	Вкупно
	Одржување настава (лабораториски, клинички, аудиториски и колоквиуми) период 2008 – 2023			
	Офталмологија - вежби	2419	0,03	72.57
	Ментор и едукатор на здравствена едукација			
	Ментор на 14 специјализанти по офталмологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје	141.5 месеци* 4 недели* 4 часа	0.08	181.12
	Едукатор на 30 специјализанти по офталмологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје	174 месеци *4*7 часа	0.08	389.76
	Едукатор на 16 лекари на специјализација од други области, Медицински факултет, УКИМ, Скопје	9.5 месеци *4*7 часа	0.08	21.28
	Вкупно			664.73

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Бр. Активности	Поени од формулар	Поени
1.	Учесник во научен проект			
	Учесник во научноистражувачки проект на УКИМ, Медицински факултет. Евалуација на ефектите на методата ласер трабекулопластика како почетна терапија кај пациентите со примарен глауком со отворен агол ПГОА	1	3	3
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со			

	меѓународно уредувачки одбор			
	Bogdanova Irina, Panovski Nikola, Jordanova-Dimovska Vesna, Blazhevska-Buzharovska Karolina. OCT in patients with myopia, with and without diagnosed glaucoma. Macedonian Association of Anatomists and Morphologists. - ISSN 1409-9837 (Vol. 13, no. 2, 2016, стр. 53-55)	1	0.6*5	3
	Irina Bogdanova. Myopia and glaucoma- Risk assessment – Acta morphol.2017; Vol 14(1):13-18. UCD:616.7-007.681:817.753.2	1	5	5
	Ирина Богданова, Никола Оровчанец. Влијанието на ССТ за појава и прогресија на глауком кај пациенти со и без миопија. Medicus, ISSN 1409-6366 UDC61 Vol.26(2)2021	1	0.9*5	4.5
	Irina Bogdanova, Nikola Orovcanec. Influence of gender, inheritance factor and age in glaucoma occurrence and progress. Medicus, ISSN 1409-6366 UDC61 Vol.25(3)2020	1	0.9*5	4.5
	Irina Bogdanova, Nikola Orovcanec. The influence of myopia on visual field changes in patients with and without glaucoma. Journal of the Macedonian medical association, Mac. Med. Preview, 2020;74(3):195-200	1	0.9*5	4.5
	Irina Bogdanova. The effect of certain systemic diseases on the occurrence and progression of glaucoma. Journal of Morphological Sciences, JMS 2020;3(3):13-22 UDC:617.7-007.681-02	1	5	5
	Bogdanova Irina, Orovcanec Nikola. Axial length as a risk factor for glaucoma in myopia. Acta Morphologica 2020; Vol.17(2):19-24 UCD:617.7-007.681-07	1	0.9*5	4.5
	Ivanova M., Dimovska-Jordanova V., Bogdanova I., Velkovska B. Treatment of the advanced for of Wet Macular Degeneration with Aflibercept (Eylea)-Case report. Macedonian Journal of Ophthalmology 2020; Vol.7 UDC617.736-003.8-085.272; ISSN 1857-9523	1	0.6*5	3

Ana Trpeska, Vesna Dimovska Jordanova, Hristijan Duma, Irina Bogdanova. COVID19 TRANSMISSION and risks to ophthalmic health workers in the workplace- literature review. Macedonian Journal of Ophthalmology 2021; Vol.8; UDC:616.98:578.834)-036.2:617.7-051; ISSN 1857-9523	1	0.6*5	3
Ирина Богданова, Мухамедин Рушити Улогата на трабекулектомијата во подобрување на квалитетот на животот на пациент со глауком – Приказ на случај. Medicus 2023 ISSN 1409-6366 UDC61 Vol.28 (2) 300-303	1	0.9*5	4.5
Irina Bogdanova, Muhamedin Rushiti. The treatment of neovascular glaucoma caused by centrav vein occlusion with cyclocryotherapy-A case report. JMS 2023;6(2): 109-112	1	0.9*5	4.5
Учество на научен стручен собир со меѓународно учество – усна презентација			
Irina Bogdanova, Duma, H., Nikolovska, B., Bina, D., Rushiti, M., Jahiu, F. The impact of myopia on OCT changes in patients with and without glaucoma. 5 th Congress of Macedonian Ophthalmologists with International participation. 30.9. – 1.10.2022 Skopje, N. Macedonia	1	1	1
Bogdanova, I., Duma, H., Bina, D., Petrusevska, A., Jahiu, F., Rushiti, M. The effect of certain systemic diseases on the occurrence and progression of glaucoma. XXI Congress of ophthalmologists of Serbia with international participation Vrdnik, May 2022	1	1	1
И. Богданова, К. Блажевска-Бужаровска, В. Јорданова-Димовска. Глауком и суво око. II македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество 7 – 10 октомври Охрид, Р Македонија	1	1	1
I. Bogdanova, V. Dimovska-Jordanova, K. Blazevska-Buzarevska, A. Petrusevska, M. Ivanova. The advantage of the fixed	1	1	1

	combinations in patients with glaucoma. 19 th Congress of Serbian ophthalmologists with international participation. 6 – 9 Sept.2018 Кораоник, Serbia			
	И. Богданова, Х. Дума, Е. Ѓошевска-Даштевска, Н. Трпевска-Шекеринов. Миопија и глауком - проценка на ризик. IV конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. Септември 2017.	1	1	1
	Апстракти објавени во зборник од конференции – меѓународни			
	Татешки, Б., Богданова, И., Дума, Х., Сермацај, А. Минимално инвазивна операција на страбизам. III конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. 20-23 јуни, Охрид, РМ	1	1	1
	K. Blazevska-Buzarovska, V., Dimovska, I., Bogdanova, M., Golubovik. Trabekulektomija- 10 Godina kasnije 13. Kongres Oftalmologa Srbije 17 – 20 Oktobar 2012 Beograd, Srbija	1	1	1
	Irina Bogdanova, Hristijan Duma, Muhamedin Rushiti. The impact of Myopia on OCT changes in patients with and without glaucoma. ISBN: 978-608-217-117-3 International congress on Natural, Health Sciences and Technology, University of Tetova, R. of N. Macedonia 17 – 19 May, 2023	1	1	1
	Fatri Jahiu, Irina Bogdanova, Gazmend Mehmeti, Suzana Klenkoski, Muhamedin Rushiti. Neovascular glaucoma caused by Central Retinal Vein Occlusion-Case report. ISBN: 978-608-217-117-3 International congress on Natural, Health Sciences and Technology, University of Tetova, R. of N. Macedonia 17-19 May, 2023	1	1	1
	Emilija Gjoshevska Dashtevska, Vesna Celeva Markovska, Irina Bogdanova, Jana Nivicka Kaeva, Pjaz Ismaili. Ocular findings in patients with Down syndrome. 1st Congress of Montenegrin Ophthalmologists with	1	1	1

	International Participation; XXII Congress of SEEOS			
	Bogdanova I., Duma H., Kostovska B., Bina D., Rushiti M. The impact of myopia on OCT changes in patients with and without glaucoma. VIII Congress of Albanian Ophthalmology Association 26-28 May, 2023 Tirana, Albania	1	1	1
	Ѓошевска Даштевска, Е., Петрушевска, А., Исјановски, И., Голубовиќ, М., Богданова, И. Цитиколин во третман на амблиопија. V конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество. 30.9. – 1.10.2022 г., Скопје	1	1	1
	Ѓошевска Даштевска, Е., Богданова, И., Татешки, Б., Челева Марковска, В., Иванова, Г., Исмаили, И., Ставриќ, Д., Исјановски, И. Улогата на ехографијата во траума на окото во детската возраст. III конгрес на офталмолозите на Македонија со меѓународно учество, X конгрес на офталмолозите на Југоисточна Европа, јуни 2013	1	1	1
	Ставриќ, Д., Бина, Д., Николовска, Б., Богданова, И., Ѓошевска, Е. Транспозиција на латерален кантус: метода за реконструкција на постексцизниони дефекти на контралатерален медијален кантус. II македонски конгрес на офталмолозите со меѓународно учество, 7 – 9.10.2009, Охрид	1	1	1
	Kjaeva Nivicka, J., Bogdanova, I., Blazevska, K., Velkovska, B., Gjosevska Dastevska, E. Pterygium a common conjunctival change among the Macedonian population. XII SEEEOOS, I Kongres oftalmologa CrneGore sa megunarodnim ucescem. 15 – 18.10.2015, Budva, Crna Gora	1	1	1
	Дума, Х., Трпеска Бошкоска, А., Богданова, И., Николовска, Б. Интраоперативни компликации и грешки во факохирургијата: кои, кога и зошто? V конгрес на офталмолозите на Македонија со	1	1	1

	меѓународно учество. Зборник на апстракти. 2022 стр. 41			
	Rushiti, M., Shaqiri, L., Mehmeti, G., Bogdanova, I., Duma, H. Central retinal artery occlusion – Case report. Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023	1	1	1
	Jahiu, F., Bogdanova, I., Mehmeti, G., Klenkoski, S., Rushiti, M., Duma, H. Neovascular Glaucoma caused by central retinal vein occlusion – case report. Kongresi 8- te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023	1	1	1
	Mehmeti, G., Rushiti, M., Bogdanova, I., Duma, H., Cheleva, V. Conservative treatment of spontaneous corneal perforation in a patient with rheumatoid arthritis. Kongresi 8-te Kombetar I shoqates oftalmologjike shqiptare. Maj 2023	1	1	1
	Correlation between changes of peripapillary nerve fiber layer and the central corneal thickness at primary glaucoma evaluated with optical coherence tomography Dimovska Jordanova, V., Blazevska Buzarovska, K., Bogdanova, I. Trpevska N.; 10 th Congress of SEEOS and 3 rd. Congress of Macedonian ophthalmologists with international participation, Ohrid, June 2013.	1	1	1
	Вкупно			69

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Бр. Активности	Поени од формулар	Поени
1.	Експертски активности – евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија			
	Медицинско вештачење од вешто лице – офталмолог ас. д-р Ирина Богданова на 15.7.2019 г. за пациент С. И. од Пробиштип, ул. „Плавица“ бр.2	1	1	1
	Медицинско вештачење од вешто лице – офталмолог ас. д-р Ирина	1	1	1

	Богданова, на 29.7.2015 г. за пациент С. С., роден на 5.11.1963 г. од Скопје			
	Медицинско вештачење од вешто лице офталмолог Ирина Богданова по барање на адвокат Маруша Митровска од 4.6.2018, за пациент Александар Бучковски од Демир Хисар, ул. „Маршал Тито“ бр. 27, 8.6.2018 г.	1	1	1
	Вештачење по одлука на Основен суд Струга, по предмет број МАЛВП 59/17 преку Биро за судски вештачења Скопје, бр. 222/17	1	1	1
	Супервештачење по барање на пациентот Иљмија Усеиновски, 11.7.2015, Скопје	1	1	1
	Комисија за дозвола за вршење на работна дејност на ПЗУ специјализирана болница по офталмологија „Деница“ – Скопје, Бр. 17-2647/1, 27.4.2017 г.	1	1	1
	Комисија за дозвола за вршење на работна дејност на ПЗУ специјализирана болница по офталмологија „Систина офталмологија“ – Скопје. Бр. 17-7864, 10.7.2015 г.	1	1	1
	Работна група (член) за изработка на упатство за начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на хирургија на катаракта. Бр.09-1115/1, 3.2.2012 г.	1	1	1
	Проектен тим (член) за развој и примена на системот за менаџмент со квалитетот во ЈЗУ УК за очни болести – Скопје. Бр.03-108/2 17.2.2012 г.	1	1	1
	Комисија (заменик-претседател) за контрола и превенција на интрахоспитални инфекции во ЈЗУ УК за очни болести – Скопје. Бр. 02-683/8, 7.11.2017	1	1	1
	Тим за интервенции на ЈЗУ УК за очни болести – Скопје во случај на масовни несреќи во РМ. Бр. 02-251/1, 28.4.2017 г.	1	1	1
	Комисија (член) за малигни заболувања во ЈЗУ УК за очни болести – Скопје. Бр.02-480/1 6.10.2020 г.	1	1	1
	Раководител на Оддел за глауком при ЈЗУ УКОБ, Скопје	1	3	3

	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството – офталмологија	1	2	2
Дејности од поширок интерес				
	Назив на активностата-			
	Учество во комисији и тела на државни и други тела			
	Конкурсна комисија за спроведување на јавен конкурс за именување на директор (две лица) на ЈЗУ Клиника за очни болести. Бр. 0201-336/3. 5.6.2008	1	1	1
	Соработник во екипата за примена на ДРГ-методата на Клиниката за очни болести – Скопје. Бр. 0201-313/13. 6.6.2008 г.	1	1	1
	Внатрешен член (вработен) во екипата за конституирање на Управниот одбор на ЈЗУ Клиника за очни болести – Скопје. Бр.0201-54/3. 29.10.2007 г.	1	1	1
	Комисија за нормативни дејности – заменик-член. Бр.0201-54/4, 29.10.2007 г.	1	1	1
	Координатор на контакт-групата за изготвување норми за плаќање на работа по учинок на ЈЗУ УК за очни болести. Бр. 0201-617/7, 3.11.2010 г.	1	1	1
	Конкурсна комисија (заменик-претседател) за спроведување на јавен конкурс за именување на директор на ЈЗУ УК за очни болести –Скопје. Бр.0201-134/4, 28.2.2011 г.	1	1	1
	Комисија за попис на лекарства и потрошен медицински материјал во ЈЗУ УК, заменик-член. Решение бр. 0202-649/1, 2.12.2011 г.	1	1	1
	Комисија за јавни набавки за хируршки инструменти за итни потреби за ЈЗУ УК, заменик-член. Решение бр. 0502-64/1	1	1	1
	Комисија за јавни набавки за услуги од мобилна телефонија за потребите за ЈЗУ УКОБ. Решение бр. 0502-46/1, 27.1.2011 г.	1	1	1
	Комисија за контрола и превенција на болнички (интрахоспитални) инфекции (заменик-претседател) при ЈЗУ УК за очни болести – Скопје. Бр.0201-589/7, 15.11.2011 г.	1	1	1
	Работна група за проверка и ажурирање на клинички упатства за практикување на медицина	1	1	1

	базирана на докази. Бр.04-1518/1, 15.2.2012 г.			
	Комисија (заменик-претседател) за следење на интрахоспитални (болнички) инфекции во ЈЗУ УК за очни болести – Скопје. Бр. 02-346/4, 31.5.2023 г.	1	1	1
	Студиски престој во странство до 3 м. 1.9.2008 – 19.9.2008 Glaucoma department of ophthalmology medical school Athens Univerity, General Hospital G. Gennimatas 7.12.2009 – 11.12.2009 Klinika za ocni bolesti KCS 25 – 28 January 2010 Wetlab training. Berneck Switzerland-Oertli 4.3 – 3.4.2013 Eye microsurgery, Phacoemulsification of cataract, Glaucoma. Kyiv, Ukraine	4	0.5	2
	Награда за научни постигнувања од струкова организација – самостоен, Министерство за здравство на РС Македонија			
	Благодарница за специјален придонес и ангажирање при справување со пандемијата предизвикана од Ковид-19, ЛК на Македонија	1	3	3
	Награда од Министерството за здравство на РМ како еден од 100-те најдобро рангирани доктори во државата	1	3	3
	Вкупно			20

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	664.73
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	69
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	17
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	20
Вкупно	770.73

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на сите кандидати: насл. вонр. проф. д-р Весна Челева, насл. доц. д-р Христијан Дума, насл. доц. д-р Наташа Шекеринов, насл. доц. д-р Игор Исјановски и ас. д-р сци. Ирина Богданова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите, Комисијата заклучи дека кандидатите поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебни услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во наставно-научно звање во наставно-научната област офталмологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, **насл. доц. д-р Наташа Шекеринов** да биде избрана во звањето **доцент** по предметите од наставно-научната област офталмологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Страхил Газепов, претседател, с.р.
Проф. д-р Милена Голубовиќ Арсовска, член, с.р.
Проф. д-р Весна Јакшиќ, член, с.р.

ДР-Образец 8

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „АСОЦИЈАЦИЈА НА ГЕНЕТСКИ МУТАЦИИ И ПОЛИМОРФИЗМИ СО КОРОНАРНА АРТЕРИСКА БОЛЕСТ И ДЛАБОКА ВЕНСКА ТРОМБОЗА“ ОД АС. Д-Р ИВИЦА БОЈОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 112 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), член 257 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (бр. 458 од 17.10.2019) и член 61 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 245/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 26 декември 2023 година, а по предлог на Советот на студиската програма на трет циклус – докторски студии по медицина, донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација со наслов: **Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза** од кандидатот **ас. д-р Ивица Бојовски**, во состав:

1. проф. д-р Маријан Бошевски (претседател),
2. н. сов. д-р Светлана Станковиќ (ментор),
3. проф. д-р Сашко Кедев (член),
4. проф. д-р Марија Вавлукис (член), и
5. проф. д-р Александар Петличковски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Ивица Бојовски, со наслов: „Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза“, содржи 118 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 38 табели, 43 графикони и 153 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и интернет-ресурси.

Приложената докторска дисертација обработува актуелен клинички проблем кој ги поврзува клиничката медицина, односно кардиологијата и хуманата генетика, за кои особено во последниот период постои континуиран истражувачки интерес, и има потреба од уште многу нови истражувачки студии на таа тема. Проценувањето на асоцијацијата на генетските мутации и полиморфизми со појавата на коронарна артериска болест или венски тромбоемболизам (длабока венска тромбоза и/или белодромна емболија) кај млади пациенти претставува голем предизвик и поле на интерес за лекарите и истражувачите. Истражувањето ни дава можност да ги откриеме најчесто присутните генетски мутации и полиморфизми кај млади пациенти со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза, и да ги споредиме со нивната фреквенција кај здрави индивидуи. Ова е досега необјавено истражување на македонската популација и неговите сознанија и докази помагаат во рана детекција и примарна превенција за појава на болеста, особено кај лицата во крвно сродство со пациентите, и со тоа дополнително го зголемува придонесот на докторскиот труд.

Трудот започнува со листа на кратенки и апстракт на македонски и англиски јазик. Структуриран е во 11 глави: вовед, мотив, цели на истражувањето, дизајн на студијата, материјал и методи, статистичка анализа, етика, резултати, дискусија, заклучни согледувања и користена литература. Деловите се систематизирани во точки и потточни со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првата глава од докторската дисертација претставува **Вовед**, во која кандидатот, на јасен и прегледен начин, ги изнесува податоците од интерес, поткрепени со многубројни публикувани студии од полето на истражување. Првенствено ја објаснува поврзаноста на

генетските мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза, а потоа секој поим одделно, прецизно го дефинира и го објаснува неговото значење.

Најпрво е објаснета коронарната артериска болест и претставени се најнови епидемиолошки податоци за стапките на морбидитет и морталитет од оваа болест кај млади пациенти во Европа и во САД. Според изнесените податоци, инциденцата на симптоматска КАБ кај млади индивидуи до 40 години сè уште е ниска и изнесува околу 3 %, меѓутоа се забележува тренд на зголемување. Потоа се цитирани повеќе студии и метаанализи кои го анализираат влијанието на генетските фактори за појава на коронарна артериска болест. Меѓу нив би ги издвоиле шведската студија на над 20 000 близнаци, која ги потврдила тврдењата дека ризикот од коронарна артериска болест е зголемен кај блиски роднини, и Фрамингамската студија за срцето, каде што кардиоваскуларна болест кај роднина од прва линија бил силен предиктор за заболувањето. Авторот посочува дека како и кај повеќето комплексни заболувања, ризикот на една индивидуа за развој на КАБ е модулиран со интеракција помеѓу генетските фактори и факторите на животен стил и животната средина.

Во втората потточка е објаснет венскиот тромбоемболизам со неговите две клинички манифестации: длабока венска тромбоза и белодробна тромбоемболија. Јасно се дефинирани овие состојби и објаснета е нивната етиологија. Авторот прави јасна поделба кои се провоцирачки, а кои непровоцирачки ризик-фактори за појава на ДВТ, притоа посочувајќи дека покрај нив, венската тромбоза има силна генетска основа, и тоа околу 50 – 60 % од инциденцата на ВТЕ се припишува на генетски мутации. Кандидатот потенцира дека за појава на овие болести најчесто е потребна синергија помеѓу факторите на животната средина и генетските малформации, но некогаш се појавува и без провоцирачки фактори од надворешната средина. Потоа е опишано кои се најчестите генски мутации одговорни за појава на длабока венска тромбоза. Изнесени се епидемиолошки податоци, според кои стапката на инциденца изнесува приближно 1-2 на 1 000 лица годишно, со приближно 60 % од сите случаи на ВТЕ како изолирана ДВТ, а другите 40 % како БТЕ, со или без ДВТ. Според изнесените податоци, ризикот од рекурентен настан по прв ВТЕ настан е голем, со приближно 30 % во рок од 10 години. Во продолжение, кандидатот цитира повеќе светски трудови, студии и метанализи во кои се истражува влијанието на одредени генски мутации и полиморфизми (кои се предмет и во неговото истражување) врз појавата на ДВТ. Цитирани се и студии во кои е истражувано дали постои поврзаност помеѓу артериската и венската тромбоза. Според нив, се покажало дека субјектите со идиопатска венска тромбоза имаат зголемен ризик за кардиоваскуларни настани, споредени со субјектите кои секундарно имаат тромбоза, а од друга страна, атеросклерозата има потенцијал да предизвика развој на тромбогено нарушување во венскиот систем. Поради претходно наведено, од голема важност е генетското тестирање кај млади пациенти со длабока венска тромбоза без присутни провоцирачки фактори на ризик, во однос на долготрајноста и начинот на третман по првата епизода.

Третата потточка јасно ја објаснува разликата помеѓу генетска мутација и генетски полиморфизам. Потоа се цитирани повеќе клинички студии и метаанализи кои ги анализирале генетските мутации и полиморфизми на гени од палетата што е испитувана во оваа студија, и појавата на болест. Најмногу студии се направени за гените: Prothrombin FII G20210-A, FV Leiden и MTHFR C677-T. Кандидатот ги цитира досегашните трудови и студии во македонската популација, а поврзани со оваа проблематика. На Клиниката за кардиологија, во соработка со Институтот за имунобиологија и хумана генетика во 2008 година било направено генетско истражување на македонската популација за поврзаноста на Methylenetetrahydrofolate Reductase (MTHFR-677 и MTHFR-1298) генетските полиморфизми со коронарната артериска болест и длабоката венска тромбоза и резултатите не покажале сигнификантна асоцијација помеѓу MTHFR-677 и MTHFR-1298 полиморфизмите со коронарната артериска болест и длабоката венска тромбоза кај Македонците. Во 2009 година од истите автори било направено истражување за SERPINE 1 генетски полиморфизам кај македонски пациенти со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза, кое покажало дека не постои сигнификантна поврзаност помеѓу SERPINE 1 полиморфизам и присуството на коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза во македонската популација. Во 2020 година било направено испитување за поврзаноста на хомоцистеин и methylene tetrahydrofolate reductase (MTHFR C677T) генски полиморфизми со длабока венска прогноза во македонската популација. Резултатите покажале дека плазма-нивото на хомоцистеин претставува фактор кој придонесува за развој на ДВТ, додека

MTHFR C677T полиморфизмот не е поврзан со појава на ДВТ во македонската популација. Во следниот дел од воведот, кандидатот ја претставува палетата на гени кои се испитувани и сите детално ги објаснува со прецизен опис за нивната функција, како и начинот на делување при присутна мутација или полиморфизам. Ова детално, поединечно опишување на гените што се испитувани е проследено и поткрепено со многубројни студии во кои се испитувани овие гени, а и нивните мутации и полиморфизми.

Во втората глава од дисертацијата е објаснет **мотивот** за ова истражување. Според кандидатот, тој првично произлегува од сè поголемиот број на млади пациенти со овие болести. Тоа што вакво истражување врз поголем примерок од македонската популација не е направено, исто така претставувало мотив за изработка на оваа студија. Секако, и сознанијата кои би се добиле со ова истражување, кои би ни помогнале во скринингот и раната детекција на коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза, како и во времетраењето и начинот на третман кои се круцијални кај овие пациенти, кај докторандот претставувале повод да го започне ова истражување.

Во третата глава егзактно се утврдени **целите на студијата**, а тоа се следните:

- да се утврдат алелските и генотипски фреквенции на анализираниите генски варијанти на: F V (Leiden), F V (R2), Prothrombin (G20210A), B-fibrinogen (-455 G>A), Methylenetetrahydrofolate Reductase (MTHFR, C677T и A1298C), Factor XIII, EPCR A4600G, EPCR G4678C, eNOS -786 T>C, eNOS G894T, Lymphotoxin Alpha (LTA), B-Fibrinogen, HPA1, Angiotensin converting enzyme (ACE), Apolipoprotein (APO) B, Apolipoprotein (APO) E, Plasminogen Activator Inhibitor (PAI)-1 во двете групи испитаници, со коронарна артериска болест (КАБ), односно длабока венска тромбоза (ДВТ), како и кај испитаниците од контролната група;
- да се споредат добиените алелски и генотипски фреквенции кај испитаниците, со фреквенциите од контролната група на испитаници од општата популација;
- да се испита дали постои релативен ризик на одредени генетски мутации и полиморфизми со појавата на КАБ и ДВТ;
- да се испита дали има препокривање на најчестите генетски полиморфизми и мутации помеѓу групата со КАБ и ДВТ.

Во четвртата глава прецизно е опишан **дизајнот на студијата**. Ова истражување е дизајнирано како студија на случаи и контроли (case-control study), односно опсервациона, генетско-асоцијативна студија. Кандидатот информира дека студијата се изведувала на Универзитетската клиника за кардиологија, каде што биле регрутирани пациентите, во соработка со Институтот за имунобиологија и хумана генетика при Медицинскиот факултет во Скопје, каде што се изработувале генетските анализи.

Во петтото поглавје, кандидатот прави осврт на **етичкиот дел**, во кој потврдува дека студијата била спроведена во согласност со Хелсиншката декларација, и со одобрение на Етичкиот комитет при Комисијата за истражувања кои се спроведуваат на човечки субјекти на Медицинскиот факултет, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Секој пациент потпиша писмена согласност за учество во студијата, откако претходно му беше објаснета студијата и се согласи за учество во неа.

Во шестото поглавје детално се анализирани **материјалот и методите** употребени во оваа студија. Во студијата, кандидатот ги анализирал демографските, клиничките, лабораториските и генетските податоци од испитувана група на 89 пациенти од 18 до 50-годишна возраст со докажана (документирана) коронарна артериска болест (КАБ), 90 пациенти од 18 до 50-годишна возраст со докажана (документирана) длабока венска тромбоза (ДВТ) и/или белодробна тромбоемболија (БТЕ), наспроти контролна група од 90 здрави испитаници од 18 до 50 години без КАБ и ДВТ. Селекцијата на субјектите за вклучување во студијата била според јасно дефинирани вклучувачки и исклучувачки критериуми за секоја група посебно. Вклучувачките критериуми за групата со коронарна артериска болест биле:

- возраст од 18 до 50 години;
- стабилна ангина пекторис или акутен коронарен синдром со коронарографски наод, со наод за најмалку една сигнификантна лезија >50 % на коронарните артерии.

Кандидатот објаснува дека коронарната ангиографија и перкутаната коронарна интервенција (ПКИ) биле направени во Лабораторијата за интервентна кардиологија на ЈЗУ УК за кардиологија, според стандардни процедури и протоколи препорачани од Европската асоцијација за перкутани коронарни интервенции и водичите за миокардна реваскуларизација. Кандидатот јасно ги дефинирал и ги земал предвид и ги анализирал постојните ризик-фактори кај пациентите, како што се: пол, пушење, артериска хипертензија, хиперхолестеролемија, дијабетес мелитус тип 2, позитивна семејна анамнеза, прекумерна телесна тежина и обезност, физичка неактивност и активно пушење.

Вклучувачките критериуми за групата пациенти со венски тромбоемболизам (длабока венска тромбоза/белодробна емболија) биле:

- возраст од 18 до 50 години;
- наод за длабока венска тромбоза на венски колор доплер ултразвук или наод за белодробна тромбоемболија на КТ-ангиографија на бели дробови.

На пациентите кај кои било поставено клиничко сомнение за ДВТ, по претходна клиничка проценка, согласно со Wells score, била направена ЕХО колор доплер сонографија на длабоките вени во васкуларната лабораторија при ЈЗУ УК за кардиологија, при што се користени директни и индиректни дијагностички критериуми за присуство на длабока венска тромбоза и тие се јасно опишани во делот **Материјал и методи**. Кај пациентите кај кои постоело сомнение за белодробна тромбоемболија, таа се потвдувала со наод од компјутерска томографија – ангиографија на бели дробови, на Институтот за радиологија во Скопје. Пациентите кај коишто со овие дијагностички методи била дијагностицирана длабока венска тромбоза или белодробна тромбоемболија го категоризирала учесникот во втората испитувана група со длабока венска тромбоза. Кај пациентите биле земени предвид и постојните ризик-фактори, како што се: малигно заболување, оперативен зафат, траума или фрактура, имобилизација, бременост и постпартален период, патувања на долги дестинации, хоспитализација, катетеризација, акутна инфекција, обезност или прекумерна тежина, употреба на орална контрацепција или употреба на хормонска терапија, употреба на кортикостероид, седентарен начин на живот.

Контролната група на здрави испитаници ја претставувале здрави машки и женски индивидуи, без минати болести, на возраст од 18 до 50 години, соодветна како и во испитуваните групи, регрутирани по случаен избор. За споредба на алелските и генотипските фреквенции во испитуваните групи, била користена контролна група на здрави испитаници. Контролната група практично ја претставувала општата популација во нашата земја и ја сочинуваат соодветен број на машки и женски индивидуи со просечна возраст соодветна како и во испитуваните групи, кои биле регрутирани на Институтот за имунобиологија и хумана генетика за учество во популациски генетски студии. При регрутирањето, тие пополнувале информирана согласност за учество во студијата, како и прашалник за нивната здравствена состојба и минати заболувања, а биле селектирани само индивидуи без податоци за претходни болести.

Исклучувачки критериуми во трите групи испитаници биле:

- помлади од 18 или постари од 50 години,
- бремени жени,
- лица со дијабетес мелитус тип 1,
- пациенти со валвуларни мани,
- пациенти со кардиомиопатии,
- пациенти со вродени срцеви мани,
- пациенти со активна малигна болест,
- акутни или хронични инфламаторни или инфективни состојби/болести,
- индивидуи алергични на контраст.

Во продолжение, кандидатот го објаснува начинот на испитување на генетските мутации и полиморфизми. Кај секој испитаник од сите 3 групи бил земен примерок од венска крв (3ml) со антикоагулант за рутински лабораториски испитувања, како и крв за генетско испитување за присуство на одредени т.н. генетски мутации и полиморфизми, кои се испитувале на Институтот

за имунобиологија и хумана генетика. Според кандидатот, анализата на полиморфизмите била спроведена со реверзна хибридизација, со користење на комерцијално достапен комплет (CVD, ViennaLab, Vienna, Austria), кој ги опфаќа: F V (Leiden), F V (R2), Prothrombin (G20210A), B-fibrinogen (-455 G>A), Methylenetetrahydrofolate Reductase (MTHFR, C677T и A1298C), Factor XIII, EPCR A4600G, EPCR G4678C, eNOS -786 T>C, eNOS G894T, Lymphotoxin Alpha (LTA), B-Fibrinogen, HPA1, Angiotensin converting enzyme (ACE), Apolipoprotein (APO) B, Apolipoprotein (APO) E, Plasminogen Activator Inhibitor (PAI)-1.

Во седмата глава се објаснети **статистичките анализи** со кои се обработени податоците. Податоците добиени во текот на истражувањето биле статистички обработени со користење на SPSS software package, version 22.0 for Windows (SPSS, Chicago, IL, USA). Анализата на атрибутивните (квалитативни) серии била правена преку одредување на коефициент на односи, пропорции и стапки, а истите се прикажани како апсолутни и релативни броеви. Нумеричките (квантитативни) серии биле анализирани со употреба на мерките на централна тенденција (просек, медијана, минимални вредности, максимални вредности, интерактивни рангови), како и со мерки на дисперзија (стандардна девијација, стандардна грешка). Pearson Chi square test, и Fischer exact test биле користени за утврдување на асоцијацијата меѓу одредени атрибутивни дихотомни белези. Spearman-овиот коефициент на ранг корелација била употребена за утврдување на поврзаноста помеѓу нумеричките варијабли со неправилна дистрибуција на фреквенциите. Факторите на ризик биле квантифицирани преку користење на однос на веројатности (Odd ratio – OR) и интервалите на доверба - confidence intervals (CI). За споредба на пропорциите бил користен Difference test. Униваријантна и мултипла логистичка регресиона анализа биле употребени за одредување и квантифицирање на независните значајни предиктори на селектирани параметри. За утврдување на статистичка значајност се користело ниво на сигнификантност од $p < 0.05$.

Резултатите од студијата се прикажани во осмото поглавје, претставени со 38 табели и 43 графикони. Во оваа студија се анализирани податоците и примероците на две испитувани групи со пациенти и една контролна група од 90 здрави испитаници.

Едната испитувана група била сочинета од 89 пациенти со докажана (документирана) коронарна артериска болест (КАБ), додека во втората испитувана група се анализирани 90 пациенти со докажана (документирана) длабока венска тромбоза (ДВТ) и/или белодробна тромбоемболија (БТЕ). Целосно се колектирани планираните социо-демографски карактеристики (пол, возраст) и ризик-факторите (семејна анамнеза, дијабетес мелитус, хипертензија, пушење цигари, body mass index (BMI), хиперлипидемија.

Во првата група, пациенти со КАБ, се анализирани: типот на КАБ, локализацијата на исхемичниот настан, начинот на третман, степенот на КАБ, Syntax скорот, виталните параметри на прием, ехокардиографски параметри, лабораториски анализи (hs Troponin I, CRP, липиден профил, стрес гликемија, HgbA1c).

Кај пациентите од втората група со ДВТ и/или БТЕ се анализирани следните варијабли: присуството на ДВТ односно БТЕ, локализацијата на ДВТ, ехокардиографски параметри, лабораториски анализи (D-dimeri, hs Troponin I, CRP).

Кај пациентите од двете испитувани групи се анализирани и компарирани алелските и генотипските фреквенци со испитаниците од контролната група на следните гени: F V (Leiden), F V (R2), Prothrombin (G20210A), B-fibrinogen (-455 G>A), Methylenetetrahydrofolate Reductase (MTHFR, C677T и A1298C), Factor XIII, EPCR A4600G, EPCR G4678C, eNOS -786 T>C, eNOS G894T, Lymphotoxin Alpha (LTA), B-Fibrinogen, HPA1, Angiotensin converting enzyme (ACE), Apolipoprotein (APO) B, Apolipoprotein (APO) E, Plasminogen Activator Inhibitor (PAI)-1.

Со статистички анализи е испитано дали постои асоцијација на одредени генетски мутации со појавата на КАБ или ДВТ/БТЕ, како и дали постои препокривање на најчестите генетски мутации и полиморфизми помеѓу двете групи на пациенти, а овие резултати се прикажани табеларно и графички.

Првично е прикажана половата структура на испитаниците во сите три групи. Во сите три групи позастапени биле мажите во однос на жените. Потоа е претставена возрастната структура на испитаниците. Според неа, просечна возраст во групата со коронарна артериска болест била 39 години, во групата со длабока венска тромбоза/белодробна тромбоемболија била 37 години, а во контролната група, 35 години. Следно, анализирани се ризик-факторите присутни кај

пациентите. Резултатите од студијата покажале дека најчест ризик-фактор кај пациентите со коронарна артериска болест е пушењето со високи 80 %. Скоро половина од пациентите дале податок за семејна историја за КАБ, а хипертензија, дијабетес и хиперлипидемија имале помал број од пациентите. Кај пациентите бил анализиран и Body Mass Index (BMI), кој покажал дека поголем процент од пациентите во група 1 биле натхранети и обезни. Во втората група со длабока венска тромбоза, најчест ризик-фактор биле натхранетоста и обезноста со 69 %, а потоа пушењето цигари кај 44 % и позитивната семејна анамнеза кај 33 % од пациентите.

Со помош на χ^2 -тест се анализирани поединечно сите алелски и генски мутации и полиморфизми, споредувајќи ја нивната фреквенција помеѓу групите со верифицирана болест и контролната група со здрави испитаници. Анализата на генотипот за Factor V Leiden покажала дека хетерозиготната варијанта за овој ген кај пациентите од групата со ДВТ/БТЕ била сигнификантно повеќе присутна во однос на контролната група, додека хомозиготната варијанта била застапена само кај пациентите од групата со ДВТ.

Во однос на Prothrombin ген мутацијата се забележала статистички сигнификантно поголем број на носители на хетерозиготна варијанта кај втората група со ДВТ/БТЕ, во однос на контролната група здрави испитаници.

Анализата на генотипот за eNOS-G894T покажала дека хомозиготна мутација била присутна само кај пациентите со КАБ и пациентите со ДВТ, додека истата не била присутна кај ниту еден испитаник од контролната група. Освен оваа значајност, во втората група со ДВТ/БТЕ било забележано сигнификантно поголема застапеност на хетерозиготни носители на генот, во споредба со испитаниците од контролната група што укажува дека постои асоцираност на оваа мутација со појава на ДВТ/БТЕ.

Статистичката анализа на генотипот за Lymphotoxin alpha (LTA) покажал дека хетерозиготните носители во групата со КАБ биле сигнификантно почести во однос на контролната група. Според овие резултати, хетерозиготните носители на LTA имаат 2.17 пати поголема веројатност за појава на КАБ во споредба со индивидуи со нормален генотип.

Во однос на генетските варијанти за Apolipoprotein B, резултатите покажале дека хетерозиготните и хомозиготните мутации се многу ретко застапени во популацијата. Носители на хетерозиготна варијанта на АРО В имало само меѓу испитаниците од втората група со ДВТ/БТЕ, додека во другите групи немало ниту еден, што упатува на тоа дека хетерозиготната варијанта може да влијае врз подложноста за појава на ДВТ/БТЕ кај млади пациенти.

Резултатите покажуваат дека генотиповите на следните гени: Factor V (R2), MTHFR C677T, MTHFR A1298C, Factor XIII, EPCR A4600G, EPCR G4678C, B-Fibrinogen, HPA1, AKE, APO E, PAI-1 не покажале статистичка сигнификантна разлика помеѓу групите. Овие резултати укажуваат дека мутациите и полиморфизмите на овие гени не се асоцирани со појавата на болест.

Била направена анализа и за појава на нови рекурентни настани во период од минимум една година. Во првата група со КАБ настани од интерес биле: стабилна ангина пекторис, акутен коронарен синдром и смрт. Во втората група со ДВТ/БТЕ настани од интерес биле: рекурентна ДВТ или БТЕ и смрт. Анализата покажала дека во првата група со КАБ имало 9 нови настани на стабилна ангина пекторис или акутен коронарен синдром, како и 2 смртни случаи. Анализата во втората група со ДВТ/БТЕ имало 15 рекурентни настани на ДВТ или БТЕ и 1 смртен исход. Разработени биле и униваријантна и мултиваријантна логистичка регресиона анализа за одредување на независни предиктори за рекурентни настани. Униваријантната логистичка регресиона анализа покажала дека во втората група со ДВТ/БТЕ со исклучување на ризик-факторите, хетерозиготната варијанта за Prothrombin и генотипот 5G/5G на генот PAI се статистички сигнификантно значајни за појава на нов ДВТ настан. Мултиваријантната логистичка регресиона анализа за двете групи не покажала статистички значајни независни предиктори за појава на нов настан.

Во деветтото поглавје, **Дискусија**, кандидатот ги анализира добиените резултати од неговиот научноистражувачки труд, детално ги толкува и ги објаснува, а потоа ги споредува во однос на резултатите од други испитувања и студии на оваа тема во литературата.

Најпрво, кандидатот ги дискутира болестите кои се испитувани во студијата, КАБ и ДВТ/БТЕ кај млади пациенти, цитирајќи студии во кои се истражувани епидемиолошки податоци, генетското влијание, ризик-факторите и причините за нивна појава.

Потоа, докторандот ги анализира резултатите од генетските мутации и полиморфизми за секој ген поединечно и ги споредува со резултати од релевантни студии и метаанализи.

Метанализа со анализирани 24 опсервациони студии со вклучени 13 571 пациент проспективно ја проценувале поврзаноста на хетерозиготната варијанта на Factor V Leiden и рекурентен венски тромбоемболизам кај пациентите со ВТЕ. Резултатите покажале дека ризикот од рекурентен ВТЕ бил зголемен за 46 % кај пациентите со хетерозиготна мутација за FVL. Ретроспективна case-control студија во Република Македонија во 2006 година која опфатила 190 пациенти со ВТЕ и 200 здрави индивидуи, биле скринирани за присуство на мутација на фактор V Лајден со полимеразно верижна реакција. Преваленцата на мутацијата на фактор V Лајден кај пациенти со ВТЕ болест била 21,1 %, споредено со 5,5 % кај здравите индивидуи. Можеме да забележиме дека резултатите од студијата на кандидатот се многу слични со резултатите добиени од оваа студија во 2006 година.

Резултатите од студијата на докторандот покажаа дека постои асоцираност помеѓу хетерозиготната варијанта за Prothrombin и појавата на ДВТ/БТЕ. Од истражувањата кои ги направил кандидатот, не се пронајдени релевантни студии на поголем број на испитаници кои би го потврдиле ова тврдење.

Статистичката анализа за мутации на Methylenetetrahydrofolate reductase - MTHFR C677T покажала дека мутацијата на овој ген е многу честа во целата популација и нема статистички значајна разлика во честотата кај пациентите во двете групи и здравите испитаници. Овие резултати се потврдени и со неколку публикувани студии. Кларк и соработниците во 2012 година направиле една мета-анализа со вклучени 48 175 пациенти со КАБ и 67 691 контрола во која биле анализирани повеќе генетски варијанти, вклучувајќи го и MTHFR C677T. Резултатите покажале дека мутациите на MTHFR C677T, а со тоа и умереното покачување на нивото на хомоцистеин имало мал или никаков ефект врз КАБ. Безмер и соработниците во 2007г. објавиле case-control студија во JAMA во која на вклучени 4375 пациенти и 4856 контроли ја истражувале поврзаноста на MTHFR C677T полиморфизмот и ДВТ/БТЕ. Резултатите покажале дека не постои поврзаност помеѓу полиморфизмите на MTHFR C677T и ризикот за појава на венска тромбоза.

Резултатите за мутациите на MTHFR A1298C покажале слични резултати како и за C677T полиморфизмот, а истите резултати биле потврдени и со други студии кои се цитирани. Фрисо и соработниците ја истражувале поврзаноста на КАБ со C677T полиморфизмот кај 302 пациенти со ангиографски докажана КАБ и 168 испитаници со ангиографски уреден наод на коронарните артерии. Од резултатите не била пронајдена значајна разлика во фреквенциите на хетерозиготни носители. Студијата на Гао и соработниците од 2020 г., во нивната мета-анализа, ја испитувале и поврзаноста на MTHFR A1298C полиморфизмите и ВТЕ кај пациенти од бела и жолта раса. Таа покажала дека не постои поврзаност помеѓу MTHFR A1298C полиморфизмот и појавата на ВТЕ.

Генотиповите за Factor XIII, исто така, покажале слична релативна фреквенца помеѓу групите. Процентуалната застапеност на хетерозиготни и хомозиготни носители, како и испитаници со нормален генотип била без статистички значајна разлика во сите три групи. Наспроти резултатите на докторандот, мета-анализа изведена во 2017 година во која биле вклучени 36 студии со 26 940 пациенти и 34 694 контроли покажа дека Factor XIII Val34Leu полиморфизмот е сигнификантно поврзан со ризик за КАБ. Од друга страна, Велс и соработниците изработиле мета-анализа од 12 студии со генотипизација на Factor XIII Val34Leu варијантата. Со статистички анализи се заклучило дека Factor XIII Val34Leu варијантата има мал, но сигнификантен протективен ефект против ВТЕ.

Анализата на генотиповите за Endothelial Protein C Receptor (EPCR) A4600G и G4678C не покажала сигнификантна статистичка разлика на нивната застапеност во групите. Питук и соработниците ги потврдиле резултатите на авторот. Тие ја истражувале поврзаноста на EPCR-полиморфизмите и ризикот за ВТЕ. Во case-control студијата биле вклучени 263 пациенти со ВТЕ и 320 здрави контроли, додека во мета-анализата вкупно 5 678 пациенти и 30 017 контроли. Резултатите покажале дека полиморфизмите за EPCR не биле асоцирани со ризик за прв ВТЕ-настан.

Статистичката анализа на мутациите за генот eNOS-786 T>C покажала дека во двете групи со пациенти (првата со КАБ и втората со ДВТ/БТЕ) сигнификантно повеќе се застапени хомозиготни носители на овие гени наспроти испитаниците од контролната група. Ова била единствена генска варијанта кај која се забележа препокривање во двете групи на пациенти,

наспроти контролната група. Во однос на eNOS- G894T се забележало дека хомозиготната мутација била присутна само кај пациентите од Група 1 со КАБ и група 2 со ДВТ/БТЕ, додека кај здравите испитаници во контролната група не била присутна. Освен оваа значајност, во втората група со ДВТ/БТЕ беше забележана сигнификантно поголема застапеност на хетерозиготните носители на генот eNOS- G894T во споредба со контролната група. Кандидатот цитира мета-анализа на Дан Лиу и соработниците од 2013 година во која биле вклучени 6 192 пациенти со КАБ и 9 281 здрава контрола од 24 case-control, кохортни и cross-sectional студии за да ја евалуираат поврзаноста помеѓу eNOS-786 T>C полиморфизмите и ризикот за КАБ. Како и во студијата на авторот, резултатите демонстрирале сигнификантна поврзаност помеѓу eNOS-786 T>C полиморфизмите и ризикот за КАБ. Во студијата на кандидатот, исто така, можеше дека се забележи дека висок процент од пациентите носители на мутација за eNOS-786 T>C и eNOS-G894T во првата група со КАБ се пушачи. Овој факт е потврден и во една студија изведена во 2006 година, која авторот ја цитира, каде што се одредувало дали пушењето цигари ја модифицира поврзаноста помеѓу eNOS полиморфизмите и ризикот од КАБ и исхемичен мозочен удар. Вклучени биле 1 085 пациенти со КАБ, 300 пациенти со исхемичен мозочен удар и 1 065 здрави индивидуи. Со мултиваријантна пропорциона регресиона анализа се утврдило дека постои поврзаност помеѓу пушењето цигари, присуството на 786 T>C и E298D полиморфизми и ризикот за КАБ и исхемичен мозочен удар, што сугерира на потенцијална комплексна меѓусебна поврзаност меѓу генетските фактори и факторите од животната средина и ризикот за КАБ.

Резултатите на кандидатот покажале дека хетерозиготните носители за LTA биле сигнификантно позастапени во групата со КАБ, наспроти здравите испитаници. Наспроти ова, Студијата на Кларк и соработниците од 2006 не го потврдило ова тврдење. Неговата интернационална case-control студија, со вклучени 6 928 пациенти со миокарден инфаркт и 2 712 контроли, покажала дека полиморфизмите за LTA-генот не се силно поврзани со подложноста за појава на КАБ.

Анализата на генетските варијанти на B-Fibrinogen не покажала статистички сигнификантни разлики помеѓу групите. Овие резултати ги потврдуваат резултатите од студијата во Копенхаген на 9127 испитаници од општа популација која покажала дека мутацијата на B-Fibrinogen не го зголемува ризикот за КАБ.

Полиморфизмите за HPA1 не покажале значајни разлики меѓу групите. За овој ген не постојат доволно релевантни студии на испитаници во Европа со кои би можеле да се споредат нашите резултати. Исто така, и анализата на полиморфизмите за AKE не покажале статистички сигнификантни разлики помеѓу групите. Метаанализа од 14 студии ги потврдуваат резултатите на авторот дека полиморфизмите за AKE не се поврзани со појава на ДВТ/БТЕ. Цитирана студија, објавена во European Heart Journal покажала дека полиморфизмот инсерција/делеција не е асоциран со зголемена преваленца за КАБ.

Според добиените резултати за фреквенција на мутации на генот Apolipoprotein (APO) B, се забележало дека тие се многу ретко застапени во популацијата, а осители на хетерозиготна варијанта на APO B имаше само во втората група (9%) на пациентите. При истражувањето авторот не сретнал релевантни, објавени студии и анализи за поврзаноста на Apolipoprotein B со венската тромбоза.

Во студијата на кандидатот, резултатите не покажале статистички значајни разлики на застапеност на генотиповите за APO E помеѓу групите. За разлика од оваа студија, во case control студија во НР.Кина резултатите покажа дека кај пациентите со ДВТ имало сигнификантно повисока фреквенца на генотипот E3/E4. Од друга страна и една мета-анализа од 30 публикувани студии на пациенти со КАБ и здрави контроли покажала дека истиот генотип E3/E4 е асоциран со зголемен ризик и за КАБ.

Анализирајќи ги генотиповите на PAI-1, кандидатот не добил статистички значајни разлики помеѓу групите. Овие резултати се совпаѓаат и со резултатите на Ридкиер и соработниците чиј труд објавен во Circulation, покажува дека 4G/5G полиморфизмот не претставува мајорен патогенетски ризик фактор за артериска и венска тромбоза кај средовечни мажи. Наспроти овие резултати, мета-анализа на Женг и соработниците со вклучени 72 студии демонстрирала дека PAI-1 4G/5G генотипот е сигнификантно поврзан со ризикот за КАБ во целата популација.

Во делот на **заклучоците**, кандидатот ги поентира наодите од испитуваните параметри, формуирајќи заклучни согледувања на поставените цели во докторскиот труд. Значајно е да се потенцира дека КАБ и ДВТ/БТЕ кај млади пациенти се почести кај машката популација. Генетските истражувања покажале дека хетерозиготната варијанта за: Factor V Leiden, Prothrombin, eNOS-G894T се сигнификантно позастапени кај пациентите со ДВТ/БТЕ наспроти здравите испитаници, што укажува на асоцираност на овие мутации со појава на болеста. Носителите на хетерозиготна мутација за LTA биле сигнификантно побројни во групата со КАБ отколку во контролната група, што ни покажува поврзаност помеѓу оваа мутација и КАБ. Бројот на хомозиготи за eNOS-786 T>C во групите со КАБ и ДВТ/БТЕ бил статистички сигнификантно висок во однос на контролната група, а тоа укажува дека хомозиготната мутација на eNOS-786 T>C е поврзана со појава на КАБ и ДВТ. Според добиените резултати било добиено препокривање само на хомозиготна варијанта за eNOS-786 T>C, која се покажала како сигнификантно позастапена во двете групи на пациенти (со КАБ и со ДВТ/БТЕ) наспроти здравите испитаници од контролната група. Анализата за појава на рекурентен настан покажа дека кај пациентите со ДВТ/БТЕ, хетерозиготната варијанта за Prothrombin и генотипот 5G/5G на PAI-1 генот, со исклучувањето на факторите на ризик, се статистички значајни за појава на нов ДВТ настан.

Поглавјето **Литература** содржи 120 референци, од кои најголем дел со понов датум, кои се уредно презентирани според важечките стандарди и соодветно се цитирани во текстот. При изработката на темата, кандидатот употребил пребарување преку PubMed-индексот за идентификација на релевантни натписи и апстракти објавени на англиски јазик, користејќи притоа соодветни клучни зборови со што издвоил целосно објавени студии со слободен пристап, ревиски трудови, рандомизирани контролирани студии, експертски прегледи и статистички анализи и препораки објавени од релевантни институции, а воедно претставени се и актуелните препораки од Европското кардиолошко здружение.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација со наслов: „Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза“, од кандидатот ас. д-р Ивица Бојовски, претставува истражување во кардиологијата и хуманата генетика. Во докторскиот труд, според поставените цели на истражувањето, кандидатот прави обид да ги одреди алелските и генотипски фреквенции на анализираните генски варијанти и да ја спореди нивната застапеност помеѓу групите на пациенти и контролната група. Исто така, истражува дали постои релативен ризик на постоењето на одредени генетски мутации и полиморфизми со појавата на коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза. Анализата на резултатите покажува дека одредени генетски мутации и полиморфизми се сигнификантно асоцирани со појава на претходно наведените болести.

Докторската дисертација со наслов: „Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза“, од кандидатот ас. д-р Ивица Бојовски, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. **Bojovski I**, Stankovic S, Georgiev A, Petlichkovski A, Bosevski M. Frequency of genetic variants associated with coronary artery disease and venous thromboembolism in young patients in republic of N. Macedonia. Acad Med J 2022;2(1):109-118, 2022 DOI:10.53582/AMJ2221109b
2. **Bojovski I**, Stankovic S, Petlichkovski A, Bosevski M. Duration of Anticoagulation Therapy in Patients with Genetic Inherited Thrombophilia. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2022 Jul 13;43(2):33-40. doi: 10.2478/prilozi-2022-0016. PMID: 35843922.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

По внимателно, целосно и исцрпно разгледување на докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Ивица Бојовски, со наслов: „Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза“, Комисијата смета дека се работи за самостоен научноистражувачки труд кој разработува актуелен клинички проблем во кардиологијата поврзан со хуманата генетика, со јасно дефинирани мотив и цели, апликативни клинички резултати и релевантни научни заклучоци.

Во докторскиот труд, според поставените цели на истражувањето, кандидатот прави обид да ги одреди алелските и генотипски фреквенции на анализираните генски варијанти и да ја спореди нивната застапеност помеѓу групите на пациенти и контролната група. Исто така, истражува дали постои релативен ризик на постоењето на одредени генетски мутации и полиморфизми со појавата на коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза.

Анализата на резултатите и компарациите кои се направени во студијата ги одредуваат алелските и генотипските фреквенции на анализираните гени кај сите три групи на испитаници и покажуваат дека одредени генетски мутации и полиморфизми се сигнификантно позастапени во одредена група на пациенти наспроти здравите испитаници во контролната група, а со тоа и асоцирани со појава на коронарна артериска болест или длабока венска тромбоза. Овие сознанија ни даваат можност за откривање на присутни генетски мутации и полиморфизми кај лицата во крвно сродство со пациентите, а со тоа и за рана детекција и примарна превенција на болеста.

Со оглед на наведеното, Комисијата го оценува позитивно приложениот докторски труд и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во состав на УКИМ, да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација со наслов: **Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза** од кандидатот **ас. д-р Ивица Бојовски**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Маријан Бошевски, претседател, с.р.
Н. сов. д-р Светлана Станковиќ, ментор, с.р.
Проф. д-р Сашко Кедев, член, с.р.
Проф. д-р Марија Вавлукис, член, с.р.
Проф. д-р Александар Петличковски, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „Квалитет на живот кај пациенти со витилиго“ Од Д-Р Наташа Теовска Митревска, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 26.12.2023 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката д-р Наташа Теовска Митревска, со наслов: „Квалитет на живот кај пациенти со витилиго“, во состав: проф. д-р Сузана Николовска (претседател), проф. д-р Миле Босилковски (ментор), проф. д-р Бети Зафирова Ивановска (член), проф. д-р Моме Спасовски (член) и проф. д-р Катерина Дамевска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот д-р Наташа Теовска Митревска, со наслов: „Квалитет на живот кај пациенти со витилиго“ содржи 152 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman со 1,15 проред, големина на букви 12 и 195 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии и книги. Текстот е збогатен со 48 табели и 23 слики.

Трудот има апстракт на македонски и англиски јазик и е структуриран во 10 глави и анекс со 2 прашалника. Докторскиот труд ги содржи сите делови на еден научноистражувачки проект: вовед, мотив за изработка на докторската дисертација, цели, материјал и методи, статистичка анализа, резултати на истражувањето и дискусија на добиените резултати, по што следат заклучоците, како и листа на користена литература. Начинот на изложување е јасен и концизен, лесно се следи и воедно побудува интерес за одбраната тема на истражување. Главите се систематизирани во точки и потточки, со наслови и поднаслови, со што се овозможува систематизирано и прегледно следење на материјата обработена во докторската теза. Трудот обработува актуелна научна и клиничка проблематика, вредна и оправдана за истражување, како од научен така и од клинички аспект.

Првата глава од докторската дисертација започнува со **Вовед**, во кој на концизен и прегледен начин, поткрепен со повеќе литературни извори, се изнесени податоците за квалитетот на животот во дерматологијата со посебен осврт кај пациентите со витилиго. Даден е осврт за епидемиологијата и етиологијата на витилигото, клиничката презентација, дијагнозата, психосоцијалниот аспект, стигматизацијата, како и начинот на третман. До изминатата деценија, во процеската на постапките на лекување се користеа само „објективните“ критериуми за клиничките резултати. Во последните неколку години, се зголеми согледувањето на субјективните фактори, како што е однесувањето на пациентот, а со тоа се овозможи лекарите да го следат текот на болеста и ефектите од терапијата.

Овие фактори беа сумирани во широка смисла под терминот *квалиџеѝ на живоѝ* (КЖ). Квалитетот на животот е концепт што веќе е добро прифатен во денешната модерна медицина и не постои болест која влијае врз квалитетот на животот на пациентот, а за која не се дискутира. Квалитетот на животот

(КЖ) е дефиниран од страна на СЗО (Светската здравствена организација) како перцепција на поединците за нивната позиција во животот во контекст на културата и вредносните системи во кои живеат и во однос на нивните цели, очекувања, стандарди и грижи. Квалитетот на животот е субјективно искуство на секој поединец за неговиот живот. Во квалитетот на животот вклучени се физичкиот аспект, емоционалниот аспект, социјалниот аспект на животот, како и секојдневното функционирање во животот.

Концептот на *квалитетот на живото* е многу широк и мултидимензионален концепт кој ги опфаќа сите сфери на општеството, односно целокупната благосостојба на луѓето и на општеството. Квалитетот на живот има и објективна и субјективна димензија, содржи многу компоненти и може да се мери на ниво на поединец или пак на ниво на општеството во целина. Овој концепт е тежок за дефинирање, широко е употребуван, но со мала конзистентност и со широк спектар на дефиниции. Поголемиот број дерматолошки состојби не претставуваат директна закана за животот, но нивниот хроничен и неизлечив карактер има силно негативно влијание врз квалитетот на животот на заболениите пациенти. Дерматолошките болести влијаат врз пациентите на мултидимензионален начин, почнувајќи од емоционални до социјални интеракции, симптоми и функционални нарушувања.

Витилиго е стекната депигментарна болест којашто се карактеризира со бели макули на кожата, мукозни мембрани и косата поради селективно уништување на меланоцитите. Според класичната морфологија на витилигото, лезиите се дискретни, рамномерно млечнобели макули со тркалезна, овална или неправилна форма во големина од милиметри до многу сантиметри, опкружени со нормална или хиперпигментирана кожа. Болеста е асимптоматска, но во некои случаи може да се појави чешање или чувство на печење. Витилиго се појавува на места на триење кои обично се хиперпигментирани, како: лице, дорзална површина на рацете, аксила, брадавици, сакрум, ингвинална и аногенитална регија и површината на зглобовите. Леукотрихија се развива во 3,7–47,3 % од случаите на витилиго. Вклученост на мукоза е забележана помеѓу 7,4–74 % кај генерализираните видови витилиго. Синоними за витилиго вулгарис се леукодерма, депигментација, и стекната депигментација. Присутно кај двата пола подеднакво, но постојат и студии каде што доминира женската популација. Губењето на пигментацијата започнува од која било возраст во текот на животот. Вообичаената возраст на појава на витилиго е помеѓу 10 и 30 години, а во половина од случаите болеста започнува пред 20-годишна возраст, во 70–80 % од случаите пред 30-годишна возраст. Наједноставната класификација го дели витилигото во сегментален и несегментален тип, врз основа на клиничкиот тек и на различната дистрибуција по телото. Витилиго се асоцира со неколку други автоимунни заболувања, вклучувајќи болести на тироидната жлезда, дијабетес, пернициозна анемија, лупус, Адисонова болест, ревматоиден артритис, алопеција ареата, псоријаза, астма, хронична уртикарија, воспалително заболување на цревата. Истите заболувања се јавуваат почесто кај роднините од прво колено. Витилигото може да биде присутно кај сите типови автоимунни полиендокрини синдроми (АПС), но најчесто е поврзано со тироидната автоимуна болест. Позитивната историја на семејството влијае на почетокот на витилиго и во тие случаи болеста се појавува порано отколку во спорадични случаи. Хроничната природа на болеста, долготрајниот третман, недостигот од еднакво ефективна терапија и

непредвидливоста во состојбата обично се многу деморализирачки за пациентите кои имаат витилиго. Витилигото не предизвикува директно физичко оштетување, но може да биде причина за важен психосоцијален товар. Пациентите со витилиго страдаат од погрешна слика за себе, ниска самодоверба и доживуваат високо ниво на попреченост од нивната кожна болест. Пациентите со витилиго се чувствуваат вознемирени и стигматизирани од нивната состојба, особено во врска со социјалните активности. Психосоцијалните аспекти на витилиго може да се опишат со присуство на стрес како потенцијална причина или ефект на болеста, но исто така и присуство на вознемирност или депресија кај пациенти со витилиго. Пациентите со витилиго имаат тенденција за вознемирност, депресија, нарушувања на приспособување, опсесивни симптоми и хипохондрија, социјална фобија, агорафобија и сексуална дисфункција. Пациентите со витилиго, исто така, имаат високи стапки на аликстимија. Здравствените работници сè уште го сметаат витилигото како безопасен козметички проблем на кожата, не успевајќи да ги вклучат психолошките и социолошките компоненти кои се толку тесно поврзани со оваа болест и следствено ја потценуваат важноста на лекувањето на овие пациенти. Во мерењето на квалитетот на живот во дерматолошките состојби постојат бројни стандардизирани прашалници за одредување на квалитетот на животот за одредени дерматолошки и венерични заболувања, како за возрасните, така и за детската популација. Ваквите прашалници нужно се користат во клиничките студии што испитуваат одредени лекови во третманот на дерматолошки заболувања. Тие ретко се користат во секојдневната рутинска пракса, во најголема мера поради недостаток на време, но и недоволно познавање на прашалниците и на нивната евалуација. Во дерматологијата, квалитетот на живот може да се процени со генерички инструменти (т.е. инструменти применливи во широк спектар на состојби кои овозможуваат споредување меѓу болести), дерматолошки-специфични инструменти (т.е. инструменти применливи кај сите заболувања на кожата кои овозможуваат споредби меѓу кожни заболувања) и инструменти специфични за состојбата (т.е. употребата на инструментите е ограничена на специфична болест на кожата и можни се само споредби меѓу групи на пациенти со иста состојба на кожата). Дерматолошкиот индекс на квалитет на живот (ДИКЖ) е првата алатка специфична за дерматологија за проценка на *квалитетот на животот* поврзана со кожата. Тој е дизајниран како „едноставна практична мерка за рутинска клиничка пракса“. Дерматолошкиот индекс на квалитет на живот (ДИКЖ) е најчесто користен инструмент за *квалитетот на животот* во дерматологијата и се користи во најголемиот број студии за *квалитетот на животот* кај пациенти со кожни заболувања. Прашалникот Дерматолошки индекс на квалитет на живот (ДИКЖ) е преведен на 55 јазици и опширно е валиден.

Втората глава го анализира **мотивот** за изработка на оваа студија кој е јасно дефиниран и произлегува од повеќе причини. Кандидатката наведува дека нејзиниот мотив доаѓа од долгогодишната пракса со пациентите со витилиго, но и како координатор на организација за поддршка на пациентите со витилиго во РС Македонија и добитник на награда на интернационално ниво од Витилиго фондацијата за истражување за меѓународен проект на идентична тема. Во Р Северна Македонија досега не е направено истражување во кое се евалуира асоцијацијата помеѓу квалитетот на животот, активноста на болеста и демографските карактеристики на пациентите со витилиго. Истражувањето

даде дополнителен и значаен поттик во развојот и подобрувањето на стандардите за квалитет во поддршката на пациентите со витилиго.

Во **третата глава** од докторската дисертација, насловена: **Цели на студијата**, докторантката ги опишува главната цел и специфичните цели.

Главна цел е мерење на квалитетот на животот на пациентите со витилиго преку Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ). Дополнителни цели се: (1) одредувањето на корелација помеѓу квалитетот на животот и демографските карактеристики (возраст, пол, образование место на живеење); (2) одредувањето на корелација на Дерматолошкиот индекс на квалитет на живот (ДИКЖ) и животниот стил (пушење, внесување алкохол, дебелина) и (3) споредбата на Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) кај пациенти со новодијагностициран витилиго и пациенти со долготрајна болест; (4) утврдување на поврзаноста на витилиго со други дерматолошки и недерматолошки состојби; (5) споредба на Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) кај пациенти со новодијагностицирано витилиго и пациенти со долготрајна болест.

Четвртата глава е со наслов: **Дизајн на студијата**, каде што се наведува дека студијата е студија на пресек.

Петтата глава е со наслов: **Материјал и методи на студијата**. Во овој дел, докторантката наведува дека студијата е работена на Оддел за дерматологија во ПЗУ „Ре-медика“ во 2021 година. Примерок на истражувањето претставуваат вкупно 71 испитаник над 16-годишна возраст. Користела два прашалника. Прашалникот за дерматолошки индекс на квалитет на живот (ДИКЖ) од Универзитетот Кардиф, Велика Британија со добиена согласност од проф. Finlay и сор. на македонски јазик и вториот прашалник во кој се содржат прашањата за демографските карактеристики и активноста на болеста. Прашалникот за дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) вклучува 10 точки за чувствата на пациентот и многу аспекти на болеста кои се случиле во последните 7 дена. Прашањата вклучуваат „симптоми на витилиго“ (чешање, болка и иритација), „чувства“ (срам, вознемиреност и гнев), „секојдневни активности“ (пазарување и активности во домот), „вид облека“, „социјални или слободни активности“, „физички вежби“, „едукативни активности“, „сексуални активности“, „интерперсонални односи“ (со сопруг/а, пријатели, роднини) и „можности за третман“. Секоја ставка се бодира со скала од четири точки (3 = многу, 2 = умерено, 1 = малку, 0 = воопшто не). Како резултат на тоа, минималните и максималните резултати за прашалникот се 0–30 поени. Вкупниот резултат на Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) беше пресметан со собирање на резултатот од секое од 10-те прашања оценети и интерпретирани: како никакво оштетување на квалитетот на животот (0–1), мало оштетување (2–5), умерено оштетување (6–10), тешко оштетување (11–20) или многу сериозно оштетување (21–30). Во вториот прашалник по клинички преглед со Wood-лампа се внесуваат податоци за возраста, полот, местото на живеење, образованието, брачниот статус, типот на кожата по Фитцаптрик, коморбидните заболувања (хиперлипидемија, дијабетес мелитус тип 1, хипертироидизам, хипотироидизам, пернициозна анемија, алопеција ареата, офталмолошки абнормалности), фамилијарна историја на болеста, употребата на алкохол, цигари, БМИ. Податоците поврзани со витилиго вклучуваат возраст на почетокот, семејна историја на витилиго, терапевтска историја (со терапија или без терапија), вид витилиго (несегментално, сегментално и неклассифицирано), активност на витилиго (во години), природниот тек (стабилно, нестабилно и со

регресија) и процент на зафатеност на површината на телото. Локализацијата и видот на болеста беа дијагностицирани со стандарден физикален преглед и со употреба на светлина од Wood. Процентот на зафатената кожна површина беше пресметана со користење на правилото од девет преземено од Европската работна група на Витилиго (ВЕТФ). Вклучени се пациенти постари од 16 години со клиничка дијагноза на витилиго од двата пола со потпишана информативна согласност. Пациентите со депигментација предизвикани од хемикалии, изгореници или некоја друга причина, освен витилиго, пациентите со клиничка дијагноза на витилиго под 16 години, како и пациенти кои не потпишаа информативна согласност (не се се согласија да се дел од студијата) се исклучени од студијата.

Во **шестата глава**, со наслов: **Статистичка анализа**, се наведува на кој начин податоците добиени од истражувањето се статистички обработени врз основа на што се добиени резултатите на оваа докторска дисертација. Кандидатката посочува дека, статистичката обработка на податоците е направена во статистичкиот програм SPSS software package, version 22.0 for Windows SPSS, Chicago, IL. Квалитетот на живот кај пациентите со витилиго ги мери со Дерматолошки индекс на квалитет на животот, додека внатрешна конзистентност меѓу одговорите на 10-те прашања ги проценува со изработка на Статистика на доверливост – Cronbach's Alpha / Тотал скор / Просечен скор. Во анализата на сериите со атрибутивни белези (пол, образование, место на живеење, Фитцпатриков фототип, брачен статус, гојазност, пушење, пиење алкохол, фамилијарна историја, асоцирани болести, прва појава на витилиго, траење на болеста, чешање, Кебнер-феномен, тип на витилиго, природен тек на болеста) се одредувани проценти на структура (%); Кај сериите со нумерички белези (возраст, анализа на ширење – глава и врат, тело, раце, нозе, препони; локализација – глава и врат, тело, раце, нозе, стапала/препони) е изработена Дескриптивна статистика (значајност, стандардна девијација; $\pm 95,00$ % CI; медиана, минимум; максимум); Дистрибуцијата на податоците се тестира со: Колмогоров-Смирнов тест (Kolmogorov-Smirnov test); Лилифорс-тест (Lilliefors test); Шапиро-Вилкс тест (Shapiro-Wilks test (p)); Разликите во квалитетот на животот кај пациентите во однос на анализираниите атрибутивна белези е изведена со t-тест за независни примероци (t/p), анализа на варијабли (F/p) / LSD-тест, Крускал-Валис (Kruskal-Wallis) тест (H/p) –/ во зависност од дистрибуцијата на податоците; Јачината на поврзаноста меѓу вкупниот тотален/ просечен скор за *квалитетот на животот* кај пациенти со витилиго и анализираниите атрибутивни и нумерички белези беше анализирана со Мултиплина регресија (R, F, p); Сигнификантноста е одредувана за $p < 0,05$. Податоците ги прикажува табеларно и графички.

Во **седмата глава** се презентирани **резултатите** од оваа студија. Обработени се и прикажани сите резултати кои се статистички обработени, со цел да се даде одговор на сите претходно посечени цели во оваа студија. Како прва потточка во овој дел, кандидатката ги објаснува демографските карактеристики (пол и возраст) со табеларен приказ, со што се добива јасен впечаток за нив. Втората потточка во овој дел се резултатите добиени од корелацијата помеѓу демографските карактеристики на пациентите со активноста на болеста, и Дерматолошкиот индекс на квалитет на живот. Во оваа докторска дисертација се вклучени 71 пациент со витилиго, кои беа анализирани од социодемографски аспект (пол, возраст, место на живеење, фамилијарна предиспозиција, влијанието на некои надворешни ризични фактори, формите на клиничката презентација, застапеноста, процентуална зафатеност на

кожата), а главната цел беше и неговото влијание врз квалитетот на животот, кај испитаниците изразен преку Дерматолошкиот индекс за квалитетот на животот (ДИКЖ). Вкупниот скор за Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) се движеше во ранг од 0 до 28 (од максимални 30 поени), а просечно изнесуваше $11,70 \pm 5,7$. Просечниот скор за 6-те домени од Прашалникот за ДИКЖ изнесуваше $2,75 \pm 1,4$, $2,51 \pm 1,4$, $2,13 \pm 1,5$, $1,14 \pm 1,3$, и $2,04 \pm 1,7$, $1,15 \pm 0,98$ за домените симптоми и чувства, дневни активности, слободни активности, работа и едукативни активности, и интерперсонални активности и третман консеквентно. Вкупниот просечен скор за прашалникот е $10,34 \pm 5,7$ во групата машки пациенти, $13,27 \pm 5,4$ во групата пациенти од женски пол. Квалитетот на живот е значајно помалку афектиран од проблемот со кожата кај машките пациенти споредено со женските. Машките пациенти имаа помал просечен Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) скор од женските и за сите 6 домени, но како статистички забележана се покажала тестираната разлика по пол за доменот дневни активности ($2,16 \pm 1,4$ наспроти $2,91 \pm 1,4$; $p = 0,026$). Проблемот со кожата значајно помалку влијае на дневните активности кај машките пациенти споредено со женските. Според овие резултати, пациентите со витилиго со најнизок просечен скор ги оцениле ставките работа и едукативни активности, и третманот. Кај 85 % од испитуваната група на пациенти беше евидентирано присуството на витилиго кое е во најголем процент локализирано на трупот. Квалитетот на животот е со речиси идентичен процент на застапеност кај пациентите со витилиго со завршено основно и со завршено средно образование, а кај пациентите со високо образование процентот е повисок. Овие резултати укажуваат на фактот дека витилигото има поголемо влијание врз квалитетот на животот кај пациентите со завршено високо образование, во однос на оние со основно и со средно. Пациентите со завршено високо образование кај испитуваната група имаат рационално размислување за морбидитетот на болеста. Добиените резултати за варијаблата живеење во урбана и рурална средина и нивното влијание врз квалитетот на животот кај пациенти со витилиго покажале статистички незначајни разлики. Пациентите од село имаа помал Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) скор од пациентите кои живеат во град во сите шест домени, но статистички со незначајни разлики. Пациентите со активна форма на витилиго се со повисок просечен Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) скор во однос на пациентите со стабилна форма на витилиго. Присутните коморбидитети немаа значајно влијание на квалитетот на живот на пациентите со витилиго, пациентите со и без придружни хронични болести имаа слични просечни скорови за вкупниот резултат од Прашалникот за дерматолошки индекс за квалитет на живот и без статистичка значајност. Вкупниот Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ), кај сите испитаници со витилиго изнесува $11,70 \pm 5,7$. Возраста кај испитуваната група пациенти со витилиго има значајно статистичко влијание врз квалитетот на животот. Значајно полош е квалитетот на животот кај испитуваната група од 16–30 години во споредба со популацијата од 51–60 и над 60 години во поглед на симптомите, дневните активности и слободни активности и третман. Со напредување на возраста на пациентите со витилиго, се подобрува квалитетот на животот. Квалитетот на животот значително е во корелација со образованието, односно испитаниците со повисоко образование имаат повисок Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) скор. Ова е сигнификатно во домен на симптомите, дневните активности и слободни активности и третман. Вкупниот просечен

скор на Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) меѓу пациентите од рурална и од урбана средина не е статистички значаен, иако Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) скорот е помал кај пациентите со витилиго од руралната во однос на урбаната средина, во сите испитувани домени. Пушачите имаат повисок просечен скор од непушачите за квалитетот на животот, во сите шест домени, но разликите не се статистички значајни. Статистички незначајни се и разликите меѓу испитаниците со витилиго во однос на консумирање алкохол. Статистички незабележителна беше разликата и меѓу испитаниците без влијание на витилигото на квалитетот на живот во зависност од индексот на телесна маса. Не постојат статистички значајни разлики кај групата на пациенти со новодијагностицирано витилиго, во споредба со пациентите со долготрајно витилиго и меѓу пациентите со акутно и стабилно витилиго, во сите домени, освен во дневни активности. Присутните коморбидитети немаат статистички значајно влијание врз квалитетот на животот кај испитуваните пациенти со витилиго во сите домени.

Во **осмата глава**, насловена **Дискусија**, сите претходно добиени резултати врз основа на претходно статистички обработените податоци кои се предмет на испитување во оваа докторска дисертација се дискутираат и паралелно една по една се споредуваат со резултати од претходни студии изработени на светско ниво.

Докторантката ги споредува податоците од истражувањето со студиите објавени од 1994 до 2018, при што студиската популација од сите студии се состоела од 5869 пациенти со витилиго. Просечните резултати на Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) низ целиот свет е од 1,82 до 15, а вкупната средна вредност 8,2, што укажува на умерен ефект на КЖ. Во оваа докторска дисертација од 71 пациент со витилиго вкупниот скор за Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) се движеше во ранг од 0 до 28 (од максимални 30 поени), а просечно изнесувал $11,70 \pm 5,7$. Просечниот скор за 6-те домени од Прашалникот за дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) изнесува $2,75 \pm 1,4$, $2,51 \pm 1,4$, $2,13 \pm 1,5$, $1,14 \pm 1,3$, и $2,04 \pm 1,7$, $1,15 \pm 0,98$ за домените симптоми и чувства, дневни активности, слободни активности, работа и едукативни активности, и интерперсонални активности и третман консеквентно. Според овие резултати, пациентите со витилиго со најнизок просечен скор ги оцениле ставките работа и едукативни активности, и третманот. Добиените резултати од набљудуваните пациенти со клиничка дијагноза витилиго во однос на половата дистрибуција покажува дека 38 (53 %) се од женски пол, а 33 (47 %) се од машки пол, што укажува на фактот дека во однос на половата дистрибуција на испитуваната група на пациенти со витилиго, поголема е застапеност кај испитаниците од женскиот во однос на машкиот пол. Повисоката процентуална застапеност на витилигото кај испитаниците во студијата од женската популација кандидатката смета дека е последица на поголемата грижа за естетскиот изглед и нивното барањето на помош од докторот дерматологот, уште при забележување и на почетните промени на болеста. Во истражувањето на докторантката вкупниот просечен скор на квалитетот на живот е повисок за разлика од објавените резултати од 21 студија. Во десет од овие студии, кои содржат 3341 пациенти со витилиго, просечната оценка на квалитет на живот кај мажите наспроти жените се движела меѓу 3,13 – 8,80 и 6,00 – 11,40. Пациентите од женски пол имаат поголемо оштетување на Квалитет на живот (вкупна просечна вредност од 8,03 %) отколку мажите (5,99 %), што може да се должи на поголемата загриженост во однос на изгледот и потенцијалното влијание врз нивниот брачен статус. Во

останатите 11 студии, не се забележува никаква врска меѓу Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) и полот. Квалитетот на животот е со речиси идентичен процент на застапеност кај пациентите со витилиго со завршено основно и со завршено средно образование, а кај пациентите со високо образование процентот е повисок. Овие резултати се идентични и во поголемата студија на Долатшахи (Dolatshahi) и соработниците. Резултатите добиени од докторантката за новодијагностицирани случаи во однос на квалитет на живот покажаа високо статистички значајни разлики во однос на пациентите со долготрајно витилиго. Ваквата состојба на кожата со изразени клинички симптоми на витилиго докторантката укажува дека предизвикува чувство на срам од околината и сето тоа доведува до изолација на пациентите од витилиго од пријателите и од заедницата, а тоа влијае врз квалитетот на животот, во споредба со општата популација. Објавените литературни податоци во врска со варијаблата, времетраењето на болеста се спротиставени и контрадикторни. Пациентите со активна форма на витилиго се со повисок просечен Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ) скор во однос на пациентите со стабилна форма на витилиго. Присутните коморбидитети од ситражувањето немаа значајно влијание на квалитетот на живот на пациентите со витилиго, пациентите со и без придружни хронични болести имаа слични просечни скорови за вкупниот резултат од Прашалникот за дерматолошки индекс за квалитет на живот и без статистичка значајност.

Во **деветтата глава**, насловена: **Заклучок**, докторантката од претходно направените статистички анализи на податоците, кои се предмет на оваа докторска дисертација, и прегледот низ литературата, детално одговара на сите претходно поставени специфични цели, како и на главната цел. Како заклучок е дека вкупниот Дерматолошки индекс на квалитетот на животот (ДИКЖ), кај сите испитаници со витилиго изнесувал 11.70 ± 5.7 .

Пациентите од женски пол со витилиго имаат полош квалитет на живот во споредба со машките пациенти со витилиго. Со возраста, квалитетот на животот кај пациентите со витилиго се подобрува. Пациентите со понизок степен на образование имаат подобар квалитет на живот. Статистички незначајни се разликите меѓу испитаниците со витилиго во однос на пушење и консумирање алкохол. Не постојат статистички разлики кај групата пациенти со новодијагностицирано витилиго, во споредба со пациентите со долготрајно витилиго. Присутните коморбидитети немаат статистички значајно влијание врз квалитетот на животот кај испитуваните пациенти со витилиго во сите домени.

Во **десеттата глава** цитирана е користената литература за оваа докторска дисертација. Таа е составена од 195 библиографски единици, вклучувајќи научни трудови, статии, книги, национални прописи, извори на интернет и сл.

Анексите 1 и 2 го содржат Прашалникот за дерматолошки индекс на квалитет на живот и Прашалник кој се однесува на демографски податоци на пациентот и податоците за болеста.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот д-р Наташа Теовска Митревска, со наслов: „Квалитет на живот кај пациенти со витилиго“, претставува актуелно истражување во клиничката медицина од областа на дерматологија. Изработката на темата на оваа докторска дисертација има за цел да ги унапреди и прошири знаењата за витилиго, со особен осврт на влијанието на

оваа болест врз квалитетот на животот на пациентите со витилиго. Значаен е заклучокот дека пристапот во лекувањето на витилиго треба да ги инкорпорира психичките и социјалните аспекти на болеста.

Докторската дисертација на кандидатката д-р Наташа Теовска Митревска, со наслов: „Квалитет на живот кај пациенти со витилиго“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор), следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

1. Teovska Mitrevska, N., Correlation between quality of life and demographic characteristic of patients with vitiligo in North Macedonia. Acad Med J 2023;3:41-48.
2. Teovska-Mitrevska, N. Quality of life in patients with vitiligo in North Macedonia. Arch Pub Health [Internet]. 2023; Nov. 20 Available from: <https://www.id-press.eu/aph/article/view/6108>
3. Natasa Teovska Mitrevska, Lulije Ibraimi Jahja. Ruxolitib cream in treatment of vitiligo - first case report in N. Macedonia. International Journal of Recent Research in Arts and Science. 2023;17:34- 40.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Научниот придонес на оваа докторска дисертација е во сознанието за присуство на сериозно нарушување на квалитетот на животот кај голем процент од пациентите со витилиго. Утврдено е дека пациентите од женскиот пол, помладата возраст и повисок степен на образование имаат полош квалитет на живот. Ова укажува на потребата, терапијата кај пациентите со витилиго да ги интегрира психолошките и социолошките компоненти, особено во групите на пациенти со полош индекс на квалитет на живот. Можните понатамошни истражувања би требало да се насочат кон спроведување студии кои би опфатиле поголем број пациенти со цел да се постигне подобрување на стандардите за квалитетот во поддршката на пациентите со витилиго. Главно подрачје на примена на оваа докторска дисертација е дерматологијата.

Комисијата смета дека трудот е автентичен и актуелен, има значаен научен и апликативен придонес, во целина ги обработува поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд, со јасно дефинирани цели, прецизно изложени материјал и методи и детално прикажани и статистички обработени резултати на студијата. Дискусијата и заклучоците се објективни и даваат прецизни одговори на поставените цели.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Наташа Теовска Митревска со наслов: „Квалитет на живот кај пациенти со витилиго“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Сузана Николовска, претседател, с.р.
Проф. д-р Миле Босилковски, ментор, с.р.
Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, член, с.р.
Проф. д-р Моме Спасовски, член, с.р.
Проф. д-р Катерина Дамевска, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА СОРАБОТНИК ВО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ НА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ПЕДАГОГИЈА И ДИДАКТИКА НА АЛБАНСКИ НАСТАВЕН ЈАЗИК, НА ПЕДАГОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со објавениот конкурс на 13.11.2023 година (понеделник) во весниците „Вечер“ и „Коха“, Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, на седницата одржана на 25.12.2023 година, донесе Одлука бр. 02-815/6 од 25.12.2023 година, со која е формирана Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Лулзим Мехмети, претседател, проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска, член, и проф. д-р Лулзим Алиу, член. Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на соработник во звање – асистент на научните области педагогија и дидактика, во предвидениот рок се пријави м-р Нарта Абдија. Во Извештајот ќе бидат изнесени позначајните биографски податоци за кандидатката, нејзиното образование, како и наставно-научните и стручни квалификации со образложение, мислење и предлог на Комисијата до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ, ОБРАЗОВАНИЕ И НАСТАВНО-НАУЧНИ И СТРУЧНИ КВАЛИФИКАЦИИ

Кандидатката м-р Нарта Абдија е родена на 2.2.1998 година во Гостивар. Основното образование кандидатката го завршила во основното училиште „Исмаил Кемали“ во Гостивар, додека средното образование го завршила во СОУ „Гостивар“. На Педагошкиот факултет при Државниот универзитет во Тетово, кандидатката се запишала на додипломски студии, во академската 2016/2017 година, на студиската програма Професионална педагогија, кои ги завршила во 2020 година, со просечен успех 7,98, при што се стекнала со стручен назив – дипломиран педагог, со 240 ЕКТС-кредити. Во академската 2020/2021 година, кандидатката м-р Нарта Абдија се запишала на втор циклус студии, на насоката Елементарно образование, и успешно ги положила предвидените испити. На 6 јуни 2022 година, кандидатката го одбрала својот магистерски труд на тема: *Апликација на портфолио како метод на вреднување и развојот на доспирањата на учениците*, при што се стекнала со 60 кредити од мастер студиите со просечен успех 9,60 и се здобила со звањето **магистер по педагогија – елементарно образование**. Кандидатката м-р Нарта Абдија, во 2019 година, активно учествувала во проектот Erasmus + „CULTURAL HUB: Handicraft for intercultural learning” in Istanbul, Turkey. Во мај 2021 година учествувала во стручно тренирање во Албанија, на тема „Логопедија и невrorазвој“. Во периодот 15 – 17 ноември 2023 година, учествувала на меѓународната научна конференција: 4th International Scientific Conference of the Faculty of Pedagogy, University of Tetovo, со презентација на научниот труд; Narta Abdija & Arbresha Zenki - Dalipi (2023): *Application of the portfolio as a method of*

assessment and development of students achievements. По дипломирањето, како дипломиран педагог е ангажирана во реализација на воннаставни активности со деца од училишната возраст, а за кои се организираат дополнителни активности во општината. Во моментот води група со 25 деца. Кандидатката, според биографијата и доставената комплетна документација, поседува стручни и образовни квалификации од научните области педагогија и дидактика и има соодветно познавање на англискиот јазик.

ЗАКЛУЧОК СО ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката м-р Нарта Абдија НЕ ГИ ИСПОЛНУВА општите услови за избор во соработнички звања, пропишани со Законот за високото образование и посебните услови за избор во соработнички звања, пропишани со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, член 170, точка 3 од Законот за високото образование, каде што стои дека треба да се има просек од најмалку 8,0. Рецензентската комисија со внимание ја разгледа доставената документација и ги вреднуваше образовните и стручните квалификации на кандидатката м-р Нарта Абдија, при што констатира дека **не се исполнети условите** пропишани во Законот за високото образование и посебните услови за избор во соработнички звања, пропишани со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за извршување на работните задачи како соработник – асистент на научните области: педагогија и дидактика на албански наставен јазик.

Според гореизнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да не ја избере м-р Нарта Абдија за соработник во соработничкото звање асистент во научните области: педагогија и дидактика за наставата на албански наставен јазик.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Лулзим Мехмети, претседател, с.р.

Проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска, член, с.р.

Проф. д-р Лулзим Алиу, член, с.р.

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат:

м-р Нарта Абдија

Институција:

**Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје**

Научна област:

**асистент по предмет од областите педагогија и дидактика, на
албански наставен јазик**

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 7,98.</p> <p>Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,60.</p>	НЕ
2	<p>Научен степен – магистер на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: педагогија и дидактика на албански наставен јазик.</p>	Да
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	
4	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p> <p>Странски јазик: англиски јазик Назив на документот: потврда Издавач на документот: Е.Ј.А ГРУП Датум на издавање на документот: 15.9.2023</p>	Да
5	<p>Учество во проекти, работилници и конгреси:</p> <p>Конгреси и конференции:</p>	да

	<p>(2019) Активно учествувала во проектот Erasmus + „CULTURAL HUB: HANDICRAFT FOR INTERCULTURAL LEARNING” in Istanbul, Turkey.</p> <p>(2021) Активно учествувала во стручно тренирање во Албанија, на тема „Логопедија и невноразвој“.</p> <p>(2023) Учествовала на меѓународната научна конференција: 4th International Scientific Conference of the Faculty of Pedagogy, University of Tetovo, со презентација на научниот труд; Narta Abdija & Arbresha Zenki – Dalipi: <i>Application of the portfolio as a method of assessment and development of students achievements.</i></p>	
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

Рецензентска комисија

Проф. д-р Лулзим Мехмети, претседател, с.р.

Проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска, член, с.р.

Проф. д-р Лулзим Алиу, член, с.р.

Прилог бр. 3

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ДРУГИ СТВАРНИ ПРАВА“ ОД АВТОРКАТА
ПРОФ. Д-Р ТИНА ПРЖЕСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, бр. 02-744/9 од 3.7.2023 година, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на монографијата „Други стварни права“ од авторката проф. д-р Тина Пржеска, наменет за студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“, за предметот Стварно право 2, избрани се проф. д-р Арсен Јаневски и проф. д-р Родна Живковска.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

III. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	ДРУГИ СТВАРНИ ПРАВА
Назив на предметната програма:	Стварно право 2
Назив на студиската програма:	Мастер студии по Граѓанско материјално право и граѓанско процесно право
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	8
Предметот Стварно право 2 на Правниот факултет „Јустинијан Први“ е задолжителен предмет со фонд на часови – 5, број на ЕКТС-кредити – 8 и се слуша во 7. семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 254 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 6 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Арсен Јаневски, с.р.
Проф. д-р Родна Живковска, с.р.

I ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р АРСЕН ЈАНЕВСКИ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Монографијата насловена „Други стварни права“ од авторката проф. д-р Тина Пржеска се состои од 6 поглавја (вклучувајќи ја и користената литература). Воведното поглавје е насловено „Други стварни права“ и содржи воведни напомени за природата на т.н. други стварни права. Првото поглавје е насловено „Право на службеност“, и содржи анализа на правната природа, појавата и развојот на правото на службеност, споредбено-правна и позитивно-правна анализа на правото на службеност. Второто поглавје, насловено „Право на залог“, го анализира заложното право во правниот систем на РС Македонија. Поглавјето, исто така, содржи историска и споредбена анализа на правната уреденост на правото на залог Во третото поглавје, „Право на реален товар“, се анализирани правната природа, појавата, развојот и правната уреденост на правото на реален товар во македонското стварно и споредбено право. Четвртото поглавје, „Право на долготраен закуп“, содржи анализа на долготрајниот закуп како стварно субјективно право. Во поглавјето, детално се претставува правната природа, појавата, развојот и правната уреденост на правото на долготраен закуп во македонското стварно и споредбено право.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Содржината на монографијата е усогласена со наставната програма по предметот Стварно право 2 на мастер студиите по Граѓанско материјално право и граѓанско процесно право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>/</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Во монографијата, на јасен и прецизен начин се претставуваат и се анализираат другите стварни права како група на институти на стварното право. Анализата на авторката содржи историска, позитивноправна и споредбеноправна димензија, преку која успева на читателот сестрано да му ја претстави истражуваната материја. Авторката јасно и недвосмислено ги искажува и сопствените ставови во поглед на истражуваната материја, давајќи сугестии и насоки за можни подобрувања на правната уреденост на другите стварни права. Аргументите на авторката се издржани и научно поткрепени. При изработката на монографијата, авторката користи релевантна литература (домашна и странска), како и голем број на правни извори (домашни и странски). Оваа монографија претставува значајно научно дело од областа на стварното право, мошне корисно за студентите по право, за правниците, но и за пошироката јавност.</p>

Категоризација:	монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 254 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтоот 11. Текстот е поделен во 6 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебна литература по предметот Стварно право 2, примарно наменет за студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Во Скопје, 31.1.2024 година

Рецензент
Проф. д-р Арсен Јаневски, с.р.

II ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р РОДНА ЖИВКОВСКА

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Монографијата се состои од воведен дел и 4 поглавја (1. Право на службеност, 2. Право на залог, 3. Право на реален товар и 4. Право на долготраен закуп). На крајот од трудот е наведена користената литература. Во воведниот дел, авторката ја анализира правната природа на другите стварни права како институти на стварното објективно право. Одделните поглавја опфаќаат анализа на другите стварни права, при што авторката за секое стварно право посветува посебно поглавје од монографијата. Во секое одделно поглавје, материјата се претставува преку неколку клучни точки: поимно определување на стварното субјективно право, историска генеза, т.е. појава и развој на стварното субјективно право, правна уреденост на стварното субјективно право во македонското и во споредбеното право, карактеристики на стварното субјективно право, начини на стекнување на стварното субјективно право, вршење на стварното субјективно право, форми на заштита на стварното субјективно право и начини на престанок на стварното субјективно право.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Монографијата е целосно усогласена со предметната програма по предметот Стварно право 2 на мастер студиите по Граѓанско материјално право и граѓанско процесно право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>/</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Монографијата „Други стварни права“, од авторката проф. д-р Тина Пржеска, содржи сестрана и продлабочена научна анализа на другите стварни права како посебна група на институти во областа на стварното право. Стилот на пишување е јасен и прецизен, што овозможува читателот лесно да ја разбере истражуваната материја. Текстот избобилува со позитивноправни и споредбеноправни анализи за истражуваните институти. Особено е значајно што авторката посветува посебно внимание на теоретските дилеми поврзани со оваа комплексна група на институти и ги истакнува своите научни ставови кои се аргументирани и издржани. Меѓутоа, авторката не е се задржува само на теоретски анализи, туку дава и предлози за можните насоки на развој на истражуваните институти со цел унапредување на македонското стварно-правно законодавство. Овој труд претставува значаен научен придонес, како за граѓанскоправната наука, така и за правната практика.</p>
<p>Категоризација:</p>	<p>монографија</p>
<p>Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:</p>	<p>Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 254 страници (формат В5), напишани на компјутер, со големина на фонот 11. Текстот е поделен на вовед, 4 поглавја и користена литература.</p>

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебна литература по предметот Стварно право 2, примарно наменет за студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Во Скопје, 15.1.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Родна Живковска, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ
ОБЛАСТИ ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА И ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА
НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на Стоматолошкиот факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 7.11.2023 година, за избор на 1 (едно) лице во сите научни звања од наставно-научните области детска стоматологија и превентивна стоматологија, Наставно-научниот совет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, на предлог на Катедрата за детска и превентивна стоматологија и Кадровскиот одбор, на 64 редовна седница, одржана на 24.11.2023 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Мира Јанкуловска, претседател,
- проф. д-р Елизабета Георгиевска, член, и
- проф. д-р Златко Георгиев, член.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на 1 (едно) лице во сите научни звања од наставно-научните области детска стоматологија и превентивна стоматологија, во предвидениот рок се пријави д-р Олга Кокочева-Ивановска.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Олга Кокочева-Ивановска е родена на 22.2.1964 година, во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Орце Николов“ во Скопје. Дипломирала на Стоматолошкиот факултет во Скопје во 1988 година, со просечен успех 8,00.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1994/1995 година се запишала на втор циклус студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 1997 година, со просечен успех 9,69. На 23.4.2002 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Етиопатогенетски и превентивни аспекти на циркуларниот кариес кај млечните заби“ и се здобила со звањето магистер на стоматолошки науки од научната област детска и превентивна стоматологија.

Докторската дисертација ја пријавила во мај 2006 година од областа на детската и превентивна стоматологија, на тема: „Кариесот на раната детска возраст: следење на почетните развојни етапи и можност за негова превенција“ која ја одбрала на 15.6.2011 година, со што се стекнала со научен степен доктор на науки од научната област детска и превентивна стоматологија.

Во март 2003 година е избрана во звањето помлад асистент на Стоматолошкиот факултет во Скопје во областа детска и превентивна стоматологија, за асистент била избрана во 2006 година, а реизбрана 2009 година. Во 2014 година е избрана во научен соработник, а во мај 2019 година за виш научен соработник.

Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр. 1187 од 2019 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 770, 847, 863, 923, 938, 944, 969, 1072 и 1187, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА
КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА
Наставно-образовна дејност

Од 1994 година активно е вклучена во практичната настава на студентите на прв циклус студии. Во рамките на на стручната дејност, во својот 31-годишен работен стаж

како доктор специјалист на Клиниката за детска и превентивна стоматологија, при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ – Скопје, врши практична едукација и консултација и на стажантите – доктори по дентална медицина.

Од последниот избор во виш научен соработник во мај 2019 година е ментор на два специјализанта и како ментор ги врши обврските според листата со обврски за ментори, согласно Правилникот за специјализации и супспецијализации на здравствените работници и соработници со високо образование од Министерството за здравство за УКИМ, Стоматолошкиот факултет – Скопје.

Изведува и семинари по задолжителниот предмет Биоетика во НИР, во рамките на студиските програми од втор циклус студии за доктори по дентална медицина.

Научноистражувачка дејност

Кандидатката Олга Кокочева-Ивановска е автор на монографијата „Кариес на раното детство“, СР-Каталогизација и публикација на 14.7.2022 година, во Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Има 79 страници, формат А4 со илустрации во боја. Опфатени се седум поглавја со библиографија. Монографијата е во online-форма во е-библиотеката (<http://hdl.handle.net/20.500.12188/28171>) на Факултетот. Автор е и на поглавје во позитивно рецензираниот учебник **Детска стоматологија** од група автори (уредник: Елизабета Ѓоргиевска) Стоматолошки факултет, УКИМ, Скопје, 2022 (Арс Ламина).

Учесник е стручно-научни проекти реализирани на Факултетот:

- „Унапредување на оралното здравје кај граѓани од социјално ранливи категории“, под покровителство на Град Скопје.
- „Одредување на КЕП-индексот кај деца на 12-годишна возраст во урбани и рурални средини на територијата на Република Македонија“. Носител на проектот: проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска.
- „Проценка на саливарни биомаркери кај деца со различно ниво на кариес ризик“, од Катедрата за детска и превентивна стоматологија.

Активно учествуваше со усни и постер-презентации на научно-стручни собири со домашно и меѓународно учество. Во својот научноистражувачки опус, кандидатката има објавено вкупно 194 стручно-научни трудови, објавени во Билтените на Универзитетот (број 770, 847, 863, 923, 938, 944, 969, 1072). Во моментот е виш научен соработник, за кој избор во целост имаше објавено 64 труда рецензирани во Билтенот на Универзитетот, бр. 1187. За овој конкурс за избор во научно звање советник, кандидатката приложува 15 труда со оригинални научни резултати, објавени во референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор и два труда во стручно списание. Исто така, приложува и 32 апстрактa со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор, кои се цитирани во АНЕКС 2.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Вишиот научен соработник д-р Олга Кокочева-Ивановска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Стоматолошки клинички центар – Скопје, Клиника за детска стоматологија и превентивна стоматологија. Врши стручна дејност од областа на детската стоматологија и превентивна стоматологија како доктор специјалист. Учествува во комисији и тела на државни и други органи. Била член во комисији за полагање предиспитен завршен колоквиум, односно полагање специјалистички испит. Од последниот избор учествувала во три комисији за полагање специјалистички испит. Учествува и во комисији на Стоматолошката комора за полагање државен испит.

Добитник е на Пофалница по повод јубилејот *60 години постојење на Стоматолошкиот факултет во Скопје*, за особен придонес во унапредувањето на наставната и научната дејност на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Добитник е и на: -Сертификат за благодарност од Ректорот на УКИМ, за успешно презентирање на труд на Првата научна конференција на студентите за нутриција.

-Сертификат за публикација на научен оригинален труд во KNOWLEDGE INTERNATIONAL JOURNAL Vol.31, промовиран во Будва, 7.6.2019 година.

-Потврда за активно учество на XII конгрес на Националната асоцијација на Србија, 3.5.2023 – Врњачка Бања.

-Сертификат за активно учество на 26. Bass Kongres, 11-14 мај, 2023; Скопје, Северна Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Олга Кокочева-Ивановска, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет – Скопје.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Мира Јанкуловска, претседател, с.р.

Проф. д-р Елизабета Георгиевска, член, с.р.

Проф. д-р Златко Георгиев, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Олга Ратко Кокочева-Ивановска

Институција: Стоматолошки факултет – Скопје, „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: детска и превентивна стоматологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,00. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,69. Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: медицински науки и здравство, поле: стоматологија, подрачје: детска и превентивна стоматологија.</p>	
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.</p> <p style="margin-left: 40px;">1. Назив на научното списание: Knowledge International Journal</p> <p style="margin-left: 40px;">2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco, Index Copernicus, Google Scholar, CrossRef</p> <p style="margin-left: 40px;">3. Наслов на трудот: Etiology of circular caries. <u>Kokoceva-Ivanovska, O., Zabokova Bilbilova, E., Mijovska, A.</u> Department of Pediatric Dentistry, Faculty of Stomatology, Str. Majka Tereza 17, University „Ss. Cyril and Methodius“, 1000 Skopje, Republic of Macedonia</p> <p style="margin-left: 40px;">4. Година на објава: 2019; Vol 31 (4):829-833</p> <p style="margin-left: 40px;">1. Назив на научното списание: Macedonian pharmaceutical bulletin, ISSN 1409 – 8695 (Maced. pharm. Bull); 66:(2) 3–10</p> <p style="margin-left: 40px;">2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco https://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/about</p> <p style="margin-left: 40px;">3. Наслов на трудот: The beginning phases of the early childhood caries (circular caries)-clinical evaluation of remineralization <u>Olga Kokoceva- Ivanovska.</u></p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>Department of Pediatric Dentistry, Faculty of Stomatology, Str. Majka Tereza 17, University „Ss. Cyril and Methodius“, 1000 Skopje, Republic of Macedonia</p> <p>4. Година на објава: 2020; 66:(2) 3–10</p> <p>1. Назив на научното списание: Stomatological review (Стоматолошки вјесник)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: SEM AND EDS-analyses on enamel teeth in starting phase of circular caries <u>Kokoceva Ivanovska, O.</u></p> <p>Department of Pediatric Dentistry, Faculty of Stomatology, Str. Majka Tereza 17, University „Ss. Cyril and Methodius“, 1000 Skopje, Republic of Macedonia</p> <p>4. Година на објава: 2022; 12(1):33-39 https://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/about</p>	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Архиви на јавното здравје. Arhives of public health (Arh P Health).</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 18 members: 8 Macedonia, 1 Israel, 1 Germany, 1 Australia, 3 Serbia, 1 Slovacka, 1 Romania, 1 Bulgaria, 1 Kosovo.</p> <p>3. Наслов на трудот: Oral hygiene and fluoride influence on dental health in early childhood. (Оралната хигиена и дејството на флуоридите на деналното здравје во раното детство). <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u></p> <p>4. Година на објава: 2021;13(1):90-102</p> <p>1. Назив на научното списание: Архиви на јавното здравје. Arhives of public health (Arh P Health).</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 18 члена: 8 Macedonia, 1 Israel, 1 Germany, 1 Australia, 3 Serbia, 1 Slovacka, 1 Romania, 1 Bulgaria, 1 Kosovo</p> <p>3. Наслов на трудот: Local etiological factors for the appearance of early childhood (Локални етиолошки фактори за појава на кариесот во рано детство) <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u></p> <p>4. Година на објава: 2020: 12 (2): 46-56</p> <p>1. Назив на научното списание: International Journal of the Macedonian Association of Anatomists and Morphologists (МААМ): Acta morphol.</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 12-19 члена: 1 Serbia, 1 Austria, 2 Italy, 1 Romania, 1 Turkey, 1 B&H, 1 Portugal, 2 Macedonia, 1 Bulgaria, 1 Argentina, Macedonian Scientific Committee :7 члена</p> <p>3. Наслов на трудот: Tooth decay in childhood <u>Kokoceva-Ivanovska, O., Lazarova, A.</u></p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>4. Година на објава: 2020; 12 (2): 46-56</p> <p>Назив на научното списание: Medical Journal MEDICUS</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 17 члена: 3 USA, 1 Israel, 1 Tırkiye, 3 Kosovo, 2 Albania, 1 Montenegro, 4 Macedonia, 1 Germany, 1 Bulgaria</p> <p>3. Наслов на трудот: Comparision of minerals content between teeth with circular caries treated and untreated with local fluoride treatment. <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u></p> <p>4. Година на објава: 2022; 27(3): 295-301</p> <p>1. Назив на научното списание: Macedonian Dental Review</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупен број на членови-32; North Macedonia-9, Serbia-4, Croatia-5, Bulgaria-6, Turkey-1, USA-1, Slovenia-2, UK-2, Norway-1.</p> <p>3. Наслов на трудот: Knowledge, attitudes and practices of Macedonian’s pediatricians, and primary health care. Lazarova, A., Pandva Ugrinoska, A., Spasovska Boshkovska, I., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u>, Gjorgjievskа, E.</p> <p>4. Година на објава: 2022; 27(3): 295-301</p>	
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: ABSTRACTS BOOK „CURRENT TRENDS AND ADVANCES IN DENTISTRY“</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: 26th Congress of Balkan Stomatological Society (BaSS)</p> <p>3. Имиња на земјите: Македонија, Србија, Хрватска, Турција Италија, Албанија</p> <p>4. Наслов на трудот: Clinical trial of fluoride influence in patients with circular caries</p> <p>5. Година на објава: 11 – 14 Мау 2023</p>	
3.6	<p>Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира ***</p> <p>1. Наслов на учебникот: Детска стоматологија</p> <p>2. Место и година на објава: Ars Lamina, Скопје, 2022 г.</p> <p>1. Наслов на монографијата: Карлес на рано детство</p> <p>2. Место и година на објава: Скопје, 14 јули 2022 (во онлајн форма во библиотеката на Стоматолошкиот факултет)</p> <p>Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28171</p>	ДА
5	Претходен избор во научно звање виш научен соработник, 1 март 2018 г., Билтен бр. 1187	
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Олга Кокочева-Ивановска
Институција: Стоматолошки факултет, УКИМ, Скопје
Научна област: детска и превентивна стоматологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТА	Поени
	Одржување на настава	
1	Од вториот циклус студии <i>задолжителен предмет</i> За студенти од студиската програма за втор циклус, задолжителен предмет: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24: (зимски и пролетен семестар) – 0.05 поени Биоетика во НИР <i>Одбрана на семинарски теми</i> 2 (часа)*1 (недела)*10 (семестри)*0,05 – 1 поен Предавање за специјализанти: Општи гледишта 2019 2 (часа) *1 недела * 1 (семестар) 0,05* - 0.01, поен Општи гледишта декември 2022 2 (часа) *1 недела * 1 (семестар) 0,05* - 0.01 поен	1.07
2	Одржување на теренска настава	0,04
3	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработкана семинарски труд) <i>За студентите од студиската програма за доктори по денитална медицина ДДМ:</i> Детска и превентивна стоматологија 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24 2 (часа)*2 (групи)*15 (недели)*10 (семестри)*0,03 Стоматолошка рендгенологија 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24 1 (час)*2 (групи)*15 (недели)*5 (семестри)*0,03 Блок 1 Клиничка пракса – реставративна стоматологија 2 (часа)*2 (групи)*15 (недели)*5 (семестри)*0,03	0.03 18 4.5 9
4	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика ³ 2 (стажанти)*25(часа)*8 (недели)*2 (семестри)*0,06	0,06
5	Консултации со студенти ⁴ 10(студенти)*10(семестри)*0,002	0.002 0.2
6	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика ⁵	0.2

7	Ментор на специјалистичка работа Решение бр. 08--441/2 од 11.9.2019 – 12.7.2021	1
8	Ментор и едукатор на здравствена едукација⁶ Решение бр. 08--441/2 11.09.2019 14.04 3*15*3*0,08* Решение од декан бр 122/2 од 3.2.2023 2*15*2*0,08*	10.8 4.8
9	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа Во 3 комисии за полагање на предиспитен завршен колоквиум и полагање на специјалистички испит: Решение број на досие 1221 (27.3.2019 година) Решение број на досие 1305(17.11.2022) Решение број на досие 1315 (31.1.2023) 3*0,2	0,2 0.6
10	Позитивно рецензиран универзитетски учебник -автор Учебник: Детска стоматологија Одлука бр. 02-1096/1 од 7.4.2022 г.	8
Вкупно		106.1

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАДЕЈНОСТ

Ред. број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТА	Поени
	Учесник во национален научен проект Член на проектот „Унапредување на оралното здравје кај граѓани од социјално ранливи категории“ под покровителство на Град Скопје Член на проектот од Катедрата за детска и превентивна стоматологија „Одредување на КЕП-индексот кај деца на 12-годишна возраст во урбани и рурални средини на територијата на Република Македонија“. Носител на проектот: проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска Член на проектот „Проценка на саливарни биомаркери кај деца со различно ниво на кариес ризик“ од Катедрата за детска и превентивна стоматологија. Носител на проектот: проф. д-р Мери Павлевска	3 9
	Монографија Кариес на рано детство SIP- Каталогизација во Национална и Климент Охридски“ – Скопје, јули 2022 година, онлајн Стоматолошкиот факултет. https://stomfak.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2022/10/14.07-%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4.-2022-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B094313.pdf http://hdl.handle.net/20.500.12188/28171	8 Вкупно 17

	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал „Математика“ или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Sarakinova, O., Pop Stefanova Trpovska, M., Zabokova Bilbilova, E., Kokoceva-Ivanovska, O., Kostadinovska, E. An assesment of the xylitol influence on the natural remineralisation process. Stomatoloshki vjesnik (Stomatological review) 2018;7(2):15-20 Ebsco Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28287</p> <p>2. Kokoceva-Ivanovska, O., Zabokova Bilbilova, E., Mijovska, A. Etiology of circular caries. KNOWLEDGE-International Journal. Budva, 2019; Vol 31 (4):829-833 Ebsco Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/21361</p> <p>3. Kokoceva-Ivanovska, O. The beginning phases of the early childhood caries (circular caries) - clinical evaluation of remineralization. Mac.Pharm. Bull. 2020; Vol. 66: (2) 3 – 10 Ebsco Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28288</p> <p>4. Zabokova-Bilbilova, E., Sefanovska, E, Mijoska, A., Kokoceva-Ivanovska, O. Effect of fixed-appliance orthodontic treatment on DMFT-index [PDF]. Mac. Pharm. Bull. 2020; Vol. 66 (2) :81-6 Ebsco Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/27421</p> <p>5. Kokoceva-Ivanovska, O. SEM AND EDS- analyses on enamel teeth in starting phase of circular caries - Stomatological review (Стоматолошки вјесник) 2023; Vol.12(1):33-39 Ebsco Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28295</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>6.4+1.822</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>5</p> <p>Вкупно</p> <p>20</p>
	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови⁹</p> <p>6. Zabokova-Bilbilova, E., Stavreva, N., Sarakinova, O., Kokoceva-Ivanovska, O., Mijovska, A. Effect of fluoride on demineralization on enamel after orthodontic treatment. Physioacta. Journal of Macedonian Association of Physiologists and Anthropologists 2919; Vol 13 No2: 31-38 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/20797</p>	<p>5</p> <p>3</p>

	<p>7. Kokoceva-Ivanovska, O., Lazareva, A. Tooth decay in chlidhood. Acta Morphologica (Acta Morphol.) 2020; Vol.17(2):12-19. Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/21899</p> <p>8. Kokoceva-Ivanovska, O., Ambarkova, V. Remineralizing effect from topical fluoride treatment on inicial lesion of early childhood caries. SAR J Dent Oral Surg Med. 2022; Vol-3, Iss- 3 (May-Jun): 15-21 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28289</p> <p>9. Kokoceva-Ivanovska, O., Lazareva, A., Todorovska, G. Comparision of minerals content between teeth with circular caries treated and untreated with local fluoride treatment. Medical Journal MEDICUS 2022; Vol 27(3): 295-301 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28290</p> <p>10. Kokoceva-Ivanovska, O. ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ – ORAL HEALTH. Local etiological factors for the appearance of early childhood. Arhives of public health (Архиви на јавно здравје) 2020; Vol.12 No2: 46-56 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28291</p> <p>11. Kokoceva-Ivanovska, O. ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ – ORAL HEALTH. Oral hygiene and fluoride influence on dental health in early childhood. Arhives of public health (Архиви на јавно здравје) 2021; Vol.13 No1: 91-103 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28292</p> <p>12. Kokoceva-Ivanovska, O. ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ – ORAL HEALTH Determination of ultrastructural changes in the enamel of primary teeth in starting phases of early childhood caries, with and without local fluoride therapy. Arhives of public health (Архиви на јавно здравје) 2023; Vol.15 No2:1-10 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28293</p> <p>13. Ambarkova, V., Kokoceva-Ivanovska, O. Natasha Stavreva, Jovan Ambarkov, Jovo Karakamcev. The Correlation Between the DMFT of the 15-year-old Children and the Concentration of Fluoride in Drinking Water from the East Region of the R epublic of Macedonia, Open Access Maced J Med Sci. 2022 Jun 12; 10(D):260-266 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/22855</p> <p>14. Lazarova, A., Pandva Ugrinoska, A., Spasovska Boshkovska, I., Kokoceva-Ivanovska, O., Gjorgjievaska, E. Knowledge, attitudes and practices of Macedonian’s pediatricians, and primary health care. Macedonian Dental Review; 2022; 45 (2): 44–51 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28294</p> <p>15. Тодоровска, Г., Кокочева-Ивановска, О., Симјановска Љ., Ципунова, Б., Сибиноска, К., Стефановски, Г. Прв траен молар-столб во оралната празнина кај децата. Vox dentari Година 9 број 3, декември 2019: 42-47 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/21904</p>	<p>4.5</p> <p>4.5</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>Вкупно 40</p>
	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание</p>	<p>3</p>

	<p>16. Гордана Т., <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Симјановска, Љ., Сибиноска, К., Стефановски, Г. Студија за трауми на коронката на трајни заби кај деца од 6-12 години. Vox medici, Година XVIII број 109, декември 2020:00619-00623 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28281</p> <p>17. Гордана, Т., <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Симјановска, Љ., Сибиноска, К., Стефановски, Г. Здравјето на првиот траен молар – показател за влијанијание на превентивата во детската стоматологија. Vox medici, Година XXX, број 114, март 2022:00683-00680 Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28285</p>	<p>1.8</p> <p>1.8</p> <p>Вкупно 3.6</p>
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
	- усна презентација	
	<p>1. <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Zabokova Bilbilova, E., Mijoska, A., Stavreva, N., Dirjanska, K., Simjanovska, Lj. Local Fluor prophylaxis within patients with baby bottle disease. 18 Kongres stomatologa Srbije sa međunarodnim ucescem. 26-28 septepar 2019; Belgrad, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1234 од 15.3.2021 год. (Сертификат за активно учество е приложен)</p> <p>2. <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Амбаркова, В. Влијанието на флуоридите на оралната хигиена во раната детска возраст. 29. Конгрес на Македонското стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД) 2022, Охрид, РС Македонија.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>Вкупно 2</p>
	- постер	
	<p>1. <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Zabokova Bilbilova, E., Mijoska, A., Stavreva, N., Simjanovska, Lj., Dirjanska, K., Todorovska, G., Lazarova, A. S.11. Uticaj tehnik slatkih sadržaja u bočicama (sa cuclom) na zubicite male dece u ranom djetinstvu. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica.</p> <p>2. <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Zabokova Bilbilova, E., Stavreva, N., Dirjanska, K., Simjanovska, Lj., Lazarova, A. EP1 Baby bottle caries. 19. Kongres somatologa Srbije, 1-4 oktobar 2020, Beograd, Srbija.</p> <p>3. <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Lazarova, A., Ambarkova, V., Trpevska, V., Mijovska, A., Stavreva, N. Karies ranog detinstva. Knjiga Sazetaka (PP) XII Kongres Nacionalne Asocijacije Srbije. 3 – 7.5.2023; Vrnjachka Banja, Srbija</p> <p>4. <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Lazarova, A., Stojanov, M., Trpevska, V., Mijovska, A., Stavreva, N. Oralna higiena u ranom detiwstvu. XII Kongres Nacionalne Asocijacije Srbije. Knjiga Sazetaka (PP) 3 – 7.5.2023; Vrnjachka Banja, Srbija</p> <p>5. <u>Кокочева-Ивановска, О.</u>, Trpevska, V., Mijoska, A., Bajraktarova Valjakova, E., Stavreva, N., Lazarova, A. Clinical trial of fluoride influence in patients with circular caries. PP 29 26th Congress of the BaSS 11-14 May 2023, Skopje, Republic of North Macedonia</p>	<p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>Вкупно 2.5</p>
	ВКУПНО	8.5
	- меѓународна	1

	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u>, Zabokova Bilbilova, E., Mijoska, A., Stavreva, N., Simjanovska, Lj., Dirjanska, K., Todorovska, G., Lazarova, A. S.11. Uticaj tehnik slatkih sadrzaja u bochicama (sa cuclom) na zubiche male dece u ranom djetinstvu. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica. 2. Mijovska, A., Kovacevska, G., Jovanovski, S., Nikolovska, J., Dastevski, B., Petkov, M., Bajraktarova Valjakova, E., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u>, Simjanovska, Lj. S 36. Fluorescentna vizuelizacija velskop aparatom za otkrivanje oralnih mukoznih promena. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica. 3. Lazarova, A., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u> S.49 Evaluation of the effects from the school based dental sealent programme in Macedonian children. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica 4. Todorovska, G., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u> Simjanovska, Lj., Sabinoska, K., Serafimovski, G. S.08. The importance of sugar as predisposing factor for tooth decay. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica 5. Zabokova Bilbilova, E., Sotirovska Ivkovska, A., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u>, Stavreva, N., Mijoska, A., Ambarkova, V. S32. Preosetljivost zuba: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica 6. Stavreva, N., Tosheva Spasova, N., Simjanovska, Lj., Markovska Arsovska, M., Zabokova Bilbilova, E., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u> Dzipunova, B., Mitik, K., Jovanovik, Ch. S.18. Cirkularni mostovi-protetski tretman dentalnih erozija kod pacijenata starije dobi. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica 7. Simjanovska, S., Kostovski, F., Tosheva Spasovska, N., Dzipunova, B., Todorovska, G., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u> Stavreva, N., Vlainova, E. S.26. Hiperdoncija donjih molara. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica 8. Simjanovska, Lj., Markovska Arsovska, M., Simjanovska, S., Temelkov, O., <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u> Jaimovik Tasevska, K., Gerasimova, S., Simjanovski, S. S.40. Skcizija hiperplazije laserskim zrakom. Praxis medica: „Prvi kongres lekara Kosova i Metohije“, 2019, Kosovska Mitrovica 9. <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u>, Zabokova Bilbilova, E., Mijoska, A., Stavreva, N., Dirjanska, K., Simjanovska, Lj. Local Fluor prophylaxis within patients with baby bottle disease. 18 Kongres stomatologa Srbije sa međunarodnim ucescem. 26-28 septebar 2019; Belgrad, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1234 од 15.3.2021 г. 10. Zabokova Bilbilova, E., <u>Kokoceva Ivanovska, O.</u>, Sarakinova, O., Stavreva, N., Mijoska, A., Ambarkova, V. Incidence of white spot lesion during fixed orthodontic treatment. 18 Kongres stomatologa Srbije sa međunarodnim ucescem, 2019; Belgrad, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1234 од 15.3.2021 г. 11. <u>Kokoceva-Ivanovska, O.</u>, Zabokova Bilbilova, E., Stavreva, N., Dirjanska, K., Simjanovska, Lj., Lazarova, A. Zbornik sazetka EP1 Baby bottle caries. 19. Kongres somatologa Srbije sa međunarodnim ucescem. 1-4 oktobar, 2020; Belgrad, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1234 од 15.3.2021 г. 12. Stavreva, N., Kapusevska, B., Korunoska Stefkovska, V., Toseska Spasova, N., <u>Kokoceva Ivanovska, O.</u>, Zabokova Bilbilova, E. Zbornik sazetka: EP 28 Relation of quality of life to oral prosthetic dentures and comorbidity at geriatric population in Macedonia. 19 Kongres stomatologa Srbije sa međunarodnim ucescem. 2020; Belgrad, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и 	
--	---	--

	<p>Методиј“ во Скопје, бр. 1234 од 15.3.2021 г.</p> <p>13. Zabokova Bilbilova, E., Kokoceva-Ivanovska, O., Stavreva, N., Mijovska, A., Stefanovska, T. Zbornik sazetka: EP EP2 Management of post orthodontic white spot lesion. 19. Kongres somatologa Srbije sa međunarodnim ucescem. 1-4 oktobar 2020, Beograd, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1234 од 15.3.2021 г.</p> <p>14. Lazarova, A., Gorgieva Trpevski, D., Lumturije, Ziberi, Kokoceva-Ivanovska, O., Gjorgievska, E. Zbornik sazetka: EP4 Attitudes, practices and knowledge of Macedonian’s Gynecologists regarding perinatal and infant oral care. 19. Kongres somatologa Srbije sa međunarodnim ucescem, 1-4 oktobar 2020, Beograd, Srbija</p> <p>15. Kokoceva-Ivanovska, O., Ambarkova, V., Mijovska, A., Stavreva, N., Bajraktarova, E., Lazarova, A. Zbornik sazetka: EP4 Clinical evaluation of the remineralizing effect of fluoride treatment on initial lesion of circular caries. 20. Kongres somatologa Srbije, 30 septembar-3 octobar 2021, Beograd, Srbija</p> <p>16. Lazarova, A., Najdenoska-Bojchinoska, S., Kokoceva-Ivanovska, O., Gjorgievska, E., Stevanovic, M. Zbornik sazetka: EP 15 Fibrous nodule of a 5 year old boy’s tongue removal with ER:YAG LASER-Case report. 20. Kongres somatologa Srbije, 30 septembar – 3 octobar 2021, Beograd, Srbija</p> <p>17. Lazarova, A., Gjorgievska, E., Kokoceva Ivanovska, O., Pandva Ugrinoska, A., Spasovska Boshkovska, I. Attitudes, Practices And Knowledge of Macedonian’s Pediatricians And Primary Health Care Physicians Regarding Perinatal And Infant Oral Health. IAPD Virtual Congress Of The International Association Of Paediatric Dentistry (IAPD) Abstract (Infant Oral Health) 157; 601 Virtual 13-17 September 2020</p> <p>18. Lazarova, A., Stojanov, M., Kokoceva-Ivanovska, O., Gjorgievska, E. Perinatal And Infant Oral Health-Knowledge, Practice And Attitudes Of Macedonian’s Students Of Dentistry. (IAPD) Special Issue: Abstracts Of The 28th Congress Of The International Association of Paediatric Dentistry (IAPD), 2021 vollume 31, Issue S2: Ab.427; 316-328</p> <p>19. Lazarova, A., Ugrinoska, A., Kokoceva Ivanovska, O., Gjorgievska, E. Mother-Infant Microbiome, Cariogenic Bacteria And Oral Probiotics – Mothers’ Point Of View. Special Issue: Abstracts Of The 28th Congress Of The International Association Of Paediatric Dentistry (IAPD), 2021 vollume 31, Issue S2: Ab.229; 86-157</p> <p>20. Lazarova, A., Kokoceva-Ivanovska, O., Gjorgievska, E. Perinatal and infant oral health –knowledge and infant oral health-knowledge, practice and attitudes of Macedonian srudents of medicine. Knjiga Sazetaka: PP407. Prolećni Simpozijum Dečijih I Preventivnih Stomatologa: Unapredjenje oralnog zdravlje dece I omladine u Republici Srbiji. 9 april 2021; Beograd, Srbija</p> <p>21. Lazarova, A., Najdenoska-Bojchinoska, S., Stevanovic, M., Kokocheva-Ivanovska, O., Sali, F., Dejkoska, B. The Impact of the COVID-19 Pandemic On Dental Health Professionals In North Macedonia. Книга на апстракти: (PP 05) 29. Конгрес на Македонското стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД), 15 – 18 септември 2022; Охрид, Северна Македонија</p> <p>22. Najdenoska-Bojchinoska, S., Lazarova, A., Kokocheva-Ivanovska, O., Stevanovic, M. COVID-19 Pandemic As A Trigger For The Non-Invasive Approach To Caries Lesion Treatment. Книга на апстракти: (PP 03) 29. Конгрес на Македонското стоматолошко друштво. 15 – 18 септември 2022; Охрид, Северна Македонија</p> <p>23. Кокочева-Ивановска, О., Амбаркова, В. Влијанието на флуоридите на оралната хигиена во раната детска возраст. Книга на апстракти: (OP) 29. Конгрес на Македонското стоматолошко друштво со меѓународно учество. 15 – 18 септември 2022; Охрид, Северна Македонија</p>	
--	--	--

	<p>24. Kokoceva-Ivanovska, O., Lazarova, A., Ambarkova, V., Trpevska, V., Mijovska, A., Stavreva, N. Karies ranog detinstva. Knjiga Sazetaka 2023 (PP) XVII Kongres Nacionalne Asocijacije Srbije. 3 – 7.5.2023; Vrnjachka Banja, Srbija</p> <p>25. Kokoceva-Ivanovska, O., Lazarova, A., Stojanov, M., Trpevska, V., Mijovska, A., Stavreva, N. Oralna higijena u ranom detinstvu. Knjiga Sazetaka (PP) XVII Kongres Nacionalne Asocijacije Srbije. 3-7.5.2023; Vrnjachka Banja, Srbija</p> <p>26. Lazarova, A., Stojanov, M., Spirovska, N., Kokoceva-Ivanovska, O., Gjorgievska, E. Stavovi praksa i znanje makedonskih medicinskih sestara na temu perinatalnog oralnog zdravlja. Knjiga Sazetaka (PP) XVII Kongres Nacionalne Asocijacije Srbije 3 – 7.5.2023; Vrnjachka Banja, Srbija</p> <p>27. Lazarova, A., Ugrinowska, P.A., Boshkovska, S.I., Kokoceva-Ivanovska, O., Gjorgievska, E. Nutritivne navike kao faktor rizika za pojavu dentalnog karijesa kod dece iz seoske i urbane sredine u Skoplju. Knjiga Sazetaka (PP) XVII Kongres Nacionalne Asocijacije Srbije 3 – 7.5 2023; Vrnjachka Banja, Srbija</p> <p>28. Kokoceva-Ivanovska, O., Trpevska, V., Mijoska, A., Bajraktarova Valjakova, E., Stavreva, N., Lazarova, A. Clinical trial of fluoride influence in patients with circular caries. Abstracts book: PP 29 26th Congress of the BaSS 11-14 May 2023, Skopje, Republic of North Macedonia</p> <p>29. Vesna Trpevska, Ivan Tanatarec, Daniela Srbinska, Budima Pejkovska Shahpaska, Olga Kokoceva-Ivanovska, Natasa Stavreva, Aneta Mijoska. How to recognise if your patient should be equilibrated –case report. Abstracts book: OP 116. 26th Congress of the BaSS 11-14 May 2023, Skopje, Republic of North Macedonia</p> <p>30. Mijoska Aneta, Saso Jovanovski, Kristina Mitic, Olga Kokoceva-Ivanovska, Daniela Srbinska, Vesna Trpevska, Budima Shahpaska, Borjan Naumovski, Efka Zabokova Bilbilova. Therapy treatment options of sport dental injuries. Abstracts book: OP 12. 226th Congress of the BaSS 11-14 May 2023, Skopje, Republic of North Macedonia</p> <p>31. Natasa Stavreva, Sanja Pancevska, Emilija Bajraktarova Valjakova, Aneta Mijoska, Natasa Toseska Spasova, Vesna Trpevska, Olga Kokoceva Ivanovska. Corelation of different maginal design, type of cement and fracture resistance of zirconia crowns. Abstracts book: PP5 226th Congress of the BaSS 11-14 May 2023, Skopje, Republic of North Macedonia</p> <p>32. Emilija Bajraktarova Valjakova, Mijoska A, Stavreva N, Bajraktarova Misevska, C., Kokoceva Ivanovska, O., Korunoska Stevkovska, V. Chalanges in prosthetic rehabilitation of a patient with jalili syndrome. Abstracts book: PP50. 226th Congress of the BaSS 11-14 May 2023, Skopje, Republic of North Macedonia</p>	
	Вкупно	32

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
	<p>Монографија Кариес на рано детство СР – Каталогизација во Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ – Скопје, јули 2022 година во онлајн форма во библиотеката на Стоматолошкиот факултет. Линк http://hdl.handle.net/20.500.12188/28171</p>	8
	Книга од стручна област	

	- автор	
	Учебник: Детска стоматологија Одлука бр. 02-1066/3 од 7.6.2022г.	8

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. Број	Назив на активноста	Поени
33		
	Награда за научни постигнувања од струкова организација	
34	-самостоен Пофалница од Стоматолошки факултет по повод 60 години од основање на Факултетот (2019)	3
36	-член - IAPD (International Association of Paediatric Dentistry), - IADR (International Association of Dental Research), - FDI (World Dental Federation), - МСД (Македонско стоматолошко друштво), - Стоматолошка комора на Р Северна Македонија	1 5
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
39	Член во Комисии за полагање на стручен испит за стекнување на лиценца за работа – Стоматолошка комора на Македонија 5*1 Член на Здружението на стоматолози по детска и превентивна стоматологија Член на Комисијата за полагање на стручен/специјалистички испит	1 3 Вкупно 11

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	106.1
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	117.1
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	16
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	11
Вкупно	250.2

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Олга Кокочева-Ивановска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Олга Кокочева Ивановска поседува научни и стручни квалитети за според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето научен советник во научните области детска стоматологија и превентивна стоматологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, д-р Олга Кокочева-Ивановска да биде избрана во звањето научен советник во научните области детска стоматологија и превентивна стоматологија.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Мира Јанкуловска, претседател, с.р.

Проф. д-р Елизабета Георгиевска, член, с.р.

Проф. д-р Златко Георгиев, член, с.р.

ПРЕГЛЕД

**На теми за изработка на магистерски труд прифатени од
Наставно-нучниот совет на Стоматолошки факултет во Скопје
на седницата одржана на 01.02.2024 година**

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	д-р Сања Кондова	“Клиничка и микробиолошка евалуација на Еритритол како дополнителен терапевтски метод на конвенционалниот третман на хроничната пародонтопатија,, .	“Clinical and microbiological evaluation of Erythritol as an additional therapeutic method to the conventional treatment of chronic periodontopathy,,.	Проф. д-р Анета Атанасовска Стојановска	Бр.02-188/3 од 01.02.2024

:

Прилој бр. 5

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ**

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Д-р Јасна Симоноска	Клиничка, радиографска, хистолошка евалуација и микро-КТ на витална пулпотомија со ласер кај млечни заби со употреба на Ca(OH) ₂ и МТА	Clinical, radiographic, histological evaluation and micro-CT of vital pulpotomy in deciduosteeth using Ca(OH) ₂ and MTA	Проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска	1.2.2024 02-3485/4

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЛИТЕРАТУРАТА ВО ФИЛМОТ, СОГЛАСНО СО ВЕРЗИИТЕ НА АНА КАРЕНИНА (1935, 1948, 1967, 1997, 2012)“ ОД М-Р АЈМОН САЛИХУ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје, на седницата одржана на 30.1.2024 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Ајмон Салиху со наслов: „Литературата во филмот, согласно со верзиите на Ана Каренина (1935, 1948, 1967, 1997, 2012)“, во состав: проф. д-р Ана Стојаноска (претседател), проф. д-р Антонио Митриќески (ментор), проф. д-р Игор Вецовски (член), вонр. проф. д-р Никола Настоски (член) и вонр. проф. д-р Илија Циривири (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ајмон Салиху, со наслов: „Литературата во филмот, согласно со верзиите на Ана Каренина (1935, 1948, 1967, 1997, 2012)“, содржи 148 (сто четириесет и осум) страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 133 фусноти, 73 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Освен трудот, кандидатката има направено и документарен филм „Адаптација“, што Комисијата го погледна и соодветно го оцени.

Трудот е структуриран во 5 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Докторскиот труд го отвора Апстракт, во кој кандидатката прецизно ги систематизира сите аспекти на нејзиното докторско истражување.

Во првата глава (стр. 7 до стр. 16) е даден **воведот** на трудот, презентирани се истражувачкиот проблем, предметот на истражувањето, истражувачките причини, целите на истражувањето, ограничувањата на истражувањето хипотезите, истражувачките прашања и елабориран е методолошкиот пристап со: теоретска дискусија, научен метод, методот на анализа и синтеза, како и компаративниот метод. Кандидатката го елаборира процесот на дефинирање на истражувачката теза, начинот и мотивацијата да се почне едно вакво истражување на компарација на наративната/прозна и филската/сценаристичка форма на уметничко истражување. Иако тргнува од афирмативните констатации за моќта на филмската уметност во идејата да адаптира едно книжевно дело, сепак директно го посочува и проблемот со кој решава да се занимава во своето докторско истражување. М-р Салиху посочува дека „Книжевноста и филмот, како две независни уметности, иако во суштината се различни, и двете имаат иста цел, пренесување на идејата до читателот, односно до публиката. Се чини дека режисерите кои адаптираат роман се посветени на приемот на публиката што го прочитала романот, но не во позитивна смисла да бидат повнимателни кон приказната што ја адаптираат, туку да прават невнимателни транзиции на приказната со предрасуди дека публиката ги знае од романот. Интересно е да се напомене дека, иако во филмот гледачот ги гледа движечките ликови, како зборуваат, како изгледаат, го забележува нивниот говор на телото, го слуша нивниот дијалог и монолог, а сепак ниту еден од ликовите во филмот не може да биде повеќе сакан и трогателен од ликот во романот. Зошто се случува ова? Кои социјални, технолошки или комерцијални околности би можеле негативно да влијаат на адаптацијата на романот на филм?“ (стр. 8) Нејзината истражувачка мисија е насочена кон откривањето на проблемите при адаптацијата и затоа мошне иновативно решава да го истражи проблемот со помош на адаптациите на еден од најчесто адаптираните романи „Ана Каренина“ од Лав Николаевич Толстој. Воведот е детализиран со повеќе алатки со кои се прецизира самиот процес на откривање на процесот на адаптација. Во потпоглавјето 1.2., насловено „Истражувачки проблем“, таа ги поставува

директните прашања и до себе, но и до сите филмски режисери, сценаристи и филмолози кои се занимаваат со оваа проблематика. Затоа, одлично е поставен предметот на истражувањето во следното потпоглавје со тој наслов. Нејзин предмет на истражување се адаптациите на романот „Ана Каренина“ во пет различни филмови: „Ана Каренина“, 1935. Американска продукција. Режисер – Кларенс Браун. Сценарист – Семјуел Н. Берман. Главните улоги ги толкуваат Грета Гарбо и Фредрик Марч. Времетраење: 95 минути; „Ана Каренина“, 1948. Британска продукција. Режисер и сценарист Џулиен Дувивие. Главните улоги ги толкуваат Вивиен Ли и Ралф Ричардсон. Времетраење: 139 минути; „Ана Каренина“, 1967. Советско производство. Режисер Александар Зархи. Сценарист Васил Катанџан и Александар Зархи. Главните улоги ги толкуваат Татјана Самоилова и Василиј Лановој. Времетраење: 145 минути; „Ана Каренина“, 1997. Американска продукција снимена во Русија. Режисер и сценарист – Бернард Роуз. Улоги: Софи Марсо и Шон Бин. Времетраење: 108 минути и „Ана Каренина“, 2012. Британска продукција. Режисер – Џо Рајт. Сценарист – Том Стопард. Улоги: Кира Најтли и Арон Тејлор-Џонсон. Времетраење: 130 минути. Во следното потпоглавје 1.4. Истражувачки причини, кандидатката ги елаборира личните причини поврзани со истражувањето на односот книжевно дело – филмско дело, поточно самата адаптација. Целите на истражувањето се наративно презентирани во потпоглавјето 1.5. за последнователно на тоа да ги изнесе и хипотезите, како што таа наведува во потпоглавјето 1.6. Истражувачки прашања – хипотези. Трите истражувачки прашања и трите хипотези се поставени на координатната оска: сценарист – адаптација – филм и детално ги елаборира. Свесна за своите, но и можностите на науката за филмот, докторантката во потпоглавјето 1.7. Ограничувања на истражувањето дава едноставен приказ на филмовите и прашањата од кои почнува истражувањето, меѓу кои најважното: Кој од филмовите подобро ја третира темата и темата на романот? Во последното потпоглавје од овој воведен дел 1.8. Методолошки пристап, м-р Салиху дава преглед на теоријата и научните методи што ќе ги користи. Со тоа покажува дека станува збор за истражувач што ја владее темата на своето истражување.

Втората глава (16-45 стр.) ја анализира и ја презентира теоријата, што кандидатката ја именува како „Теоретска дискусија“. Во првото потпоглавје 2.1., насловено како „Литература и филмска историја“, м-р Салиху дава хронолошки преглед на начинот на создавањето на литературата и на филмот. Со прецизно дефинирање на потребата од раскажување на приказни таа реферира на односот на Сократ кон пишувањето, посебно во дијалогот „Федар“. Според неа „Од почетоците на литературата, писателите се обидуваале да ги користат зборовите на естетски начин“ (стр. 16) и на тој начин ја дава подлогата и за другите уметности кои ги користат приказните како тематски феномени на нивните уметности. Во овој дел, таа дава преглед и на почетоците на киното и филмот, правејќи интересна паралела меѓу двете уметности што се дел од предметот на нејзината анализа. Во делот 2.2., насловен како „Адаптациии на литературни дела – критика“, кандидатката го детерминира поимот адаптација и во широк контекст, но и во корелација со филмската уметност. За таа цел се служи со историски преглед на феноменот и едноставна експликација која треба секому да му помогне во разбирањето на процесот на адаптација на едно дело во друго. Во овој случај ги презентира и сериозните авторитети во областа, како и начинот на кои ги користи нивните достигнувања во сопственото истражување. Затоа, нејзиниот заклучок на ова потпоглавје дефинитивно реферира на сериозно владеење со темата и процесот на адаптација, м-р Салиху истакнува дека „сценарист кој има креативни способности, а добро ги познава литературата и филмот, дефинитивно ќе создаде добри сценарија, без разлика дали се оригинал или адаптација“ (стр. 27). Следејќи го истражувачкиот процес на Карен Клајн, докторантката ги систематизира сите аспекти на адаптацијата и го подготвува своето истражување во сериозен теориски пристап. Може да се нагласи дека ова потпоглавје на докторскиот труд елаборира и евидентира подготвеност и знаење на кандидатката и го презентира нејзиното умевање да ја консултира стручната литература во процесот на нејзиното докторско истражување. 2.3. е потпоглавјето насловено со „Главни аспекти роман-сценарио-филм“, во кое се развива умешната и прецизна теориска анализа на компарацијата меѓу врските на прозната и сценската форма преку 2.3.1. Разлики, 2.3.2. Интерконекиии и 2.3.3. Клучни дефиниции. Втората глава ја затвора потпоглавјето 2.4. „Романот „Ана Каренина“ (1878), со кое кандидатката покажува и докажува дека компетентно го владее не само филмот, туку и литературата, поточно науката за книжевноста.

Глава три, „Кратко резиме на филмови“, од 48 до 52 стр. дава преглед на сите филмови што се предмет на нејзината анализа. За секој од филмовите докторантката дава резиме, но и го нагласува својот став во однос на недостатоците во процесот на адаптација и меѓусебно ги компарира. На пример, за првиот филм што е предмет на нејзината анализа „Ана Каренина“ од 1935 година, во режија на Кларенс Браун, таа вели дека „Сосредочувајќи се само на главните сцени, Браун не успеа да направи логични врски на текот на настаните. Сцените се отвораат и затвораат независно една од друга. Надворешниот и внатрешниот ритам на кадрите не се синхронизирани. Музиката не беше во функција на приказната“ (стр. 49). Ваквиот директен процес на рецензирање на филмовите од страна на кандидатката е важно да се истакне поради нејзиниот објективен пристап, но и во однос на нејзиното компетентно владеење со зададената проблематика. Секој од петте филма во овој дел се резимирани на сличен начин и меѓусебно споредени, што го истакнува истражуваниот материјал и темелноста во пристапот на докторантката.

Четвртата глава насловена „Филмовите во однос со деловите на романот“ (54-127) ја продолжува претходната, со тоа што сега ѝ дава прецизна компаративна анализа, што е сржта на овој докторски труд. На овие седумдесет и три страници, кандидатката дава темелна и концизна анализа на односот на филмовите со неколку од главните поглавја, начинот на кои се третираани во секој филм поединечно и во начинот на кој е направена нивната адаптација во сценариото, односно во филмовите. Паралелниот пристап во процесот на компарирање на филмовите ни нуди истовремено и можност да ги видиме грешките, слабостите и оценките на сценаристите во процесот на создавањето на филмското сценарио и негово претворање во филмското уметничко дело. М-р Салиху во овој дел докажува дека материјата ја владее компетентно и истовремено дава увид во познавањето и во теоријата на книжевноста и во теоријата на филмот. Ова обемно поглавје може да се читаа и одделно и да укаже на сериозен пристап во процесот на гледање на филмовите (од основната филмолошка анализа се оди кон прецизна анализа на сценариото и на филмот во паралелен компаративен процес на споредба на филмот со книгата, но и на секој од филмовите меѓусебно). Тоа се гледа во следниот цитат: „Два од гореспоменатите филмови, оној од 1935 и 1997 година, не го почитуваа почетокот на првиот дел од романот, додека другите три филма, од 1948, 1967 и 2012 година, почнуваат според првото поглавје од романот, т.е. со линијата Стива-Доли.“ (стр. 55) Нејзината компаративна анализа ја следи и режисерската практика, и во однос на изборот на соработниците и во однос на изборот на актерите. На пример, м-р Салиху истакнува дека „Сценаристот Берман ја интегрира сцената на дијалог меѓу Бронски и генералот, што резултира со брз дијалог што звучи декларативно. Во монтажата се пресекуваат длабоки кадри со функционални мизансцени на овој дијалог, повторно прикажувајќи ја ненаситноста на офицерите. Оваа низа, за разлика од романот, изгледа дека дава малку хиперболизирана конотација на неетично однесување на руските офицери од тоа време.“ (стр. 57) На овој начин може да презентираме дека станува збор за резултати од истражувањето кои докажуваат за компетенцијата на докторантката и нејзината можност истото да го аплицира и во сите анализирани филмови. Таа ги посочува и недостатоците во процесот на адаптација и тоа во однос и на книгата и на другите филмски адаптации. Оваа компаративна анализа е паралелна и се однесува за секој од филмовите посебно врз основа на анализа на односите меѓу ликовите, епизодите што доминираат, начинот на третирање на просторот и времето, како и начинот на трансформација на книжевниот јазик во филмски. Докторантката го анализира и сценариото за секој од филмовите, но и монтажата, музиката, кадрирањето, како и третманот на ликовите. Вадејќи ги на површина со својата анализа, таа упатува на тоа зошто филмовите не одговараат на комплетната наративна приказна од романот, но и она што го прави примарно е нудење на потенцијални решенија со што докажува дека резултатот од нејзиното долгогодишно докторско истражување може да се аплицира и на анализи на други филмски адаптации, а истовремено да им помогне на сценаристите што ќе почнуваат нови процеси на адаптација. Нагласувајќи ги недостатоците во процесот на адаптација на филмовите што се предмет на анализа, докторантката ја аплицира и стручната теорија и неа ја елаборира преку процесите на кондензација, депонација и сублимација, нудејќи на тој начин и алатка во процесот на истражување на филмските адаптации. Секој од деловите на романот во ова обемно потпоглавје е третиран на адекватен начин со базичен пристап на анализа и со парадигматски референци во однос на секој од филмовите. Но, тоа не значи дека таа ги суди режисерите, туку им дава

конструктивна можност на некои нови режисери да се научат на грешките од претходниците што е важно во вакви докторски истражувања.

Петтата глава, „Документарен филм *Агајџаџија*“, е резултатот на ова долгогодишно докторско истражување. Од 129 до 137 стр., докторантката ги евидентира сите етапи од процесот на снимањето на својот филм, така што оваа глава е поделена на следните потпоглавја: „Работен процес“ (стр. 130), „Филмовите анализирани во овој документарец“ (стр. 130), „Практичната работа“ (131-132 стр.), „Воведни сцени на документарниот филм“ (стр. 133), „Анализа“ (134 стр.) „Воведни сцени на филмска анализа“ (135 стр.) и „Завршни сцени на документарниот филм“ (137 стр.). „Документарниот филм не е фикција што прикажува вистински настани, луѓе и култури или проблеми во животот“ (стр. 129), посочува докторантката во воведот на оваа глава. Бидејќи дел од докторското истражување на сценскоизведувачките и аудиовизуелни уметности на Факултетот за драмски уметности во Скопје е и создавањето на уметничко дело, докторантката се одлучува да сними документарен филм кој го следи процесот на нејзиното истражување. Во оваа глава, во секое од наведените потпоглавја, м-р Салиху го прикажува и го презентира процесот на работа, и тоа во корелација со снимањето на документарен филм и со апликативниот пристап во документарниот филм со наслов: *Агајџаџија* што таа го снима. Таа прецизно ги наведува сите етапи на снимањето на филмот и сите учесници во него. Со тоа дава можност да ја евалуираме и нејзината уметничка работа.

Во заклучните согледувања (138-141 стр.), кандидатката посочува дека ниту еден од сценаристите на анализираниите филмови не ја почитува хронологијата на приказната од романот. „Страничните линии се речиси неразвиени, исто така главната линија или оска на приказната не се третираат задоволително, со посебен акцент на филмовите од 1935 и 1948 година“ (стр. 138). Заклучокот ги синтетизира сите истражувани резултати и одговара на поставените истражувачки прашања и хипотези. Во процесот на систематизација на резултатите, докторантката се осврнува и на времетраењето на филмовите и односот на прикажување на нарацијата во романот со нарацијата во филмот и нејзино трансферирање во филмскиот јазик. Посебно би сакале да го акцентираме последниот пасус од нејзиниот заклучок, во кој се вели: „Во текот на ова истражување дојдов до заклучок дека со длабока анализа на романот избран за адаптација, потоа со внимателно пишување на сценариото, со неправеење на произволни прескокнувања на приказната, како и со давање на соодветно филмско време на ликовите, потоа со ефикасно користење на англи за снимање, филмски кодови, произволни и иконички знаци, и на крајот, со креативна монтажа, односот меѓу литературата и филмот може да се приближи, дури и да се изедначи“ (стр. 141). На овој начин, м-р Салиху дава можност и за следните истражувачи и за следните филмски сценаристи и режисери да ги аплицираат нејзините резултати за што подобри адаптации на книжевни дела и за што подобри филмови. Сметаме дека само на ваков начин може да се придонесе во тековната наука за филмот, теоријата и методологијата во процесот на истражување на филмовите.

Библиографијата е од 142 до 148 стр. и се состои од следните елементи: 36 (триесет и шест) библиографски единици на англиски јазик и 32 (триесет и две) библиографски единици од интернет. Последниот дел на библиографијата се листата на филмови што се предмет на анализа во докторскиот труд.

Документарниот филм *Агајџаџија* е уметничко остварување на кандидатката, резултат на нејзиното долгогодишно теориско и практично докторско истражување. Станува збор за телевизиски документарец, адаптацијата на литературно дело во филм. Жанрот е излагање, експозиторен документарен филм, каде што кандидатката користи презентер/наратор за да ја објасни темата. Документарните материјали се во директни интервјуа со режисери и актери, кои го кажуваат мислењето за процесот на адаптацијата. Од филмот може да се види дека кандидатката го владее процесот на создавање филмско дело. Поради спецификата на жанрот, овој документарен филм може да се користи и во понатамошните истражувања.

Предмет на истражување

Предмет на истражување на овој докторски труд е компаративна анализа на романот „Ана Каренина“ од Лав Н. Толстој, со пет филмски остварувања работени според овој роман, при тоа се анализира начинот на третманот на сценариото, процесот на адаптација и директните

сличности и разлики меѓу нарацијата во романот и филмскиот јазик во петте филмски верзии од 1935, 1948, 1967, 1997 и 2012 година.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Во македонската филмологија не се забележани досегашни истражувања поврзани со компаративна анализа на романот „Ана Каренина“ и филмските адаптации на овој роман. Во однос на теориското истражување, може да се потврди дека овој труд е уникатен и со самото тоа фундаментален во процесот на сериозните филмолошки анализи.

Краток опис на применетите методи

Применети се повеќе научни методи поврзани со теоријата на истражувањето на филмот и науката за книжевноста.

Краток опис на резултатите од истражувањето:

- направена е анализа на романот;
- направени се анализи на филмските адаптации;
- дефиниран е компаративниот пристап на истражувањето;
- истражени се недоследностите во секое од петте филмски сценарија;
- проучен е системот на адаптација, кој е аплициран во анализите на филмовите;
- понудено е решение кое може да придонесе кон подобри филмски адаптации во иднина;
- снимен е документарен филм кој може да се гледа и како прилично средство во процесот на адаптација на едно книжевно дело во филмско и во процесот на уметничко документарно остварување.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ајмон Салиху, со наслов: „Литературата во филмот, согласно со верзиите на Ана Каренина (1935, 1948, 1967, 1997, 2012)“, претставува истражување во драмските уметности (филмологија – историја и теорија на филмот). Изработката на темата на оваа докторска дисертација ги докажа целите на авторката, како и нејзината умешност во процесот на докторското истражување. Сметаме дека овој докторски труд ќе им помогне на другите истражувачи кои ја анализираат релацијата книжевност – филм.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ајмон Салиху, со наслов „Литературата во филмот, согласно со верзиите на Ана Каренина (1935, 1948, 1967, 1997, 2012)“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1]. Автор-и: „THE RELATIONSHIP BETWEEN THEATRICAL ART-DRAMA AND FILM“, објавен: UDC: 82-2:792(049.3), 791.3, Professional paper; PHILOLOGY, Vol.9 / No.15-16 / (2021) (назив на списанието, број, датум, импакт-фактор...)
- [2]. Автор-и: „_____“, објавен: _____ (назив на списанието, број, датум, импакт-фактор...)

(Бидејќи кандидатката е за докторат од областа на уметностите, се признава нејзината уметничка работа, според Правилникот за студирање.)

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката се: прецизна анализа, комплексен пристап во компаративната анализа, адекватно користење на научно-методолошкиот инструментариум.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: филмологија, филмска и ТВ-режија, документарен филм, адаптација. Нема ограничувања.

Можните понатамошни истражувања се: развивање и апликација на научните хипотези, препознавање на моделот на адаптација и негово аплицирање, детерминирање на процесот на адаптација од книжевно во филмско дело.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Ајмон Салиху, со наслов: „Литературата во филмот, согласно со верзиите на Ана Каренина (1935, 1948, 1967, 1997, 2012)“.

КОМИСИЈА

**Проф. д-р Ана Стојаноска, претседател, с.р.
Проф. д-р Антонио Митриќески, ментор, с.р.
Проф. д-р Игор Вецовски, член, с.р.
Вонр. проф. д-р Никола Настоски, член, с.р.
Вонр. проф. д-р Илија Циривири, член, с.р.**

Издвоени мислења (доколку има):

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ЕЛЕКТРОМЕХАНИЧКО ПРЕТВОРАЊЕ НА ЕНЕРГИЈАТА –
ЗБИРКА РЕШЕНИ ЗАДАЧИ“ ОД АВТОРИТЕ
МАЈА ЦЕЛЕСКА КРСТЕВСКА И ВЛАТКО СТОИЛКОВ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје, од 24.1.2024 год., бр. 02-135/47, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебното помагало „Електромеханичко претворање на енергијата – збирка решени задачи“ од авторите: доц. д-р Маја Целеска Крстевска и проф. д-р Влатко Стоилков, наменето за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, за предметот Електромеханичко претворање на енергијата, избрани се: проф. д-р Крсте Најденкоски и проф. д-р Гога Цветковски.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Електромеханичко претворање на енергијата - збирка решени задачи -
Назив на предметната програма:	Електромеханичко претворање на енергијата (прв циклус студии)
Назив на студиската програма:	Електроенергетика, автоматизација и обновливи извори на енергија
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	3+2+0 (6 ЕКТС)***
Предметот Електромеханичко претворање на енергијата на Факултетот за електротехника и информациски технологии е задолжителен предмет со фонд на часови 3+2+0, број на ЕКТС-кредити – 6 и се слуша во IV семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 127 страници (формат А4), напишани во MS Word, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 5 поглавја (заедно со користената литература) и содржи 76 слики и 3 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Крсте Најденкоски, с.р.
Проф. д-р Гога Цветковски, с.р.

I. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Крсте Најденкоски

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Збирката задачи по предметот Електромеханичко претворање на енергијата е составена од четири поглавја, при што: првото поглавје е воведно во областа и е посветено на магнетни кола и магнетни материјали, второто поглавје е за трансформатори, третото поглавје е наменето за принципите на електромеханичко претворање на енергијата и четвртото поглавје е вовед во вртливите електрични машини.</p> <p>Секое поглавје содржи теоретски воведен дел, решени примери задачи и дополнителни нерешени задачи со дадени решенија. На крајот од збирката, дадена е листа на ознаки кои се користени во целиот ракопис, како и користена литература, во која се наведени 7 референци.</p> <p><u>I. Магнетни кола и магнетни материјали</u></p> <p>Во теоретскиот дел од ова поглавје, дефинирани се основните големини од областа на магнетни кола и материјали, и тоа: магнетен флуks, магнетен напон, магнетна пермеабилност, релуктанса, индуциран напон, индуктивност, вкупно опфатен флуks и магнетна енергија.</p> <p>Потоа, дадени се 17 примери од решени задачи. Првите три задачи се примери за пресметка на магнетен флуks и/или возбудна струја, кај едноставна конфигурација на квадратно магнетно јадро. Во четвртиот пример е прикажана постапка за пресметка на магнетниот флуks за магнетно јадро со три столба. Петтата и шесттата задача се однесуваат за пресметка на магнетен флуks за елементарна синхрона машина. Седмата задача опфаќа анализа на квадратно магнетно јадро со воздушен зјај, каде што се пресметуваат и вкупно опфатен флуks и индуктивност на возбудната намотка. Во осмата задача е прикажана функциска зависност на индуктивноста од бројот на навивки, должината и површината на напречниот пресек, како и зависност на магнетната индукција од бројот на навивки, јачината на струја и должината на напречниот пресек. Во деветтата задача се направени пресметки за складираната магнетна енергија и индуцираниот напон при временски променлив флуks. Во десеттата задача е изложена постапка за анализа на квадратно магнетно јадро, каде што предвид се зема и</p>
--	--

	<p>изболичувањето на магнетниот флукс во воздушниот зјај. Единаесеттата задача анализира состојби на магнетизирање при променлива магнетна пермеабилност. Од дванаесеттата до петнаесеттата задача претставени се примери со различни конфигурации на магнетни јадра, кои се погодни за разновидни апликации (на пр., индуктори, трансформатори). Решенијата се детално прикажани, со потточки за поедноставно разбирање. Во шеснаесеттата задача се анализираат загубите на моќност во магнетното јадро преку пресметки на специфични загуби на моќност и графичко отчитување. Последната, седумнаесетта задача опфаќа анализа на магнетна индукција кај магнетни кола, каде што магнетизирањето на феромагнетното јадро не се прави преку возбудна намотка, туку со сегмент од некој друг магнетен материјал.</p> <p>Во дополнителните задачи од првото поглавје претставени се три примери, кои читателот би можел да ги реши откако ги разбрал погорните примери.</p> <p><u>II. Трансформатори</u></p> <p>Во теоретскиот дел од второто поглавје, дадени се основни релации за пресметка на примарен и секундарен напон, коефициент на трансформација, релации за сведување на импедансата од една кон другата намотка од трансформаторот. Воедно, во случај кога се анализираат трифазни трансформатори, важно е да се има предвид начинот на поврзување на намотките на примарната и секундарната страна (Y или D), па следствено прикажани се и релациите помеѓу линиските и фазни напони/струи.</p> <p>Во продолжение, дадени се шеснаесет решени задачи.</p> <p>Првите две задачи се воведни во темата и претставуваат премин од првата во втората тема. Третата задача се однесува на пресметки за факторот на моќност, возбудна струја, струјата која соодветствува на загубите на моќност во јадрото и струјата на магнетизирање. Во наредните три задачи, изложени се елементарни примери за сведување на големините од примарна кон секундарна намотка (и обратно) кај еден трансформатор, при анализа на еквивалентна Г и Т шема. Во седмата задача, нумерички се анализираат придобивките од користењето на автотрансформаторите. Во осмата задача е претставена графоаналитичка постапка за</p>
--	--

	<p>определување на секундарниот напон кај дистрибутивен трансформатор. Деветтата и десеттата задача анализираат трифазни трансформатори, со сведување на еднофазна анализа поради симетричност во оптоварувањето и потоа повторно се изведува постапката на решавање со фазорски дијаграм, како и во осмата задача. Во еднаесеттата задача прикажан е пример со тек на електрична енергија преку два трифазни трансформатори и собирница, со цел да се посвети внимание на два аспекти: 1. сведувањето на параметрите од една кон друга страна на трансформаторите и 2. зависно од шемата на соединување на краевите на намотките, разлика помеѓу линиските и фазните напони, односно струи. Во наредните три задачи, изложени се методите за сведување на физичките големини во систем на единечни големини. Во петнаесеттата и шеснаесеттата задача повторно се анализираат посложени текови на електрична енергија кај трансформатори, но во систем на единечни големини.</p> <p>На крајот од ова поглавје се дадени задачи кои читателот би можел да ги реши самостојно.</p> <p><u>III. Принципи на електромеханичко претворање на енергијата</u></p> <p>Во теоретскиот дел од третото поглавје, дефиниран е, пред сè, законот за одржување на енергијата, во услови на електромагнетна конверзија, а потоа етапно се изведени и изразите за електромагнетната сила и момент, во зависност од вкупно опфатениот флукс и поместувањето. Дефиниран е и изразот за определување на магнетната коенергија. Потоа следува делот со решени задачи каде што се изложени 11 примери. Во првата задача е образложен принципот за енергетски биланс, законот за одржување на енергијата, односно претворањето на електрична во магнетна и на крај во механичка енергија. Втората задача анализира едноставна конфигурација на реле и ненумерички приказ на складирана магнетна енергија. Слични нумерички анализи се прикажани во следната задача, но за придушница. Во четвртата задача е даден пример на цилиндричен електромагнет во железен оклоп и пресметани се: индуктивноста, магнетната индукција, потрошената електрична енергија, складираната магнетна енергија и извршената механичка работа. Во петтата задача е прикажана пресметка на вртливиот</p>
--	--

магнетен момент кај елементарна машина со елиптичен ротор. Шестата задача анализира две положби при транслаторно движење на подвижна котва, при што се пресметани вредностите на магнетната сила и извршената механичка работа. Во наредните две задачи се изложени пресметки за двојно возбудени системи, при што во седмата задача се анализира електромагнетен уред со вртлив дел, а во осмата со транслаторно подвижна котва. Во деветтата и десеттата задача се прикажани пресметки со помош на коенергија, со цел читателот да се запознае со користењето на магнетната енергија или коенергија при различни магнетни конфигурации. Во последната задача, анализиран е релуктантен мотор, претставен со подолжната и попречната оска и направени се пресметки за вртливиот момент кој може да го развие моторот. Во примерите се дадени решенија за проблеми од електроенергетските уреди кои се блиску до реалните анализи. На крајот од ова поглавје се дадени и дополнителните задачи за вежбање.

IV. Вовед во вртливи машини

Претпоследното поглавје започнува со краток воведен дел за вртливите електрични машини, преку дефинирање на механичката брзина на вртење на роторот, основниот просторен хармоник на магнетниот напон во воздушниот зјај, како и магнетниот флуксот по пол.

Во ова поглавје се решени осум примери на елементарни електрични машини. Во првата задача е изложена пресметка на возбудната струја што го создава полезниот магнетен флукс кај елементарна вртлива машина со четири пола. Во втората задача се анализира двополова машина за еднонасочна струја и правени се пресметки за индуциран напон во проводник и навивка, зависно од местоположбата на проводниците во однос на магнетните полови. Во третата задача, извршена е пресметка на основниот просторен хармоник на магнетниот напон (парцијално и целосно). Четвртата и петтата задача се однесуваат на едноставни пресметки за синхрон генератор со цилиндричен ротор. Шестата задача е поткрепа на теоретските дефиниции за врската помеѓу брзината на вртење на роторот, бројот на парови полови на машината и фреквенцијата. Во последните две задачи се анализира врската помеѓу возбудна струја и магнетната индукција во воздушниот

	<p>зјај и како тоа влијае на вредноста на излезен генериран напон и моќност кај синхрон генератор.</p> <p>На крајот од четвртото поглавје се дадени три дополнителни задачи за вежбање, со понудени одговори.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	<p>Ракописот е усогласен со предметната содржина на предметот Електромеханичко претворање на енергијата за прв циклус студии на Факултетот за електротехника и информациски технологии.</p>
Предлози за потребни корекции:	<p>Забелешките на текстот, печатни и технички грешки, како и останатите предлози и сугестии за подобрување на квалитетот на ракописот, се внесени во добиениот материјал и им се доставени на авторите.</p>
Оцена на ракописот:	<p>Ракописот за учебното помагало содржи решени задачи поврзани со основните законитости кои се користат за електромеханичко претворање на енергијата. Примерите се детално разработени и коректно презентирани, на начин разбирлив за студентите. Ракописот е напишан квалитетно и стручно, со високо ниво на јазични и применети технички аспекти. Обработените примери се детално објаснети и образложени, со изведување на потребните формули, замена на нумеричките вредности и се илустрирани со потребните слики. Материјалот кореспондира со програмата за предметот Електромеханичко претворање на енергијата за студентите од четвртиот семестар од студиската програма Електроенергетика, автоматизација и обновливи извори на енергија (ЕАОИЕ).</p>
Категоризација:	<p>учебно помагало</p>
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	<p>Ракописот на збирката решени задачи по електромеханичко претворање на енергијата, кој е предаден на рецензија, содржи 127 страници (формат А4), напишани во MS Word, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 4 поглавја и содржи 76 слики и 3 табели.</p> <p>Објавувањето на оваа збирка задачи ќе биде од голема корист за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, за полесно разбирање и совладување на материјалот по предметот Електромеханичко претворање на енергијата. Збирката задачи може да ја користат и студенти од другите технички факултети, како</p>

	<p>и стручњаци од практиката чиј професионален ангажман е поврзан со искористувањето електромагнетни појави при решавањето проблеми од инженерска природа.</p> <p>Објавувањето на збирката ќе ја збогати постојната техничка литература на македонски јазик од областа на електроенергетските уреди, како значајни елементи во процесот на производството, пренос и дистрибуција на електричната енергија. Мојам да констатирам дека постои целосна оправданост за објавување на збирката решени задачи по електромеханичко претворање на енергијата како учебно помагало.</p>
--	--

Врз основа на изнесеното во овој извештај, предлагам ракописот Електромеханичко претворање на енергијата – збирка решени задачи да се издаде како учебно помагало по предметот Електромеханичко претворање на енергијата, примарно наменет за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.

Во Скопје, 31.1.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Крсте Најденкоски, с.р.

II ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ГОГА ЦВЕТКОВСКИ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Збирката по предметот Електромеханичко претворање на енергијата се состои од пет глави. Првата глава претставува вовед во областа и е посветена на магнетните кола и магнетните материјали. Втората глава се однесува на проблематиката од областа на трансформаторите. Третата глава ги обработува принципите на електромеханичкото претворање на енергијата. Четвртата глава е посветена на воведот во вртливите електрични машини. Секоја глава содржи краток теоретски воведен дел, решени примери задачи и завршува со посебен дел – дополнителни нерешени задачи со конечни решенија. Во последната глава е претставена користената литература.</p> <p><u>I. Магнетни кола и магнетни материјали</u></p> <p>Во теоретскиот дел од оваа глава, дефинирани се основните големини од областа на магнетните кола и материјали, како на пример: магнетен флуks, магнетен напон, магнетна пермеабилност, релуктанса, индуциран напон, индуктивност, вкупноопфатен флуks и магнетна енергија.</p> <p>Во продолжение на оваа глава следи делот со решени задачи, каде што се претставени 17 решени примери. Првите три задачи се базични примери за пресметка на магнетен флуks и/или возбудна струја, кај едноставна конфигурација на квадратно магнетно јадро. Во четвртиот пример е прикажана постапка за пресметка на магнетниот флуks кај магнетно јадро со три столба. Петтата и шестата задача се однесуваат на иста пресметка, но кај едноставна синхрона машина. Седмата задача опфаќа анализа на квадратно магнетно јадро со воздушен зјај, каде што се пресметуваат и вкупноопфатениот флуks и индуктивност на возбудната намотка. Осмата задача не е нумерички пример, туку дава функциска зависност на индуктивноста од бројот на навивки, должината и површината на напречниот пресек, како и зависност на магнетната индукција од бројот на навивки, јачината на струја и должината на напречниот пресек. Во деветтата задача се направени пресметки за складираната магнетна енергија и индуцираниот напон при временски променлив флуks. Во десеттата задача е изложена постапка за анализа на ламерлирано квадратно јадро, каде што се зема предвид и изболичувањето на магнетниот флуks во воздушниот зјај. Единаесеттата задача анализира состојби на магнетизирање при променлива магнетна пермеабилност. Од дванаесеттата до петнаесеттата задача, претставени се пообемни примери со различни конфигурации на магнетни јадра, кои се</p>
--	--

	<p>погодни за разновидни апликации (на пр., индуктори, трансформатори). Решавањето на примерите е изведено етапно, со потточки за да може проблематиката поедноставно да се разбере. Во шеснаесеттата задача се анализираат загубите на моќност во магнетното јадро преку пресметки на специфични загуби и графичко отчитување. Последната, седумнаесетта задача опфаќа анализа на магнетна индукција кај магнетните кола каде што магнетизирањето на феромагнетното јадро, не се прави преку возбудна намотка, туку со сегмент од некој друг магнетен материјал.</p> <p>Во дополнителните задачи од првото поглавје претставени се три обемни примери, кои се очекува читателот да може да ги реши откако претходно ги разбрал погорните примери.</p> <p>IV. Трансформатори</p> <p>Во теоретскиот дел од втората глава, дефинирани се базичните релации за пресметка на примарен и секундарен напон, коефициент на трансформација, релации за сведување на импедансата од една на друга страна од трансформаторот. Воедно, во случај кога се анализираат трифазни трансформатори, важно е да се има предвид начинот на поврзување на намотките на примарната и секундарната страна (Y или D), па следствено прикажани се и релациите помеѓу линиските и фазни напони и струи во енергетскиот трансформатор.</p> <p>Во продолжение, даден е осврт на шеснаесетте решени примери од оваа глава.</p> <p>Првите две задачи се воведни во темата и го опфаќаат преминот од проблематиката претставена во првата глава во однос на проблематиката опфатена во втората глава. Третата задача се однесува на пресметки за факторот на моќност, возбудна струја, струја на загуби во јадрото и струја на магнетизирање. Во наредните три задачи изложени се елементарни примери за сведување на големините од примарна кон секундарна страна (и обратно) кај даден трансформатор, при анализа на еквивалентна Г и Т шема. Во седмата задача, нумерички се анализираат придобивките од користењето на автотрансформатори. Осмата задача изнесува графоаналитичка постапка за определување на секундарен напон кај дистрибутивен трансформатор. Во деветтата и десеттата задача се анализирани трифазните трансформатори, со примена на еднофазна анализа поради симетричност во оптоварувањето и потоа повторно се изведува постапката на решавање со фазорски дијаграм, како и во осмата задача. Во единаесеттата задача е прикажан пример со тек на електрична енергија преку два трифазни трансформатора и</p>
--	---

	<p>собирница, со цел да се посвети внимание на два аспекта: како прво, сведувањето на параметрите од една кон друга страна на трансформаторите, и како второ, зависно од шемата на соединување на краевите на намотките, разлика помеѓу линиските и фазните напони, односно струи. Во наредните три задачи, изложени се методите за сведување на физичките големини во систем на единечни големини. Во петнаесеттата и шеснаесеттата задача повторно се анализираат посложени текови на електрична енергија кај трансформатори, но во систем на единечни големини.</p> <p>Задачите кои се предложени во дополнителниот дел се испитни задачи од делот трансформатори и се во согласност со последните решени примери од оваа глава.</p> <p><u>III. Принципи на електромеханичко претворање на енергијата</u></p> <p>Во теоретскиот дел од третата глава најнапред е дефиниран законот за зачувување на енергијата, во услови на електромагнетна конверзија, а потоа етапно се изведени и изразите за електромагнетната сила и момент, во зависност од вкупноопфатениот флукс и поместувањето. Дефиниран е и изразот за коенергија.</p> <p>Во продолжение следува делот со решени задачи, каде што се изложени 11 примери. Првата задача е обемна и во голем дел наративно изложена, со цел на читателот да му се доближи принципот за енергетскиот биланс, законот за одржување на енергијата, односно претворањето на електрична во магнетна и на крај во механичка енергија. Втората задача анализира едноставна конфигурација на реле и ненумерички приказ на складирана магнетна енергија. Слични нумерички анализи се прикажани во следната задача, но за придрушница. Во четвртата задача е претставен пример на цилиндричен електромагнет во железен оклоп и етапно е дадена процедурата за пресметка на: индуктивност, магнетна индукција, потрошена електрична енергија, складирана магнетна енергија и извршена механичка работа. Во петтата задача е прикажан напречен пресек на елементарна машина со елиптичен ротор и е направена пресметка на вртливиот магнетен момент. Шестата задача анализира две положби при транслаторно движење на подвижна котва, при што се пресметани вредностите на магнетната сила и извршената механичка работа. Во следните две задачи се изложени пресметки на параметрите на колото за двојно возбудени системи, при што во седмата задача се анализира електромагнетен уред со вртлив дел, а во осмата со транслаторно подвижна котва. Во деветтата и десеттата задача се</p>
--	---

	<p>прикажани пресметки со помош на коенергија, со цел читателот да стекне знаење за начинот на кој може да се користи магнетната енергија или коенергија при различни магнетни конфигурации. Во последната задача, анализиран е релуктантен мотор претставен со подолжната и попречната оска за подобро разбирање на задачата и направени се пресметки за вртливиот момент кој може да го развие моторот. Во примерите се дадени решенија за проблеми од електроенергетските уреди кои се блиску до реалните анализи. Дополнителните задачи од третото поглавје се слични на погорните решени примери.</p> <p><u>IV. Вовед во вртливи машини</u></p> <p>Претпоследната глава започнува со краток вовед во теоријата на вртливите машини, преку дефинирање на механичката брзина на вртење на роторот, основниот просторен хармоник на магнетниот напон во воздушниот зјај, како и магнетниот флуksот по пол.</p> <p>Во оваа глава се решени осум примери на елементарни вртливи машини. Во првата задача, изложена е пресметка на возбудна струја што го создава полезниот магнетен флуks кај елементарна вртлива машина со четири пола. Во втората задача се анализира двополова машина на еднонасочна струја и правени се пресметки за индуциран напон во проводник и навивка, зависно од местоположбата на проводниците во однос на магнетните полови. Во третата задача, приложен е темелен приказ на напречниот пресек на вртлива машина и соодветната нумерација на каналите и забите, со чија што помош може да се пресмета основниот просторен хармоник на магнетниот напон (парцијално и целосно). Во четвртата и петтата задача се претставени едноставни пресметки на параметрите на за синхрон генератор со цилиндричен ротор. Шестата задача е поткрепа на теоретските дефиниции за релациите помеѓу брзината на вртење на роторот, бројот на парови полови на машината и фреквенцијата на возбудната струја. Последните две задачи ги сублимираат аспектите изнесени во првата и последнава глава, при што повторно се врши анализа на врската помеѓу интензитетот на возбудна струја со магнетната индукција во воздушниот зјај и како тоа влијае на вредноста на излезниот генериран напон и моќност кај синхрон генератор.</p> <p>На крајот од четвртото поглавје се дадени три дополнителни задачи за вежбање, со понудени одговори.</p>
--	--

	<p>Пред да се премине на последното поглавје, таксативно е претставена листа на ознаки кои се користени во целиот ракопис.</p> <p><u>V. Користена литература</u></p> <p>Во последното, петто поглавје на оваа збирка е прикажана листата на користена литература, во која се наведени 7 референци.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	<p>Ракописот е целосно усогласен со предметната содржина на предметот Електромеханичко претворање на енергијата за прв циклус студии на Факултетот за електротехника и информациски технологии.</p>
Предлози за потребни корекции:	<p>Забелешките на текстот, воочените печатни и технички грешки, како и останатите предлози и сугестии за подобрување на квалитетот на ракописот, се нотирани во добиениот материјал и им се доставени на авторите.</p>
Оцена на ракописот:	<p>Ракописот за учебното помагало содржи решени задачи поврзани со базичните законитости поврзани со електромеханичкото и електромагнетното претворање на енергијата. Примерите се детално разработени и коректно презентирани, на начин разбирлив за студентите. Ракописот е напишан квалитетно и стручно, со високо ниво на јазични и применети технички аспекти. Обработените примери се детално објаснети и образложени, со изведување на потребните формули, замена на нумеричките вредности и се илустрирани со потребните слики. Материјалот целосно кореспондира и е во корелација со предавањата по предметот Електромеханичко претворање на енергијата за четвртиот семестар од студиските програми: Електроенергетика, Автоматизација и Обновливи извори на енергија (ЕАОИЕ).</p>
Категоризација:	<p>учебно помагало</p>
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	<p>Ракописот на збирката решени задачи по електромеханичко претворање на енергијата, кој е предаден на рецензија, содржи 127 страници (формат А4), напишани во MS Word, со големина на фонто 12. Текстот е поделен во 5 глави (заедно со користената литература) и содржи 76 слики и 3 табели.</p> <p>Објавувањето на оваа збирка задачи ќе биде од голема корист за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје за полесно разбирање и совладување на материјалот по предметот Електромеханичко претворање на енергијата. Збирката задачи би можеле да ја користат и студенти од другите технички факултети, како и стручњаци од</p>

	<p>практиката чиј професионален ангажман е поврзан со искористувањето на електромагнетните појави при решавањето проблеми од инженерска природа. Објавувањето на збирката ќе ја збогати постојната техничка литература на македонски јазик од областа на електроенергетските уреди, како значајни елементи во процесот на производството, пренос и дистрибуција на електричната енергија. Можам да констатирам дека постои целосна оправданост за објавување на збирката решени задачи по електромеханичко претворање на енергијата како учебно помагало.</p>
--	---

Врз основа на изнесеното, имам задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предлагам да се издаде како учебно помагало по предметот Електромеханичко претворање на енергијата, примарно наменет за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.

Во Скопје, 31.1.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Гога Цветковски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЛОВСТВО – ЗООЕКОЛОГИЈА, БИОНОМИЈА И ЕТОЛОГИЈА НА
ДИВЕЧОТ, ПРВО ИЗДАНИЕ, ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ВЛАДИМИР МАЛЕТИЌ

Наставно-научниот совет на Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“ во Скопје, на својата 9. (деветта) седница одржана на 5.12.2023 година, донесе Одлука бр. 02-404/3, со која се избраа рецензенти на учебникот „Ловство – зооекологија, биономија и етологија на дивечот“ од авторот проф. д-р Владимир Малетиќ.

Со наведената одлука, за рецензенти се избрани: проф. д-р Христо Михаилов, проф. д-р Зоран Поповиќ и проф. д-р Милош Беуковиќ, кои заеднички го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

ЗАЕДНИЧКИ ДЕЛ

Назив на учебникот, односно учебното помагало	Ловство (книга прва) – зооекологија, биономија и етологија на дивечот
Име и презиме на авторот (авторите)	проф. д-р Владимир Малетиќ
Назив на предметната програма за која се однесува	Зооекологија и систематика на дивечот
Назив на студиската програма	Шумарство и Екоинженеринг и екоменаџмент
Фонд на часови настава и вежби и ЕКТС-кредити	3 + 3; ЕКТС - 6
Број на студенти во една генерација кои ќе го користат предложениот учебник	30
Дали се работи за прво издание или не	Прво издание
Предлог за начинот на издавање на секој поединечен наслов (печатена или електронска форма). За издавање во електронска форма е потребна согласност од авторот	Печатена форма
Предлог за тираж, формат, број на страници и прилози во боја за секој предложен наслов	Тираж: 100; формат Б5; страници: 690; фотографии во боја: 375
Општи податоци за учебникот/ учебното помагало (бој на страници, прилози, заглавија или делови и сл.)	Формат Б5; страници: 690; фотографии во боја: 375 Книгата е поделена на 2 тематски целини: <u>I. Основи на зооекологијата и II. Систематика, биономија и етологија на дивечот.</u> Првиот дел е составен од повеќе поглавја и потпоглавја: Аналитичка екологија (Идиокологија) и Синтетичка екологија, односно екологија на популации, екологија на биоценози, екологија на екосистеми. Вториот дел, <u>Систематика, биономија и етологија на дивечот,</u> е поделен на следниве поглавја: 1. Класа цицачи 1.1. Општи и анатомски карактеристики на цицачите 1.2. Систематика, биономија и етологија на цицачите:

	<p>Редови Artiodactyla, Carnivora, Lagomorpha, Rodentia и Eulipotyphla со 59 обработени видови.</p> <p>2. Класа птици</p> <p>1.1. Општи и анатомски карактеристики на птиците</p> <p>1.2. Систематика, биномија и етологија на птиците:</p> <p>Ред Galliformes – кокошки, Ред Columbiformes – гулаби, Ред Anseriformes – гусковидни, Ред Pelecaniformes – веслоноги, Ред Podicipediformes – нуркачи, Ред Charadriiformes – дождосвирци (шљуки, пескари, галеби...), Ред Gruiformes – жеравки (жеравовидни), Ред Otidiformes – дропљи, Ред Suliformes, Ред Ciconiiformes – штрковидни птици, Ред Accipitriformes – грабливки, Ред Falconiformes – соколи, Ред Strigiformes – бувови, Ред Cuculiformes – кукавици, Ред Piciformes – клукајдрвци, Ред Coraciiformes, Ред Bucerotiformes, Ред Caprimulgiformes, Ред Apodiformes, Ред Passeriformes – врапчарки, со вкупно 177 обработени видови.</p> <p>Користени поими, Библиографија, Детален таксономски приказ на латинските и македонските називи на обработените видови.</p>
--	--

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Христо Михаилов, с.р.

Проф. д-р Зоран Поповиќ, с.р.

Проф. д-р Милош Беуковиќ, с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: проф. д-р Христо Михаилов

<p>Краток опис на содржината</p>	<p>Учебникот „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“, од авторот проф. д-р Владимир Малетиќ, содржи 684 страници, богато илустриран со 375 фотографии во боја и една табела. Во списокот на користената литература има 223 автори и изданија на латиница и 12 автори и изданија на кирилица. Користената литература е богата, актуелна и вклучува најнови публикации и изданија. Одлично е искористена од страна на авторот, кој има богата литературна освестеност во актуелните проблеми на зооекологијата, актуелната систематика, биокологијата и етологијата на дивечот.</p> <p>Книгата има многу содржаен предговор и вовед. Авторот го анализира и го коментира современото разбирање на врската и заемното дејство човек – природа – дивеч – лов, со професионален и научен пристап. Направена е вистинита и аргументирана оцена на ловот и ловецот денес и во иднина. Тоа се извонредно скапоцени анализи, кои укажуваат и насочуваат кон современа и филозофска смисла на ловот. Особено добро е оправдана врската меѓу современото разбирање на заштитата на дивечот и биолошката разновидност, како и неопходноста од големи познавања за биологијата, екологијата и етологијата на дивечот.</p> <p>Во делот „Основи на зооекологијата“ има многу јасно, точно и логично претставување на структурата и категориите на екологијата – аналитичка, популациона, биоценологија и екосистемска екологија, со претставени голем број актуелни термини и нивно современо толкување.</p> <p>Во делот „Систематика, биномија и етологија на дивечот“, впечатлив е современиот приод во систематиката и латинската номенклатура. Особено е добар приодот за општите карактеристики на сите нивоа на систематската номенклатура – ред, подред, фамилија и род. Општите карактеристики се многу содржајни и одлично илустрирани. Презентираните информации за 59 видови цицачи и 177 видови птици се многу богати актуелни и прецизни. Книгата во тој дел има карактер на енциклопедија за дивечот, во која различни профили на читатели, а не само студенти, можат да најдат непходни информации.</p>
<p>Оцена дали предложениот учебник, односно учебно помагало е во согласност со предметната програма</p>	<p>Учебникот „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“, од авторот проф. д-р Владимир Малетиќ, во целост е во согласност со наставната програма по предметот Зооекологија и систематика на дивечот на Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“ при УКИМ во Скопје.</p>
<p>Оцена на учебникот, односно учебното помагало</p>	<p>Доставениот ракопис на учебникот „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“, од авторот проф. д-р Владимир Малетиќ, го оценувам со највисока оцена. Тоа претставува издание со карактер на енциклопедија за дивечот, како резултат на долгогодишниот труд на авторот. Книгата е напишана на високо академско и современо научно ниво. Авторот проф. д-р Владимир Малетиќ има многу јасен стил на пишување и одличен професионален јазик. Книгата е многу</p>

	лесна за читање, фасцинантна и забавна. Авторот пишува и објаснува јасно и професионално користи научна терминологија во текстот. Содржината е многу богата со информации и вешто комбинира различни научни области и знаења од општата зоологија, екологијата и демографијата, модерната систематика, биологијата, биномијата и етологијата на дивечот. Презентирани се ажурирани, богати и сигурни информации за 236 видови птици и цицачи. Учебникот е добро илустриран со соодветни фотографии и графички прикази. Се користи модерна и богата литература.
Категоризација (учебник или учебно помагало)	Книгата, според својата содржина, обработените единици и начинот на презентација, се категоризира како учебник.
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот	Учебникот „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“, од авторот проф. д-р Владимир Малетиќ, е напишата последователно и логично и претставува дело кое, според својата содржина, обемност и начинот на презентирање на материјалот, пополнува празнина која постоеше во оваа област на македонски јазик. Книгата е важна не само за разбирање на проблематиката од областа на ловството, туку и на општата екологија, систематиката, биологијата, биномијата и етологијата на дивечот. Поради овие причини, препорачувам печатење на учебникот, со што ќе стане достапен и корисен не само за студентите на Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“, туку и за студентите по биологија, екологија и ветеринарна медицина, но и за сите ловци и љубители на природата, кои во него ќе најдат многу важни и корисни информации што ќе помогнат во заштитата и одржливото користење на дивечот.
Предлози за потребни корекции	Предложените корекции во целост се прифатени и внесени во ракописот.
Изјава дека трудот не содржи дискриминаторски содржини, утврдени со позитивните прописи во Република Северна Македонија	Трудот не содржи содржини од дискриминаторски карактер, утврдени со позитивните прописи во РС Македонија.
Изјава за процентот на промените согласно со член 27 од Правилникот	Изјавувам дека процентот на промените, согласно со член 27 од Правилникот, е незначителен.
Други елементи	-

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Христо Михаилов, с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ЗОРАН ПОПОВИЌ

<p>Краток опис на содржината</p>	<p>Учебникот се состои од 2 дела, со голем број поглавја, напишани на 684 страници. Првиот дел, „Основи на зооекологијата“, содржи повеќе поглавја. Во првото, „Аналитичка екологија“, се опфатени потпоглавја кои ги објаснуваат еколошките фактори, еколошката валенца, биотопот, животната форма и еколошката ниша, абиотските и биотските фактори. Во поглавјето „Синтетичка екологија“ е обработена екологијата на популациите со сите структурни елементи (густина, просторен распоред, наталитет, морталитет, возрастова и полова структура, раст и тек на растењето), потоа екологијата на биоценозите (структура, односи на исхраната и динамика на биоценозите), како и екологијата на екосистемите, односно метаболизмот и сукцесиите на екосистемите.</p> <p>Вториот дел, „Систематика, биономија и етолодија на дивечот“, содржи две големи поглавја: „Класа цицачи“ и „Класа птици“. Двете поглавја започнуваат со подробен опис на анатомско-морфолошките карактеристики на двете обработувани класи. Во рамките на класата цицачи, обработени се 5 редови: Artiodactyla, Carnivora, Lagomorpha, Rodentia и Eulipotyphla. Во рамките на редот на папкарите, посебно се обработени подредот преживари (со видовите од фамилиите Cervidae – елен, срна и елен лопатар; и Bovidae – муфлон и дивокоса) и непреживари – со видот дива свиња. Во рамките на редот Carnivora, обработени се фамилиите: Canidae, Felidae, Ursidae, и Mustelidae, со голем број родови и видови во нивните рамки.</p> <p>Редот Lagomorpha ја опфаќа фамилијата Leporidae, со два рода: <i>Lepus</i> и <i>Oryctolagus</i>, каде што посебно се опишани видовите <i>Lepus europaeus</i> и <i>Oryctolagus cuniculus</i>.</p> <p>Редот Rodentia ги опфаќа фамилиите: Sciuridae, Gliridae, Spalacidae, Cricetidae, Muridae, Myocastriidae и Castoridae, каде што, во рамките на овие фамилии, посебно се прикажани и опишани родовите и видовите кои им припаѓаат.</p> <p>Во поглавјето „Класа птици“, обработени се редовите: Galliformes, Columbiformes, Anseriformes, Pelecaniformes, Podicipediformes, Charadriiformes, Gruiformes, Otidiformes, Suliformes, Ciconiiformes, Accipitriformes, Falconiformes, Strigiformes, Cuculiformes, Piciformes, Coraciiformes, Bucerotiformes, Caprimulgiformes, Apodiformes и Passeriformes.</p> <p>Во посебен дел се посебно објаснети поимите кои се користени при изработката на учебникот, со цел материјалот да биде разбирлив за сите заинтересирани читатели. Во изработката на материјалот, авторот користеше 235 литературни единици, наведени во посебен библиографски список.</p> <p>Ракописот е збогатен со 375 фотографии, кои помагаат во разбирањето на текстот, особено во делот каде што се обработени анатомските карактеристики на двете</p>
---	--

	обработени класи на животни, како и во описот на морфолошките особини на одделните видови.
Оцена дали предложениот учебник, односно учебно помагало е во согласност со предметната програма	Учебникот „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“ ги обработува сите тематски области предвидени со наставната програма од областа на ловството на Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“, за сите насоки на кои се слушаат предмети од оваа област.
Оцена на учебникот, односно учебното помагало	Учебникот, според третираните тематски целини, претставува вреден и комплексен материјал од областа на зооекологијата, биномијата и етологијата на огромен процент цицачи и птици кои се распространети во РС Македонија.
Категоризација (учебник или учебно помагало)	Според сите елементи содржани во ракописот, книгата се категоризира како учебник.
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот	Во овој учебник, согласно со вложениот труд, научното знаење и стручното искуство на авторот, синтетизирано во единствена целина, на едноставен и брз начин му овозможва на читателот увид во широката научна област ловство. Заради сето погоре наведено, учебникот заслужува полна поддршка и се препорачува за печатење, со што на студентите, но и на сите други љубители на природата, ќе им се овозможи пристап до ваков единствен материјал од областа на ловството.
Предлози за потребни корекции	Сите предлози и корекции се прифатени и имплементирани.
Изјава дека трудот не содржи дискриминаторски содржини, утврдени со позитивните прописи во Република Северна Македонија	Изјавувам дека ракописот не содржи дискриминаторски содржини утврдени со позитивните прописи во РС Македонија.
Изјава за процентот на промените согласно со член 27 од Правилникот	Изјавувам дека има само незначителен процент на промени согласно со член 27 од Правилникот.
Други елементи	

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Зоран Поповиќ, с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р МИЛОШ БЕУКОВИЌ

Краток опис на содржината	
	<p>Учебникот „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“, од авторот проф. д-р Владимир Малетиќ, е напишан на 684 страници и е поделен на два дела: I. Основи на зооекологијата и II. Систематика, биномија и етологија на дивечот.</p> <p>Првиот дел се состои од две поглавја: „Аналитичка екологија“ и „Синтетичка екологија“. Во поглавјето „Аналитичка екологија“, обработени се еколошките фактори, еколошките валенци, биотопот, животната форма, еколошката ниша, како и сите абиотски и биотски фактори, односно нивното влијание врз дивечот. Во второто поглавје, „Синтетичка екологија“, низ три потпоглавја се обработуваат екологијата на хомотипските популации (густина, просторен распоред, наталитет, морталитет, возрастова и полова структура, како и растењето и одржувањето на популациите), екологијата на биоценозите (структура, односи во исхраната и динамика на биоценозите) и екологијата на екосистемите (метаболизам и сукцесии на екосистемите).</p> <p>Во вториот дел од учебникот, „Систематика, биномија и етологија на дивечот“, во две поглавја, детално се обработени класите на цицачите и на птиците, со детален опис на општите и анатомските карактеристики, илустрирани со голем број фотографии и шематски прикази на структурните анатомски елементи на двете големи класи на ’рбетниците.</p> <p>Во поглавјето кое се однесува на цицачите, во второто потпоглавје, „Систематика, биномија и етологија на цицачите“, обработени се вкупно 5 редови: Artiodactyla, Carnivora, Lagomorpha, Rodentia i Eulipotyphla. Во обработката на редот Artiodactyla, посебно се прикажани подредовите Ruminantia (со фамилиите Cervidae и Bovidae) и Suina со видот дива свиња. Во рамките на редот Carnivora, детално се обработени најважните видови од фамилиите: Canidae, Felidae, Ursidae и Mustelidae. Од редот Lagomorpha, детално е обработена фамилијата Leporidae, со двата најважни претставника: <i>Lepus europaeus</i> и <i>Oryctolagus cuniculus</i>. Од редот на глодачите (Rodentia), опфатени се фамилиите: Sciuridae, Gliridae, Spalacidae, Cricetidae, Muridae, Myocastoridae и Castoridae, чии претставници имаат огромна улога како делови од синџирите на исхрана, во опстанокот на голем број загрозени видови цицачи и птици.</p> <p>Во поглавјето „Птици“, опишани се сите најважни видови од редовите: Galliformes, Columbiformes, Anseriformes, Pelecaniformes, Podicipediformes, Charadriiformes, Gruiformes, Otidiformes, Suliformes, Ciconiiformes, Accipitriformes, Falconiformes, Strigiformes, Cuculiformes, Piciformes, Coraciiformes, Bucerotiformes, Caprimulgiformes, Apodiformes и Passeriformes, со детални описи на нивните морфолошки карактеристики, биномија и етологија, збогатени со фотографии со висока резолуција.</p> <p>Сите поими што се користени во изработката на учебникот, подробно се објаснети во насловот „Користени поими“, со цел</p>

	<p>текстот да стане достапен и лесно разбирлив и за другите ловци и вљубеници во природата. Во обработката на ваков обемен материјал, авторот користеше 235 литературни единици, наведени во списокот на библиографијата.</p> <p>Во текстот се имплементирани 375 фотографии со висок квалитет, кои на читателот му овозможуваат детално запознавање со најзначајните анатомско-морфолошки карактеристики и обележја на сите обработени видови од класите на цицачите и на птиците.</p>
Оцена дали предложениот учебник, односно учебно помагало е во согласност со предметната програма	<p>Ракописот со наслов „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“ од авторот проф. д-р Владимир Малетик, согласно со содржината и обемот на обработените теми, во целост се вклопува во наставната програма од оваа област на Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“.</p>
Оцена на учебникот, односно учебното помагало	<p>Книгата е изработена согласно со најновите научни достигнувања, а со прецизноста, концептот на прикажување и јасниот стил на изразување, значајно ќе влијае врз подигнувањето на нивото на едукација на сите корисници и ќе ја пополни големата празнина на достапна литература од оваа област.</p>
Категоризација (учебник или учебно помагало)	<p>Според содржината и начинот на презентација на обработениот материјал во ракописот, книгата се категоризира како учебник.</p>
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот	<p>Согласно со погоре изнесените образложенија, имам чест да му предложам на Наставно-научниот совет на Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“, да го прифати за печатење ракописот на учебникот „Ловство (книга прва) – зооекологија, биномија и етологија на дивечот“ од авторот проф. д-р Владимир Малетик.</p>
Предлози за потребни корекции	-
Изјава дека трудот не содржи дискриминаторски содржини, утврдени со позитивните прописи во Република Македонија	<p>Изјавувам дека ракописот не содржи дискриминаторски содржини утврдени со позитивните прописи во РС Македонија.</p>
Изјава за процентот на промените согласно со член 27 од Правилникот	<p>Изјавувам дека е занемарлив процентот на промени согласно со член 27 од Правилникот.</p>
Други елементи	

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Милош Беуковиќ, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „РАЗВОЈ НА СЕИЗМИЧКИ БЕЗБЕДНИ ПРЕФАБРИКУВАНИ КОНСТРУКЦИИ НА ИНДУСТРИСКИ ХАЛИ НА БАЗА НА АНАЛИТИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА НА КРИТИЧНИТЕ ВРСКИ“ ОД М-Р ЛАБЕАТ МИСИНИ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА (УКИМ – ИЗИИС) ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ – ИЗИИС) во Скопје, на седницата одржана на 29.12.2023 година, со Одлука бр. 09-2/1 од 2.1.2024, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Лабеат Мисини со наслов: РАЗВОЈ НА СЕИЗМИЧКИ БЕЗБЕДНИ ПРЕФАБРИКУВАНИ КОНСТРУКЦИИ НА ИНДУСТРИСКИ ХАЛИ НА БАЗА НА АНАЛИТИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА НА КРИТИЧНИТЕ ВРСКИ, во состав: проф. д-р Виолета Мирчевска (претседател), проф. д-р Виктор Христовски (член и ментор), проф. д-р Кемал Едип (член), вонр. проф. д-р Горан Жекиќ (член) и проф. д-р Флорим Грајчевци, Градежен факултет во Приштина (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Лабеат Мисини, со наслов: РАЗВОЈ НА СЕИЗМИЧКИ БЕЗБЕДНИ ПРЕФАБРИКУВАНИ КОНСТРУКЦИИ НА ИНДУСТРИСКИ ХАЛИ НА БАЗА НА АНАЛИТИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА НА КРИТИЧНИТЕ ВРСКИ, содржи 256 страници компјутерски обработен текст во фонт *Times New Roman*, со 1,0 проред и големина на букви 12pt.

Трудот е структуриран во осум (8) поглавја, во чии рамки се опфатени воведот и заклучните согледувања. На крајот е даден список на литература, во кој се наведени 112 библиографски референци, меѓу нив научни трудови, статии, книги, елаборати, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **Поглавје 1** се изнесени целите и содржината на истражувањата во докторскиот труд.

Во **Поглавје 2** е даден широк преглед на литература која се однесува на публикувани поранешни истражувања извршени од разни автори во разни полиња, како и релевантен преглед на забележани катастрофални влијанија врз овие типови на конструкции за време на изминатите земјотреси.

Поглавје 3 е посветено на резултати од извршените обемни експериментални тестови на проектираните и изградените модели во голем размер на критичните врски на монтажниот прототипски конструктивен систем. Програмата за тестирање е усогласена со поставените цели на експерименталните истражувања. Обемните и скапи експериментални истражувања се реализирани во согласност со предложената истражувачка програма. Експерименталната студија вклучува реализација на шест специфични квазистатички тестови врз изградени, во голем размер, физички модели на критични конструктивни врски, имено: (1) (M1) Експериментално тестирање на врска меѓу монтажен АБ-столб и монтажен АБ-фундамент и обработка на оригиналните експериментални резултати; 2. (M2) Експериментално тестирање на монтажната врска меѓу АБ-столб и кратка АБ-конзола, како и обработка на оригиналните експериментални резултати; 3. (M3a) Експериментално тестирање на оригиналната врска меѓу монтажна подолжна АБ-греда и АБ-столб и обработка на оригиналните експериментални резултати; 4. (M3b) Експериментално тестирање на подобрената оригинална врска меѓу монтажна подолжна АБ-греда и АБ-столб и обработка на оригиналните експериментални резултати; 5. (M4a) Експериментално тестирање на оригиналната врска меѓу монтажна кровна АБ-греда и АБ столб и обработка на оригиналните експериментални резултати; и 6. (M4b) Експериментално тестирање на подобрената оригинална врска меѓу монтажна кровна АБ-греда и АБ-столб и обработка на оригиналните експериментални резултати. Освен дефинирањето на главните параметри на физичкото нелинеарно однесување на индивидуалните тестирани врски и

компоненти, експерименталните резултати, исто така, се од голема важност за реализирање на аналитичките истражувања на сеизмичките перформанси на интегралниот, најчесто граден, конструктивен систем (Глава 4) и подобрените конструктивен систем (Глава 5) на разгледуваниот карактеристичен прототип на истата селектирана типична зграда на индустриска хала.

Во **Поглавје 4** се прикажани оригинални резултати од извршената детална анализа на сеизмичкиот одговор на селектираната репрезентативна, најчесто градена прототипска конструкција на индустриска хала (денес најчесто користена во пракса). Примената на формулираниот напреден 3Д-нелинеарен аналитички модел кој ги опфаќа постојните критични врски овозможува дефинирање на нивниот реален хистерезисен одговор, како и карактеристиките на нелинеарниот одговор на интегралната најчесто градена конструкција од влијание на симулирани реални силни земјотреси.

Во **Поглавје 5** се дадени оригиналните резултати од извршената детална анализа на сеизмичкиот одговор на селектираната репрезентативна подобрена прототипска конструкција на истата индустриска хала (предложена за алтернативно користење во пракса). Со примена на формулираниот напреден 3Д-нелинеарен аналитички модел кој ги вклучува постојните подобрени критични врски, на сличен начин е дефиниран нивниот хистерезисен одговор, како и карактеристиките на нелинеарниот одговор на интегралната подобрена конструкција од влијание на истите симулирани земјотреси.

Во **Поглавје 6**, интегрално е даден развиениот нов, економичен и едноставен иновативен систем на критични врски, кој е подобрен врз основа на примена на специфичен клучен елемент во вид на челични фланши (LSF уред), кој претставува креативен клуч на сеизмичката сигурност (SSK-уред), применлив за успешно технолошко унапредување на постојните и новите критични врски. Овој развој на иновативно подобрените критични врски, заснован врз примена на LSF-уред, всушност, обезбедува можност за креирање на квалитативно подобрен сеизмички безбеден систем на модерни префабрикувани објекти на индустриски хали.

Во **Поглавје 7** се дадени заклучоците изведени од реализираните интегрални истражувачки активности, како и генерални насоки за идни истражувања во ова специфично поле на истражувања.

Во **Поглавје 8** дадена е поширока листа на литература која е користена за целите на овие истражувања.

Предмет на истражување

Во оваа докторска дисертација се презентирани резултатите добиени од извршените оригинални аналитички истражувања, реализирани со користење на најновите резултати од соодветните експериментални студии посветени на развојот на иновативен, современ, сеизмички безбеден префабрикуван систем, применлив во региони кои се карактеризираат со изразена до висока сеизмичност. Денес, развојот на сеизмички безбеден систем е од најголема важност зашто во овие конструкции најчесто се сместени нови, напредни и роботски концепирани индустриски машини и опрема чијашто вредност многукратно ја надминува вредноста на конструкциите како целина.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Самите цели на трудот се постигнати со прикажаните резултати и нивната интерпретација, односно:

- Врз основа на рафинирано моделирање и екстензивно оригинално аналитичко истражување, развиен е и експериментално докажан напреден систем за изградба на монтажни индустриски конструкции за хали со квалитативно подобрена сеизмичка безбедност. Напредните сеизмички перформанси на системот се постигнати со инсталирање на новосоздадените напредни иновативни системи за надградба на критичните врски.
- Поради докажаното сигурно и безбедно однесување на оригиналната врска (OC2), која претставува кратка А.Б. конзола, дури и при највисоките вредности на применети вертикални оптоварувања, неговото структурно подобрување не е неопходно и може успешно да се примени во градежната пракса во сегашната форма.
- Со оглед на добиените оригинални резултати од извршените опсежни експериментални и аналитички студии, создадени се услови за подобрување на квалитетот на проектирање

на сеизмички безбедни објекти од типот на значајни индустриски хали. Всушност, предложен е основен концепт за надградба на постојните еврокодони. Надградената верзија на еврокодони ќе воведат значителни подобрувања во дизајнот, ефикасни за обезбедување дизајн на конструкции на индустриски хали со квалитативно подобрена сеизмичка безбедност во областите со најголема сеизмичност.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Лабеат Мисини, со наслов: РАЗВОЈ НА СЕИЗМИЧКИ БЕЗБЕДНИ ПРЕФАБРИКУВАНИ КОНСТРУКЦИИ НА ИНДУСТРИСКИ ХАЛИ НА БАЗА НА АНАЛИТИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА НА КРИТИЧНИТЕ ВРСКИ, претставува оригинално истражување во областа на земјотресното конструктивно инженерство. Изработката на темата на оваа докторска дисертација, која вклучува експериментални динамички испитувања на критичните врски, претставува посебен придонес во областа на земјотресното инженерство.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Лабеат Мисини, со наслов: РАЗВОЈ НА СЕИЗМИЧКИ БЕЗБЕДНИ ПРЕФАБРИКУВАНИ КОНСТРУКЦИИ НА ИНДУСТРИСКИ ХАЛИ НА БАЗА НА АНАЛИТИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА НА КРИТИЧНИТЕ ВРСКИ, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува условите и стандардите за докторски труд.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил следниве рецензирани истражувачки трудови:

- (1) **L Misini, J Ristic, V Hristovski, D Ristic (2023)** Performance testing of roof beam–column connections for precast N-system, Magazine of Concrete Research, 1-27.
- (2) **L Misini, J Ristic, V Hristovski, D Ristic (2023)** Testing of models of original and upgraded connection between RC floor-beam and column used in modern precast hall system, Proceedings of the 2nd Croatian Conference on Earthquake Engineering - 2CroCEE Zagreb, Croatia - March 22 to 24, 2023.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси

Со реализираните обемни оригинални експериментални и аналитички истражувања, даден е значаен придонес во истражувањата од областа на земјотресното инженерство. Научниот придонес се состои од следниве аспекти:

- Со реализираната обемна рафинирана 3Д-нелинеарна аналитичка студија за сеизмички одговор на разгледуваниот репрезентативен прототип е целосно потврдено дека несеизмичките или вообичаените врски, всушност, претставуваат многу критични и слаби структурни сегменти одговорни за тешки оштетувања или целосен дефект на интегралната однапред изработена структура на индустриската сала при силни земјотреси.
- Главниот придонес на оваа дисертација е што обезбедува дополнително знаење базирано на научни резултати за однесување на оригиналната врска формирана помеѓу однапред излеана армиранобетонска долна греда и однапред излеан армиранобетонски столб и тестирана со употреба на конструираниот модел и надградената врска тестирана со употреба на конструираниот модел, имаат доста слична врска сила – деформација и слични модели на генерирање и размножување на штетата. Врската е надградена на вообичаен начин, со зголемување на дијаметарот на нанесените арматури и со додавање на некои челични обрачи за да се зголеми бетонската површина. Деформацијата на максималната точка е зголемена, но максималната сила има подобрување за само 3 %.
- Најважната опсервација и знаење кои произлегуваат од експерименталните резултати јасно го покажуваат фактот дека значително и квалитативно подобрување на носивоста на приклучокот и сеизмичката безбедност може да се постигне само со креираното ново, оригинално и иновативно технолошко решение на врската.

- **Подрачје на примена и ограничувања**

Во практична примена, нивото на силата на попуштање на креираните нови SSK-уреди може соодветно да се дефинира во текот на процесот на дизајнирање без ограничувања. Во тој поглед, иновативно надградените врски на модерните префабрикувани индустриски конструкции на сала може да се дизајнираат со соодветно или претходно дефинирано многу високо ниво на безбедност на поврзувањето, а конструкциите во практична примена создадени со разгледуваниите иновативно надградени врски со нови SSK-уреди кои конкретно претставуваат модерни префабрикувани структури, може да се дизајнира врз основа на стандардниот процес на дизајнирање, но со соодветно претходно дефинирано многу високо ниво на безбедност на поврзувањето. Во процесот на конструктивно сеизмичко отпорно проектирање, еврокодските може да се применат без никакво ограничување.

Можни понатамошни истражувања

Истражувањата извршени во рамките на докторската дисертација го отвораат главното прашање околу можноста за вклучување на ваков тип врски при моделирање на индустриските хали отпорни на земјотрес. Оваа област има голем потенцијал за понатамошни истражувања и покрај многубројните студии во литературата.

Препораките за понатамошни истражувања се однесуваат на различните начини на испитувања, но, исто така, дополнителни резултати во испитуваниот дијапазон ќе имаат големо значење за утврдување на математичките корелации, што е особено важно за нумеричкото моделирање.

Со оглед на наведеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ – ИЗИИС) во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже усна одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Лабеат Мисини**, со наслов: **РАЗВОЈ НА СЕИЗМИЧКИ БЕЗБЕДНИ ПРЕФАБРИКУВАНИ КОНСТРУКЦИИ НА ИНДУСТРИСКИ ХАЛИ НА БАЗА НА АНАЛИТИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА НА КРИТИЧНИТЕ ВРСКИ.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Виолета Мирчевска (претседател), с.р.
Проф. д-р Виктор Христовски (член и ментор), с.р.
Проф. д-р Кемал Едип (член), с.р.
Вонр. проф. д-р Горан Јекиќ (член), с.р.
Проф. д-р Флорим Грајчевци, Градежен факултет,
Универзитет во Приштина (член), с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ НА ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И
ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА-ИЗИИС, СКОПЈЕ

1. Магистерски труд

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на одлука на НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Никола Христовски	Практични аспекти при дефинирање на оптоварувањата на АБ патни мостовски конструкции според Еврокод	Practical aspect in defining the loads of RC bridges structures according to Eurocodes	Проф. д-р Виолета Мирчевска	09-238/1 од 06.02.2024

П Р Е Г Л Е Д
на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања – Скопје

ТРЕТ ЦИКЛУС СТУДИИ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Калистрат Санџакоски	Генеза на социјални системи	Genesis of Social Systems	Проф. д-р Ганка Цветанова	02-65/7 од 25.1.2024
2.	м-р Фатиме Кехаја	Улогата и влијанието на медиумите врз миграцијата на населението во Република Косово во периодот 2008 – 2024 година	The role and impact of media on population migration in Republic of Kosovo during the period 2008 – 2024	Проф. д-р Елеонора Серафимовска	02-65/6 од 25.1.2024
3.	м-р Цабир Емини	Влијанието на социјалните мрежи и инфлуенсерите врз учеството на граѓаните во демократските процеси во македонското општество	The influence of social networks and influencers on citizens participation in democratic processes in Maceodnian society	Проф. д-р Петар Атанасов	02-65/5 од 25.1.2024

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КУЛТУРНОТО ПОДНЕБЈЕ НА ЈУГОТ ВО РОМАНИТЕ НА ФОКНЕР И НИВНИТЕ ФИЛМСКИ АДАПТАЦИИ“ ОД М-Р ИГОР ПОП ТРАЈКОВ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на своите редовни 52. и 54. седница, одржани на 15.11.2023 и 21.11.2023 година, формираше Комисија за оцена и за одбрана на докторската дисертација под наслов: „Културното поднебје на Југот во романите на Фокнер и нивните филмски адаптации“ на кандидатот м-р Игор Поп Трајков, во состав:

- проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, претседател, УКИМ, Институт за македонска литература, Скопје;
- проф. д-р Александар Прокопиев, ментор, УКИМ, Институт за македонска литература, Скопје;
- проф. д-р Африм Реџеџи, член, УКИМ, Институт за македонска литература, Скопје;
- проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, член, УКИМ, Институт за македонска литература, Скопје;
- проф. д-р Даниела Андоновска-Трајковска, член, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Педагошки факултет, Битола.

Комисијата со внимание ја прегледа подготвената докторска дисертација и на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Анализа на докторската дисертација

Докторската дисертација „Културното поднебје на Југот во романите на Фокнер и нивните филмски адаптации“ на м-р Игор Поп Трајков содржи 200 страници текст со користени (наведени) 124 библиографски единици и десетина онлајн статии, структурирана во осум поглавја, со вовед и заклучок.

Во **воведот**, докторандот ги бара сигналите што западната цивилизација ги давала низ своите истакнати поединци, во случајов авторот на изгубената генерација – писателот Вилијам Фокнер. Всушност, наведува Поп Трајков, на база на стереотипите, како, на пример, на наведениот стереотип дека музите се најпродуктивни кога оружјето татни, се презентира есенцијалноста наспроти голата естетика, односно дека не е битен само голиот артизам, натпросечниот талент на определениот автор, туку е многу битно тој да е оддаден на некои несоборливи вредности, што во случајов на Фокнер се оние на американскиот Југ, потопен во старите, проверени пуританско-конзервативни ставови. Докторандот нагласува дека е навистина важно да се согледа и овој аспект на творештвото на еден автор, и како тој би бил транспониран евентуално во некој друг медиум, во случајов филмот. И дали филмските режисери и сценаристи останале верни на идеите, пораките на изворното литературно дело? Дали доколку тоа е тешко за транспонирање во друг медиум, би се настојувало да го сублимираат на некаков визуелно адекватен начин? Дали снимањето е исто што и пишување, само низ пишување сценарио? Во воведот се дава и слика на историскиот материјал што ќе биде основа за понатамошната разработка, при што тој би бил и предлошка и за локалната асоцијација со извесните културни промени, без разлика дали тие биле прогресивни или регресивни. Во овој контекст, под локален културен пејзаж се подразбира моториката на културните

промени во регионот на Југоисточна Европа, како и многу конкретно културата на Македонија. Поп Трајков ја толкува и феноменологијата на „малиот“ човек од Југот, преку нејзиното своевидно активирање и адаптација во релацијата филм – литература, како и обратно. Во таа смисла, многу е значајно влијанието на авторот Вилијам Фокнер, кој преку развивањето на дејствувачките литературни стилски постапки ја утврдува својата позиција на супериорен раскажувач на Југот.

Во првото поглавје, **Југот како културна димензија – конотативноста на местоположбата и нејзината отвореност за разновидна презентација: постојните стереотипи во однос кон Југот наспроти другите страни на светот**, докторандот ја следи зацртаната „технологија“ на детално разгледување на стереотипите и терминолошките одредници кои би довеле до дефинирање на бараниот излез (или слепа улица) произлезен од една историска епоха, која во случајов е војната (граѓанската, Првата или Втората светска војна). Осврнувајќи се на биографско-инспиративниот аспект на Фокнер – се презентира сликата на поднебјето од кое овој автор произлегол, неговите конфликти, „неодоформеност“ и како тоа влијаело во оформувањето на неговото авторско кредо. Творештвото на Фокнер и неговата инспирираност од Југот во ова поглавје се толкува преку ефектот на стакленото своно што, според докторандот, иако важи и на југот на САД, е поинаку восприемано за разлика од истото во Стариот Континент. Во Стариот Континент се верува(ло) дека југот е прибежиште за мрачните сили, мафијата, одметниците, крволочните уценувачи, иако, на пример, забележува докторандот, сите борци за самостојност и борци против угнетувањата се родени/создани токму во херојскиот југ на Европа (како на Сицилија). Дел од овој културен багаж се прелеал во САД во периодот на економската криза или Втората светска војна. Во ова поглавје е претставена и важноста на јавноста во сузбивањето на дехуманизацијата, според насоката дека новинарството е приватен бизнис во јавен интерес (Edward R. Murgow). Претставен е и локалниот, регионален културен пејзаж во Фокнеровото творештво, неговото оформување како автор во контекст на времето меѓу двете светски војни.

Во наредното поглавје, **Уникатноста на историскиот период во однос на филмот и литературата**, докторандот нагласува дека филмската теорија и сега црпи многу од другите теории (најмногу од оние на литературата и на визуелните уметности), но во случајот со Фокнер, како и со цела една група автори во 20 век, значајно е и обратното влијание (дека литературните автори се влијаеле од филмот), дека релацијата филм – литература директно задира во вреднувањето на филмските и литературните остварувања. Од овој аспект, според Поп Трајков, многу е важна позицијата на Фокнер, кој со многу нешто излегува надвор од стандардите на својата „изгубена генерација“ – не патувал многу, не припаѓал на поетички, пријателски групи, опции итн., особено споредено со останатите писатели од неговата генерација.

За да ги поткрепи, да ги разработи и да ги надополни тврдењата во воведот и во претходните две поглавја, докторандот Игор Поп Трајков одбира четири филма што се филмски реализации и адаптации на романите на Фокнер: „Оцрнети ангели“ (1957) во режија на Даглас Сирк, „Додека лежев умирајќи“ (2013) на Џејмс Франко, „Крик и бес“ (2014) на Џејмс Франко и „Натрапник во правта“ (1949) на Кларенс Браун. „Оцрнети ангели“ е според романот „Пилон“ на Фокнер, а останатите три филма се според истоимените романи.

Поглавјето **Оцрнети ангели – режисерот во регионалната и во глобалната културна мапа** е исцрпна презентација на првиот од четирите одбрани филмови, каде што м-р Поп Трајков го анализира снимањето, транспонирањето во филм според литературна основа од Фокнер во филмското дело „Оцрнети ангели“ на Даглас Сирк. Спомнувањето на името на режисерот Даглас Сирк, како што споменува и докторандот,

асоцира на неговата застапеност и гледаност во кино-салите во некогашна Југославија, последниот филм на овој режисер, „Имитација на животот“ (1959), навистина во некогашната држава имал култен статус. Не само што кината биле секогаш преполни кога тој се прикажувал, туку и улиците биле сосем празни кога тој се прикажувал на телевизија. Интересно е да се бара популарноста на овој режисер и афинитетот што неговите филмови го имале кај повоената публика во СФРЈ. Што се однесува до „Оцрнети ангели“, според докторандот, не постојат сочувани докази како тој бил прифатен кај нас, додека, пак, комерцијално гледано, може да се каже дека овој филм бил интернационално успешен, што, исто така, важи и за романот на Фокнер „Пилон“, единствениот роман за којшто Фокнер се согласил да направи компромиси со издавачот. Според докторандот, режисерот Сирк успеал успешно филмски да го адаптира романот, алудирајќи низ летањето на доближувањето кон ангелите, со што филмот го доближил до исконските, стари вредности на кои писателот Фокнер, несомнено инсистира во своето богато творештво. Од друга страна, со оглед на тоа што во овој роман ги нема карактеристичните за Фокнер отклонувања кон психичкото, интроспективно портретирање на ликовите, како ни стилизациите кои во многу нешто го доближуваат до магискиот реализам (фиктивните локации – што и тука се фиктивни, но читателите можат да ги препознаат кои се тие во реалноста), тој е многу полесен за филмска реализација. Оттука, можеби инаку немтурестиот Фокнер навистина мислел кога рекол дека е задоволен од екранизацијата на овој негов роман. Во филмот е претставена и сликовитоста на социјалниот пејзаж во повоениот период, најмногу застапена преку ликовите на дојденците (Даглас Сирк и самиот е дојденец), кои се отелотворување на американскиот дух, низ приказите на миграциите кон западот на САД, при што живеалиштата на првите Американци постојано се придвижувале кон Тихиот Океан. Докторандот како особено значаен го потенцира и ликот на новинарот, професија сметана за особено важна; во овој контекст се наведени и остварувањата на Роберт Росен и Били Вајлдер, кои кореспондираат со оние на режисерите кои снимале филмови за журнализмот во предвоениот период, а со ликови на нетипични херои, односно на антихерои.

Во поглавјето **Додека лежев умирајќи – Фокнер, Југот; Фокнер, изгубената генерација** е проследена модерната реализација на филмот на младиот Џејмс Франко, што е дотолку модерна колку што малку се разликува од прозата. Всушност, нарацијата, присутна во овој роман на текот на свеста (што е еден од најистакнатите дела од овој вид), е многу блиска на дескриптивноста која ја овозможува филмската камера. Оттука, „Додека лежев умирајќи“ е литературен материјал што е многу близок до филмската уметност, а дел од публиката, со проширен културен дијапазон, се интересира и за двосмислените и потешки наративни нишки, за разлика од дескриптивната и самодескриптивната литература, во која многу малку е оставено на имагинацијата на читателот и гледачот. Според Роланд Барт, секој филм постои во онолку варијанти колку што гледачи го гледале, односно секој гледач го интерпретира на свој начин. Затоа би било претенциозно, пишува докторандот, да се ограничи, да се прецизира снимениот материјал; токму свеста и потсвеста го кажуваат спротивното, односно не е мал бројот на уметнички филмови што откриле нешто во своето остварување на база на укажаното од страна на толкувачите, но и на публиката (восприемачите). Токму прозата на Фокнер нуди еден таков приод. На пример, Игор Поп Трајков луцидно го забележува присуството на палеолитската мајка, на женскиот елемент – водата, која мора да е чиста и сè да чисти исто како во „Книгата за Лот“ во која заедницата мора да се затвори во самата себе, во своето прасемејство, со цел да не биде осквернавено, дури и по цена на инцест. Филмот на Франко изобилува со водата како женски елемент, исто како што е присуството на мајката во семејството. Докторандот ни презентира и слика на

историскиот пејзаж, кога и заради кој се изродиле сите овие толкувања, периодот по Втората светска војна. Токму овој период бил највлијателен за настанувањето на овој роман, исто како што публиката, нејзината еволуција, го антиципирала филмувањето на ова одредено дело.

Докторандот ги слика и ги анализира карактеристиките од романот кои се слеани во филмот: парцијалноста, есхатолошките пориви, описноста, текот на свеста... За разлика од писателите на изгубената генерација кои живееле подолго надвор од САД, Фокнер во тој период бил дома. Но и од делата на другите писатели од изгубената генерација произлегуваат филмски екранизации што од средината на 20 век наишле на голем одзив кај публиката, најпрвин романите на Хемингвеј, подоцна и на Скот Фидцелалд. Во Европа, пак, наведува докторандот, со појавата на францускиот нов бран, се снимаат екранизации што често се пресликување на литературната основа; еклатантен пример за ова е присуството на нараторот, но кој не служи за да се дообјасни дејствието, туку за тоа да се доосветли од друг аспект, како со рефлекторот или со филмската камера. Ова кон крајот на деведесеттите било прифатено и од големите американски меинстрим студија – и започнале екранизациите на големите литературни остварувања кои биле и големи филмски хитови. Карактеристично за ова е што речиси ништо од литературната основа не е променето, ниту изоставено, па и филмот на Франко во голем дел ја прифаќа таа насоченост на американските меинстрим продукции, иако е главно карактеризиран како нискобуџетен и култен. Во овој контекст, режисерот се нашол пред еден необичен предизвик, а тоа е да реализира филм базиран на повеќекратна нарација.

Во поглавјето **Крик и бес – текот на свеста и амбиентот на Југот – автентичност и авторство**, докторандот повторно се навраќа на филмската работилница на Џејмс Франко, која функционираше слично како и во претходниот „Додека лежев умирајќи“, но и во другите продукции на овој според критиката фален, талентиран млад режисер. Франко верувал во методот на работа со актерите по пат на импровизација, кој е близок до американскиот интелектуален филм од шеесеттите и седумдесеттите, на авторите Џон Касаветис и Пол Мазурски. Од друга страна, и во оваа екранизација, режисерот требал да се соочи со опсесиите на писателот Фокнер, најмногу со оние кои реферираат на (нај)класичната литература; тоа е повторно „Книгата за Лот“ и неможноста на семејството потполно да ги заштити своите членови. Во овој контекст, м-р Поп Трајков наведува примери на американски книжевни дела од тоа време инспирирани од класиката: пиесата „Црнилото ѝ прилега на Електра“ на Јуџин О’Нил, базирана врз трагедијата на Еврипид и „Соломоновата песна“ на Тони Морисон, каде што хиерархијата во семејството е третирано како макета за сето општество. Земајќи големи теми, од голем писател, Франко сигурно и во овој случај се нашол пред голем предизвик, со кој во уметничка смисла добро се снашол. Во „настојувањето што поблиску да се доближи до литературниот извор, режисерот користи бројни стилистички изразни средства кои не секогаш се еднакви со оние во книгата, но секогаш го постигнуваат истиот естетски ефект“. Потенцирано е дека ваква продукција, со вакви изразни средства, не можела да биде реализирана во времето на Фокнер од чисто технички причини (да речеме, атмосферата која е постигната со деликатните шумови во комбинација со музиката), како и од материјални причини (дигиталното снимање ги намалува основните трошоци на снимањето, па продуцентите имаат помала можност од ризик при можниот неуспех на билетарниците). Успешно е опишана постапката на доловувањето на внатрешниот свет кај ментално оболениот лик во филмот, со помош на модерната естетика, што во времето на Фокнер било невозможно. Во етичка смисла е отворена премисата дека самоубиството кое настанало како резултат на незаштитата на стакленото своно значи дека можеби Бог би го простил истото, бидејќи е направено со добра цел (исто како инцестот во „Книгата за Лот“), што е одлично визуелизирано во

филмот, бидејќи прекилот на животот е остварен во вода, која е женски, плоден елемент. Небаре самоубиецот ќе се прероди. Во согледбите на докторандот е присутно (со)чувствувањето со културата на Југот, во која централно место имало семејството, кое ги формирало „меѓурасниот и меѓуполовиот однос и односот меѓу елитите и масите“. Така, во книгата „Крик и бес“, како и во нејзината екранизација, е присутна оваа тема; не е важно што некому семејството му е осквернето, скршнато од вистинскиот пат, важно е дека некој се стремел истото да го сочува од злостите. Докторандот ја потенцира уметноста на режисерот да ја долови жилавоста на луѓето од југот, кои и покрај сè можат да ја реобединат фамилијата.

Наредното поглавје на докторскиот труд, **Натрапникот во правта – Фокнер и интерпретацијата**, ја обработува филмската интерпретација на ремек-делото на Фокнер што изобилува со својата натурална жестина, за која режисерот Кларенс Браун пронашол адекватна форма, ангажирајќи натуршчици (непрофесионални актери собрани преку директно пријавување на аудиција) и документарно-натуралистички концепт во снимањето, колку што во тоа време тоа било можно. Докторандот нагласува и дека искусниот режисер – кој имал големо искуство во златните денови на Холивуд, кога се негувала извесната софистицирана, полирана естетика – ги прифатил новите филмски тенденции настанати по војната, но и инспирирани од неа. Не само тој – во оваа негова метаморфоза како режисер го придружиле и останатите членови на екипата, како, на пример, композиторот Адолф Дојч или сценографот Седрик Гибонс (за да се долови колку овој си го променил стилот за оваа пригода, доволно е да се каже дека е тој креаторот на статуетката Оскар). Филмот во себе ја има есенцијата на романот бидејќи потпаѓа под детективскиот жанр, каде што детективот не е некаков натчовек, туку одговорен граѓанин. Докторандот се осврнува кон нарацијата во книжевното дело и во филмот, наоѓајќи дека нервозниот, сугестивен стил од романот е адекватно префрлен во филмот со изнаоѓањето на адекватните изразни средства при снимањето и при монтирањето. Се разбира дека сиот филм не може да се сведе само на изнаоѓањето на техничките адекватности при префрлувањето од текст на целулоидна лента; режисерот покажал и големо познавање на јужната култура, за начинот на комуницирање на тамошните граѓани, а контрастите на неочекуваноста во нарацијата ги доловил со манирот на снимање светло – темно. „Натрапникот во правта“ е и еден од ретките остварувања на Фокнер, каде што тој директно ја доловува горливата тема на расизмот и расната сегрегација. Во овој контекст ни се презентирани културолошките стереотипи за суперхероите, за сатрапите, за светот одозгора и за светот одоздола, за нарцисоидноста како креатор на најголемите насилства... Фокнеровската атмосфера од романот е успешно пренесена и во филмот, како, на пример, во вжештеноста и енергијата на толпата која замајува. Некои од силните особености во литературната основа, а блиски до филмската уметност, на пример методот на интензификација на дејствието и психологијата на Југот, во филмот на Кларенс Браун се адекватно истакнати.

Во последното заклучно поглавје на трудот, **Вредноста на екранизациите и сценаријата во историска и естетска смисла**, е анализирана споредбената слика на светот пред и по војната и промената на восприемањето на филмот од страна на интелектуалците, политичарите и креаторите на јавното мислење; со самото ова и третманот на Фокнер и како писател, кој значително влијаел на филмската естетика (од аспект на пример на: атмосферата, начинот на кој се пишуваат дијалозите, односот на реалноста и вистината, односно концептот на веродостојноста, во ситуација кога филмот се смета за подражавање на реалноста). Иако Фокнер во неговото време бил претежно сметан за автор кој е тежок за филмување, сепак првите признанија кон него како значаен за филмот се појавиле во Европа. Новите генерации филмации од Стариот

Свет мислеле дека е важно да не се прави разлика измеѓу комерцијален и уметнички филм; дека и комерцијалните и уметничките автори можат многу да научат едните од другите, можат заемно да се усовршат. Во овој контекст е дадена една поширока слика на восприамањето, јавното мислење и економскиот ефект на филмот и од двете страни на Атлантикот. Докторандот ги проследува големите кризи и подеми на западната цивилизација, кога филмот може да послужи и како пропаганда, како во Третиот Рајх, или да биде злоупотребен преку модифицирање на јавниот дискурс, како во случајот на филмот „Нетолеранција“ (1916) на Грифит. Во оваа смисла, во ова поглавје е предадена и ролјата на јавното мислење преку филмската индустрија.

Во **заклучокот**, со поднаслов: **Копнежот кон belle époque, душата на изгубената генерација?**, докторандот Игор Поп Трајков ја образложува плодната, преродбена функција на Југот, како небаре магично место на инспирација за творештвото на Вилијам Фокнер, што влијаело и врз екранизацијата, филмското обмислување на неговите романи. Обемната библиографија на неколку странски јазици служи како поткрепа за искажаните ставови на докторандот за важноста на Југот во творештвото на големиот американски романиер, но и во процесот на нивниот пренос, адаптација на филмското платно.

1.1. Предмет на истражување

Дисертацијата низ исцрпна разработка ја анализира несомнената улога на Југот, неговите особености, предели и култура во романите на Фокнер, како и во нивната транспозиција во филм. Трудот се потпира врз компаративна анализа на третманот на стереотипите и поимите во толкувањата на поднебјето на Југот, со неговите културолошки (најмногу во историски и социјален контекст) обработени области.

1.2. Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Станува збор за интермедијално истражување, но и со интердисциплинарни конекции за влијанијата меѓу уметностите и историјата, етиката и политиката. Основните прашања што се разработуваат – индивидуалниот талент – временскиот, географскиот, историскиот контекст, докторандот ги насочува задржувајќи се на јужната култура како жариште на истрајноста и интегритетот. Фокусирајќи се на состојбите на криза, во и надвор од нас, тој го потенцира своевидното „над-јас“, или романтичното „јас“, кое верува во нешто без за тоа да има емпириски докази. Така, пуританизмот и конзервативноста се сфатени во овој труд низ призмата на писател-стоик од југот на САД.

1.3. Краток опис на применетите методи

Богатата библиографија покажува дека докторандот комбинирал различни пристапи, вклучувајќи ги феноменолошките, компаративистичките, филмолошките и културолошките, со нагласок на социјално-политичките контексти во кои создавал Фокнер и во кои се снимани филмовите.

1.4. Краток опис на резултатите од истражувањето

Докторскиот труд на м-р Поп Трајков ги продлабочува сознанијата за мултимедијалниот трансфер на романите на големиот мајстор на пишаниот збор во филмски дела со различен режисерски светоглед, при тоа со истражувачки нагласок за суштинската улога на поднебјето на Југот како креативна материја. Филмот согледан на крстопатот меѓу уметност и профитна индустрија е важен дел од пошироките дилеми меѓу естетското и етичкото, меѓу елитното и популарното, меѓу светските политички системи и нивниот судир, за кои докторандот излага свои аргументи и ставови.

2. ОЦЕНА НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Докторската дисертација „Културното поднебје на Југот во романите на Фокнер и нивните филмски адаптации“ на кандидатот м-р Игор Поп Трајков е вреден, посветен труд во сферата на интердисциплинарното проучување на сè поактуелната двонасочна сфера литература – филм, но и во поширок културолошко-социолошки контекст. Во таа смисла, докторандот навлегува во валоризацијата, естетска, но и етичка, истражувајќи ги доблестите, но и контроверзиите што се одразуваат при ваквите геополитички оценки. Ваквата дисертација претпоставува широко филмолошко знаење, но и потреба да се пронајдат соодветни аргументи во сферата на современата политикологија што би ги поддржале ставовите на докторандот.

3. ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Кандидатот за време на докторските студии ревносно ги исполни предвидените услови во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус академски студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во списанието „Context“ / „Контекст“ на Институтот за македонска литература, м-р Игор Поп Трајков објави 2 статии: „Југот како културна димензија“, 2021, и „Текот на свеста и амбиентот на Југот – автентичност и авторство (екранизација на „Крик и бес“ во режија на Џејмс Франко“), 2022. Статијата „Вода за Владетелот“ беше објавена во списанието „Современи дијалози“, 2021.

Во списанието „Филозофска трибина“, во издание на Филозофското друштво на Македонија, м-р Поп Трајков издаде 3 статии: „Јавноста на филозофијата или филозофијата на јавноста“ (2021), „Патологијата и легалноста на надзорот низ историјата и денес“ (2022) и „Историјата и модернизмот: етиката како методолошки проблем“ (2023).

Учествувал на меѓународната конференција „Науката и општеството“, по повод 100 години од основањето на Филозофскиот факултет во Скопје (2 – 5 септември 2020), а статијата од овој настан: „The real source of the regression: the absence of the developed methodologies, foremost the rational pragmatism in North Macedonia, 1991-2020“, се објави во „International Journal of Recent Research in Arts and Sciences“, бр. 12, 2021. Статијата „Aestheticism of the economic crisis“ беше објавена на англиски во International Journal of Recent Research in Arts and Sciences бр. 14, 2022. Во мај 2022, Игор Поп Трајков учествуваше на курсот „Поделени општества: митови и медиуми“, во Интеруниверзитетскиот центар во Дубровник, каде што имаше свое излагање со тема „Презентацијата на Југот како културна димензија“.

За време на своите докторски студии, м-р Игор Поп Трајков учествуваше на многубројни онлајн сесии на Универзитетот Харвард, организирани од Харвардската школа за божественост, Харвардскиот историски музеј и Minda de Gunzburg Center for European Studies Harvard, како и на пролетната школа (конференција): Living in the Material World, Transdisciplinary approaches to Past and Present Media Ecologies (2021), а имаше свој настап со презентација и на 2022 School for Politics and Critique, Authoritarianism and the Left: The Future of Democracy in Southeast Europe.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација „Културното поднебје на Југот во романите на Фокнер и нивните филмски адаптации“, на м-р Игор Поп Трајков, внесено и опширно го третира и го анализира процесот на трансформацијата и филмувањето на Фокнеровите познати романи: „Пилон“, „Додека лежев умирајќи“, „Крик и бес“ и „Натрапник во правта“, под режисерските палки на Даглас Сирк, Џејмс Франко и Кларенс Браун. При тоа, докторандот умешно и со филмолошко знаење ги толкува поинаквите приоди во адаптацијата на овие книжевни ремек-дела на американската Модерна кај режисерите со различни авторски поетики. Овие адекватно одбрани примери на транспозиција на книжевниот збор на филмско платно, докторандот ги надополнува и ги испреплетува со историски и културолошки надополнувања, во кои особено се инсистира на пресекот на западните вредности во слоеви што градираат од злостите кон етичкото. Југот, односно американското јужно поднебје, се анализира низ фокнеровскиот авторски идентитет во конкретните филмови, режисерската постапка според која се снимени, па оттаму докторандот ги согледува културолошките и историски нишки вплетени во нив. Докторскиот труд на м-р Игор Поп Трајков е на особен начин полезен и илустративен и во сферата на хуманистичките и етички промислувања за современите геопоетички и геополитички аспекти.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација „Културното поднебје на Југот во романите на Фокнер и нивните филмски адаптации“ од м-р Игор Поп Трајков.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, претседател, с.р.

Проф. д-р Александар Прокопиев, ментор, с.р.

Проф. д-р Африм Реџеџи, член, с.р.

Проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, член, с.р.

Проф. д-р Даниела Андоновска-Трајковска, член, с.р.

Скопје, 7.2.2024

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА РАБОТНОТО МЕСТО ИСТРАЖУВАЧ НА ИНСТРУМЕНТАЛНАТА МУЗИКА И НАРОДНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ВО ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“ – СКОПЈЕ

Врз основа на распишаниот конкурс од страна на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 18.1.2024, за избор во сите научни звања за работното место **истражувач на инструменталната музика и народните инструменти**, и врз основа на Одлуката на Советот на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, бр. 02-16, донесена на 29.1.2024 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Велика Стојкова-Серафимовска, вонреден професор на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, проф. д-р Драган Даутовски, редовен професор на Факултетот за музичка уметност во Скопје и проф. д-р Горанчо Ангелов, редовен професор на Музичката академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс распишан од ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, за избор во сите научни звања за работното место **истражувач на инструменталната музика и народните инструменти**, во предвидениот рок се пријави една кандидатка, доц. д-р Александра Кузман. Рецензентската комисија ја разгледа пристигнатата пријава, како и целосната документација на доц. д-р Александра Кузман и констатираше дека таа ги исполнува критериумите распишани во конкурсот.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката доц. д-р Александра Кузман е родена на 26.6.1986 година, во Охрид. Средно образование завршила во средното музичко училиште во Скопје – ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“, на отсекот **Виолина**. На Факултетот за музичка уметност во Скопје, во 2005 година продолжила на отсекот **Музичка теорија и педагогија**.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик и владее со MS Office – програмите, Audacity – програмата за едитирање на звук, како и со музичките програми SIBELIUS и FINALE.

Во 2009 година се запишала на постдипломски студии на Факултетот за музичка уметност во Скопје, на студиската програма за музички науки, насока: **Етномузикологија**. Студиите ги завршила во 2011 година, со одбраната на својот магистерски труд на тема: **Охридската градска вокална традиција низ репертоарот на Владимир Тунтев и Александар Патчев**.

Во 2014 година се запишала на трет циклус студии на Институтот за македонска литература во Скопје. Докторската дисертација на тема: **Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет** ја одбрала на 4.3.2019 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Александар Прокопиев (ментор), проф. д-р Родна Величковска, проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, проф. д-р Ленка Татаровска и проф. д-р Лозанка Пејчева. Со тоа се стекнала со научниот степен **доктор по културолошки студии**.

Во април 2013 година е избрана во звањето асистент истражувач за работното место **истражувач на инструменталната музика и народните инструменти** во областа **етномузикологија** на ЈНУ Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје.

Во моментот е научен соработник/доцент во областа на етномузикологијата. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1195 од 1 јули 2019 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1119 1195, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка и наставно-научна дејност

Од 2019 година до сега, доц. д-р Александра Кузман учествувала на 10 научни собири, од кои 7 меѓународни конференции. Во истиот овој период, има објавено вкупно 9 научни трудови од областа на етномузикологијата, од кои 7 труда во меѓународни научни списанија, 2 труда во зборници од научни собири со меѓународна редакција, а неколку труда се во процес на издавање. Кандидатката има мелографирано и компјутерски обработено 41 музички примери на влашки песни како дел од публикацијата „Власи: фолклорни и етнографски записи“, објавена во 2019 година од авторката Клеанти Ановска-Лиаку. Во 2023 година, д-р Александра Кузман има објавено монографија со наслов „Македонската чалгија 1“, како дел од самостоен проект во склоп на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, финансиски поддржан од Министерството за култура на РС Македонија. Кандидатката учествувала како член во Комисија за оцена и одбрана на 2 магистерски труда, а била член и на Рецензентска комисија за еден семинарски труд од трет циклус студии.

Како дел од стручно-уметничката дејност, можат да се наведат активностите на кандидатката како член на музичката група „Чалгија саунд систем“. Од 2008 година до денес, како инструменталист-виолинист активно настапува со музичката група „Чалгија саунд систем“, која негува македонска чалгиска музика. Во 2010 година го издале својот прв албум, а во 2019 година – вториот албум „Тихувај“. Во периодот од 2019 година до денес, кандидатката настапувала на бројни настани/концерти со оваа група, во земјата и во странство. Од позначајните настани може да се наведат настапите на фестивалите: „Ин Винаца веритас“, Винаца, 2019 година; „Skopje Summit Youth“, МКЦ, Скопје, 2019; „Локум фест“, Битола, 2020; Festival for world music во Рудолштад, Германија, 2020; Чалгиски фестивал, с. Ваташа, 2023; Фестивал „Карусел“, Чачак, Србија, 2023. Во 2023 година, кандидатката учествувала во реализацијата на проектот „Заборавениот звук – во спомен на Климе Садило“, во соработка со Здружението за култура и уметност „Арт Вивенди“ – Охрид, проект што резултирал со концерт на *Чалгија саунд систем* посветен на познатиот охридски чалгација Климе Садило, како и изложба на стари фотографии со чалгиската тајфа на Садило што се дел од Архивот на ИФМЦ. На концертот биле изведени чалгиски песни присутни во репертоарот на некогашната тајфа на Садило. За таа цел биле преслушувани и мелографирано стари архивски снимки што се во сопственост на Архивот на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје.

Д-р Александра Кузман учествувала во документарниот филм „Раскажи песно: ‘Охрид, Охрид, убав мил‘“ како еден од соговорниците, во режија на охридскиот режисер Илија Пиперкоски. Филмот официјално е промовиран на 8.12.2023 година во Охрид. Исто така, во 2023 година, кандидатката, во соработка со Добрила Грашеска, објавила фелтон посветен на македонската чалгиска музика во списанието „Премин“.

Во рамките на наставно-научната дејност на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, кандидатката доц. д-р Александра Кузман изведува настава за еден самостоен изборен предмет – Традицијата и културата на живеењето во македонските градови во XIX и XX век на трет циклус студии на студиската програма Фолклористика и 3 изборни предмети на втор циклус студии на истата студиска програма, од кои: еден самостоен предмет – Македонската чалгиска традиција и два предмета заедно со други професори: Изведбата во фолклорот, во соработка со проф. д-р Катерина Петровска-Кузманова, и Фолклористички аспекти на духовната култура, во соработка со проф. д-р Зоранчо Малинов.

Активностите поврзани со научноистражувачката и наставно-научната дејност се наведени во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Доц. д-р Александра Кузман, во рамките на дејноста на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“, освен во научноистражувачката дејност, активно е вклучена и во стручно-апликативната работа. Била вклучена во неколку институтски комисии од поширок општествен интерес: кандидатката е член на меѓународниот уредувачки одбор на списанието „Македонски фолклор“, при што, истовремено, врши и коректура (досега извршила коректура на неколку

броеви од списанието: бр. 77-78, 79, 80, 81, 82, 83 и 84); како дел од дејностите поврзани со списанието, има рецензирано 22 труда на други автори; член е на Научниот совет и на Советот на докторски студии на Институтот за фолклор; таа, исто така, била член и на Комисија за самоевалуација на институцијата и на студиската програма Фолклористика; била член на Комисија за упис на нови студенти на трет циклус (докторски) студии (за учебната 2021/2022 година) и 2 комисии за упис на нови студенти на втор циклус (магистерски) студии (за учебните 2022/2023 и 2023/2024 година); била претседател на Пописна комисија за 2019 година и за 2023 година; била член на Комисија за јавни набавки; член на Комисија за избор на директор и член на Комисија за спроведување на изборите за членови на Советот на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје. Учествовала на Transnational project meeting, одржан во Рига, Латвија, како дел од: Erasmus + Strategic Partnerships project “The Network of UNESCO Recognized Values”, а последователно на овој проект, учествовала и на 4 презентации за начините на заштита на културното наследство од различните земји: две презентации од Естонија, една од Латвија и една од Македонија, како дел од European Commission Erasmus + programme project “Network of UNESCO Cultural Spaces”.

Доц. д-р Александра Кузман, од 2022 година е раководител на Одделот за етнмузикологија и етнокорологија при ЈНУ Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје. Како дел од активностите на Институтот, таа лично врши континуирана дигитализација на архивските материјали – преснимување на магнетофонските ленти што се во сопственост на Архивот на ИФМЦ (до овој момент дигитализирани се околу 1000 магнетофонски ленти, односно една третина од целокупната бројка на Архивот), со што прави огромен придонес во заштитата на архивата на Институтот за фолклор која е ex lege заштитена како носач на нематеријалното културно наследство. Оваа дејност на кандидатката е од исклучителен поширок општествен интерес не само за Институтот за фолклор, туку и генерално за македонското културно наследство, односно за неговата заштита и промоција.

Сите активности кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, се наведени во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува научноистражувачката, наставно-научната и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на доц. д-р Александра Кузман.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до датумот на поднесување на Извештајов, Комисијата заклучи дека доц. д-р Александра Кузман поседува високи научни и стручни квалитети и врз основа на Законот за научноистражувачката дејност, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и според Правилникот за утврдување на дополнителни критериуми за избор во повисоко научно звање и за предвремен избор во научно звање во ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, кандидатката доц. д-р Александра Кузман ги исполнува сите услови за да биде избрана во научното звање **виш научен соработник** во научната област **етномузикологија**.

Врз основа на податоците, приложени во Анекс 2, кандидатката доц. д-р Александра Кузман остварила **64,5** поени од научноистражувачката и наставно-научната дејност и **23,4** поени од стручно-апликативната дејност, или вкупно **87,9** поени.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Советот на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје, доц. д-р Александра Кузман да биде избрана во звањето **виш научен соработник** во научната област **етномузикологија**, на работното место **истражувач на инструменталната музика и народните инструменти**, во Одделот за етномузикологија и етнокореологија при ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Велика Стојкова-Серафимовска, с.р.
Проф. д-р Драган Даутовски, с.р.
Проф. д-р Горанчо Ангелов, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александра Паско Кузман

(име, татково име и презиме)

Институција: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: етномузикологија

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Објавување монографија (како дел од проект финансиски поддржан од Министерството за култура на РС Македонија) Наслов: Македонската чалгија 1 Датум: 2023 година Место: Скопје Издавач: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје	8
		1x8=8
2.	Учество со трудови на домашни научни собири (конференции и симпозиуми)	
2.1.	Научна конференција „Етнолошки и фолклористички аспекти на мултикултурализмот и интеркултурализмот на македонското општество“ Датум: 26 – 27.9.2019 година Место: Кратово Организатор: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје; Македонско етнолошко друштво Наслов на трудот: Мултикултурализмот низ призма на македонската чалгиска музика.	1
2.2.	Научна конференција „Современата состојба на фолклорот низ призмата на истражувањата на младите фолклористи“ Датум: 21 – 22.5.2022 година Место: Кратово Организатор: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на трудот: Македонската чалгија низ историските документи и архиви.	1
2.3.	Симпозиум „Предизвици во културата/Уметноста во време на ковид“ Датум: 3.12.2022 година Место: Скопје Организатор: Факултет за музичка уметност – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје Наслов на трудот: Музичарот/истражувачот за време на пандемијата COVID 19.	1
		3x1=3

3.	Учество со трудови на меѓународни научни собири (конференции и симпозиуми)	
3.1.	<p>9th International Conference “Ohrid – Vodici, 2021”, title: “Cultural Heritage, Environment, Scientific Researches and Tourism under the Pandemic circumstances” Датум: 18 – 19.1.2021 година Место: Online conference (Охрид) Организатор: Institute for Socio-Cultural Anthropology of Macedonia, Skopje, North Macedonia; MIRAS – Social Organization in Support of Studying of Cultural Heritage, Baku, Azerbaijan; Russian Political Science, Moscow, Russian Federation; Global Processes Journal Наслов на трудот: Климe Сaдилo – симболот на охридската чaлгија.</p>	2
3.2.	<p>7th Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe (Online Conference, ICTM Turkey) – првично требаше да биде во Трабзон, Турција, 2020, но се одложи поради COVID-19 кризата Датум: 23 – 25.4.2021 година Место: Online conference, ZOOM platform Организатор: ICTM Turkey Наслов на трудот: Performing <i>chalgia</i> – changing performance place and space vs changing performance context.</p>	2
3.3.	<p>8th Symposium of the Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe (Hybrid Online Conference, Istanbul, Turkey) Датум: 10 – 13.5.2022 година Место: Hybrid format (in-person presentations in Istanbul, Turkey; and on-line presentations on ZOOM platform) Организатор: ICTM Turkey Наслов на трудот: <i>Alla turca</i> and <i>alla franga</i> – Macedonian <i>chalgia</i> music, a sound between empires.</p>	2
3.4.	<p>XXI Меѓународен научен симпозиум „Традиција, медиуми, дигитален свет“ Датум: 25.11.2022 година Место: Скопје Организатор: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на трудот: Градските архиви како чувари на македонското не/материјално културно наследство.</p>	2
3.5.	<p>Меѓународен научен симпозиум „Нематеријалното културно наследство низ визурата на визуелната антропологија“ Датум: 29 – 30.9.2023 година Место: Кратово Организатор: Македонско етнолошко друштво – МЕД Наслов на трудот: Дигитализација на магнетофонски ленти како еден од механизмите за</p>	2

	зачувување на нематеријалното културно наследство.	
3.6.	International Scientific Conference “Tracing the Ottoman Legacy in Croatia and South East Europe: Challenges, States, Perspectives” Датум: 19 – 20.10.2023 година Место: Maškovića han, Vrana, Croatia Организатор: Section of Turkish Studies and Department of History; Faculty of Humanities and Social Sciences Наслов на трудот: Macedonian <i>Chalgia</i> Music and its Oriental Elements as an Influence from the Ottoman Musical Culture and Legacy.	2
3.7.	Меѓународна конференција „Улогата на историските личности во историјата и во колективната меморија“, посветена на 145 години од раѓањето на Димитрија Чуповски (1878 – 1940) и 5 години од смртта на акад. Блаже Ристовски (1931 – 2018) Датум: 6 – 8.11.2023 година Место: Македонска академија на науките и уметностите, Скопје Организатор: Институт за национална историја – Скопје Наслов на трудот: Ликот на Климе Садило (1881 – 1965) во колективната меморија на охридани.	2
		7x2=14
4.	Објавени апстракти од конференции	
4.1.	Од трудот презентираан на: 9 th International Conference “Ohrid – Vodici, 2021”, title: “Cultural Heritage, Environment, Scientific Researches and Tourism under the Pandemic circumstances” Датум: 18 јануари 2021 Место: Online conference (Охрид) Организатор: Institute for Socio-Cultural Anthropology of Macedonia, Skopje, North Macedonia; MIRAS – Social Organization in Support of Studying of Cultural Heritage, Baku, Azerbaijan; Russian Political Science, Moscow, Russian Federation; Global Processes Journal Тема: Klime Sadilo – Symbol of the Chalgia Music in Ohrid.	1
4.2.	Од трудот презентираан на: 7 th Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe (Online Conference, ICTM Turkey) Датум: 23 – 25 април 2021 Место: Online conference, ICTM Turkey Организатор: ICTM Turkey Наслов на трудот: Performing chalgia – changing performance place and space vs changing performance context.	1
4.3.	Од трудот презентираан на: симпозиум „Предизвици во културата/Уметноста во време на ковид“	0,5

	<p>Датум: 3 декември 2022 година Место: Факултет за музичка уметност – Скопје Организатор: Факултет за музичка уметност – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје Наслов на трудот: Музичарот/истражувачот за време на пандемијата COVID 19.</p>	
4.4.	<p>Од трудот презентираан на: 8th Symposium of the Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe (Hybrid Online Conference, Istanbul, Turkey) Датум: 10 – 13 мај 2022 година Место: Hybrid format (in-person presentations in Istanbul, Turkey; and on-line presentations on ZOOM platform) Организатор: ICTM Turkey Наслов на трудот: <i>Alla turca and alla franga</i> – Macedonian <i>chalgia</i> music, a sound between empires.</p>	1
4.5.	<p>Од учеството на: International Scientific Conference “Tracing the Ottoman Legacy in Croatia and South East Europe: Challenges, States, Perspectives” Датум: 19-20 October, 2023 Место: Maškovića han, Vrana, Croatia Организатор: Section of Turkish Studies and Department of History; Faculty of Humanities and Social Sciences Наслов на трудот: Macedonian <i>Chalgia</i> Music and its Oriental Elements as an Influence from the Ottoman Musical Culture and Legacy.</p>	1
		4x1+0,5=4,5
5.	Публикувани трудови во списанија со меѓународен уредувачки одбор	
5.1.	<p>Име на списание: Македонски фолклор (година XXI, број 75) Датум и место на објавување: 2019 година, Скопје Издавач: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на труд: Значајноста на македонската чалгиска музика</p>	4
5.2.	<p>Име на списание: Македонски фолклор (година XXI, број 76) Датум и место на објавување: 2019 година, Скопје Издавач: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на труд: Мултикултурализмот низ призма на македонската чалгиска музика.</p>	4
5.3.	<p>Име на списание: Македонски фолклор (година LII, број 79) Датум и место на објавување: 2021 година, Скопје Издавач: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на трудот: Чалгацијата како создавач/креатор</p>	4

5.4.	<p>Име на списание: Македонски фолклор (година LII, број 80) Датум и место на објавување: 2021 година, Скопје Издавач: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на трудот: Македонската чалгија низ истражувањата, песните, приказните и документарните емисии.</p>	4
5.5.	<p>Име на списание: Македонски фолклор (година LIII, број 82) Датум и место на објавување: 2022 година, Скопје Издавач: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на трудот: Записи за македонската чалгија низ градските архиви.</p>	4
5.6.	<p>Име на списание: Контекст бр. 27 Датум и место на објавување: 2023 година, Скопје Издавач: Институт за македонска литература – Скопје Наслов на трудот: Градските архиви како чувари на македонското културно наследство.</p>	4
5.7.	<p>Име на списание: ArsAcademica (International scientific journal for performing arts), Number 9, Year VIII Издавач: Факултет за драмски уметности – Скопје; Факултет за музичка уметност – Скопје Датум и место на објавување: 2023 година, Скопје Наслов на трудот: Музичарот/истражувачот за време на пандемијата COVID 19.</p>	4
		7x4=28
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир со меѓународна редакција	
6.1.	<p>Трудот презентира на: 7th Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe (Online Conference, co-ordinate by ICTM Turkey) Датум: 23 – 25.4.2021 година Место: Online conference, Trabzon Turkey Организатор: ICTM Turkey Година на објавување: 2022 година Наслов на трудот: Performing <i>chalgia</i> – changing performance place and space vs changing performance context.</p>	3
6.2.	<p>Трудот презентира на: 9th International Conference “Ohrid – Vodici, 2021”, title: “Cultural Heritage, Environment, Scientific Researches and Tourism under the Pandemic circumstances” Датум: 18.1.2021 година Место: Online conference (Охрид)</p>	3

	<p>Организатор: Institute for Socio-Cultural Anthropology of Macedonia, Skopje, North Macedonia; MIRAS – Social Organization in Support of Studying of Cultural Heritage, Baku, Azerbaijan; Russian Political Science, Moscow, Russian Federation; Global Processes Journal</p> <p>Година на објавување: (прво е објавен во 2022 година, но поради технички недоследности од страна на уредништвото, повторно е преобјавен во 2024 година, со извршени исправки)</p> <p>Наслов на трудот: Климе Садило – симболот на охридската чалгија (Klime Sadilo – Symbol of the Chalgia Music in Ohrid).</p>	
		2x3=6
7.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд	
7.1.	Комисија за оцена (Одлука бр. 02-370 од 10.10.2022 година) и одбрана (Одлука бр. 02-492 од 2.12.2022 година) на магистерскиот труд на кандидатот Даниел Петровски	0,5
7.2.	Комисија за оцена (Одлука бр. 02-231 од 12.6.2023 година) и одбрана (Одлука бр. 02-349 од 27.9.2023 година) на магистерскиот труд на кандидатката Вера Милошевска-Јосифовска	0,5
		2x0,5=1
	Вкупно:	64,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Член на уредувачки одбор на научно списание со меѓународна редакција	
1.1.	Член на Меѓународен уредувачки одбор на списанието „Македонски фолклор“ (2021 – ...) (Одлука бр. 02-200 од 17.6.2021 година)	2
		1x2=2
2.	Член на комисији на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје (експертски и други активности)	
2.1.	Претседател на Пописна комисија за 2019 година (Одлука бр. 02-567 од 31.12.2019 година)	0,5
2.2.	Член на Рецензентска комисија на семинарски труд (III циклус студии) (Одлука бр. 02-570 од 31.12.2019 година)	0,5
2.3.	Член на Комисија за јавни набавки (понуди за печатење на списанието „Македонски фолклор“ бр. 77-78) (Одлука бр. 02-295 од 28.9.2020 година)	0,5
2.4.	Член на Комисија за самоевалуација на институцијата и студиската програма Фолклористика (за 2020 година) (Одлука бр. 02-330 од 22.10.2020 година)	0,5
2.5.	Член на Совет на докторски студии Институција: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Период: 2021 – ...	0,5

2.6.	Член на Комисија за спроведување на изборите за членови на Советот (Одлука бр. 02-78 од 9.3.2021 година)	0,5
2.7.	Член на Комисија за водење на постапка за пријавување и запишување на студенти на трет циклус студии – докторски студии по Фолклористика за академската 2021/2022 година (Одлука бр. 02-322 од 4.10.2021 година)	0,5
2.8.	Член на Комисија за запишување на студенти на втор циклус студии по Фолклористика во академската 2022/2023 година (Одлука бр. 02-347 од 29.9.2022 година)	0,5
2.9.	Член на Комисија за водење постапка за запишување на студенти на втор циклус – магистерски студии по Фолклористика во академската 2023/2024 година (Одлука бр. 02-350 од 27.9.2023 година)	0,5
2.10.	Член на Конкурсна комисија за избор на директор на ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје (Одлука бр. 02-470 од 31.10.2023 година)	0,5
2.11.	Претседател на Пописна комисија за 2023 година (Одлука бр. 02-616 од 29.12.2023 година)	0,5
		11x0,5=5,5
3.	Рецензент на научен труд/статија	
3.1.	Рецензент на 18 домашни/национални научни трудови/статии и 4 странски/меѓународни научни трудови од неколку броеви од списанието „Македонски фолклор“	18x0,3=5,4 4x0,5=2
		5,4+2=7,4
4.	Учество во проекти	
4.1.	Учество во Transnational project meeting како дел од проектот Erasmus + Strategic Partnerships project “The Network of UNESCO Recognized Values” No.2018-1-LV01-KA204-046979, на 8 – 9.2.2020, во Riga, Latvia; учество на 4 Short-term Joint Staff Training events како дел од проектот European Commission Erasmus + programme project “Network of UNESCO Cultural Spaces” (Agreement No.2020-1-LV01-KA204-077559), на 19.4.2021; 3.9.2021; 17.9.2021; 10.12.2021; во организација на: Ethnic Culture Center Suiti, Latvia; Kihnu Cultural Space Foundation, Estonia; Setomaa Tourism, Estonia; ICTM National Committee for Macedonia (Republic of N. Macedonia)	0,5
4.2.	Учество во проект од национален интерес, со наслов „Заборавениот звук – во спомен на Климе Садило“, во соработка со Здружението за култура и уметност „Арт Вивенди“ – Охрид: концерт на <i>Чалиџа саунд сисџем</i> и изложба со стари фотографии (од Архивот на Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје и од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј – Охрид) од чалгиската тајфа на Садиловци	0,5
		2x0,5=1
5.	Раководител на Оддел (внатрешна организациона единица)	
5.1.	Раководител на Одделот за етномузикологија и етнокореологија (Одлука бр. 04-502 од 6.12.2022 година)	3

6.	Одржување на настава/предавања на високообразовни институции од втор и трет циклус студии	
6.1.	Наставен (изборен) предмет на III циклус студии Наслов на наставниот предмет: Традицијата и културата на живеењето во македонските градови во XIX и XX век Студиска програма: Фолклористика Организатор на студиската програма: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Период: 2021 – ...	1
	Наставни (изборни) предмети на II циклус студии	
6.2.	Наслов на наставниот предмет: Македонската чалгиска традиција Код: ФИФ/25 Студиска програма: Фолклористика Организатор на студиската програма: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наставник: д-р Александра Кузман, научен соработник Период: 2022 – ...	1
6.3.	Наслов на наставниот предмет: Изведбата во фолклорот Код: ФИФ/8 Студиска програма: Фолклористика Организатор на студиската програма: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наставник: д-р Катерина Петровска-Кузманова, научен советник; д-р Александра Кузман, научен соработник Период: 2022 – ...	1
6.4.	Наслов на наставниот предмет: Фолклористички аспекти на духовната култура Код: ФИФ/13 Студиска програма: Фолклористика Организатор на студиската програма: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наставник: д-р Зоранчо Малинов, научен советник; д-р Александра Кузман, научен соработник Период: 2022 – ...	1
		4x1=4
7.	Учество во промотивни активности на Институтот	
7.1.	Објавен фељтон „Тивките почетоци на една волшебна музика“ (посветен на македонската чалгиска музика), во коавторство со Добрила Грашеска, во списанието „Премин“, двоброј 171/172, октомври/ноември 2023 година	0,5
		1x0,5=0,5
8.	Останати активности	
8.1.	Мелографирање на музички примери, како дел од монографија Наслов на публикација: Власи: фолклорни и етнографски записи Датум и место на издавање: Скопје, 2019 година Автор: Клеанти Лиаку-Ановска Број на мелографирани влашки песни: 41	

8.2.	<p>Име на списание: Македонски фолклор (година XLI, број 75) Датум и место на објавување: 2019 година, Скопје Издавач: ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје Наслов на труд: IN MEMORIAM – д-р Трпко Бицевски Подготвиле: д-р Родна Величковска, научен советник и раководител на Етномузиколошкиот оддел; д-р Александра Кузман, научен соработник</p>	
8.3.	<p>Коректура на списанието „Македонски фолклор“ Бр. 77-78 (период: 17 јули – 10 август 2020 година) Бр. 79 (период: 1 – 12 мај 2021 година) Бр. 80 (период: 16 ноември – 19 ноември 2021 година) Бр. 81 (период: 26 февруари – 5 март 2022 година) Бр. 82 (период: 9 – 23 септември 2022 година) Бр. 83 (период: 26 февруари – 13 март 2023 година) Бр. 84 (период: 13 август – 10 септември 2023 година)</p>	
	Вкупно:	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	64,5
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	23,4
Вкупно	87,9

Членови на Комисијата

Проф. д-р Велика Стојкова-Серафимовска,
 претседател, с.р.

Проф. д-р Драган Даутовски, член, с.р.

Проф. д-р Горанчо Ангелов, член, с.р.